Editura CORINT

Arthur Conan Doyle

Lumea dispărută

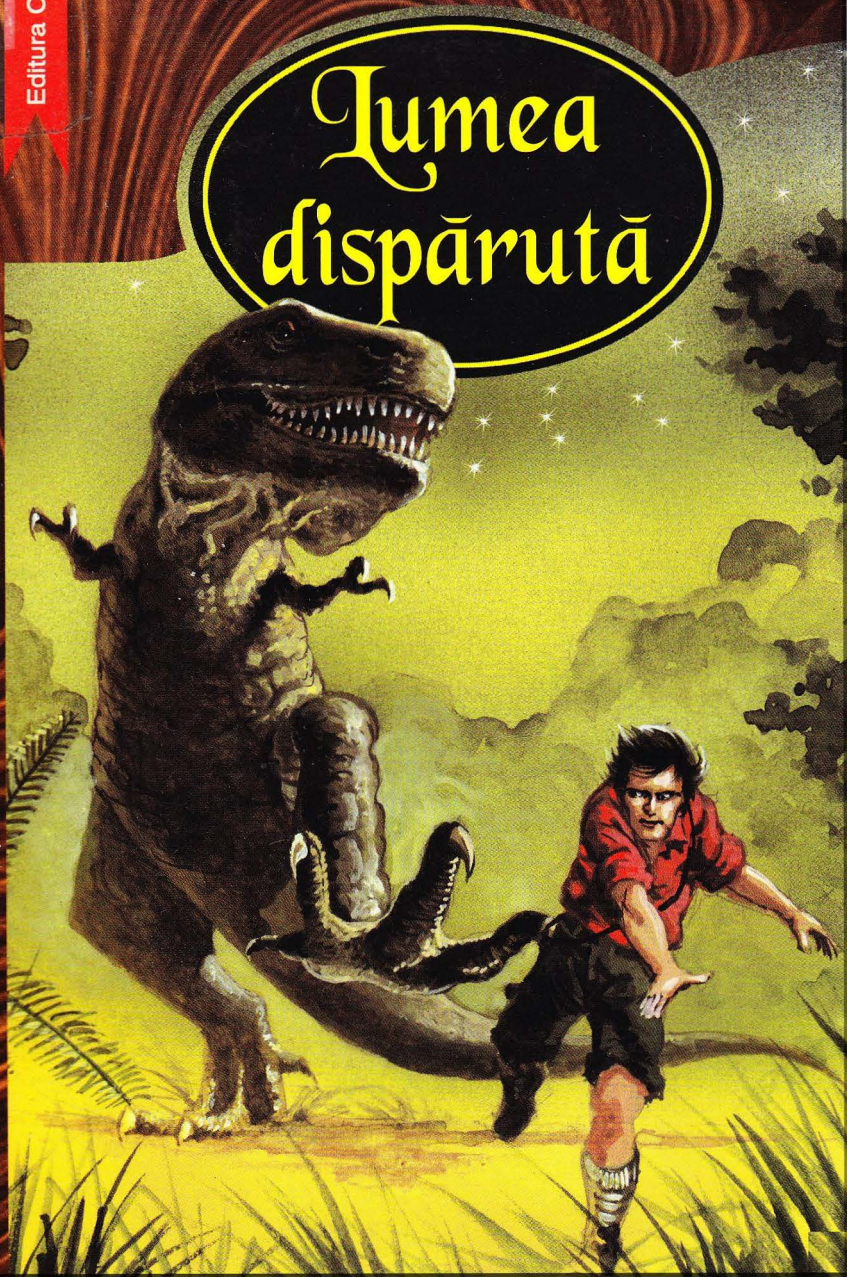

Arthur Conan Doyle

LUMEA DISPĂRUTĂ

Arthur Conan Doyle (1858–1930) debutează în literatură la vârsta de 28 de ani şi se impune rapid datorită seriei de romane poliţiste, care-l au ca personaj central pe originalul detectiv Sherlok Holmes.

În 1912, Conan Doyle publică romanul ştiinţifico-fantastic „Lumea dispărută", în care suntem martorii confruntării a două lumi aflate la distanţă de sute de ani. Conducătorul expediţiei pornite în căutarea lumii dispărute este profesorul Challenger, care se avântă într-o teribilă aventură prin ţinuturile stranii din mlaştinile Amazonului, pentru a demonstra autenticitatea unei ipoteze ştiinţifice, care trezeşte neîncredere în lumea cercetătorilor. I se alătură Lordul Roxton, care contribuie, cu experienţa sa, la reuşita expediţiei, şi tânărul ziarist Malone, însufleţit de gândul fulminantelor reportaje pe care le va trimite ziarului său.

Întâmplările prin care aceştia trec înflăcărează fantezia şi imaginaţia cititorilor constituind o magnifică şi palpitantă lecţie — de botanică, de zoologie, de paleontologie — şi, în acelaşi timp, o admirabilă lecţie de demnitate şi cutezanţă.

Coperta:
Walter Riess

Redactor:
Amalia Segărceanu

Tehnoredactare computerizată:
Jora Grecea

Sir Arthur Conan Doyle
THE LOST WORLD

Toate drepturile asupra acestei ediții
sunt rezervate Editurii CORINT

ISBN: 973-653-289-5

Timbrul literar se plătește Uniunii Scriitorilor din România
Cont: 2511.1-171.1/ROL BCR, Sector 1

Format 16/61x86; Coli tipo: 11
Tiparul executat la:

S.C. UNIVERSUL S.A.
Tel. 3.15.17.01 Fax 314.68.42
Str. Brezoianu 23-25, București

Arthur Conan Doyle

Lumea dispărută

Traducere de Dan Starcu

CORINT
București, 2002

CAPITOLUL I

EROISMUL ESTE PRETUTINDENI ÎN JURUL NOSTRU

Domnul Hungerton, tatăl ei, era într-adevăr persoana cea mai lipsită de tact de pe pământ — un bărbat ca un papagal zburlit, cu penele înfoiate, neîngrijit —, dar cu o fire foarte bună, și fiind foarte centrat asupra propriei persone. Dacă m-ar fi putut îndepărta ceva de Gladys, atunci ar fi fost gândul de a avea un asemenea socru.

Sunt convins că el credea cu tărie că puteam să vin la Chestunt de trei ori pe săptămână doar pentru plăcerea de a-i ține tovărășie și, în special, pentru a-i asculta părerile despre bimetalism — un subiect în care trecea drept o autoritate.

Timp de un ceas, ba chiar mai mult, i-am suportat comentariile monotone despre banii rău întrebuințați pentru a face bine, valoarea ca amintire a argintului, deprecierea rupiei și adevăratele standarde ale schimbului.

— Presupune, strigă el cu glasul său lipsit de putere, că toate datoriile din lume ar trebui plătite în același moment, neapărat. Ce s-ar întâmpla atunci, în asemenea condiții?

Am dat răspunsul, foarte evident pentru mine, că aș fi fost un om ruinat, la care el a sărit din scaunul său, mi-a redemonstrat obișnuita mea lipsă de seriozitate, care-l face să nu reușească să discute nici un subiect important în prezența mea și a ieșit din cameră ca să se îmbrace pentru o întâlnire a masonilor.

În sfârșit, eram singur cu Gladys! Soarta îmi zâmbea, până la urmă!

Toată după-amiaza mă simțisem ca un soldat ce așteaptă semnalul care-l trimite la o victorie aproape deznădăjduită, în timp ce mintea lui credea cu tărie în înfrângerea iminentă.

Ea stătea cu acel profil mândru și delicat pus în evidență pe fondul roșu al draperiei. Ce frumoasă era! Și ce distinsă!

Fuseserăm prieteni, ba chiar prieteni buni. Era genul de prietenie care mă lega de amicii mei, reporteri, de la Gazetă. Relațiile dintre noi fuseseră foarte corecte și foarte amabile.

Instinctele mele sunt împotriva unei femei prea corecte și care se simte perfect în largul ei atunci când se află alături de mine. Pentru un bărbat, lucrurile acestea nu înseamnă un compliment.

Acolo unde se înfiripează dragostea adevărată, există timiditate și neîncredere, moștenite din timpurile ancestrale, când iubirea și violența mergeau mână în mână. Capul plecat, ochiul privind în altă parte, vocea slăbită, chipul crispat, acestea și nu privirea sfredelitoare, răspunsul franc sunt adevăratele semne ale pasiunii. Chiar în scurta mea viață învățasem destule despre asta, sau le moștenisem prin memoria rasei mele, denumită instinct.

Gladys avea din plin orice calitate femeiască. Unii o credeau rece și dură, dar o asemenea judecată era greșită. Pielea ei delicată și bronzată, cu o culoare aproape orientală, părul său negru, ochii mari și limpezi, buzele pline și minunate desemnau toate stigmatele pasiunii.

Însă eram întristat la gândul că până atunci nu reușisem să-i trezesc sentimentele. Oricum, fie ce-o fi, trebuia să termin cu nelămuririle și să clarific lucrurile în acea seară. Putea să mă refuze, dar mai bine să fiu un iubit respins decât un frate acceptat.

Gândurile mă purtaseră atât de departe și mă pregăteam să sparg liniștea lungă și grea, când doi ochi negri, cu privire critică, s-au uitat la mine, iar capul ei mândru s-a clătinat într-un reproș făcut cu zâmbetul pe buze.

— Presimt că mă vei cere de soție, Ned. Sper să n-o faci, fiindcă lucrurile sunt destul de plăcute așa cum sunt.

Mi-am tras scaunul mai aproape de ea.

— Cum de-ai știut că îți voi cere mâna? am întrebat, firește, mirat.

— Nu știu femeile întotdeauna asta? Crezi că vreo femeie din lumea asta a fost luată vreodată prin surprindere? Vai, Ned, prietenia noastră a fost atât de bună și de plăcută! Ce păcat s-o strici! Ce minunat este ca o fată și un băiat să stea față în față și să vorbească, așa cum am făcut noi!

— Nu știu, Gladys. Vezi, pot vorbi astfel și cu un șef de gară.

N-am înțeles de ce am făcut apel la o asemenea comparație, dar amândoi am izbucnit în râs din pricina asta.

— Lucrul ăsta însă nu mă mulțumește, câtuși de puțin. Vreau să te strâng la piept și tu să-ți lași capul pe umărul meu, asta vreau, draga mea Gladys...

A sărit de pe scaun temându-se că aveam să trec la fapte ca să-mi demonstrez dorințele.

— Ai stricat tot, Ned, a zis ea. Totul a fost firesc și frumos până a început treaba asta. Mare păcat! De ce nu te-ai stăpânit?

— N-am inventat-o eu, am răspuns rugător. E firesc să fie așa. E iubirea.

— Dragostea poate fi și altfel. Eu n-am simțit niciodată același lucru ca tine.

— Dar trebuie! Tu, cu frumusețea ta, cu sufletul tău! Vai, Gladys, ai fost făcută pentru dragoste.

— Iubirea trebuie așteptată până ce vine singură.

— Dar de ce nu mă poți iubi, Gladys? Din pricina felului în care arăt?

Și-a îndreptat trupul. A întins mâna, cu multă eleganță, și mi-a atins creștetul. Apoi m-a privit chiar în ochi, cu un zâmbet înțelept.

— Nu-i vorba de asta, a zis ea în cele din urmă. Nu ești un băiat prost, de aceea îți pot spune clar că nu e vorba de asta, ci de ceva mai important.

— Firea mea?

A încuviințat din cap cu severitate.

— Ce pot să fac să mă schimb? Stai jos și spune-mi. Hai, stai pe scaun și explică-mi.

S-a uitat la mine cu neîncredere. Asta însemna pentru mine mai mult decât toate confesiunile ei de până atunci. Ce primitiv și animalic arată lucrurile când le tratezi doar în alb și negru! În plus, poate că era doar un sentiment propriu numai mie. Oricum, ea s-a așezat.

— Acum spune-mi ce-mi lipsește.

— M-am îndrăgostit de altcineva, mi-a răspuns ea.

A fost rândul meu să sar de pe scaun.

— Nu-i nimeni în mod special, explică ea, râzând de expresia întipărită pe chipul meu. E un ideal. N-am întâlnit până acum tipul de bărbat de care vorbesc.

— Vorbește-mi despre el. Cum arată?

— Vai, poate semăna foarte bine cu tine.

— Ce frumos din partea ta să spui asta! Ce face el și nu fac eu? Zi doar un cuvânt, ascet, vegetarian, aeronaut, teosofist, supraom, voi încerca să fiu așa, Gladys, dacă îți voi fi pe plac!

A râs de elasticitatea caracterului meu.

—Ei, bine, în primul rând, idealul meu n-aș vrea să vorbească așa, spuse ea. Ar trebui să fie un om dârz, sever, care să nu se adapteze repede la prostiile unei fete. Dar, mai presus de orice, să fie un bărbat de acțiune, care să privească moartea în față și să nu se teamă, un bărbat al faptelor mari și al experiențelor ciudate. Nu pe el l-aș iubi, ci gloria pe care o aduce și care s-ar răsfrânge asupra mea.

Gândește-te la Richard Burton! Când am citit despre viața soției lui am înțeles de ce l-a iubit atât. Și lady Stanley! Ai citit minunatul capitol de la sfârșitul cărții dedicate de ea soțului ei? Sunt bărbații pe care o femeie i-ar adora din tot sufletul ei, lângă care ar fi onorată prin dragostea ei de întreaga lume, datorită celui pe care ea-l inspiră la fapte nobile.

Era atât de frumoasă în entuziasmul ei că aproape ne încheiasem interviul. M-am prins însă cu putere și am continuat cu argumentele.

— Nu putem fi toți Stanley și Burton, am zis. În plus, nu avem norocul, cel puțin eu nu am avut acest noroc. Dacă aș fi avut o șansă de a face ceva măreț, n-aș fi ratat-o.

— Dar șansele se află pretutindeni în jurul nostru. Tipul de bărbat de care vorbeam își creează singur șansele. Nu-l poți ține pe loc. Nu l-am întâlnit niciodată, dar parcă l-aș cunoaște foarte bine. În jurul nostru există destule fapte eroice care așteaptă să fie făcute. Bărbaților le revine obligația asta, iar femeilor datoria de a iubi asemenea oameni.

Uită-te la francezul acela care s-a urcat în balon săptămâna trecută. Vântul bătea tare, dar fiindcă anunțase că avea să plece cu balonul, nu s-a lăsat și a pornit. Vântul l-a dus cu o mie cinci sute de mile pe zi și s-a prăbușit în mijlocul Rusiei. Acesta este tipul de bărbat de care vorbesc. Gândește-te la femeia pe care o iubește el și câtă lume trebuie să o invidieze. Asta vreau, să fiu invidiată pentru bărbatul meu.

— Aș fi făcut așa ceva, ca să-ți fiu pe plac.

— Dar n-ar trebui s-o faci ca să-mi fii mie pe plac. Ar trebui s-o faci fiindcă așa vrei tu, fiindcă ți s-ar părea firesc, căci bărbatul din tine strigă după ceva măreț. Când ai descris explozia din mina de cărbune Wigan de luna trecută, te-ai coborât în adînc și i-ai ajutat pe oamenii aceia, în ciuda primejdiei?

— Da.

— N-ai spus asta.

— Nu aveam de ce să mă laud cu asta.

— Nu știam.

S-a uitat la mine cu mai mult interes.

— Ai fost îndrăzneț.

— A trebuit. Dacă vrei să scrii un articol bun trebuie să te afli acolo unde se întâmplă evenimentele.

— Ce motiv prozaic! A dispărut tot romantismul. Dar, oricare ar fi motivul tău, mă bucur că ai coborât în mina aceea.

Mi-a întins mâna ei, dar atât de suav că nu m-am putut opri să i-o sărut.

— Îndrăznesc să spun că sunt mai curând o femeie romanțioasă, cu fanteziile unei fete simple. Dar lucrurile acestea sunt atât de reale pentru mine, fac parte din ființa mea și nu mă pot opri să nu le spun. Dacă mă voi căsători, o voi face cu un bărbat faimos.

— Și de ce să n-o faci? am strigat eu. Femeile ca tine le dau aripi bărbaților. Dă-mi o șansă și vei vedea ce va ieși! În plus, cum spui tu, bărbații trebuie să-și croiască singuri drum în viață și să nu aștepte să li se ofere o șansă. Uită-te la Clive, e doar un funcționar și a cucerit India. Pe cinstea mea! Voi face și eu ceva măreț în lumea asta!

A început să râdă de efervescența mea irlandeză.

— De ce nu? Ai tot ce poate avea un bărbat, tinerețe, sănătate, putere, educație, energie. Mi-a părut rău că mi-ai vorbit. Acum mă bucur foarte mult că asemenea gânduri răsar în tine.

— Și dacă reușesc?

Mâna ei mi-a atins buzele ca o catifea caldă.

— Nu mai spune nimic, domnule. Trebuia să fii la birou încă de acum o jumătate de ceas, ca să faci de serviciu în după-amiaza asta, dar n-am avut inima să-ți amintesc asta. Poate, vreodată, îți vei cuceri locul în lume. Atunci vom mai vorbi despre lucrurile astea.

Așa s-a făcut că în acea seară cețoasă de noiembrie m-am trezit urmărind tramvaiul cu inima bătând să-mi spargă pieptul, cu hătărârea fermă ca să nu mai treacă nici o zi înainte de a face ceva demn de doamna mea. Dar cine din lumea largă și-ar fi putut închipui ce formă aveau să ia evenimentele și ce pași ciudați aveau să mă ducă la îndeplinirea dorinței mele?

Acest capitol de început pare să nu aibă pentru cititor vreo legătură cu povestirea mea, totuși, nu puteam descrie întâmplările ce au urmat fără el. Doar când un bărbat pornește în lume gata să facă pe eroul, cu dorința fierbinte de a ajunge vestit, când o rupe cu viața dusă până atunci și se aventurează pe teritorul întunecat și neclar al misticii și minunilor, poate să treacă prin mari încercări și să obțină recompense uimitoare.

Iată-mă deci la biroul ziarului *Daily Gazette*, din personalul căruia făceam parte, fără a fi băgat în seamă de cineva, cu hotărârea fermă de a găsi, chiar în noaptea aceea, fapta care m-ar fi făcut valoros în ochii iubitei mele, Gladys. Dădea ea dovadă de duritate, de egoism, atunci când îmi cerea să-mi risc viața pentru a cuceri gloria de dragul ei? Asemenea gânduri făceau parte din

mentalitatea Evului Mediu, dar erau destul de atâtătoare pentru un tânăr de douăzeci și trei de ani, aprins de prima lui iubire.

CAPITOLUL II

ÎNCEARCĂ-ȚI NOROCUL CU PROFESORUL CHALLENGER

Întotdeauna am avut o simpatie deosebită pentru McArdle, bătrânul crăcănat, cocoșat, cu păr roșu, redactorul de la știri, și am crezut că și el mă aprecia pe mine. Desigur, Beaumont era șeful adevărat, dar el trăia în atmosfera rarefiată a vreunei înălțimi olimpiene, de unde nu putea distinge nimic mai mic decât o criză internațională sau o remaniere guvernamentală.

Uneori îl vedeam trecând ca o majestate singuratică spre sanctuarul său, cu ochii ficși, și mintea rătăcindu-i peste Balcani sau Golful Persic. Era deasupra noastră. Dar McArdle era primul lui locotenent și pe el îl știam noi. Bătrânul a dat din cap atunci când am intrat la el și și-a îndepărtat ochelarii de capul chel.

— Bine, domnule Mallone, din câte am auzit o duci bine, spuse el, cu plăcutul lui accent scoțian.

I-am mulțumit.

— Articolul despre explozia de la mină a fost excelentă. Ca și incendiul din Southwark. Ai făcut descrieri foarte reușite. Acum ce dorești?

— Să-mi faceți un serviciu.

S-a uitat alarmat la mine.

— Despre ce este vorba?

— Credeți că mă puteți trimite, domnule, într-o misiune pentru ziar? Mi-aș da tot interesul să iasă ceva bun.

— Ce fel de misiune vrei, domnule Mallone?

— Oricare s-ar dovedi a fi primejdioasă și plină de aventuri. Îmi voi da toată silința să iasă ceva bun. Cu cât va fi mai dificilă, cu atât articolele vor fi mai reușite.

— Pari hotărât să-ți pierzi viața.

— Să mi-o justific, domnule.

— Dragul meu, domnule Mallone, ești foarte exaltat. Mă tem că în zilele noastre nu mai găsim asemenea misiuni. Costurile pentru misiuni speciale

sunt prea mari ca să justifice rezultatele. Marile spații goale de pe harta globului s-au cam completat, iar lumea nu mai este romantică. Totuși, ia așteaptă puțin!

Spunând asta, pe față îi apăru un zâmbet.

— Vorbeam despre marile spații goale de pe hartă și mi-a venit o idee. Ce-ar fi să găsești un escroc, un Münchausen modern și să-l ridiculizezi? Arată-l lumii așa cum este în realitate, un mincinos! Da, domnule, va fi bine! Ce spui de asta?

— Perfect, nimic nu mă îngrijorează.

McArdle căzu pe gânduri câteva minute.

— Mă întreb dacă poți fi prietenos ori măcar să-i vorbești politicos acestui tip, zise el, în cele din urmă. Pari a avea un fel de talent înnăscut pentru a intra în relații cu oamenii. Ai un magnetism aparte, sau e vorba de vitalitatea tinereții, ori de altceva. Sunt conștient de asta.

— Sunteți prea bun, domnule.

— Așa că de ce nu ți-ai încerca norocul cu profesorul Challenger, din Enmore Park?

Îndrăznesc să spun că m-am uitat la el puțin alarmat.

— Challenger! am strigat. Profesorul Challenger, faimosul zoolog! Nu el i-a sfărâmat țeasta lui Blundell, de la *Telegraph*?

Redactorul de știri a rânjit.

— Te-ai prins? Nu spuneai că te interesează aventura?

— Dacă așa stau lucrurile...

— Exact așa. Presupun că nu e mereu la fel de violent. Cred că Blundell s-a legat de el într-un moment prost sau a făcut-o greșit. Poate ai mai mult noroc sau te descurci mai bine cu el. Ai un talent deosebit pentru asta, sunt sigur, iar gazeta noastră va profita.

— Chiar că nu știu nimic despre el, am zis. Mi-am amintit numele lui în legătură cu procedurile juridice, pentru lovirea lui Blundell.

— Am câteva notițe pentru tine, domnule Mallone. L-am urmărit pe profesor un timp.

Scoase o hârtie din sertar.

— Iată o prezentare a sa pe scurt:

„Challenger, George, Edward. Născut: Largs, Nord Britain, 1863. Educație: Academia Largs, Universitatea din Edinburgh, asistent la British Museum, 1892, asistent principal la Departamentul de Antropologie comparată, 1863.

Demisionat după niște scrisori critice, în același an. Câștigător al medaliei Crayson de la Rezerva Zoologică.

Membru din străinătate al — aici scria cam mult — Societății Belgiene, Academiei Americane de Științe, La Plata etc., etc. Fost președinte al Societății Paleontologice, Secțiunea H, de la Asociația Britanică și așa mai departe.

Lucrări publicate: „Câteva observații despre seriile de cranii kalmute", „Rezultatul evoluției vertebratelor", numeroase articole care au înfierbântat discuțiile de la Congresul de Zoologie de la Viena. În timpul liber: expediții montane, alpinism. Adresa: Enmore Park, Kensington, W."

— Uite, ia foaia asta. Nu mai am nimic altceva în seara asta pentru tine.

Am băgat foaia în buzunar.

— O clipă, domnule, am zis când mi-am dat seama că aveam în față o chelie roz și nu un chip îmbujorat. Nu mi-e foarte clar de ce îi voi lua un interviu acestui personaj. Ce a făcut?

Chipul i s-a îmbujorat iar.

— S-a dus în America de Sud, într-o expediție solitară, cu doi ani în urmă. S-a întors anul trecut. Fără îndoială că a fost în America de Sud, dar refuză să spună exact unde. A început să-și povestească aventurile, apoi a tăcut, brusc. I s-a întâmplat ceva neobișnuit sau este campionul mincinoșilor, supoziție mult mai probabilă. Are câteva fotografii deteriorate, despre care se spune că sunt false.

Pare atât de afectat de cele petrecute, că se repede la toți cei care-l întreabă ceva și aruncă reporterii jos pe scări. După mine, e doar un megaloman ucigaș, cu înclinație spre știință. Acesta e omul tău, domnule Mallone. Fugi acum și vezi ce poți scoate de la el. Ești destul de mare să ai singur grijă de tine. Oricum, nu te amenință nimic. Legea de protecție a ziariștilor îți este cunoscută.

Chipul lui îmbujorat și zâmbăreț se preschimbă iar într-un creștet roz. Întrevederea luase sfârșit.

Am mers către Savage Club, dar în loc să intru acolo am pornit pe lângă calea ferată de la Adelphi Terrace și m-am uitat îndelung la râul maroniu pe care plutea o peliculă de ulei. Întotdeauna gândesc mai bine și mai sănătos la aer curat. Am scos lista cu isprăvile profesorului Challenger și am citit-o sub lampa electrică.

Atunci am avut ceea ce se cheamă o inspirație. Am simțit că din ceea ce mi se spusese nu aveam cum spera să iau legătura cu agresivul profesor.

Aceste tendințe violente, menționate în sumara sa biografie, dovedeau doar că era un fanatic al științei. Nu exista o limită a riscului la care să te expui, dincolo de care el să fie accesibil? Aveam să încerc.

Am intrat în club. Era chiar după ora unsprezece, iar sala cea mare era plină. Am observat un bărbat înalt, subțire, care stătea într-un fotoliu, lângă foc. S-a întors către mine când mi-am tras scaunul lângă el. Era singurul care m-ar fi putut ajuta, Tarp Henry de la redacția revistei *Natura*, o ființă subțire, uscată, osoasă, pe care toți o considerau tare amabilă. Am intrat imediat în subiect.

— Ce știi despre profesorul Challenger?

— Challenger?

S-a încruntat ca la o dispută științifică.

— Challenger este cel care a venit din America de Sud cu povești de adormit copiii.

— Ce povești?

— Niște prostii despre niște animale strainii pe care le-ar fi descoperit. Cred că le-a retractat de atunci. Oricum, ne-a uimit pe toți. A dat un interviu la *Reuter* și s-a iscat mare scandal. E o treabă care l-a discreditat. Erau de față și vreo doi care l-au crezut, dar i-a îndepărtat și pe ei.

— Cum?

— Prin grosolănia lui insuportabilă și prin comportamentul său nesuferit. Era acolo și bătrânul Wadley, de la Institutul de Zoologie. A trimis un mesaj: „Președintele Institutului de Zoologie îi prezintă complimente profesorului Challenger și îl roagă să vină la următoarea reuniune." Răspunsul a fost imposibil de redat.

— Nu mi-l spui?

— Ei, bine, o versiune acceptabilă a acestuia ar suna astfel: „Profesorul Challenger îi prezintă complimente președintelui Institutului de Zoologie și i-ar face o deosebită plăcere dacă s-ar duce în..."

— Dumnezeule!

— Asta am aflat-o de la bătrânul Wadley. Îmi amintesc văicăreala lui de la reuniune, care a început astfel: „După cincizeci de ani de experiență în domeniu..." Challenger l-a distrus.

— Altceva despre el?

— Eu sunt bacteriolog, știi asta. Trăiesc cu microscopul în mână. Nu prea bag în seamă ceea ce văd cu ochiul liber. Sunt un om de la frontierele

cunoașterii și nu prea-mi găsesc locul când vin în contact cu voi, ființe mari, dure și grosolane. Sunt în afara scandalurilor, totuși, în controversele științifice, am auzit câte ceva despre Challenger, fiindcă nimeni nu-l ignoră.

E deștept, are energie ca o baterie nouă și nu are scrupule. A ajuns până acolo că a falsificat niște fotografii despre o treabă din America de Sud.

— Spui că este capricios. Care este toana lui cea mai ciudată?

— Are o mie, dar cea mai recentă este cea despre Weissmann și Teoria evoluției. A existat și un scandal la Viena.

— Despre ce e vorba?

— Nu știu exact, dar am mai multe date la birou. Vrei să vii acolo?

— Desigur. Trebuie să-i iau un interviu acestui tip și vreau să ajung la el. M-ai ajutat foarte mult. Aș merge acum cu tine, dacă nu este prea târziu.

O jumătate de oră mai târziu stăteam în redacția ziarului cu un volum imens în față, deschis la articolul: „Weissmann *versus* Darwin", cu subtitlul: „Protest înverșunat la Viena."

Educația mea științifică fiind cam neglijată n-am fost în stare să urmăresc întreaga argumentare, dar era evident că profesorul englez își prezentase subiectul într-o manieră foarte agresivă și că îi plictisise pe colegii săi de pe continent.

„Proteste", „Zarvă" și „Apel general către președintele reuniunii" au fost trei dintre titlurile ce mi-au atras privirea. O mare parte din materie părea scrisă în chinezește, încât nu pricepeam nimic.

— Sper să mi-o poți traduce în englezește, i-am spus, în glumă, ajutorului meu.

— Dar iată că există o traducere.

— Mă descurcam mai bine cu originalul.

— Cu siguranță că e cam greu pentru un avocat.

— Da, nu prea am nimic în comun cu articolele de aici. Doar unul singur mi se pare cunoscut. Îl voi copia. Va fi legătura mea cu înspăimântătorul profesor.

— Mai pot face ceva pentru tine?

— Da. Vreau să-i scriu. Dacă aș pune în plic scrisoarea și aș scrie adresa ta, poate aș câștiga credibilitate.

— În mod cert că tipul va veni aici și va face ravagii.

— Nu, nu, scrisoarea nu va conține nimic supărător, te asigur.

— Stai la biroul meu, acolo. Vei găsi și hârtie. Vreau să mă uit pe ea înainte să plece de aici.

Mi-am luat ceva timp, dar am considerat că n-a ieșit rea. I-am citit-o cu glas tare bacteriologului cu simț critic, mândrindu-mă cu lucrătura mea.

Iată ce am scris:

„Dragă profesore Challenger,

Ca un umil cercetător al naturii, am fost foarte interesat de speculațiile dumitale privind diferențele dintre Darwin și Weissmann. Recent, mi-am reîmprospătat memoria recitind..."

— Mare mincinos ești! murmură Tarp Henry.

„...recitind măiastra dumitale adresare către reuniunea de la Viena. Afirmația admirabilă și lucidă ce-ți aparține pare să fie ultimul cuvânt în materie. Există o propoziție totuși, respectiv «Protestez cu tărie împotriva insuportabilei și în întregime dogmaticei aserțiuni potrivit căreia fiecare individ este un microcosmos având o arhitectură istorică elaborată treptat, în decursul unei serii de generații».

Nu dorești, în conformitate cu ultimele cercetări, să modifici această afirmație? Nu crezi că este prea dură? Cu permisiunea dumitale, aș vrea să-mi acorzi un interviu, căci subiectul mă interesează foarte mult și am câteva sugestii pe care le-aș putea formula într-o întrevedere personală. Cu consimțământul dumitale, sper să am onoarea să te sun poimâine la ora unsprezece dimineața (miercuri).

Îți adresez, domnule, profundul și sincerul meu respect,

Edward D. Mallone"

— Cum ți se pare? am întrebat.

— Dacă te lasă conștiința să faci asta...

— Până acum nu m-a trădat niciodată.

— Ce ai de gând să faci?

— Să mă duc la el. O dată ce ajung în camera lui, găsesc eu cum să încep. Mă descurc eu cu el.

— Sper. Rămas bun! Vreau să aflu ce-ți răspunde miercuri dimineață, dacă se va osteni să o facă. E violent, periculos, are un caracter urât, e urât de toți cei din jurul lui și studenții lui n-au alt scop decât să scape mai repede de el. Poate că pentru tine ar fi fost mai bine să nu fi auzit niciodată de el.

CAPITOLUL III

O PERSOANĂ ABSOLUT IMPOSIBILĂ

Teama ori speranța prietenului meu nu s-a îndeplinit. Când am sosit miercuri am găsit o scrisoare cu ștampila din West Kensington și cu numele meu mâzgălit pe ea. Iată ce conținea:

„Enmore Park, W.

Domnule, ți-am primit notița în care mărturisești că-mi aprobi părerile, deși nu văd la ce ar conta dacă cineva mi le aprobă sau nu. Te-ai aventurat folosind cuvântul „speculație" cu privire la afirmația mea despre darwinism și îți atrag atenția asupra faptului că, în context, cuvântul respectiv e agresiv până la un anumit grad.

Contextul mă convinge, totuși, că ai greșit mai mult din ignoranță și lipsă de tact decât din răutate, așa că trec lucrurile cu vederea. Citezi o propoziție izolată din lucrarea mea și pari a avea anumite dificultăți. M-aș fi gândit că doar o inteligență sub-umană n-ar fi fost în stare să prindă sensul cercetărilor mele, dar, dacă sunt necesare anumite explicații voi consimți să te întâlnesc la ora respectivă, deși vizitele și vizitatorii de orice fel nu-mi prea sunt pe plac.

Cât despre sugestia ta că mi-aș putea modifica părerea, îți fac cunoscut că nu am obiceiul să fac așa ceva după o exprimare deliberată a vederilor mele mature. Îi vei arăta acest plic omului meu, Austin, când te va chema, căci trebuie să fie foarte prudent spre a mă proteja de ticăloșii plini de tupeu care încearcă să intre la mine și care-și zic «ziariști».

Cu sinceritate,
George Edward Challenger"

Iată scrisoarea pe care i-am citit-o cu glas tare lui Tarp Henry, care venise devreme ca să audă rezultatul încercării mele. Singura lui observație a fost:

— Parcă e ceva mai mult decât nimic.

Unii oameni au asemenea noțiuni despre umor.

Era aproape zece și jumătate când primisem mesajul, dar un taxi m-a luat la timp pentru a ajunge la întâlnire. S-a oprit în fața unei case impunătoare, iar ferestrele cu draperii groase m-au lămurit definitiv asupra bunăstării

formidabilului profesor. Ușa fu deschisă de o persoană bătrână și uscată, cu o jachetă închisă la culoare și ghetre de piele.

Am aflat mai târziu că era șoferul, care umplea golul valeților ce fugiseră de acolo. M-a cântărit din priviri cu niște ochi albaștri cercetători și strălucitori.

— Sunteți așteptat? a întrebat.

— O întâlnire programată.

— Ai scrisoarea?

Am scos plicul.

— Bine.

Părea o persoană nu prea vorbăreață. Urmându-l printr-un coridor, am fost intrerupt brusc de o femeie micuță care a ieșit din ceea ce părea o sufragerie. Era strălucitoare, vioaie, avea ochii negri și părea mai mult franțuzoaică decât englezoaică.

— O clipă! a zis ea. Așteaptă aici, Austin. Domnule, te-ai mai întâlnit cu soțul meu?

— Nu, doamnă, n-am avut onorea.

— Atunci îți cer iertare dinainte. Trebuie să-ți spun că este o persoană imposibilă, absolut imposibilă. Dacă ești prevenit, vei ști la ce să te aștepți.

— Vă mulțumesc, doamnă.

— Să ieși repede din cameră dacă vezi că devine violent. Nu te certa cu el. Unii au fost răniți făcând asta. După aceea izbucnește un scandal și suntem toți afectați. Presupun că nu vrei să-l vezi în legătură cu America de Sud.

Nu puteam minți o doamnă.

— Vai de mine! E subiectul cel mai primejdios. Poate nu vei crede nimic din ce spune, dar nu recunoaște asta. Prefă-te că-l crezi și nu vei avea necazuri. El e foarte convins de ceea ce spune. De asta poți fi sigur. E cel mai cinstit om din lume. Dacă ți se pare periculos, sună clopoțelul și ține-l până vin eu. Chiar când face urât de tot, eu pot să-l potolesc.

După aceste cuvinte încurajatoare, doamna m-a încredințat tăcutului Austin, care aștepta nemișcat ca o statuie de bronz să se încheie scurta noastră discuție. Am fost condus până la capătul culoarului și astfel am ajuns în camera profesorului.

Stătea într-un scaun rotativ, în spatele unei mese late, acoperite cu cărți, hărți și grafice. Când am intrat, s-a întors să mă vadă. Felul în care arăta m-a făcut să mi se strângă inima. Mă pregătisem pentru ceva ciudat, dar nu chiar la așa ceva.

Mărimea lui mi-a tăiat respirația. Aceasta și prezența lui impunătoare. Capul îi era enorm, cel mai mare cap pe care l-am văzut la o ființă omenească. Sunt convins că dacă mi-aș fi pus pălăria lui, mi-ar fi ajuns până pe umeri. Fața și barba i le-aș fi asociat cu cele ale unui taur asirian, prima așa de rumenă, a doua atât de neagră, doar cu o lucire albastră, de forma unei spade, ajungându-i până la piept.

Părul îi era deosebit, ondulat, acoperindu-i fruntea masivă. Ochii săi aveau culoarea albastră, pe sub niște sprâncene mari și negre, foarte limpezi, critici și autoritari. Imensitatea umerilor săi lați și pieptul ca un butoi erau singurele părți ale trupului său care se vedeau deasupra mesei, în afara celor două mâini enorme acoperite de păr negru. Acestea și glasul său zgomotos au constituit prima mea impresie asupra profesorului Challenger.

— Bine, a zis el cu nepăsare. Și acum?

A trebuit să-mi păstrez decepția câteva clipe, altfel devenise clar că discuția noastră s-ar fi încheiat acolo.

— Ați avut bunăvoința să-mi acordați o întâlnire, domnule, am zis eu, scoțând plicul lui.

A luat scrisoarea mea de pe biroul său și a despăturit-o.

— Aha, dumneata ești tânărul care nu înțelege bine engleza, nu? Dar concluziile mele generale le-ai aprobat, nu?

— În întregime, domnule, în întregime! am spus foarte convingător.

— I-auzi! Asta-mi întărește foarte mult imaginea, nu-i așa? Vârsta și înfățișarea dumitale fac de două ori mai valoros sprijinul pe care mi-l dai. Oricum, poți fi mai bun decât turma de măgari din Viena, ale căror răgete în turmă nu mă deranjează mai tare decât guițatul porcului englez.

S-a uitat la mine de parcă eram reprezentarea acelui animal.

— Se pare că s-au comportat mizerabil, am zis eu.

— Vă asigur că pot să-mi duc singur bătăliile și nu-mi trebuie simpatia dumitale. Lasă-mă singur, domnule, cu spatele la zid. G.E.C. e mai fericit așa. Hai să vedem, domnule, în ce fel putem continua discuția, dificilă pentru ambele părți. Să vorbim despre comentariile asupra afirmațiilor pe care le-am avansat în tezele mele.

Profesorul te ducea cu brutalitate drept la metodele sale, ceea ce făcea evadarea dificilă. Trebuia să acționez cu multă abilitate. De la distanță, părea simplu. Vai, deșteptăciunea mea irlandeză, mă poți ajuta acum, când e atâta nevoie? El mă fixa cu ochii săi tăioși.

- Hai, hai, mârâi el.

— Desigur, sunt doar un învățăcel, am spus eu, cu un zâmbet forțat. Cu toate acestea, mi se pare că ești cam sever cu Weissmann în problema aceasta, domnule profesor. Oare nu evidența datelor tinde să-i întărească poziția?

— Care evidență? spuse el cu o liniște aducătoare de furtună.

— Desigur, sunt convins că nu există nici o dovadă absolută. Vorbesc din punct de vedere științific, desigur, dacă mă pot exprima astfel.

— Presupun că ești conștient că factorul cranian este un indice constant?

— Firește, am răspuns.

— Și că telegonia este încă *sub judice*?

— Desigur.

— Și că germenul plasmei este diferit de oul partenogenetic?

— Mai e vorbă? am strigat eu cu îndrăzneală.

— Dar ce demonstrează asta? întrebă el cu glas blând și convingător.

— Într-adevăr, am murmurat, ce demonstrează?

— Să-ți spun?

— Vă rog.

— Demonstrează, izbucni el furios, că ești cel mai abject impostor din Londra! Un ziarist ticălos, care nu are rușine și nici nu știe nimic!

Sărise în picioare și ochii îi aruncau fulgere. Chiar și atunci, în plină tensiune, am găsit timpul necesar să mă mir de faptul că era un pitic, deoarece capul lui nu-mi ajungea până la umăr. Un uimitor Hercule, a cărui forță consta în creier.

— Asta am făcut până acum, am bolborosit științific! Credeai că-ți merge cu mine, creier de găină! Crezi că ești omnipotent, scrib infernal? Că lauda ta îl face pe un om și critica ta îl distruge? Trebuie să ne închinăm toți la tine, ca să pui o vorbă bună pentru noi, nu? „Omul acesta trebuie să stea cu piciorul ridicat și celălalt trebuie să stea nu știu cum?" Vierme târâtor, te-am dibuit eu!"

Ai luat-o razna, ți-ai pierdut bunul simț. Te voi pune eu acolo unde-ți este locul, nemernicule! Da, domnule, nu l-ai răpus pe G.E.C. Mai există un singur om care este propriul său stăpân. Te-a prevenit dinainte dar, dacă ai venit, ai făcut-o pe riscul tău. Va fi vai de tine, domnule Mallone. Ai jucat o partidă periculoasă și ai pierdut cam mult!

— Uite ce, domnule, i-am spus, dându-mă cu spatele către ușă și deschizând-o. Poți să mă jignești cât vrei. Dar există o limită. Să nu sări la mine.

— Să nu sar?

Înainta amenințător și încet. Auzindu-mă, se opri și-și băgă mâinile mari în buzunarele jachetei pe care o purta.

— Am dat câțiva dintre voi afară, pe ușă. Ai fi al patrulea sau al cincilea. De ce să nu-ți urmezi neamurile, domnule? Cred că e cazul să o faci.

Își reluă înaintarea neplăcută și precaută, mergând pe vârfuri, ca un maestru de dans.

Aș fi putut ieși rapid pe hol, dar ar fi fost prea mare lașitate din partea mea. În plus, începeam să mă înfurii și eu. Nu sperasem prea multe nici înainte, dar amenințările lui depășeau estimările.

— Scoate-ți mâinile din buzunare, domnule. Altfel o pățești.

— Vai de mine, răspunse el și i se ridică mustața, iar un colț alb luci într-un rânjet disprețuitor. O pățesc?

— Nu fă pe nebunul, profesore! am strigat. Ce speri? Sunt de stâncă și joc rugbi în fiecare sâmbătă la clubul irlandez din Londra. Nu sunt omul care...

În clipa aceea s-a repezit la mine. A fost un noroc faptul că deschisesem ușa, altfel am fi trecut prin ea. Ne-am rostogolit pe coridor. Ne-am izbit cumva de un scaun și am zburat, cu el cu tot, până în stradă. Gura îmi era plină de barba lui, brațele ni se încolăciseră, trupurile ni se încleștaseră, iar scaunul parcă își legase picioarele de ale noastre.

Austin, pe față, deschisese ușa de la intrare. Printr-un salt, coborâsem treptele scării. După ce ne-am rostogolit de câteva ori și am scăpat de scaun, el s-a ridicat în picioare și a început să mă amenințe cu pumnii.

— Ți-a ajuns? a întrebat gâfâind.

— Taur infernal! am strigat, după ce mi-am revenit puțin.

Ar fi trebuit să ne batem atunci și acolo, pentru că nu se putea stăpâni, dar, din fericire, am fost salvat dintr-o situație odioasă. Un polițist se găsea lângă noi, cu un carnețel în mână.

— Ce-i asta? Ar trebui să vă fie rușine, a zis el.

A fost cea mai rațională remarcă pe care o auzisem în Enmore Park.

— Ia spune, a insistat el, întorcându-se către mine, ce se întâmplă?

— Omul acesta m-a atacat, am zis eu.

— L-ai atacat? a întrebat polițistul.

Profesorul a oftat greu și n-a spus nimic.

În clipa aceea s-a repezit la mine.
A fost un noroc faptul că deschisesem ușa, altfel am fi trecut prin ea.

— Și nu e pentru prima oară, continuă polițistul, cu severitate, clătinând din cap. Luna trecută ai intrat în bucluc din același motiv. Acum i-ai înnegrit ochiul acestui tânăr. Depui plângere împotriva lui, domnule?

M-am înduioșat.

— Nu, am răspuns. Nu depun.

— Ce înseamnă asta? a întrebat polițistul.

— Și eu sunt de vină. Am dat buzna peste el. Doar m-a avertizat că o pot păți.

Polițistul și-a închis carnețelul.

— Să nu se mai întâmple așa ceva, a zis el. Hei, mișcați-vă de-aici! a răcnit el la un ajutor de măcelar, o fată și vreo doi pierde-vară care se adunaseră în jurul nostru.

Profesorul s-a uitat la mine cu ceva omenie.

— Vino, mi-a zis. Încă n-am terminat cu dumneata.

Cuvintele lui răsunau sinistru, dar l-am urmat în casă. Servitorul, Austin, ca un chip cioplit în lemn, a închis ușa după noi.

CAPITOLUL IV

E CHIAR CEL MAI MĂREȚ LUCRU DIN LUME

De abia s-a închis ușa după noi, că din sufragerie a ieșit domna Challenger. Micuța femeie era tare furioasă. I-a barat calea soțului ei, ca o găină înfuriată ieșită înaintea unui buldog. Evident, văzuse cum ieșisem de acolo, dar nu observase că mă întorsesem.

— Ești o brută, George! a țipat ea. L-ai rănit pe tânărul acela cumsecade!

El a arătat în spate cu degetul cel mare.

— E aici, întreg și sănătos, în urma mea.

Ea s-a descumpănit o clipă, apoi a continuat:

— Îmi pare rău, domnule, nu te-am văzut.

— Vă asigur, doamnă, totul e bine.

— Ți-a învinețit fața! Vai, George, ce brută ești! Doar scandaluri, săptămână de săptămână. Toți te urăsc și râd de tine. Răbdarea mea a ajuns la capăt!

Profesorul a mormăit ceva.

— Nu-i nici un secret, a strigat ea. Cred că vorbește toată strada, ba chiar întreaga Londră... Dă-te la o parte, Austin, nu avem acum nevoie de tine aici. Crezi că ei nu vorbesc despre tine, George? Unde-ți este demnitatea? Tu, care ar trebui să fii profesor la o mare universitate, unde să te respecte studenții. Unde-ți este demnitatea, George?

— Dar a ta, draga mea?

— Prea mă pui la încercare! Ai devenit un nemernic de rând.

— Fii bună, Jessie.

— Un taur înfuriat!

— Destul! Scaunul penitenței!

Spre uimirea mea, el s-a aplecat, a luat-o de jos și a pus-o pe un piedestal de marmură neagră dintr-un colț al holului. Avea cel puțin doi metri înălțime, așa că ea de abia își putea ține echilibrul. Stătea acolo țeapănă, de teamă să nu cadă.

— Pune-mă jos, s-a plâns ea.

— Spune „te rog".

— Brută! Pune-mă jos chiar acum!

— Vino în birou, domnule Mallone.

— Dar doamna? am întrebat eu, uitându-mă la ea.

— Iată că domnul Mallone mă roagă pentru tine. Când spui „te rog", cobori de acolo.

— Brută! Te rog!

A dat-o jos de parcă ar fi fost un canar.

— Trebuie să te comporți ca lumea, dragă. Domnul Mallone e ziarist. Va scrie în gunoiul lui tot și va vinde un număr de gazete dublu vecinilor noștri. „Ciudata poveste a vieții lui". Te simți la înălțime pe piedestal, nu? Un subtitlu: „Scurtă privire asupra unei căsnicii neobișnuite". Domnul Mallone e, ca restul ziariștilor, sormonitor prin gunoaie. Nu, domnule?

— Chiar că ești imposibil de suportat, am răspuns eu, înfuriat.

A mugit, izbucnind în râs:

— Vom avea acum o coaliție, zise el uitându-se când la soția lui, când la mine.

Apoi își schimbă tonul:

— Iartă-ne această ceartă în familie, domnule Mallone. Te-am chemat pentru lucruri mai importante decât distracțiile noastre casnice. Du-te, doamnă, lasă-ne singuri!

Și-a pus câte o mână uriașă pe fiecare umăr al ei.

— Tot ce spui e perfect adevărat, a continuat el. Aș fi un om mai bun dacă m-aș lua după sfaturile tale, dar n-aș mai fi adevăratul George Edward Challenger. Sunt o mulțime de tipi de treabă, draga mea, dar un singur G.E.C. Așa că respectă-l!

Brusc, o sărută răsunător, ceea ce m-a încurcat mai mult decât dacă aș fi asistat la o scenă de violență.

— Acum, domnule Mallone, a continuat el cu demnitate, pe aici, te rog.

Am reintrat în camera pe care o părăsisem tumultuos cu doar zece minute înainte. Profesorul a închis cu grijă ușa după noi, m-a împins într-un fotoliu și mi-a băgat cutia cu țigări sub nas.

— Adevărate, din San Juan, Colorado, a spus el. Oamenilor nervoși, ca tine, le sunt bune narcoticele. Cerule! N-o rupe cu dinții! Tai-o cu grijă! Acum lasă-te pe spătarul fotoliului și ascultă cu atenție ceea ce am să-ți zic. Dacă vei avea de făcut o observație, păstreaz-o pentru momentul potrivit.

Mai întâi, fiindcă ai revenit în casa mea după ce ai fost expulzat foarte justificabil, a zis el mângâindu-și barba și privindu-mă fix, ca pe unul pe care trebuia să-l provoace sau să stârnească contradicții, după, așa cum am spus, binemeritata dumitale expulzare. Motivul stă în răspunsul dat de dumneata celui mai oficial polițist, răspuns în care parcă am detectat ceva bunăvoință, oricum, mult mai multă ca la oricare altul de aceeași profesie.

Admițând, firește, că ești vinovat pentru incidentul dintre noi, mi-ai demonstrat totuși o anumită detașare mentală și o imaginație care ți-au creat o imagine favorabilă în ochii mei. Subspeciile umane, din care faci parte și dumneata, din nefericire, s-au găsit întotdeauna sub orizontul meu mental. Cuvintele dumitale te-au adus, deodată, deasupra acestei linii. Am început să fiu interesat de dumneata. De aceea am vrut să ne întoarcem împreună, ca să ne cunoaștem mai bine. Te rog să pui scrumul în tăvița japoneză de pe masa de bambus aflată la cotul dumitale stâng.

Îmi vorbea precum un profesor care se adresează clasei sale. Și-a rotit scaunul ca să mă privească drept în ochi. Părea un broscoi imens, cu capul dat pe spate, cu ochii pe jumătate acoperiți de pleoapele încărcate de gene. Brusc, s-a întors într-o parte, astfel că nu-i mai vedeam decât urechea roz prin claia de păr. Mâzgălea ceva pe o hârtie. Apoi s-a răsucit spre mine cu un carnețel pătat în mână.

— O să-ți vorbesc despre America de Sud, mi-a zis. Fără comentarii, te rog. Mai întâi, înțelege, te rog, că nimic din ce îți spun nu va fi repetat în public, decât cu permisiunea mea expresă. Aceasta nu va fi dată, probabil, niciodată. E clar?

— Cam greu, am răspuns. Desigur că o prezentare judicioasă...

A pus carnețelul pe masă.

— Atunci încheiem acum, a zis. Bună ziua, domnule!

— Nu, nu! am strigat. Mă supun oricărei condiții. După cum se vede, nu am de ales.

— Absolut deloc.

— Ei, bine, atunci accept.

— Pe cuvânt de onoare?

— Pe cuvânt de onoare!

S-a uitat la mine cam bănuitor, cu ochii săi insolenți.

— De fapt, ce știu eu despre onoarea dumitale? m-a întrebat.

— Pe cuvântul meu, domnule, am strigat furios vă permiteți prea multe! Niciodată n-am fost așa de insultat, în viața mea!

Părea mai degrabă interesat decât plictisit de izbucnirea mea.

— Cap rotund a murmurat el. Brahicefalic, cu ochi gri, păr negru, care sugerează un negroid. Bănuiesc neamul celt, nu?

— Sunt irlandez, domnule.

— Irlandez curat?

— Da, domnule.

— Ceea ce explică totul. Ia să văd. Mi-ai promis că vei respecta totul, nu? Confidența mea nu va fi completă. Dar sunt hotărât să-ți dau anumite indicații care vor fi foarte interesante. Mai întâi, știi, probabil, că am călătorit timp de doi ani în America de Sud, deplasare care se va dovedi clasică în istoria științifică a omenirii.

Obiectivul urmărit de mine a fost să verific câteva dintre concluziile lui Wallace și Bates, care se pot face prin observarea faptelor raportate, în aceleași condiții în care le experimentaseră ei. Dacă aș fi făcut doar atât și tot ar fi fost notabil, dar mi s-a întâmplat ceva curios în timp ce mă ocupam cu cercetarea în sine a faptelor respective.

Ești la curent, sau poate în această epocă neroadă nu ești, că ținuturile din multe părți din jurul Amazonului n-au fost explorate decât parțial. Există un mare număr de afluenți care nici nu există pe hărți.Treaba mea consta în

a cerceta aceste zone și a le examina fauna, ceea ce mi-a furnizat material pentru câteva capitole ale monumentalei mele lucrări de zoologie care-mi va justifica viața.

Mă întorceam, cu sarcina îndeplinită, când am avut ocazia să-mi petrec noaptea într-un mic sat de indieni aflat în locul unde un anumit afluent al Amazonului, al cărui nume și poziție nu le divulg, se varsă în fluviu. Băștinașii erau indieni Cucama, un neam prietenos, dar decăzut, cu puteri mentale mult superioare londonezului de rând.

Am stat de mai multe ori cu ei pe drumul în amonte pe râu, și i-am impresionat serios prin personalitatea mea. Îmi doream tare mult să mă întorc în Anglia. O dată, mi-am dat seama din semnele pe care mi le făceau că cineva avea nevoie urgentă de ajutor medical și l-am urmat pe șeful lor într-una dintre colibele sale. Când am intrat, am înțeles că acela pentru care fusesem chemat își dădea sufletul. Spre surprinderea mea, nu era un indian, ci un alb. Într-adevăr, pot spune că era un bărbat arătos. Avea părul pieptănat și câteva caracteristici ale unui albinos. În zdrențe, purta urmele unei îndelungate suferințe.

Din câte am înțeles din povestirile băștinașilor, nu-l cunoșteau defel. Venise singur din pădure, epuizat total. Rănița lui zăcea lângă pat și am cercetat ceea ce conținea. Numele lui era scris pe aceasta, *Maple White, Lake Avenue, Detroit, Michigan.* Este un nume în fața căruia îmi scot mereu pălăria.

Din conținutul răniței era evident că bărbatul, un artist și un poet, plecase după subiecte rare. Existau și niște versuri. Nu mă consider a fi judecătorul acestora, dar mi s-au părut valoroase. Mai existau niște peisaje obișnuite cu râul, o cutie de acuarele, alta de cretă colorată, niște pensule, osul îndoit care se află pe biroul meu, un volum din *Molii și fluturi* al lui Baxter și câteva cartușe. Echipamentul personal fie că-l pierduse pe drum, fie că nici nu-l avusese. Cam acestea erau toate lucrurile ciudatului boem american.

Vroiam să plec de lângă el, când am observat ceva pe partea din față a jachetei sale zdrențăroase. Era acest carnețel, care arăta la fel de rupt ca acum. Te asigur însă, nici originalul lucrărilor lui Shakespeare n-ar trebui tratat cu mai mult interes ca lucrul acesta, aflat acum în posesia mea. Ți-l înmânez și-ți cer să-l cercetezi, pagină cu pagină.

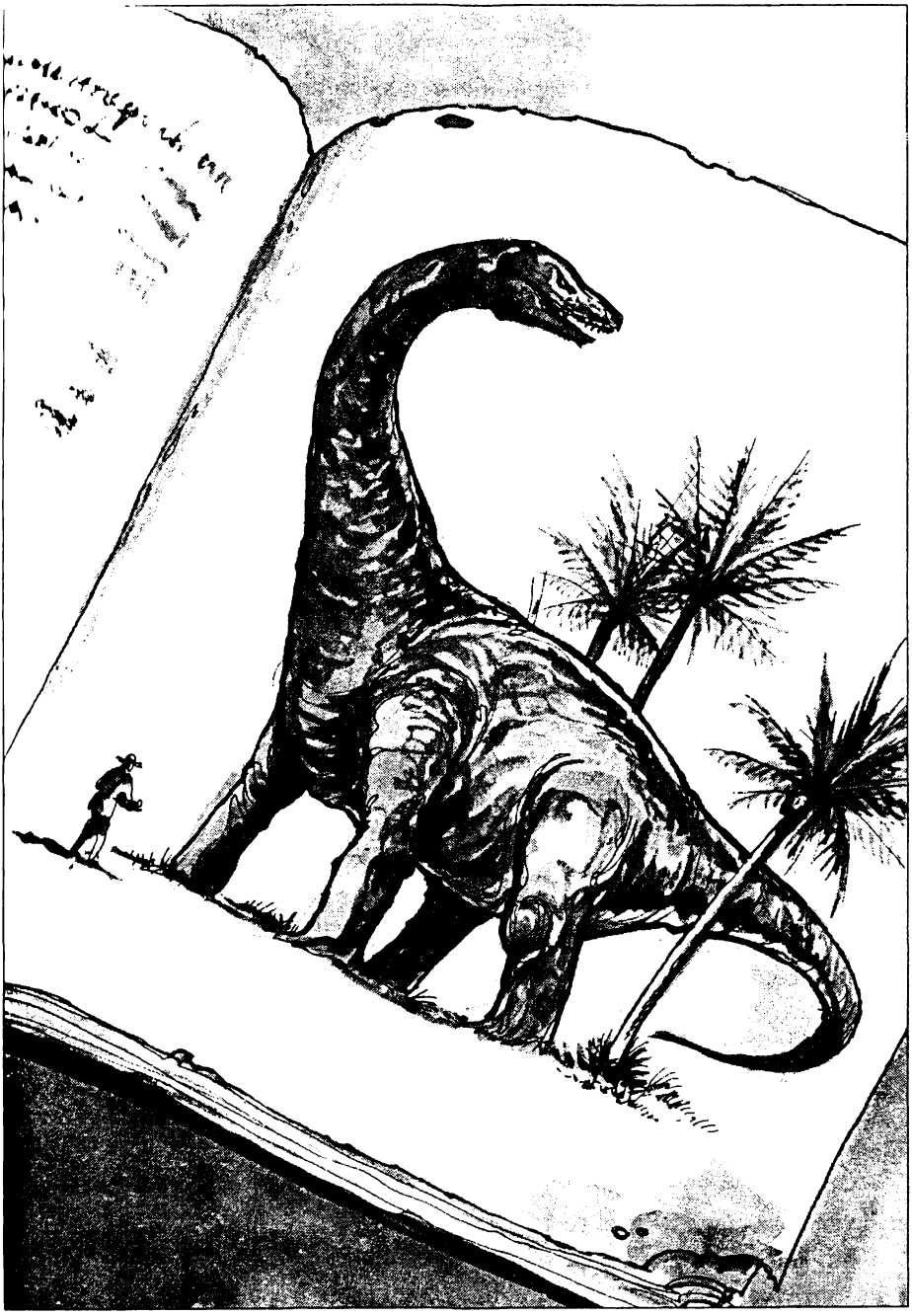

Avea înfățișat desenul celei mai extraordinare ființe pe care o văzusem vreodată.

S-a servit și el cu o țigară și a început să se holbeze la mine, ca să vadă ce efect produce documentul asupra mea.

Am deschis volumul așteptând o revelație. Prima pagină m-a dezamăgit. Nu conținea decât desenul unui bărbat gras, în jachetă, cu explicația: *Jimmy Colver pe vasul poștal.* Urmau câteva pagini despre indieni. Apoi imaginea unui vesel și corpolent cleric, cu o pălărie specifică, stând în fața unui european slab, având dedesupt inscripția: *Prânzul cu Fratele Cristofero, la Rosario.*

Studiile cu femei și copii acopereau mai multe pagini, apoi veneau o serie de animale desenate, cu explicații. În ultima schiță se vedea un fel de porc. Urmau două pagini cu crocodili respingători și lungi. N-am înțeles mare lucru de acolo și i-am spus asta profesorului.

— Sigur aceștia sunt doar crocodili?

— Aligatori! Doar aceștia există în America de Sud, nu crocodili adevărați. Diferența între ei constă în...

— Vreau să spun că n-am văzut nimic deosebit, care să justifice ceea ce ați zis.

El zâmbi cu seninătate.

— Uită-te și pe pagina următoare, a spus.

Aceasta era plină, avea o schiță în eboșă, pe care un artist îl face ca pe o schiță pentru a termina, mai târziu, un tablou. Solul era verde-gălbui, cu o vegetație bogată în plante cu frunze, care urcau până pe culmile falezei de culoare roșu închis, cu niște coloane curioase, ca niște coaste din bazalt.

Se ridicau ca un perete, drept din sol. Într-un punct anume se afla o stâncă piramidală, încoronată de un copac imens, care părea să fie separat de un colț de stâncă printr-o fisură. Deasupra acestora se întindea cerul albastru, tropical. O linie subțire de vegetație se zărea pe culmea falezei stâncoase. Pe pagina următoare era o schiță în acuarelă a locului respectiv, mult mai de aproape, astfel că detaliile se vedeau clar.

— Ei, bine? a întrebat.

— În mod cert, e o formațiune ciudată, am răspuns eu, dar nu mă pricep destul la geologie ca să spun că e o minune.

— O minune! a repetat el. E un unicat! E incredibil! Nimeni de pe pământ n-a visat așa ceva. Să vezi restul!

Am întors pagina și am scos o exclamație de surpriză. Avea înfățișat desenul celei mai extraordinare ființe pe care o văzusem vreodată. Părea coșmarul unui drogat, o viziune delirantă. Capul îi era ca al unei găini, trupul

cu al unei șopârle, iar coada târâtoare împodobită cu niște cuie, de parcă o duzină de fazani întărâtați stăteau unul după altul. Înaintea acestei absurde făpturi stătea un hominid, un pitic de formă omenească, ce se holba la ea.

— Ei, ce crezi despre asta? strigă profesorul, frecându-și mâinile, triumfător.

— E monstruos, grotesc.

— Dar ce l-a făcut să deseneze asemenea animal?

— Prea mult gin, cred.

— Asta-i cea mai bună explicație pe care o poți da?

— A dumitale care este, domnule?

— E clar că făptura există. A fost desenată după un model viu.

Aș fi izbucnit în râs, dar nu voiam să mă rostogolesc iar pe hol până în stradă.

— Fără îndoială, am răspuns. Mărturisesc, totuși, am adăugat, că hominidul ăsta mă zăpăcește. Dacă ar fi un indian, ar fi prima dovadă a unei rase de pigmei în America, dar pare un european cu o pălărie de soare pe cap.

Profesorul pufăi ca un taur furios.

— Mergi prea departe! mi-a zis el. Nu credeam că e posibil așa ceva. Pareză cerebrală! Inerție mintală! Uimitor!

Era prea absurd ca să mă înfurii. Într-adevăr, ce rost avea? Dacă te înfurii cu un asemenea om, atunci te înfurii mereu. M-am mulțumit să zâmbesc.

— Mi-a sărit în ochi că omul acela e tare mic, am zis.

— Uită-te aici! a strigat el, aplecându-se înainte și băgând un deget gros ca un cârnat, plin de păr, în desen. Iată planta din spatele animalului. Ai crezut că e o păpădie? E un palmier, care are peste cincisprezece metri înălțime. Nu vezi că omul e desenat special acolo? Nu putea să stea înaintea bestiei și să rămână viu cât o desena! De aceea a schițat o scară a înălțimilor. El avea, să spunem, cam un metru și șaptezeci de centimetri. Copacul e de zece ori mai mare

— Dumnezeule! am strigat. Crezi că bestia avea... Dar nici gara de la Charing Cross nu i-ar putea servi ca vizuină unui asemenea animal!

— Fără exagerare, este un specimen destul de bine crescut, zise profesorul.

— Dar, am strigat, desigur că toată cunoașterea umană nu trebuie dată de o parte de o singură schiță.

Am răsfoit paginile ca să mă asigur că nu mai era nimic în carnețel.

— O singură schiță a unui artist american ciudat, făcută probabil în delirul febrei sau în cursul unor viziuni fanteziste nu poate fi susținută de un om de știință ca dumneata.

Drept răspuns, profesorul luă o carte de pe un raft.

— Iată o excelentă monografie a talentatului meu prieten, Ray Lankester! a zis el. Există o ilustrată care ar putea să te intereseze. Uite-o! Inscripția de alături spune: „Probabilă apariția în viață a Dinozaurului Stegosaurus din Jurasic. Doar un picior din spate este de două ori mai înalt ca un om matur." Ei, ce-ți spune asta?

Mi-a înmânat cartea deschisă. Mă uitam foarte atent la imagine. În poza animalului reconstituit existau o mulțime de asemănări cu schița artistului necunoscut.

— Desigur, e remarcabil, am răspuns.

— Dar nu admiți că este o dovadă hotărâtoare?

— Poate fi o coincidență sau americanul văzuse așa ceva și ținuse minte. Fiind în delir, a desenat-o.

— Foarte bine, acceptă profesorul cu indulgență. S-o lăsăm așa. Te rog acum să te uiți la osul acesta.

Mi-a înmânat osul pe care-l găsise printre bunurile celui dispărut. Avea cam cincisprezece centimetri lungime, era mai gros ca degetul meu mare și se mai vedeau urme de cartilaj uscat la un capăt al său.

— Cărei ființe cunoscute îi aparține? a întrebat el.

L-am cercetat cu grijă, încercând să-mi amintesc mai multe amănunte de biologie.

— Poate fi o claviculă omenească foarte groasă.

Profesorul a făcut un semn disprețuitor cu mâna.

— Clavicula omenească e arcuită, acesta e drept. Apoi are urme de prindere a unui tendon, ceea ce nu e cazul la o claviculă.

— Atunci mărturisesc că nu știu.

— Nu trebuie să-ți fie rușine de ignoranța ta, fiindcă nimeni din întregul South Kensington n-ar fi în stare să-mi răspundă.

Luă un osișor de mărimea unui bob de fasole dintr-o cutiuță.

— Din câte cunosc, acest os omenesc e analogul celui pe care-l ții în mână. Asta îți face o idee asupra dimensiunilor ființei. Observi de la cartilajul acesta că nu discută de o fosilă, ci de un specimen recent. Ce spui despre asta?

— Desigur că un elefant...

Se strâmbă de parcă l-ar fi durut ceva.

— Nu-mi vorbi de elefanți în America de Sud!

— Dar de un animal mare din America de Sud? Un tapir, de exemplu?

— Trebuie să înțelegi, tinere, că mă pricep la meseria mea. Acesta nu este vreun os de tapir sau de oricare altă ființă cunoscută de zoologie. Îi aparține unui animal uriaș, foarte puternic și îngrozitor, care există pe fața pământului, dar nu a fost observat științific. Nu te-am convins?

— Încă mă interesează foarte mult.

— Atunci ești un caz fără speranță. Simt că ai totuși un grăunte de rațiune și vom încerca să-l scoatem la lumină cu grijă. Acum vom lăsa în pace americanul mort și vom continua povestirea mea. Îți închipui că n-am mai putut pleca de lângă Amazon fără să cercetez mai bine problema. Existau niște indicații asupra drumului urmat de american. Legendele indienilor m-au călăuzit. Vorbeau despre un ținut ciudat, cunoscut și de alte triburi riverane. Fără îndoială, ai auzit de Curupuri?

— Niciodată.

— Curupuri este duhul pădurii, ceva îngrozitor, răufăcător, care trebuie evitat. Nimeni nu-i poate descrie forma sau mărimea, dar numele său răspândește spaima prin Amazonia. Toate triburile știu pe unde trăiește Curupuri. De acolo venise americanul. Ceva îngrozitor se afla acolo. Trebuia să aflu ce anume.

— Și ce-ai făcut?

Neseriozitatea mea dispăruse. Bărbatul acela masiv impunea atenție și respect.

— Am învins neîncrederea băștinașilor. Nimeni nu voia să vorbească despre acel subiect. Prin abilitate și daruri, ba chiar prin amenințări, i-am convins pe doi dintre ei să-mi fie călăuze. După multe peripeții, pe care nu le mai descriu, după ce am parcurs o distanță pe care n-o mai menționez, în direcția respectivă, am ajuns până la urmă într-o zonă necunoscută și necălcată de picior omenesc, exceptându-l, firește, pe artistul american. Vrei să te uiți la asta?

Mi-a întins o fotografie neclară.

— Imaginea nu-i destul de bună, a zis el, pentru că barca s-a răsturnat pe râu și lădița cu filmul s-a spart, cu rezultate dezastruoase. Aproape toate po-

519500

zele s-au distrus. Aceasta e dintre puținele parțial deteriorate. Sper că accepți explicația. Nu vreau să mă cert pentru asta.

Fotografia era slabă. Cineva răuvoitor ar fi putut interpreta greșit suprafața ei întunecată. Era un ținut înverzit. Treptat am înțeles detaliile și am priceput că reprezenta o faleză înaltă, ca o cascadă uriașă, văzută de la distanță, având la bază un șes întins.

— Cred că-i același peisaj din schița pictorului, am zis.

— Așa e, a spus el. Am găsit urme de la tabăra americanului. Acum, uită-te la asta!

Era o poză mai apropiată a aceluiași loc, deși fotografia se dovedi tare deteriorată. De abia puteam vedea distinct stâncile izolate care se detașau de fisura din faleză.

— N-am nici o îndoială că este același peisaj! am zis.

— Atunci să mai facem un pas înainte, a spus profesorul. Progresăm, nu? Te uiți acum la stâncile acelea din vârf? Observi ceva?

— Un copac enorm.

— Și in copac?

— O pasăre uriașă, am răspuns.

Mi-a dat o lupă.

— Da, am zis, uitându-mă atent, o pasăre uriașă stă în copac. Are un cioc imens. Aș zice că e un pelican.

— Nu te pot felicita pentru vederea pe care o ai. Nu-i un pelican, dar este o pasăre. Cred că te-ar interesa să afli că am împușcat o astfel de pasăre. Era singura dovadă a expediției mele, pe care am reușit să o aduc.

— Înseamnă că o ai?

Era prima dovadă palpabilă a acelei aparente fantezii.

— Am avut-o. Din nefericire, s-a pierdut, ca și alte lucruri, în accidentul de pe râu. Pe când dispărea în vârtejuri, am prins-o de o aripă și aceasta mi-a rămas în mână. Când am ajuns pe mal nu-mi mai păsa de nimic, dar amărâta rămășiță a uluitorului specimen era încă intactă. Acum o pun în fața ta.

Dintr-un sertar a scos ceea ce mi s-a părut a fi partea de sus a unei aripi de liliac. Avea cel puțin șaizeci de centimetri lungime, un os arcuit, cu un văl membranos.

— Un liliac monstruos! am îndrăznit eu.

— Nici pe departe! a răspuns profesorul cu severitate. Trăind, ca mine, într-o atmosferă științifică, n-am crezut că principiile elementare ale zoologiei

sunt atât de ignorate. Probabil că nu știi faptul elementar din anatomia comparată că aripa unei păsări este antebrațul, în timp ce aripa liliacului e compusă din trei degete alungite cu membrane între ele? În cazul de față, osul nu e de la antebrat și vezi că o singură membrană e prinsă de un singur os, de aceea nu poate fi a unui liliac. Dar, dacă nu e nici pasăre, nici liliac, ce e?

Mica rezervă de cunoștințe mi se epuizase.

— Nu știu, am răspuns.

A deschis iar cartea din care îmi mai arătase ceva.

— Aici, zise el, arătând un desen cu un monstru zburător extraordinar. E o excelentă reproducere a dimorphodonului sau pterodactilul, o reptilă zburătoare din epoca jurasică. Pe pagina următoare este mecanismul aripii lui. Compară-l cu cel al specimenului din mâna ta!

Uimirea m-a cuprins în timp ce mă uitam. M-am convins. Nu aveam cum să neg așa ceva. Dovezile, acumulate, mă copleșiseră. Schița, fotografiile, povestirea, acum specimenul constituiau argumente de netăgăduit.

Am mărturisit asta. Profesorul fusese judecat greșit. S-a lăsat pe spatele scaunului său, a închis ochii și a zâmbit tolerant, scăldat de o rază de soare ivită pe neașteptate.

— E cel mai măreț lucru de care am auzit vreodată! am zis eu, mai mult din entuziasm ziaristic decât științific. E colosal! Ești un Columb al științei, care a descoperit o lume pierdută. Îmi pare tare rău că m-am îndoit de dumneata. Dar totul era atât de greu de crezut! Înțeleg însă o dovadă când o văd, iar aceasta e bună pentru oricine.

Profesorul era tare mulțumit.

— După aceea ce ai făcut, domnule?

— A început sezonul umed, domnule Mallone, iar proviziile mi se sfârșiseră. Am explorat o parte a falezei uriașe, dar n-am fost în stare să o escaladez până sus. Stânca piramidală pe care eram când am văzut și am împușcat pterodactilul era mai accesibilă. Fiind un fel de fisură, am reușit să merg până la jumătatea drumului către vârful ei.

De la acea înălțime, mi-am format o mai bună idee despre platoul de deasupra fisurii. Părea foarte mare. Dealurile înverzite nu se sfârșeau nici către răsărit, nici către apus. În zona de șes se vedea jungla și mlaștina, plină de șerpi, scorpioni, insecte. Acestea protejează în mod natural platoul din vârful falezei.

— Ai observat vreo urmă de viață?

— Nu, domnule. Dar, în cursul săptămânii, am stat în tabără la baza falezei și am auzit niște sunete foarte ciudate, provenind de sus.

— Dar ființa desenată de american? Ce spui despre ea?

— Putem presupune doar că a urcat până sus și a văzut-o acolo. Știm, totuși, că există o cale de a escalada faleza. Mai știm că e tare dificilă, altfel ființele de acolo ar coborî și s-ar răspândi pe teritoriul de jos. Nu e limpede?

— Dar cum au ajuns sus?

— Cred că e o treabă încâlcită, a zis profesorul, dar poate exista o explicație. America de Sud este, după cum ai auzit, un continent din granit. Doar în acea zonă deosebită, în interiorul pământului, cu multă vreme în urmă, s-a declanșat o erupție vulcanică. Faleza este din bazalt, după cum am observat. O zonă, la fel de mare ca Sussex, a fost ridicată brusc, cu toate vietățile ei, și ruptă de restul lumii printr-o prăpastie de mari dimensiuni.

Rezultatul? Legile naturii nu s-au mai aplicat. Luptele pentru existență din lumea largă s-au neutralizat sau au dispărut. Făpturile au supraviețuit, în timp ce în restul lumii au dispărut. Vei observa că, atât pterodactilul, cât și stegozaurul sunt din Jurasic. Pe platoul acela s-au conservat artificial, din pricina acelui straniu accident natural.

— Dar dovada pe care o ai este inatacabilă. Ajunge să o pui pe masă autorităților în domeniu.

— Așa de simplu mi-am imaginat și eu că va fi, mi-a răspuns profesorul cu amărăciune. Îți spun însă că n-a fost așa, că am fost întâmpinat cu neîncredere, în parte prostească, în parte din invidie. Nu-mi stă în fire să mă ploconesc în fața nimănui, domnule, ori să caut să dovedesc un lucru de care mă îndoiesc. După cum am fost întâmpinat, n-am mai vrut să arăt toate dovezile cumulate pe care le dețineam. Subiectul a devenit de groază pentru mine, nu mai vreau să-mi amintesc.

Când oamenii ca dumneata, care reprezintă curiozitatea prostească a publicului, vin și-mi tulbură intimitatea, n-am reușit să-i întâmpin cu demnitatea necesară. Prin firea mea sunt, accept asta, cumva fioros, și, fiind provocat, devin violent. Mă tem că ai observat asta.

Mi-am frecat ochiul și am tăcut.

— Soția mea m-a certat deseori din pricina asta, totuși cred că orice om de onoare s-ar fi comportat la fel. În noaptea asta demonstrez, totuși, cât de bine îmi controlez nervii și emoțiile. Te invit să vii la expoziție.

Îmi înmână o carte de vizită de pe biroul lui.

- Vei înțelege că domnul Percival Waldron, un naturist cu reputație moscută, a fost anunțat că va ține o conferință în Sala Institutului de ologie despre „Informații despre epocile geologice". Am fost invitat spe- al acolo, pentru a-i mulțumi conferențiarului. În acest timp îmi voi face aba cu mult tact și delicatețe, astfel ca, doar câteva remarci să stârnească teresul audienței și să-i convingă pe unii să pătrundă mai adânc în subiect.

Nimic litigios, înțelegi, ci doar o indicație despre faptul că se ascund ulte în adânc. Mă voi stăpâni foarte tare și vei vedea ce autocontrol îmi pot pune atunci când vreau să ajung la un rezultat favorabil.

— Și pot veni și eu? am întrebat nerăbdător.

— Sigur că da, mi-a răspuns el cu cordialitate.

Părea să-și poată stăpâni perfect violența. Zâmbetul său de bunăvoință a un lucru minunat, când obrajii îi deveneau două mere roșii între ochii i pe jumătate închiși și barba lui mare și neagră.

— Vino neapărat. Îmi va fi de folos să știu că am măcar un aliat în sală, icât de ignorant și de ineficient ar fi privitor la subiectul respectiv. Îmi aginez că audiența va fi numeroasă, căci Waldron, un adevărat șarlatan, e mulți susținători. Acum, domnule Mallone, ți-am acordat din timpul meu ai mult decât intenționasem. Problemele personale nu trebuie să mono- olizeze ceea ce este dedicat lumii întregi.

Mi-ar plăcea să ne întâlnim diseară, la conferință. Până atunci, trebuie să elegi că nimeni nu beneficiază public de materialele pe care ți le-am zentat.

— Dar domnul Mc Ardle, redactorul meu de știri va dori să afle ce am ut.

— Spune-i ce vrei. Poți să-i zici, printre altele, că dacă trimite pe altcine- voi pune să fie bătut cu biciul. Dar las în seama dumitale ca nimic din ce discutat să nu apară în presă. Ne vedem la Institutul de Zoologie, la ora și jumătate, diseară.

Am avut o ultimă imagine a obrajilor săi roșii, a bărbii dese și a ochilor i intoleranți, în timp ce-mi făcea semn cu mâna să ies din cameră.

CAPITOLUL V

ÎNTREBARE!

M-am trezit iar în Enmore Park, ca un jurnalist demoralizat, cu șocuri psihice datorate primei mele discuții cu profesorul Challenger și cu șocuri mentale datorate următoarei discuții. Mă durea capul, dar mă gândeam că exista ceva adevărat în povestea lui și că un articol pentru gazetă ar fi fost o lovitură, atunci când îmi va permite să public ceva.

Un taxi aștepta la capătul aleii, așa că am sărit în el și am cerut să fiu dus la birou. Mc Ardle era la post, ca de obicei.

— Ei bine, a strigat el, ce-ai pățit? Parcă vii din război, tinere. Să nu-mi spui că te-a atacat!

— La început ne-am cam certat.

— Ce om! Ce-ai făcut?

— Apoi a devenit rezonabil și am purtat o discuție. Dar n-am aflat nimic de la el, nimic publicabil.

— Nu sunt sigur de asta. Ai un ochi învinețit și asta se poate publica! Nu putem sta în regim de teroare, domnule Mallone. Omul acesta trebuie pus în fiare. Dă-mi materialul necesar și mă angajez să-l închid pentru totdeauna. *Profesorul Münchausen*, ar fi bun ca titlu? *Întoarcerea lui sir John Mandeville*, sau *Cagliostro, impostor și huligan*. Îi voi arăta eu lui!

— Eu n-aș face asta, domnule.

— De ce nu?

— Fiindcă nu este un impostor.

— Cum? urlă Mc Ardle. Doar nu vrei să spui că îi crezi prostiile despre mamuți și mastodonți și uriașii șerpi de mare?

— Nu știu. Nici nu cred că vorbește de așa ceva. Cred însă că are anumite noutăți științifice de prezentat.

— Atunci, Dumnezeule, de ce nu scrii asta, omule?

— Tare mult aș vrea asta, dar tot ce știu este că are încredere în mine cu condiția să nu scriu nimic în ziar.

Am condensat în câteva propoziții povestirea profesorului.

— Cam așa stau lucrurile, am încheiat.

Mc Ardle mă privea neîncrezător.

— Atunci, domnule Mallone, mi-a spus, vezi ce faci la adunarea din seara asta. Oricum, acolo nu trebuie să aperi intimitatea nimănui. Cred că nici un ziar nu va scrie despre ședință, căci despre Waldron s-a pomenit mult în ultimul timp. În plus, nimeni nu știe că va vorbi Challenger. Poți da lovitura, dacă ai noroc! Să fii acolo, în orice caz, ca să ne dai un articol complet. Îți păstrez spațiu pentru noaptea asta.

Aveam o zi încărcată. Luasem cina, mai devreme, la Savage Club, cu Tarp Henry, căruia îi povestisem câte ceva din aventurile mele. M-a ascultat cu un zâmbet sceptic și a izbucnit în râs când a auzit că profesorul mă convinsese.

— Dragul meu, lucrurile nu se petrec astfel în realitate. Oamenii nu fac astfel de descoperiri extraordinare ca apoi să piardă dovezile. Lasă asta pe seama romancierilor. Tipul este tare viclean și plin de șmecherii.

— Dar poetul american?

— N-a existat niciodată!

— I-am văzut carnetul cu schițe!

— Carnetul lui Challenger.

— Crezi că el a desenat animalul acela?

— Sigur că el. Cine altul?

— Dar fotografiile?

— Nu-i nimic în fotografii. Singur ai spus că n-ai văzut decât o pasăre.

— Un pterodactil.

— Așa zice el. Ti-a băgat în cap pterodactilul!

— Dar oasele?

— Pe primul l-a scos dintr-o tocană irlandeză. Pe al doilea l-a fabricat de ocazie. Dacă vrei, poți falsifica un os la fel de ușor ca o fotografie.

Nu mă mai simțeam în apele mele. Poate că mă grăbisem să trag concluziile. Chiar atunci mi-a trecut prin minte un gând fericit.

— Vii la adunarea de diseară? l-am întrebat.

Tarp Henry m-a privit gânditor.

— Nu este prea popular genialul Challenger, a răspuns el. Mulți au să-i achite niște polițe. Pot spune că este cam cel mai detestat om din Londra.

— Poți cel puțin să-l auzi pledându-și cauza.

— Așa ar fi corect. Bine. Sunt omul tău diseară!

Când am ajuns la sală, era mai multă lume decât crezusem. Mulți se dovediră doar curioși, dar existau și destui oameni de știință. A devenit evident,

după ce am luat loc, faptul că tinerii și șmecherii erau numeroși la galerie și în partea din spate a sălii.

Uitându-mă în spate, am putut vedea rânduri întregi de chipuri de studenți la medicină. Parcă fiecare mare spital își trimisese reprezentanți acolo. Comportamentul publicului părea binevoitor. Unii cântau cu un entuziasm care era un preludiu ciudat pentru o conferință științifică. Mulți veniseră să se distreze.

Când apăru bătrânul doctor Meldrum cu binecunoscuta lui pălărie de operă, chiuiturile și țipetele se întețiră. Când profesorul Wadley, bolnav de gută, șchiopătă către scaunul lui, publicul îl întrebă ce-i mai făcea degetul mare de la picior, ceea ce îl puse în încurcătură.

Cel mai intens zgomot s-a stârnit la intrarea în sală a cunoștinței mele, profesorul Challenger, care a străbătut încăperea pentru a se așeza în marginea cealaltă a rândului. Aproape că am asurzit din pricina urletelor și mi s-a părut că și Tarp Henry avusese dreptate să presupună că mulțimea venise mai mult pentru vestitul profesor.

După țipetele și zbierătele provocatoare ce însoțiseră intrarea lui Challenger în sală, interpretate ca fiind ostile și disprețuitoare, profesorul a zâmbit slab, tolerant, ca un om bun care este lătrat de o ceată de câini vagabonzi.

Apoi se așeză fără grabă, cu demnitate, își umflă pieptul, își mângâie barba cu mâna, și se uită cu ochii pe jumătate acoperiți de pleoapele căzute la sala aglomerată din jurul lui. Zarva provocată de ivirea lui nu se stinsese când profesorul Ronald Murray, președintele ședinței și domnul Waldron, conferențiarul, trecură în față și prezentarea științifică începu.

Profesorul Murray mă va ierta, sunt sigur, dacă spun că greșeala obișnuită a majorității englezilor e că sunt inauzibili. De ce oare cei care au ceva de spus și merită să fie auziți nu-și dau silința să o facă? Modalitățile lor de exprimare sunt dificile, iar exemplele colaterale.

Profesorul Murray a făcut câteva remarci profunde despre cravata lui albă și vasul cu apă de pe masă, cu umor, făcând cu ochiul către sfeșnicul de argint din dreapta sa. Apoi s-a așezat și domnul Waldron, celebrul conferențiar, s-a ridicat în ropotele de aplauze. Era un om sever, slab, cu voce răgușită, care vorbea agresiv, dar avea meritul să asimileze ideile altora.

În plus, le prezenta într-o formă accesibilă și interesantă marelui public, presărându-și discursul cu glume, astfel că mișcarea retrogradă a echinocțiilor

sau formarea vertebratelor deveneau procese foarte amuzante, în prezentarea lui.

Dezvoltă apoi ipoteza științifică a creației, o interpretare științifică într-un limbaj clar și deseori pitoresc. Ne povesti despre glob, masa uriașă de gaz aprins care domina cerul. Apoi a prezentat solidificarea, răcirea, mișcările scoarței, care au format munții, aburii preschimbați în apă, pregătirea treptată a scenei pe care urma să se joace inexplicabila dramă a vieții.

Originea vieții îi era destul de neclară. Că germenii acesteia cu greu ar fi supraviețuit fierberii de la începuturi părea destul de sigur. De aceea apăruseră mai târziu. Se formase viața singură, după răcire, din materie anorganică? Posibil. Veniseră germenii ei din afară, cu un meteor? Greu de crezut. În ansamblu, cel mai înțelept om era foarte puțin dogmatic asupra acestui subiect.

Nu s-a reușit deocamdată, în laboratoarele noastre, să se facă viață din materie anorganică. Prăpastia dintre viu și mort nu fusese încă trecută prin intermediul chimiei ori altor științe. Natura a lucrat, timp îndelungat, cu rezultate pe care noi, oamenii, nu le obținuserăm încă. Dar să lăsăm lucrurile așa.

Conferențiarul vorbi apoi despre scara vieții animale, începând cu moluștele și micile creaturi, urcând la reptile și pești, până la cangurul-șobolan, o ființă ce-și năștea puii vii, strămoșul direct al mamiferelor și, deci, al tuturor celor din audiență. Firește, aceste cuvinte fură întâmpinate cu intensa opoziție a unora din sală.

— Este domnul cu cravată roșie produsul final al evoluției? În ciuda comportamentului său educat, evoluția nu încetează niciodată, chiar dacă mecanismele ei se desfășoară extrem de lent, aproape imperceptibil.

Speculând astfel intervențiile interlocutorilor săi, conferențiarul se întoarse la imaginea trecutului, uscarea mărilor, apariția continentelor, viața vâscoasă de la marginile acestora, din lagune, tendința creaturilor oceanice de a se refugia în zone mlăștinoase, abundența hranei pentru ele, de unde și creșterea lor enormă.

— Astfel au apărut, doamnelor și domnilor, adăugă el, îngrozitorii saurieni care și azi ne sperie când îi vedem în reproduceri Wealden sau Solenhofen. Din fericire, au pierit cu mult înainte de ivirea omului pe această planetă.

— Întrebare! s-a auzit un glas de pe platformă.

Domnul Waldron era foarte disciplinat, cu darul umorului acid, ca dovadă domnul cu cravată roșie, care o pățise fiindcă-l întrerupsese. Dar acea

intervenție părea să fie atât de absurdă, că nu merita să-și piardă vremea cu ea.

Așa părea un shakespearian care se confruntă cu un baconian sau un astronom ce este atacat de un susținător fanatic al pământului plat. Tăcu o clipă, apoi, ridicând glasul, repetă încet cuvintele:

— ...care au pierit înainte de ivirea omului.

— Întrebare! bubui iar glasul acela.

Waldon se uită uimit la rândul de profesori de pe platformă până ce distinse chipul lui Challenger, care se lăsase pe spătarul scaunului său, cu ochii închiși, având o expresie amuzată, ca și cum ar fi zâmbit prin somn.

— Înțeleg, zise Waldron. Prietenul meu, profesorul Challenger.

Și izbucni în râs, ca și cum vorbele acelea explicau situația și nu mai trebuia nimic adăugat.

Dar incidentul nu fusese, nici pe departe, închis. Pe orice potecă pornea conferențiarul printre sălbăticiunile trecutului, ajungea invariabil la o aserțiune despre dispariția uneri forme de viață preistorice, fapt ce provoca aceeași reacție din partea profesorului. Publicul începu să-i anticipeze intervențiile, cu larmă și desfătare.

Studenții i se alăturară. De câte ori barba lui Challenger începea să se miște înainte de a scoate vreun sunet, se auzea țipătul „Întrebare!" din sute de piepturi, ca și răspunsul „Liniște!" și „Rușine!", venind de la și mai mulți oameni. Waldron, deși un conferențiar sever și un om hotărât, începu să ezite. Repeta frazele, se încurca în discursul său. În final se repezi la cauza necazurilor sale.

— Chiar că este intolerabil! strigă el, holbându-se la platformă. Trebuie să-ți cer, profesore Challenger, să încetezi aceste întreruperi necuviincioase și ignorante.

Atunci se produse o forfotă neobișnuită în sală, iar studenții fericiți urmăreau cearta dintre marii zei ai Olimpului. Challenger se ridică încet din scaunul său.

— Trebuie să-ți cer, la rândul meu, domnule Waldron, să încetezi să faci afirmații care nu sunt în strictă evidență cu faptele științifice.

Se dezlănțui o furtună de strigăte.

— Rușine! Rușine!

— Lăsați-l să vorbească!

— Dați-l afară!

Dați-l jos de pe platformă!

Fiți corecți!

Președintele ședinței se ridică în picioare și începu să bată tare din palme.

Părerile... profesorului Challenger... mai târziu...

Doar atât se putu auzi în vacarmul acela.

Cel care provocase întreruperea se plecă, zâmbi, își mângâie barba și se așeză iar pe scaun. Waldron, roșu la chip, gata de luptă, își continua observațiile. Când și când făcea câte o aserțiune, arunca o privire veninoasă spre adversarul lui, care părea să doarmă adânc, cu același zâmbet întipărit pe chip.

Până la urmă conferința s-a terminat. Sunt înclinat să cred că încheierea a fost prematură, cu o perorație în grabă. Firul argumentației fusese rupt în mod brutal, iar audiența era neobosită și aștepta. Waldron s-a așezat. După câteva vorbe ale președintelui, profesorul Challenger s-a ridicat și a înaintat până la marginea estradei. În interesul ziarului meu, i-am consemnat discursul:

— Doamnelor și domnilor, a început el, fiind întrerupt de cei din spate. Scuzați-mă, vă rog! Doamnelor, domnilor și dragi copii. Omisesem, din neatenție, o parte importantă a publicului.

Urmă un tumult, în timpul căruia profesorul rămase cu o mână ridicată, dând din capul său enorm, ca un episcop care binecuvântează lumea.

— Am fost ales să-i mulțumesc domnului Waldron pentru prezentarea pitorească și bogată în imaginație pe care tocmai a făcut-o. Există însă puncte de vedere cu care nu sunt de acord și datoria mea a fost să le pun în evidență, chiar dacă domnul Waldron și-a îndeplinit foarte bine treaba, care a constat în a ne prezenta o povestire simplă și interesantă despre ceea ce consideră dumnealui istoria planetei noastre.

Conferințele populare sunt cel mai ușor de înțeles, dar domnul Waldron mă va ierta dacă afirm și că sunt superficiale și nereale, fiindcă sunt dedicate unui public ignorant. De aceea sunt, prin natura lor, parazite.

Urmară niște zâmbete ironice. Domnul Waldron făcu un gest furios de protest.

— Acestea exploatează faima și banii unei lucrări făcute de oameni necunoscuți și dedicați muncii lor. Vă pot da mai multe exemple în acest sens.

La cuvintele acelea, domnul Waldron îi șopti ceva președintelui, care se ridică puțin de pe scaun și spuse ceva, nu se auzi ce, dar păreau cuvinte destul de severe.

— Dar, destul cu asta! Să trecem la un subiect de mai mare interes. Care este punctul asupra căruia eu, ca investigator original, atac viguros acuratețea conferențiarului nostru? Acesta constă în permanența anumitor forme de viață animală pe pământ. Nu vorbesc despre acest subiect ca un amator și nici, pot adăuga, ca un conferențiar pentru publicul larg, ci ca unul a cărui conștiință științifică îl cheamă să adere strict la fapte, atunci când spun că domnul Waldron greșește presupunând că, dacă n-a văzut niciodată un așa-numit animal preistoric, el n-ar exista. Aceste animale sunt, cum a declarat și dânsul, strămoșii noștri, dar, în același timp sunt, dacă pot folosi expresia, strămoșii noștri contemporani, care încă mai pot fi găsiți cu trăsăturile lor hidoase și formidabile, dacă cineva se străduiește și îi caută unde trebuie. Făpturi presupuse a fi din Jurasic, monștri care devorează azi mamiferele, trăiesc și în prezent.

Urmă o avalanșă de strigăte:

— Prostii!

— Demonstrează!

— De unde știi asta?

— De unde știu? Asta mă întrebați? Știu pentru că le-am vizitat adăposturile secrete. Știu fiindcă pe unele dintre ele le-am văzut cu ochii mei!

Aplauze, zarvă, apoi răsună un glas:

— Mincinosule!

— Am auzit bine, m-ați făcut mincinos?

Zgomot de nedescris.

— Am auzit pe cineva spunând că sunt mincinos? Se ridică în picioare persoana aceea, ca să aflu și eu cine e?

Un glas:

— Iată-l, domnule!

Un omuleț inofensiv, cu ochelari, zbătându-se violent, fu ridicat de un grup de studenți.

— Dumneata ai îndrăznit să mă faci mincinos?

— Nu, domnule! urlă acuzatul și se făcu imediat pierdut prin mulțime.

— Dacă cineva din sală se îndoiește de adevărul celor zise de mine, voi fi bucuros să discut cu el după conferință.

Mincinosule!

Cine a spus asta?

Din nou omulețul nevinovat fu ridicat deasupra studenților.

Dacă vin acum la voi...

Publicul începu să zbiere:

Vino, iubite profesor, vino!

Lucrul acesta întrerupse conferința o vreme. Președintele, ridicându-se în picioare și făcând semne cu ambele mâini, părea să conducă orchestra. Profesorul, cu chipul injectat, cu nările umflate, cu barba zburlită, parcă înnebunise.

Orice mare descoperire a fost întâmpinată cu aceeași neîncredere, semn al unor generații de proști. Când vă sunt prezentate dovezi importante, nu aveți intuiție, imaginație, ca să le înțelegeți. Puteți doar să-i murdăriți cu noroi pe cei care și-au riscat viețile ca să deschidă orizonturi noi științei. Persecutați profeții! Galileo, Darwin și cu mine...

Strigăte prelungite și râsete întrerupseră complet discursul.

Toate acestea sunt din notițele luate de mine chiar atunci. Nu reușesc însă să descriu haosul în care s-a transformat adunarea. Zarva a devenit atât de mare că unele doamne s-au retras de îndată. Unii oameni importanți s-au prins în discuții la fel de rău ca studenții. Am văzut bărbați cu bărbi albe ridicând pumnii și amenințându-l pe încăpățânatul profesor.

Întregul public fierbea ca o oală, mai-mai să dea în foc. Profesorul înaintă câțiva pași și își ridică ambele mâini. Exista ceva măreț și bărbătesc în felul lui de a se comporta, că zgomotele se stinseră treptat în fața gestului de comandă și a ochilor săi impunători. Părea să aibă un mesaj clar. Voiau să-l audă.

— Nu vă reține, zise el. Nu are rost. Adevărul e adevăr, iar zarva făcută de mulți tineri proști, ca și de, trebuie să adaug, mai mulți seniori proști, nu pot afecta asta. Revendic faptul că am deschis un nou domeniu științific. Vă pun la test. Veți fi de acord să trimiteți pe câțiva dintre voi să-mi verifice afirmațiile în numele vostru?

Domnul Summerlee, profesorul veteran de anatomie comparată s-a ridicat din public. Era un bărbat înalt, slab, sever, care părea un teoretician. L-a întrebat pe profesorul Challenger dacă observațiile sale fuseseră făcute în timpul călătoriei din Amazonia, cu doi ani în urmă.

Acesta îi răspunse că da.

Domnul Summerlee îl întrebă atunci cum declară că a făcut descoperiri în acele regiuni cercetate înaintea lui de Wallace, Bates și alți oameni de știință de mare renume?

Profesorul Challenger răspunse că domnul Summerlee pare să confunde Amazonul cu Tamisa. În realitate, era un fluviu mult mai mare. Domnul Summerlee putea afla că, împreună cu Orinoco, regiunea aceea se întindea peste cincizeci de mii de mile și că pe un teritoriu atât de vast nu era imposibil să descoperi ceva ce trecuse neobservat de alții.

Domnul Summerlee declară, cu un zâmbet acid, că apreciase corect diferența dintre Amazon și Tamisa și că orice se afirma despre al doilea fluviu putea fi verificat, dar despre primul, nu. I-ar fi rămas îndatorat profesorului Challenger dacă i-ar fi dat latitudinea și longitudinea ținutului în care găsise animalele preistorice.

Profesorul îi replică însă că, deocamdată, nu le va face publice, dar că va furniza datele respective unui comitet ales de public, dacă acesta va lucra cu deosebită precauție. Va vrea domnul Summerlee să facă parte din acest comitet și să verifice personal afirmațiile?

— De acord! răspunse domnul Summerlee.

— Atunci garantez că vă voi da materialele necesare pentru a găsi drumul, zise profesorul Challenger. Totuși, e drept ca, dacă domnul Summerlee se duce să îmi verifice afirmațiile, să am și eu un om sau doi alături de el, care să verifice că într-adevăr face asta. Nu vă ascund că au de înfruntat dificultăți și primejdii. Domnul Summerlee va avea nevoie de un coleg mai tânăr. Pot să cer voluntari?

În asemenea crize se afirmă oamenii. Puteam să-mi închipui că intrând în acea sală aveam să mă implic într-o aventură periculoasă, cum nici măcar nu mai visasem? Dar nu era ocazia de care îmi vorbise Gladys? Ea m-ar fi îndemnat să plec! Am sărit în picioare. Vorbeam, deși nu-mi pregătisem cuvintele. Tarp Henry mă trăgea de haine și îmi șoptea:

— Stai jos, Mallone! Nu te da în spectacol!

In același timp, l-am văzut pe un alt bărbat înalt, suplu, cu o claie de păr negru, aflat în fața mea la câteva scaune, că se ridicase și el. S-a uitat în urmă, la mine, cu ochi furioși, dar am refuzat să-i răspund.

— Merg eu, domnule președinte, am repetat de mai multe ori.

— Numele! strigă publicul.

Sunt Edward Dunn Malone, reporter la *Daily Gazette*. Sunt un martor absolut obiectiv.

Cum te numești, domnule? îl întrebă președintele pe înaltul meu rival.

Lordul John Roxton. Am mai fost pe Amazon. Cunosc terenul și am calificarea necesară pentru asemenea investigații.

Reputația de sportiv și de călător a lordului John Roxton e binecunoscută în toată lumea, zise președintele. În același timp, n-ar fi rău ca un reprezentant al presei să facă parte dintr-o asemenea expediție.

- Atunci propun, spuse profesorul Challenger, ca amândoi acești domni să fie aleși de către adunare ca reprezentanți ai publicului, pentru a-l însoți pe domnul Summerlee în călătoria care trebuie să cerceteze adevărul afirmațiilor mele.

Astfel, printre zbierete și urări, ni s-a decis soarta. M-am trezit purtat de curentul uman ce se îndrepta spre ușă, cu mintea pe jumătate zăpăcită de noul și vastul proiect care se deschisese brusc în fața mea.

Când am ieșit din sală, am auzit parcă hohotele de râs ale studenților aflați pe stradă, apoi un braț ridicând o umbrelă veche ce lovi în mijlocul lor de mai multe ori. Apoi, prin amestecul de înjurături și felicitări m-am trezit umblând singur pe sub luminile argintii de pe Regent Street, gândindu-mă la Gladys și la viitorul meu.

Deodată, cineva m-a atins pe cot. M-am întors și am văzut ochii impunători ai bărbatului înalt și suplu care se oferise ca voluntar în acea expediție stranie.

— Domnul Malone, din câte am înțeles, zise el. Vom fi tovarăși de drum, nu? Casa mea e chiar pe cealaltă parte a străzii, în Albany. Poate ai bunăvoința să petreci cu mine o jumătate de oră, fiindcă sunt câteva lucruri pe care trebuie neapărat să le discut cu dumneata.

CAPITOLUL VI

AM FOST BICIUL LUI DUMNEZEU

Lordul John Roxton și cu mine am cotit pe Vigo Street, mergând pe lângă porțile vestiților aristocrați din cartier. La capătul unei alei lungi, noua mea cunoștință a deschis o ușă, apoi a aprins lumina electrică. Mai multe lămpi strălucitoare au scăldat cu razele lor o cameră spațioasă.

Stând în prag și uitându-mă la cele din jurul meu, am avut impresia unui confort extraordinar și al eleganței combinate cu luxul într-o atmosferă de intensă virilitate. Gustul pentru frumos și lipsa grijii pentru obiecte erau specifice unui celibatar. Blănuri scumpe și rogojini ciudate din vreun bazar oriental zăceau împrăștiate pe podea.

Tablourile și gravurile considerate chiar și de către ochii mei neavizați ca fiind de mare preț atârnau în mare număr pe pereți. Schițe de boxeri, baleri ne, cai de cursă alternau cu un Fragonard senzual, un Girardet marțial sau un Turner visător.

Printre acele obiecte se găseau împrăștiate trofeele care-mi amintiră că Lordul John Roxton era unul dintre marii sportivi și atleți. O vâslă de culoare albastru închis și alta de un roz vesel vorbeau despre cursele nautice de la Oxford și Leanderman. Mănușile de box și floretele erau instrumentele cu care el câștigase supremația în ambele sporturi.

Ca pe un soclu, în jurul camerei se aflau capetele grele, splendide, ale celor mai frumoase exemplare de vânat din toate colțurile lumii, cu rarul rinocer alb de la Lado Enclave dominându-le pe toate celelalte.

In mijlocul unui bogat covor roșu se afla o masă neagră și aurie stil Ludovic XV, o frumoasă piesă de epocă deteriorată acum de urmele paharelor și ale țigărilor. Pe aceasta se afla o tavă de argint cu o sticlă de tărie și un sifon, din care tăcuta mea gazdă umplu două pahare înalte.

După ce-mi arătă un fotoliu și îmi plasă băutura lângă acesta, îmi înmână un trabuc Havana lung și neted. Apoi, așezându-se și el în fața mea, se uită lung și fix la mine cu ochii săi ciudați, îndrăzneți, clipind des. Ochii lui erau de un albastru deschis rece, culoarea unui lac înghețat.

Prin fumul subțire al țigării mele am observat amănuntele unui chip cu care deja mă familiarizasem din multe fotografii. Nasul lui era destul de coroiat. Obrajii, supți și bătătoriți. Părul, întunecat și în dezordine. Mustața, bărbătească, iar ciocul de sub bărbie, bine pus în evidență.

Avea ceva din Napoleon al III-lea, Don Quijote și din specificul nobilului englez de la țară, plăcându-i spațiile vaste precum câinilor sau cailor. Pielea, roz, își datora culoarea soarelui și vântului. Sprâncenele, stufoase, dădeau ochilor săi reci un aspect mai degrabă fioros.

Era bine clădit, solid, rezistent. Avea mai mult de un metru nouăzeci înălțime, dar părea mai scund din pricina umerilor săi lați. Așa arăta Lordul

John Roxton care stătea în fața mea, mușcând țigara și privindu-mă într-o manieră indelungată și apăsătoare.

Ei, bine, zise el, în cele din urmă, ne-am pornit și am făcut-o. Da, am venit, tu și cu mine. Presupun că atunci când ai intrat în sala aceea nu te-ai gândit la asta, nu?

Așa este.

Nici eu. Și iată-ne acum, băgați până la gât în treaba asta. Nu sunt trei săptămâni de când m-am întors din Uganda și m-am ales cu alt drum. Dar spune-mi ce te-a apucat să te oferi voluntar?

Treburile mele m-au obligat. Sunt ziarist la *Daily Gazette*.

Înțeleg. Fiindcă veni vorba, am o treabă pentru dumneata, dacă vrei să mă ajuți.

Cu plăcere.

Nu te deranjează să-ți riști viața?

Care-i riscul?

Ballinger. Ai auzit de el?

Nu.

Dar unde ai trăit până acum, tinere? Sir John Ballinger este cel mai bun jocheu din nordul țării. Poate la galop îi fac față, dar la sărituri mă întrece. Nu-i un secret pentru nimeni că nu se antrenează fără băutură. Și bea tare. Marți a intrat în delir și de atunci urlă întruna. Camera lui e la etaj. Doctorii spun că îi trece dacă-i dăm de mâncare, dar el stă în pat, cu un pistol în mână, și jură că bagă șase gloanțe în cel care se apropie de el. Nu poți lăsa însă câștigătorul Marelui Premiu Național să moară astfel, nu?

– Și ce vrei să faci?

— Mă gândeam să dăm năvală peste el. Poate să tragă într-unul dintre noi, dar celălalt tot pune mâna pe el. Apoi îl facem să mănânce mai bine ca niciodată.

Asta mi-a dat totul peste cap. Nu cred că sunt prea curajos. Am o imaginație irlandeză, care face necunoscutul să pară mai groaznic decât este. Pe de altă parte, am fost educat cu oroare de frică și teroare față de acest stigmat. Îndrăznesc să spun că aș fi sărit peste o prăpastie, dacă mi-ar fi fost pus la îndoială curajul, ca un hun din cărțile de istorie.

Aș fi făcut-o însă din mândrie și frică, nu din curaj. De aceea am răspuns la propunerea lui cu un glas aparent nepăsător, că eram gata de treabă. Alte

observații de-ale lordului Roxton despre primejdia respectivă mai mult m-a enervat.

— Dacă vorbim în continuare nu îmbunătățim cu nimic situația, am zi eu. Haide!

M-am ridicat de pe fotoliu și el m-a imitat. Apoi, izbucnind într-un hoh de râs, mă bătu de două sau de trei ori pe piept, apoi mă împinse din nou i fotoliu.

— Bine, băiatul meu, ne vom descurca, zise el.

M-am uitat mirat la el.

— Am avut grijă de Jack Ballinger azi-dimineață. Mi-a făcut o gaură i kimono, binecuvântată fie mâna lui, că-i bătrână și tremură, dar am pus jachetă pe el și se va face bine într-o săptămână. Sper că nu te superi, tiner nu? Vezi, noi vom fi apropiați și mi se pare foarte serioasă treaba asta c America de Sud, de aceea vreau să am tovarăș unul pe care să mă bazez.

Începeam să înțeleg.

— De aceea, continuă el, te-am încercat și pot spune că te-ai descurc bine. Vezi tu, noi doi vom conta, căci bătrânul Summerlee o să clachez repede. Nu cumva ești acel Malone care joacă rugbi pentru Irlanda?

— Poate ca rezervă.

— Știam că te cunosc de undeva. Eram de față când ai reușit încercare aceea împotriva Richmondului. Nu pierd nici un meci de rugbi, fiindcă est sportul cel mai bărbătesc pe care-l avem. Nu te-am chemat aici să vorbim d sport. Trebuie să ne punem treburile la punct. Iată o navă spre Paragua pentru miercuri, săptămâna viitoare. Să o luăm? Foarte bine, aranjez eu d taliile. Cât despre plata ta?

— Se va ocupa ziarul meu de asta.

— Știi să tragi?

— Cam ca toți oamenii.

— Așa de prost, Dumnezeule? E ultimul lucru la care vă gândiți vo tinerii. Sunteți albine fără ac, stați și vă uitați cum vine cineva și vă fu mierea. Va trebui să te bazezi pe pușca ta în America de Sud căci, dacă pr etenul nostru profesorul nu-i mincinos ori nebun, vom vedea niște lucru urâte înainte de a ne întoarce. Ce armă ai?

Se duse la un dulap din stejar. Îl deschise și văzui înăuntru armele înș rate ca tuburile unei orgi.

— Văd că trebuie să-ți dau din panoplia mea, zise el.

Una după alta, scoase câteva puști frumoase, încărcându-le cu zgomot. Le puse apoi în rastel cu mare atenție, precum o mamă ce umbla cu copiii ei.

— E o *Bland* 577, spuse el. Cu ea l-am doborât pe uriașul acela.

Se uită către rinocerul alb.

Dacă mai făcea zece pași, mă adăuga el la colecția lui.

„Doar în glonțul conic norocul lui mai sta
Corectul avantaj al celui slab."

Sper că îl știi pe Gordon al vostru, poetul ce stăpânește și calul și pistolul. Iată acum o sculă folositoare, o *470* cu lunetă. Am utilizat arma asta împotriva negustorilor peruvieni de sclavi, în urmă cu trei ani. Am fost biciul lui Dumnezeu prin părțile acelea, deși nici nu le găsești pe hărți. Sunt momente, tinere, când oricare dintre noi trebuie să apere drepturile omului și dreptatea, altfel nu te mai uiți în ochii celorlalți.

Probabil că avea dreptate.

– Astfel, continuă el, mi-am dus singur războiul. L-am declarat și l-am purtat singur, l-am încheiat la fel. Fiecare crestătură e pentru câte un sclav ucis. Cea mare pentru Pedro Lopez, regele lor, pe care l-am omorât în apele râului Putomayo. Iată acum ceva ce ți s-ar potrivi!

Scoase o pușcă maronie și argintată.

— Patul ei este bine șters, cătarea foarte bună, iar în rezervor are cinci cartușe. Îți vei apăra viața cu ea.

Mi-o înmână și închise ușa dulapului de arme.

— Chiar așa, continuă el, așezându-se iar în fotoliul său, ce știi despre acest profesor Challenger?

— Nu l-am mai văzut până azi.

— Nici eu. Vesel lucru, vom asculta de ordinele unuia pe care nu-l cunoaștem! Pare un cintezoi bătrân și înfumurat. Frații lui întru știință nu par să-l iubească prea mult. De ce te interesează treaba asta?

I-am povestit despre experiențele mele din acea dimineață, iar el m-a ascultat cu atenție. Apoi a scos harta Americii de Sud și a întins-o pe masă.

— Cred că tot ce ți-a spus e adevărat, a zis. Crede-mă, am ceva experiență când afirm așa ceva! Îmi place America de Sud și, dacă o iei de la Darien la Fuego, e cel mai măreț, mai bogat, mai frumos loc din lume. Oamenii nu știu încă de el și nu-și dau seama ce poate deveni. L-am străbătut în lung și-n lat și am stat două anotimpuri uscate prin ținuturile respective, după cum ți-am povestit, luptând împotriva negustorilor de sclavi.

Ei, bine, atunci am auzit și zvonuri despre lucrurile acelea, tradiții indi ne, dar cu un sâmbure de adevăr, fără îndoială. Cu cât știi mai multe despi ținuturile acelea, cu atât înțelegi că orice este posibil acolo. Orice! Sunt nișt cursuri de apă înguste de-a lungul cărora merg oamenii și dincolo de ele intuneric.

Părea omul care să se priceapă bine la asemenea expediții.

— Coborând în Matto Grosso, continuă el, plimbându-și țigara pest hartă, sau urcând în acest colț unde e granița comună a trei țări, nimic nu mă surprinde. Cum spunea tipul astă-seară, există cincizeci de mii de mil pe drumul apei ce trece prin pădurea cât întreaga Europă! Tu și cu min putem sta la o distanță ca din Scoția la Constantinopole și să ne aflăm amân doi în jungla Braziliană!

Imaginea aceea m-a cam nedumerit.

— Omul a trasat doar o potecă pe aici, alta pe colo, prin asemene labirint. Râurile cad prin cascade de la zeci de metri înălțime, iar jumătat din zona aceea e doar mlaștină, pe unde nu poți trece. De ce n-ar exista ceva nou, necunoscut, acolo? Și de ce nu l-am găsi noi? În plus, adăugă zâmbind la fiecare milă îți riști viața.

Nu aveam nimic împotriva a ceea ce spunea.

— Sunt o minge veche de golf. Mi s-a luat vopseaua albă de multă vre me.Viața mă poate lovi acum și nu-mi mai lasă nici o urmă. Dar riscul, ti nere, înseamnă a trăi. Oferă-mi spații nesfârșite și pământuri necunoscute, arma în mână și lasă-mă să caut. Am fost în război, am zburat cu aeroplanul, dar vânătoarea fiarelor îmi oferă întotdeauna senzații noi și plăcute.

Poate că am zăbovit cam mult asupra noii mele cunoștințe, dar avea să-mi fie tovarăș multe zile de acum încolo și îl simțeam ca pe o provocare, datorită personalității sale și șmecheriilor lui de vorbire și de gândire. Doar fiindcă trebuia să fac cunoscute cele de la adunare am reușit până la urmă să mă smulg din compania lui.

L-am lăsat stând fericit, ungându-și arma favorită, râzând în sinea lui cu gândul la aventurile care ne așteptau. Îmi era clar că, în fața primejdiilor care ne așteptau, nu puteam găsi în toată Anglia un cap mai calculat și un curaj mai mare decât cel dovedit de el.

În noaptea aceea, obosit peste măsură de cele întâmplate, stăteam cu McArdle, redactorul de la știri, explicându-i întreaga situație, pe care crezu de cuviință să o facă cunoscută, în dimineața următoare, redactorului-șef, sir

George Beaumont. Am fost de acord să scriu acasă aventurile din călătorie, sub forma unor scrisori către Mc Ardle.

Acestea aveau să fie publicate în *Daily Gazette* de îndată ce soseau, sau aveau să fie ținute spre a fi publicate mai târziu, potrivit dorinței profesorului Challenger. Ca răspuns la o anchetă telefonică, n-am obținut de la el decât o ripostă energică împotriva presei și amenințări. La a doua întrebare n-am mai primit nici un răspuns, ci doar plângerea soției lui că bărbatul ei murea printr-o criză de violență și că spera ca noi să nu facem nimic să o amplificăm.

A treia încercare, făcută în aceeași zi, mai târziu, a provocat un dezastru, urmat de un mesaj de la Poșta Centrală, care anunța că receptorul profesorului fusese sfărâmat. După aceea am abandonat orice încercare de comunicare.

De acum, răbdătorii mei cititori, nu mă mai pot adresa vouă în direct. N-o mai pot face decât prin ziarul pe care-l reprezint. În mâinile redactorului las povestirea celor care au urmat în această expediție uimitoare, astfel că, dacă nu mă voi mai întoarce niciodată în Anglia, să existe totuși un document al celor survenite.

Scriu aceste ultime rânduri în cabina vasului *Francisca* și ele îi vor fi duse lui McArdle de către pilotul navei. Să vă redau o ultimă imagine înainte de a închide carnețelul, amintirea din urmă a vechii țări pe care o port mereu în suflet. E o dimineață umedă, cețoasă, de primăvară târzie. Ploaia cade cu stropi mici și rari.

Trei siluete în impermeabile merg către chei, îndreptându-se către vasul care trebuie să plece. Înaintea lor, un hamal împinge un căruț prin cu genți, valize și lăzi pentru arme. Profesorul Summerlee, înalt, melancolic, își târăște picioarele și umblă cu capul plecat, ca unul care-și plânge deja soarta.

Lordul John Roxton pășește vioi, iar chipul lui alungit radiază între șapca sa de vânătoare și eșarfa de la gât. Cât despre mine, mă bucur că am încheiat zilele de pregătire și am terminat cu urările de rămas-bun. Deodată, când ajungem la vas, se aude un strigăt din urmă. E profesorul Challenger, care a promis să ne vadă la plecare. Aleargă după noi cu chipul său nervos și obrajii îmbujorați.

— Nu, mulțumesc, spune el, prefer să nu urc la bord. Am doar câteva cuvinte să vă zic și vi le voi spune aici. Să nu vă închipuiți că vă sunt în vreun fel îndatorat că faceți călătoria asta. Aș vrea să vă fac să înțelegeți că mie nu-mi pasă și că nu voi avea nici o obligație față de voi.

Era ceva la care ne așteptam. El a continuat:

— Adevărul e adevăr și nimic din ce veți aduce nu-l va afecta în vreun fe Poate doar veți excita emoțiile și veți stârni curiozitatea unor oameni Direcțiile în care veți merge și indicațiile pentru călăuzire se află în ace plic sigilat. Îl veți deschide când veți ajunge la Manaos, un oraș pe Amazon dar nu înainte de data și ora marcate pe el.

Ne-am privit mirați. Oare ce însemna asta?

— Am fost destul de clar? Mă bazez pe onoarea voastră că-mi veți exe cuta instrucțiunile întocmai. Domnule Malone, nu-ți voi pune nici o restri tie asupra corespondenței, pentru că scopul călătoriei este aflarea adevă rului. Cer însă să nu oferi date exacte, ca destinația, și să nu se publice nimi până ce nu te întorci. Rămas bun, domnule!

Mi-a strâns mâna.

— M-ai făcut să-mi schimb puțin părerea despre neplăcuta profesie p care o exerciți. Rămas-bun, Lord John. Știința este, din câte am înțeles, o cart sigilată pentru dumneata. Fără îndoială, vei avea ocazia să descrii pe viu felu în care vei doborî dimorphodonul pe câmpul de vânătoare ce te așteaptă Rămas bun și dumitale, profesore Summerlee. Dacă ești în stare d autodepășire, lucru pe care nu-l cred, te vei întoarce la Londra mai înțelept

Se răsuci la 180 de grade și, un minut mai târziu, am putut să-i văd, de p punte, silueta scundă și solidă îndepărtându-se. Vom porni acum pe Canal Mai sună o dată clopoțelul, semn că trebuie să predăm scrisorile. La drum Dumnezeu să-i binecuvânteze pe toți cei rămași în urma noastră și să n înapoiem sănătoși!

CAPITOLUL VII

MÂINE VOM DISPĂREA ÎN NECUNOSCUT

Nu vă voi plictisi cu descrieri detaliate ale călătoriei făcute cu vasul respectiv, nici nu vă voi aminti prea multe din săptămâna petrecută la Para deși menționez bunăvoința dovedită de Pereira da Pinta Company pentru a ne ajuta să ne ducem tot echipamentul.

Mă voi referi pe scurt la drumul făcut pe râul lat, când am urcat pe apel încete, noroioase, într-un vaporaș mult mai mic decât acela care ne căras

de Atlantic. Astfel am ajuns în orașul Manaos. Acolo am fost salvați de ...ajile discutabile ale hanului din localitate, de către reprezentantul ...mpaniei de Comerț Anglo-Braziliene.

În casa lui mare și ospitalieră ne-am petrecut timpul până la data când am ...ut voie să deschidem plicul profesorului Challenger. Înainte de a prezen... evenimentele surprinzătoare de atunci, doresc să fac o descriere scurtă și ...a a tovarășilor mei de drum și a asociaților care se strânseseră în jurul ...dru. Vorbesc liber și vă las să-mi prelucrați materialul, domnule Mc ...dle, deoarece va trece prin mâinile dumneavoastră înainte de a fi publicat.

Cunoștințele științifice ale profesorului Summerlee sunt prea bine ...oscute ca să mă mai chinui să le prezint. E mai bine echipat pentru o ...ediție grea decât se crede. Chipul lui prelung este insensibil la oboseală, ...comportarea lui distantă, sarcastică, antipatică nu se lasă influențată de ...himbarea mediului din jur.

Deși în vârstă de șaizeci și șase de ani, nu l-am auzit exprimându-și ...emulțumirea ocazionată de greutățile pe care le-am întâmpinat. Îl consi...erasem ca pe o povară pentru expediție, dar acum sunt convins că rezis...ța lui e mai mare ca a mea. Ca temperament, e acid și sceptic. De la ...ceput, nu și-a ascuns părerea că profesorul Challenger e un escroc și că ...am băgat într-o prostie, în America de Sud întâlnind doar pericole și ...mplându-ne de ridicol în Anglia.

Asemenea opinii îi schimonoseau chipul și îi fluturau barba subțire, de ...p, atunci când ni le spunea. Deși de când trecusem pe uscat găsise o anu...tă consolare în frumusețea și varietatea insectelor și păsărilor din jurul ...u, rămânea cu totul devotat științei. Își petrecea zilele umblând prin ...dure cu pușca sa scurtă și plasa pentru fluturi, iar seara își aranja nenu...măratele exemplare capturate.

Printre trăsăturile sale caracteristice se numără neglijența, lipsa de ...rățenie, neatenția, fumatul cu luleaua. În tinerețe făcuse parte din șapte ...ediții științifice, umblând și cu Robertson în Papua, iar viața de tabără și ...mblatul în canoe nu înseamnă nimic nou pentru el.

Lordul John Roxton are câteva puncte comune cu profesorul Summerlee ...altele, aflate în antiteză. E cu douăzeci de ani mai tânăr, dar are ceva din ...zicul uscățiv și slab al celuilalt. Despre felul în care arată am scris, dacă nu ...mă înșel, în fragmentul de narațiune pe care am lăsat-o în urma mea, la ...ondra. Comportamentul lui este simplu, se îmbracă mereu cu grijă, doar în

costume albe, purtând cizme înalte, maronii, și se bărbierește cel puțin dată pe zi.

Ca majoritatea oamenilor de acțiune, vorbește puțin și se cufundă repede în propriile-i gânduri, dar întotdeauna răspunde imediat la întrebări sau intră în discuție exprimându-se cu veselie și ceva umor. Cunoștințele lui despre lume și, în special, despre America de Sud, sunt surprinzătoare. Crede cu toată inima în posibilitățile deschise de călătoria noastră, fără a fi ironic, precum profesorul Summerlee.

Are un glas plăcut, e discret, dar în spatele ochilor săi albaștri sclipitori zac o capacitate cumplită de a se mânia și o hotărâre de nestrămutat, foarte periculoase, deși ținute în frâu. Vorbește puțin despre propriile isprăvi din Brazilia și Peru, dar pentru mine a fost o revelație să văd emoția de care au fost cuprinși băștinașii de pe râuri când l-au întâlnit alături de noi, considerându-l un mare viteaz și protectorul lor. Isprăvile Șefului Roșu, cum îi spuneau ei, deveniră legende pentru ei, dar și lucrurile reale, din câte am aflat, se dovedeau uimitoare.

Iată-le: Lordul John umblase, cu ani în urmă, prin teritoriul nimănui, format între frontierele doar pe jumătate definite dintre Peru, Columbia și Brazilia. În acea zonă întinsă înflorește arborele de cauciuc, care a devenit un blestem pentru băștinași, ca în Congo, căci munca lor forțată poate fi comparată cu cea la care îi obligă spaniolii la minele de la Darien.

O mână de metiși nemernici dominau ținutul, îi înarmau pe unii indieni și îi sprijineau, iar pe restul îi făcuseră sclavi, terorizându-i cu cele mai cumplite torturi, ca să-i oblige să culeagă cauciucul, care lua apoi drumul apei, până la Para.

Lordul John Roxton a luat partea bietelor victime și n-a primit decât amenințări și insulte când le-a prezentat suferința. Apoi a declarat oficial război împotriva lui Pedro Lopez, conducătorul stăpânilor de sclavi, s-a înconjurat cu o ceată dintre cei fugiți din mâinile acestora, i-a înarmat și a condus o campanie ce s-a încheiat prin uciderea cu propriile sale mâini a vestitului metis și sfărâmarea sistemului reprezentat de el.

Nu-i de mirare că bărbatul acesta cu glas plăcut și maniere simple era privit acum cu mare interes pe malurile marelui fluviu sud-american, deși sentimentele pe care le inspira erau, firește, amestecate, din moment ce recunoștința băștinașilor era egalată de ura celor care doreau să-i exploateze.

Un rezultat folositor al experiențelor sale anterioare era că putea vorbi destul în lingoa geral, un grai special, o treime portugheză și două treimi indiană, care se utilizează în mod curent în toată Brazilia.

Am spus înainte că Lordul John Roxton era un sud-american înrăit. Nu putea să vorbească despre acel ținut întins decât cu ardoare, iar aceasta se manifesta, astfel că eu, necunoscător cum eram, m-am molipsit și am devenit foarte curios. Cât de mult aș vrea să reproduc vraja discursurilor lui, amestecul neobișnuit de date adevărate și fantezie.

Aceste elemente le creau o anumită fascinație, încât chiar și zâmbetul ironic și neîncrezător al profesorului i se stingea pe chipul său alungit, când îl asculta. Putea spune istoria acelui mare fluviu explorat în grabă (unii dintre primii cuceritori ai Perului traversaseră întregul continent doar pe ape), dar totuși încă necunoscut cu privire la ceea ce se găsea pe malurile sale mereu schimbătoare.

Ce-i acolo? striga el, indicând spre nord. Junglă, mlaștină, teritoriu de nepătruns. Cine știe ce adăpostește? Iar spre sud? Păduri sălbatice pe unde omul alb n-a umblat. Necunoscutul se află pretutindeni în jurul nostru. Ce știe dincolo de malurile înguste ale fluviului? Cine spune ce poate fi imposibil aici? De ce n-ar avea dreptate bătrânul Challenger?

La fiecare provocare directă apărea iar rânjetul neîncrezător al profesorului Summerlee, al cărui chip era acoperit în parte de norul de fum al pipei sale, în timp ce clătina din cap tăcut, a dezaprobare.

Atât, deocamdată, despre cei doi tovarăși albi ai mei, ale căror caractere și limite vor fi expuse mai încolo, ca și ale mele, în cursul povestirii. Noi angajaserăm deja niște oameni ce puteau juca un rol important în cele ce urmau.

Primul era un negru uriaș, pe nume Zambo, un Hercule de culoare, puternic precum un armăsar, și inteligent pe deasupra. Pe el îl luasem în slujba noastră la Para, cu recomandarea companiei de vapoare, pe ale cărei nave învățase să vorbească stricat engleza.

Tot în Para i-am angajat pe Gomez și pe Manuel, doi metiși de pe fluviu, care veniseră în aval cu un cargou de lemne. Erau niște flăcăi negricioși, arboși, fioroși, activi și elastici ca niște pantere. Amândoi trăiseră pe cursul superior al Amazonului, zonă pe care urma să o explorăm și această recomandare l-a făcut pe Lordul John să-i angajeze.

Unul dintre ei, Gomez, prezenta și avantajul că vorbea excelent engl zește. Ei voiau să fie servitorii noștri personali, să gătească, să vâsleasca să ne fie folositori în orice fel, pentru cincisprezece dolari pe lună. Mai ang jasem niște indieni mojo din Bolivia, care sunt foarte îndemânatici la pesc și umblat cu barca.

Pe șeful acestora îl strigam Mojo, după numele tribului său, iar pe ceila îi știam drept Jose și Fernando. Trei albi, doi metiși, un negru și trei indie constituiau membrii expediției ce aștepta instrucțiuni la Manaos, înainte c a porni în rezolvarea singurei probleme pe care o urmărea.

În cele din urmă, după o săptămână istovitoare, veniseră ziua și or Imaginați-vă camera umbroasă de la Fazenda Santa Ignacio, aflată la dou mile, în interior, de orașul Manaos. Afară strălucea soarele auriu, proiectân pe sol umbrele palmierilor, negre și clare la fel ca și acești copaci.

Nu bătea vântul, insectele bâzâiau, formând un cor tropical pe mai mult octave, de la cel jos al albinei la cel înalt al țânțarului. Dincolo de veranc era o grădină, mărginită de cactuși și împodobită cu arbuști înfloriți, în jur căreia roiau fluturii mari, albaștri, iar păsărelele treceau repede prin lumin strălucitoare.

Stăteam acolo, în jurul mesei din trestie, pe care zăcea un plic sigilat. Iat ce scrisese mâna profesorului pe el:

„Instrucțiuni pentru Lordul John Roxton și restul expediției. Să fi deschis la Manaos, în data de 15 iulie, la ora 12 fix."

Lordul John își puse ceasul pe masă, lângă el.

— Mai avem șapte minute, zise el. Bătrânul e foarte exact.

Profesorul Summerlee zâmbi acru și luă plicul.

— Ce se poate întâmpla dacă-l deschidem acum sau peste șapte minut întrebă el. Face parte din același pachet de prostii pentru care, regret s spun, cel care l-a scris este recunoscut.

— Hai, să jucăm corect, zise Lordul John. E spectacolul bătrânul Challenger și ne aflăm aici din pricina lui, de aceea ar trebui să-i urmări întocmai instrucțiunile.

— Frumoasă treabă! strigă profesorul cu amărăciune. Mi s-a părut absu dă din Londra, dar trebuie să spun că mi se pare din ce în ce mai irațional Nu știu ce este în plic, dar, dacă nu va fi ceva foarte clar, voi lua următor vas ce coboară pe râu, apoi mă duc în Bolivia, la Para. Am și lucruri m

importante de făcut pe lume decât să alerg după himerele unui nebun. Vom, Roxton, precis e momentul.

Adevărat, răspunse Lordul John. Poți fluiera.

Tună plicul și îl tăie folosindu-și briceagul. Scoase din el o foaie de hârtie împăturită. O deschise cu grijă și o puse pe masă. Era goală. O întoarse pe toate părțile. Goală peste tot. Ne privi în tăcere, mirat, până ce profesorul Summerlee izbucni într-un hohot de râs batjocoritor.

E o adevărată mărturisire, strigă el. Ce mai vreți? Recunoaște singur că un mincinos. Ne vom întoarce acasă și vom spune că este un impostor!

- Cerneală invizibilă! am sugerat.

- Nu cred, răspunse Lordul John, ținând hârtia la o flacără. Nu, băiatule, n are rost să te minți singur. Pariez pe orice că nu s-a scris niciodată nimic e hârtia asta.

– Pot intra?

Umbra unui trup voinic fu proiectată de lumina soarelui. Glasul acela! Monstruoasa lățime a umerilor! Am sărit în picioare uimiți când Challenger, u o pălărie de paie având o panglică colorată, precum un băiețel, cu mâinile în buzunarele jachetei sale, cu pantofii din pânză îngrijiți, apăru înaintea noastră.

Își dădu capul pe spate și iată-l stând în razele aurii cu toată bogăția lui de barbă tipică anticilor asirieni, cu neobrăzarea lui firească rezultând din pleoapele lăsate peste ochii săi intoleranți.

— Mă tem, zise el scoțându-și ceasul, că am întârziat câteva minute. Când v-am dat plicul, mărturisesc faptul că nu voiam să-l deschideți, ci să ajung la voi puțin mai devreme de acest moment. Din nefericire, pilotul vasului nu s-a descurcat prea bine și am avut probleme din pricina unui banc de nisip. Mă tem că i-am dat colegului meu, profesorul Summerlee, ocazia să injure.

— Trebuie să spun, domnule, vorbi Lordul John cu asprime în glas, că sosirea dumitale ne ușurează mult, căci misiunea noastră părea să se fi încheiat prematur. Chiar și acum nu pot înțelege de ce ați acționat într-un mod atât de neobișnuit.

În loc de răspuns, profesorul Challenger intră, dădu mâna cu mine și cu Lordul John, se înclină cu neobrăzare în fața profesorului Summerlee, apoi se așeză pe un scaun ce pârâi sub greutatea lui.

— Totul e gata pentru drum? întrebă el.

— Mâine putem porni.

— Așa să faceți. Acum nu mai aveți nevoie de hartă și de orientare fiindcă aveți avantajul inestimabil de a vă călăuzi eu. De la început am vrut să vă conduc eu cercetările. Cele mai amănunțite hărți n-ar fi înlocuit, în nici un fel, inteligența și sfatul meu. Cât despre micul vicleșug cu plicul, se datorează faptului că, dacă aș fi spus de la început ce intenții aveam, aș fi întâmpinat o rezistență nedorită.

— Nu din partea mea, exclamă inimos profesorul Summerlee, cât timp mai există un vas pe Atlantic.

Challenger flutură mâna lui mare și păroasă, ca rămas bun.

— Bunul vostru simț va susține, sunt sigur, obiecțiunea mea și veți înțelege că a fost mai bine să-mi plănuiesc cu grijă mișcările și să apar doar în clipa când era într-adevăr nevoie de mine. Adică acum. Vă aflați pe mâini bune. Veți ajunge sigur la destinație. Preiau comanda expediției și trebuie să vă cer să completați pregătirile la noapte, ca să pornim mâine în zori. Timpul meu e prețios și, fără îndoială, la fel e și al vostru. Propun, de aceea, să ne mișcăm cât mai repede, până ce vă voi arăta ceea ce ați venit să vedeți.

Lordul John Roxton stabilise ca vasul cu aburi *Esmeralda* să ne ducă pe fluviu în amonte. Nu prea conta anotimpul în care ne aflam, căci temperatura este cuprinsă între șaptezeci și cinci și nouăzeci de grade F, fie vara, fie iarna, fără diferențe apreciabile în ceea ce privește căldura.

Ca umezeală, e însă altceva. Din decembrie în mai e perioada ploilor și atunci fluviul se umflă până ce atinge înălțimea de patruzeci de picioare față de cota lui cea mai joasă. Se revarsă peste maluri, se extinde în mari lagune peste un spațiu vast și formează un imens district, denumit Gapo de localnici, fiind, în cea mai mare parte, imposibil de străbătut pe jos și având apa prea puțin adâncă pentru a folosi bărcile.

Prin iunie apele încep să scadă și se află la cea mai joasă cotă în octombrie sau noiembrie. Astfel că expediția noastră se găsea în timpul sezonului uscat, când fluviul și afluenții săi sunt, mai mult sau mai puțin, în stare normală.

Curentul pe fluviu era destul de slab, ceea ce ne convenea foarte mult pentru navigație, vântul predominant bătând dinspre sud-est, astfel că ambarcațiunile merg singure către frontiera peruviană. În cazul nostru, excelentele motoare ale *Esmeraldei* puteau dispreți curentul slab. Înaintam cu viteză, de parcă am fi umblat pe un lac.

Trei zile am mers către nord-vest, iar fluviul, chiar la o mie de mile de gura lui de vărsare, era încă atât de enorm că, din mijlocul său, cele două maluri păreau abia niște umbre. În cea de-a patra zi de când plecasem de la Manaos am pornit pe un afluent care, la gura lui de vărsare, e doar puțin mai mic decât fluviul.

Râul respectiv se îngusta însă rapid. După încă două zile de navigat am ajuns la un sat indian, unde profesorul a insistat să debarcăm, iar *Esmeralda* a fost trimisă înapoi la Manaos. Curând aveam să ajungem la cascade, ne-a explicat el, de aceea nu mai puteam înainta. A adăugat și că ne apropiam de ținutul necunoscut și că era bine să știe cât mai puțini lucrul acesta.

Apoi ne-a făcut să promitem că nu aveam să publicăm sau să spunem oricui în care să dăm date exacte despre locurile respective, iar servitorii au jurat același lucru. Din acest motiv sunt obligat să fiu cam vag în povestirea mea și îi previn pe cititori că hărțile sau desenele pe care le voi prezenta pot fi corecte, dar punctele cardinale sunt confuze în mod voit, spre a nu fi folosite de nici o călăuză din ținut.

Motivele profesorului Challenger pentru a păstra secretul sunt sau nu valabile, dar am fost obligați să le acceptăm, căci era gata să părăsească mai degrabă expediția decât să schimbe condițiile în care avea să ne conducă.

Pe 2 august am rupt ultima noastră legătură cu lumea exterioară, luându-ne rămas bun de la Esmeralda. De atunci au trecut patru zile, în care am pornit cu două canoe mari de-ale indienilor, făcute dintr-un material ușor (piei peste rama de trestie), încât le puteam căra peste orice obstacol.

Le-am încărcat cu hainele noastre și am angajat încă doi indieni, care să ne ajute la navigat. Am înțeles că erau chiar cei doi — pe nume Ataca și Ipetu — care îl însoțiseră pe profesorul Challenger în călătoria sa anterioară. Păreau speriați la gândul că aveau să o repete, dar șeful lor are puteri patriarhale în acel ținut, iar dacă târgul făcut e bun pentru el, omul de rând din trib nu are de ales.

Așa am dispărut în necunoscut. Povestirea o trimit acum în aval pe râu cu o canoe, dar poate fi ultima știre pentru cei pe care-i interesează soarta noastră. Conform înțelegerii noastre, v-am adresat-o, domnule McArdle, și o las la aprecierea dumneavoastră spre a fi ștearsă, modificată sau prelucrată.

Din siguranța afișată de profesorul Challenger — în ciuda scepticismului continuu al profesorului Summerlee — rezultă, fără îndoială, că șeful nostru se va ține de cuvânt și că ne aflăm în ajunul unor experiențe uimitoare.

CAPITOLUL VIII

PISCURILE IMPUNĂTOARE ALE NOII LUMI

Prietenii noștri de acasă se pot bucura alături de noi, căci ne-am atins scopul și am arătat, până la un punct, că afirmațiile profesorului Challenger sunt adevărate. Nu am urcat încă pe platou. Acesta se află în fața noastră și chiar profesorul Summerlee este într-o stare de spirit deosebită.

Nu fiindcă ar admite pentru o clipă măcar faptul că rivalul său ar avea dreptate, dar face obiecții cu mai puțină insistență și cea mai mare parte a timpului stă cufundat în tăcere, cercetând. Totuși, să-mi continui povestirea de acolo de unde o întrerupsesem. Trimitem acasă pe unul dintre indienii noștri, rănit, și îi încredințez scrisoarea aceasta, cu mari îndoieli că va ajunge vreodată unde trebuie.

Când am scris ultima oară, ne pregăteam să plecăm din satul indienilor, unde fusesem lăsați de *Esmeralda*. Trebuie să-mi încep raportul cu știri proaste, pentru că primul necaz personal serios (trec peste frecușurile neîncetate dintre profesori) m-a afectat în seara asta și ar fi putut avea un final tragic.

Am pomenit de metisul nostru vorbitor de engleză, Gomez, un bun muncitor și un om binevoitor, afectat însă, cred, de viciul curiozității, destul de obișnuit printre cei de felul lui. Seara trecută parcă s-a ascuns lângă coliba în care ne discutam planurile și, fiind observat de uriașul negru Zambo, care este credincios ca un câine și îi urăște, ca întreaga lui rasă, pe metiși, a fost prins și adus înaintea noastră. Gomez și-a scos cuțitul și, dacă n-ar fi fost marea forță a celui care-l prinsese și care l-a dezarmat cu o singură mână, cu siguranță ar fi fost înjunghiat. Până la urmă i-am împăcat, au fost obligați să-și strângă mâinile și sperăm că va fi bine. Cât despre frecușurile celor doi savanți, sunt neîncetate și dure.

Admit că Challenger e provocator la cel mai înalt nivel. Summerlee are limba ascuțită și înrăutățește lucrurile. Aseară, Challenger spunea că n-a vrut niciodată să meargă pe malul Tamisei și să se uite în amonte, pe fluviu, deoarece este trist să privești acolo unde probabil o să se sfârșească viața ta. El e convins, desigur, că este destinat pentru Westminster Abbey (acolo unde sunt rămășițele marilor personalități engleze).

Summerlee i-a răspuns, totuși, cu un zâmbet acru, zicând că e mare păcat numai că s-a dărâmat închisoarea Millbank. Îngânfarea lui Challenger e imensă, ceea ce nu-l lasă să fie vreodată supărat cu adevărat. A zâmbit doar în barbă și a repetat:

Chiar așa? Chiar așa?

Pe un ton milos, ca un copil. Într-adevăr, amândoi sunt copii — unul sfrijit și certăreț, celălalt uimitor și neafectat de nimic, dar fiecare cu o minte care îi așază în primul rând al lumii științifice. Creier, caracter, suflet — doar cel care vede multe în viață înțelege diferența dintre acestea.

Chiar în ziua următoare am pornit, într-adevăr, în uimitoarea noastră expediție. Am aflat că proviziile noastre încăpeau foarte bine în două canoe și ne-am împărțit oamenii, câte șase în fiecare ambarcațiune. Ca semn de evidentă prevedere, spre a ne bucura de liniște, am pus câte un profesor în fiecare canoe.

Eu eram cu Challenger, binedispus atunci, mișcându-se neîncetat și binevoitor până în măduva oaselor. Il cunoscusem în altă dispoziție. Totuși, aș fi fost foarte puțin surprins să văd că furtuna începe pe neașteptate. Dacă e imposibil să te simți în largul tău, e la fel de imposibil să te plictisești în compania lui, pentru că oricând comportamentul său se poate schimba radical.

Timp de două zile am mers pe un râu destul de mare, lat de câteva sute de iarzi, întunecat dar transparent, astfel că, de obicei, vedeam fundul apei. Jumătate dintre afluenții Amazonului arată la fel, în timp ce alții sunt albioși și opaci, diferența datorându-se tipului de ținut puțin care curg. Întunecimea indică degradarea vegetației, în timp ce albeața zone cu sol argilos.

De două ori am ajuns la curenți repezi și de fiecare dată am ocolit o jumătate de milă ca să le evităm. Pădurea, pe fiecare mal, era necălcată de picior omenesc, dar am cărat ambarcațiunile printre copaci fără mari dificultăți. Cum voi uita vreodată misterul solemn al junglei? Înălțimea copacilor și grosimea frunzișului sunt de neînchipuit, trunchiurile înălțându-se ca niște coloane magnifice atât de sus că nu le mai distingeam clar ramurile. Crengile lor laterale se arcuiau ca bolțile din construcțiile în stil gotic, formând un imens acoperiș verde, prin care arareori izbutea să treacă o rază subțire de lumină aurie, tulburând dominația întunericului. Cum mergeam fără zgomot pe covorul gros și moale de frunze moarte, tăcerea s-a revărsat în sufletele noastre și chiar observațiile profesorului Challenger deveniseră doar o șoaptă. Dacă aș fi fost singur, n-aș fi aflat numele acelor uriași, dar

savanții noștri ne arătau cedrii și alți arbori tropicali, ca și multele plante c făcuseră acest continent principalul furnizor de vegetație, baza pentru exi tența regnului animal. Orhidee vii și licheni colorați se aflau pe trunchiuril copacilor.

În aceste zone imense de pădure, formele de viață care nu suport întunericul, se luptă să se ridice spre lumină. Fiecare plantă, chiar și cea m mică, se întinde către suprafața verde, răsucindu-se în jurul altora, mai p ternice și mai înalte, din același regn. Plantele agățătoare sunt monstruoas și luxuriante, dar altele, care n-au fost văzute agățându-se în alte zone învaț să facă asta spre a scăpa de întunericul umbrei. Astfel, urzica obișnuită, ias mia, pot fi văzute prin coroanele cedrilor, chinuindu-se să ajungă în vârf acestora.

Animalele nu-și făceau simțită prezența pe sub boltele maiestuoase car se întindeau deasupra noastră, dar o mișcare continuă, sus, departe, ne spu nea că lumea variată a șerpilor și a maimuțelor, a păsărilor și târâtoarelo care trăiesc la soare, se uită cu uimire la siluetele noastre întunecate și mi care se împiedică prin obscuritatea de nemăsurat de dedesubtul lor.

La răsăritul soarelui și la apus maimuțele urlătoare țipă împreună și papa galii se ceartă, dar în timpul orelor fierbinți ale zilei, doar zumzetul inse telor răzbește până la ureche ca mugetul îndepărtat al unor valuri și nimi nu se mișcă printre trunchiurile uriașe. Într-o zi am văzut trecând împleticin du-se, un furnicar sau un urs. A fost singurul semn de viață terestră pe car l-am văzut prin marea junglă amazoniană.

Totuși, existau indicații că nici oamenii nu se aflau departe de noi în ac ținut misterios. În cea de-a treia zi de mers am devenit conștienți de o vibra ție a aerului, ritmică și solemnă, perceptibilă mai ales dimineața. Cele dou canoe se deplasau la câțiva iarzi una de cealaltă când am auzit-o prima oară iar indienii noștri au rămas nemișcați, ca și cum ar fi fost turnați în bronz ascultând atenți, cu groaza întipărită pe chipuri.

— Ce este? am întrebat.

— Toba, spuse Lordul John, nepăsător. Toba de război. Am auzit-o ș înainte.

— Da, domnule, toba de război, zise Gomez, metisul. Indieni sălbatic bravos, nu mansos. Ne văd. Ne ucid, dacă pot.

— Cum ne pot vedea? am întrebat, uitându-mă prin bezna de pe maluri.

Metisul ridică din umerii săi lați.

Indienii știu cum. Au metoda lor. Ne văd. Vorbesc între ei prin tobe. Ucid, dacă pot.

După-amiaza acelei zile — jurnalul meu de buzunar îmi arăta marți, 18 [illegible] cel puțin șase sau șapte tobe au bătut din puncte diferite. Uneori [illegible] era rapid, alteori lent, părând a pune întrebări ori a răspunde. Când [illegible] se pornea să bată repede dinspre răsărit, era urmată de o alta, care se [illegible] dinspre nord.

Exista ceva de nedescris, apăsător și amenințător în murmurul acela con[illegible] ce părea să ia forma unor silabe ale metișilor, repetate la nesfârșit: „Vă [illegible]dem, dacă putem. Vă ucidem, dacă putem."

Nimeni nu mișca prin pădurea tăcută. Perdeaua deasă a vegetației ascun[illegible] pacea și liniștea naturii, dar din spatele acesteia venea mereu mesajul [illegible] oameni: „Vă ucidem, dacă putem", zicea indianul de la răsărit. „Vă uci[illegible]m, dacă putem", răspundea cel de la nord.

Întreaga zi tobele au murmurat și au șoptit, în timp ce amenințarea lor se [illegible]flecta în chipurile tovarășilor noștri de culoare. Chiar și durii metiși pă[illegible] au speriați. Am aflat, totuși, în acea zi, că atât Summerlee, cât și Challen[illegible] erau tare îndrăzneți, îndrăzneala lor fiind specifică minții savantului.

Precum Darwin printre acei gaucho argentinieni sau Wallace printre vâ[illegible]torii de capete din Malaya, nu se lăsau impresionați de primejdie. Legea [illegible]turii a stabilit ca mintea unui om să nu se poată gândi la două lucruri deo[illegible]tă, astfel că, dacă este adâncită în curiozități științifice, nu mai există loc [illegible]ntru considerații personale.

Întreaga zi, în ciuda neîncetatei și misterioasei amenințări, cei doi profe[illegible]ori ai noștri s-au uitat la păsări și la tufele de pe malul râului, schimbând [illegible]uvinte tăioase, ironia lui Summerlee repezind mârâitul lui Challenger, dar [illegible]ră a face vreo referire la pericole sau la tobele indiene care băteau, de [illegible]parcă s-ar fi aflat în fumoarul de la Royal Society's Club din strada St. James. Doar o singură dată au vorbit despre ele.

— Canibali miranha sau amajuaca, a zis Challenger, arătând cu degetul [illegible]re pădurea răsunătoare.

— Fără îndoială, domnule, a răspuns Summerlee. Ca toate triburile de [illegible]est fel, mă aștept să aibă un grai polisintetic și tipul lor să fie mongoloid.

— Sigur polisintetic, a spus, îngăduitor, Challenger. Nu știu să existe [illegible]un alt tip de grai pe acest continent și cunosc peste o sută. Teoria mon[illegible]oloidă o privesc însă cu mari rezerve.

— Aș fi crezut că și simpla cunoaștere superficială a anatomiei compa te ar fi de ajuns pentru a demonstra teoria respectivă, zise Summerlee, amărăciune.

Challenger își împinse în afară bărbia agresivă, astfel că, de sub mar nea pălăriei i se vedea doar barba.

— Fără îndoială, domnule, o cunoaștere superficială ar fi dus la asem nea rezultat. Dar, dacă studiezi mai profund problema, ajungi la alte co cluzii.

Se priveau unul pe altul, gata de înfruntare, în timp ce, de depart răzbătea șoptit:

„Vă vom ucide. Vă vom ucide, dacă vom putea."

În noaptea aceea, după ce am tras la mal, ne-am ancorat ambarcațiuni în mijlocul râului, folosind pietre grele în acest scop. Ne-am pregătit, d asemenea, pentru un posibil atac. Nu s-a întâmplat însă nimic, iar în zori a pornit din nou la drum, bătăile de tobă stingându-se în urma noastră.

Pe la trei după-amiaza am ajuns la strâmtoare, unde curentul era foar puternic, cu o lungime de o milă, cel la care profesorul Challenger a păți în cursul primei sale călătorii. Mărturisesc faptul că la vederea acestuia a devenit mai încrezător, căci era prima dovadă, chiar dacă slabă, a adevărul afirmat de profesor.

Indienii ne-au cărat mai întâi canoele, apoi proviziile, printre tufișu foarte dese în locul acela, în timp ce noi, patru albi, cu armele pe umer mergeam între ei, atenți la orice primejdie care putea veni dinspre copac Înainte de venirea serii trecusem cu bine de strâmtoare și făcusem încă zec mile dincolo de el, apoi am ancorat, așteptând noaptea. Până acolo consid că străbătusem cam o sută de mile pe afluent, de la gura lui de vărsare Amazon.

Înainte de prânz, în ziua următoare, ne-am pregătit pentru marea pl care. Încă din zori, profesorul Challenger cercetase cu deosebită atenție, continuu, cele două maluri ale râului. Deodată, a scos o exclamație de sati facție și ne-a arătat un copac izolat, ce se apleca peste apă la un anum unghi.

— Ce spui despre asta? a întrebat el.

— E, fără îndoială, un palmier assai, a spus Summerlee.

— Exact. Un palmier assai mi-am luat ca reper. Deschiderea secretă s află la o jumătate de milă în amonte, pe cealălalt mal al râului. Acolo

...ată vreo spărtură printre copaci. De aceea taina e foarte bine păstrată. ...o unde vezi tufe de culoare verde deschis în loc de verde închis printre ...ceşti arbori, se găseşte poarta mea secretă de intrare în necunoscut.Treci ...ncolo şi vei înţelege.

...ntr-adevăr, era un loc minunat. După ce am ajuns într-o zonă cu tufe de ...oare verde deschis, ne-am deplasat canoele printre acestea, câteva sute ...e iarzi, am dat de un râu liniştit şi puţin adânc, prin apa lui limpede ...andu-se fundul nisipos. Nu avea mai mult de douăzeci de iarzi lăţime şi ...alurile îi erau acoperite de o vegetaţie luxuriantă. Dacă nu observai că pe ...ută distanţă nuielele luaseră locul tufelor, n-ai fi putut ghici existenţa ...ui asemenea râu, nici n-ai fi visat ţinutul de basm din jurul lui.

Pentru că era, într-adevăr, un ţinut de basm, o minunăţie pe care mintea ...nească o concepe foarte greu. Vegetaţia bogată se unea deasupra cape-...lor noastre, şi prin acel tunel de verdeaţă, în razele aurii se vedea râul ...parent, minunat datorită neobişnuitelor nuanţe produse de lumina vie ...deasupra, care ajungea la apă filtrată şi atenuată.

Limpede precum cleştarul, nemişcat precum o întindere de sticlă, verde ...marginea unui iceberg, se întindea înaintea noastră pe sub bolta de frunze, ...care lovitură de vâslă de-a noastră născând mii de unduiri pe suprafaţa lui ...oare. Era un drum potrivit pentru un ţinut de basm.

Nu mai primeam nici un semn de la indieni, dar animalele se iveau mai ...es, iar blândeţea lor arăta că nu se temeau defel de vânători. Maimuţe mici, ...rlite, de catifea neagră, cu dinţi albi ca zăpada şi ochi batjocoritori, se ...deau la noi în timp ce treceam. O plescăială grea anunţa câte un caiman ...e plonja în râu de pe mal.

O dată un tapir întunecat şi stângaci ne-a privit dintr-o tufă, după care a ...părut în pădure. Altă dată silueta gălbuie, sinuoasă a unei uriaşe pume ...conturat clar printre tufişuri, iar ochii ei verzi, primejdioşi, ne-au fixat cu ...peste umărul ei roşiatic.

Păsările erau numeroase, în special berze, egrete şi ibişi strângându-se ...mici cârduri, albaştri, stacojii şi albi, pe fiecare buştean mai ieşit în afară ...mal, în timp ce apa de cleştar din jurul nostru se dovedea vie, cu peşti de ...lurite forme şi culori.

Timp de trei zile am umblat prin acest tunel, prin lumina confuză şi ...zuie a soarelui. Cu greu puteai spune unde se separau apa verzuie de

bolta vegetației. Liniștea adâncă a ciudatei căi de apă nu era tulburată de n un semn omenesc.

— Nu există indieni pe aici. Le este prea frică de Curupuri, zise Gom

— Curupuri este duhul pădurii, explică Lordul John. Denumește ori fel de rău. Băștinașilor le este teamă de el și evită locurile acestea.

În cea de-a treia zi devenise evident că drumul nostru în canoe nu n putea dura mult, căci râul scădea vertiginos în adâncime. De două ori ne-a lovit de fundul apei. În cele din urmă am tras bărcile pe uscat și am porn t-o printre tufele de pe malul râului, unde am petrecut și noaptea.

În dimineața următoare, Lordul John și cu mine ne-am croit drum câte mile prin junglă, mergând paralel cu apa. Cum râul scăzuse și mai mult, ne-a întors și am spus asta. Era ceea ce bănuise și Challenger, că ajunsesem acolo de unde nu mai puteam folosi canoele. Le-am scos din apă și le-a ascuns în tufișuri, făcând semne cu toporul pe un copac, pentru a le regăs

Ne-am împărțit, după aceea, bagajele — armele, muniția, mâncarea, cor tul, păturile și restul — ni le-am pus pe umeri și am pornit mai departe străbătând partea cea mai dificilă a traseului nostru.

O ceartă nefericită între cei doi scandalagii ai noștri a marcat începutu noii etape. De când ni se alăturase, Challenger dăduse indicații pentru to grupul, spre evidenta nemulțumire a lui Summerlee. Acum, obligându-l p celălalt savant să care un barometru aneroid, a ieșit scandal.

— Pot să te întreb, domnule, a zis Summerlee cu un calm rău prevesti tor, cu ce autoritate ne dai dumneata ordinele astea?

Challenger s-a holbat la el și s-a zbârlit.

— Cu autoritatea conducătorului de expediție, profesore Summerlee.

— Îți mărturisesc, domnule, că nu-ți recunosc această capacitate.

— Într-adevăr? zise Challenger înclinându-se cu sarcasm în fața lui. Poat că-mi definești dumneata exact poziția.

— Da, domnule. Ești un om a cărui onestitate trebuie judecată și acest comitet se află aici pentru asta. Dumneata mergi, domnule, alături de jude cătorii dumitale.

— Vai de mine! răspunse Challenger, așezându-se pe marginea unei bărci. În acest caz mergeți unde vreți. Dacă nu sunt eu conducătorul, nu vă așteptați să vă mai conduc eu.

Mulțumim cerului că se găseau și doi oameni întregi la minte — Lordul John Roxton și cu mine — care să prevină susceptibilitatea și nebunia celor

de savanți care ne-ar fi trimis înapoi la Londra cu buza umflată. Câte explicații și argumente nu le-am adus până ce i-am potolit!

Până la urmă Summerlee, cu ironia și pipa lui, avea să meargă în față, iar Challenger, mormăind, avea să umble după el. Din fericire, am descoperit că ambii noștri savanți aveau o părere foarte proastă despre doctorul Illingworth din Edinburg. De atunci încolo rezolvam orice situație tensionată pomenind numele zoologului scoțian și ambii profesori se aliau ca să își dea replici și să își ponegrească rivalul comun.

Înaintând în șir indian de-a lungul malului, am aflat curând că râul se înmoaie într-atât, încât devenea un pârâu, până la urmă pierzându-se într-un teren mlăștinos, în care ne-am scufundat până la genunchi. Locul era bântuit de nori de țânțari și alte insecte zburătoare, astfel că ne-am bucurat să dăm iar de teren tare și să mergem printre copaci, ceea ce ne-a permis să evităm molestarea care zbârnâia ca o orgă de la distanță datorită numeroaselor insecte.

A doua zi de când ne părăsiserăm canoele am aflat că felul în care arăta ținutul s-a schimbat. Drumul nostru urca încontinuu, iar pădurea se rărea și își pierdea bogăția tropicală. Arborii imenși ai câmpiei aluvionare amazoniene lăsau locul palmierilor și cocotierilor, care creșteau în pâlcuri izolate, cu multe tufișuri între ele.

În adâncituri mai umede, palmieri mauritani își etalau frunzele grațioase. Am călătorit doar cu ajutorul busolei și, o dată sau de două ori, Challenger ne-a înțeles cu cei doi indieni, când, ca să citez cuvintele indignate ale profesorului, întreaga ceată s-a hotărât „să se încreadă în instinctele sălbaticilor nedezvoltați mai mult decât în cele mai înalte produse ale culturii europene." Că am avut dreptate hotărând asta, s-a văzut în cea de-a treia zi, când Challenger a admis că a recunoscut câteva repere de la expediția sa anterioară și, într-un loc, chiar am dat peste patru pietre înnegrite de foc, rămase în urma unei tabere.

Drumul urca în continuare și am traversat o pantă stâncoasă timp de două zile. Vegetația se schimbase iar și doar un arbore leguminos de culoarea fildeșului se vedea prin zonă, alături de multe și minunate orhidee, printre care am fost învățat să recunosc rara *Nuttonia Vexillaria* și vestiții boboci roz și stacojii de odontoglossum.

Pâraie cu fund de pietriș și maluri ascunse de ferigă se scurgeau prin râpele puțin adânci de pe deal, oferind locuri bune de tabără, seară de seară, pe malurile stâncoase ale unor bălți, unde pâlcuri de pești mici, colorați pe

spate în albastru, de mărimea și forma unor păstrăvi englezești, ne furniza o cină delicioasă.

În a noua zi de când ne părăsiserăm canoele, făcând, după cum considerăm o sută douăzeci de mile, am început să ieșim dintre copaci, iar aceștia deveniseră din ce în ce mai mici, ca niște arbuști. Locul fusese luat de o imensitate de bambuși care devenise atât de deasă, că abia puteai pătrunde prin ea tăind o potecă cu machetele[1] și cârligele ascuțite ale indienilor.

Ne-a trebuit o zi îndelungată, călătorind de la șapte dimineața până la opt seara, cu doar două pauze de câte un ceas fiecare, ca să trecem acest obstacol. Nimic mai monoton și mai obositor nu poate fi imaginat pentru că, nici măcar în locurile cele mai deschise, nu vedeam la mai mult de zece până la doisprezece iarzi, de obicei vederea mea limitându-se la spatele jachetei de bumbac a lordului John din fața mea și la zidurile galbene din jur, aflate la un pas de mine.

De sus veneau niște raze subțiri ca tăișul unui cuțit, și la trei metri și jumătate deasupra capetelor noastre se vedeau vârfurile bambușilor pe fondul albastru închis al cerului. Nu știu ce făpturi trăiesc în desimea aceea, dar de câteva ori am auzit plonjoanele unor animale mari și grele destul de aproape de noi. După zgomot, Lordul John a considerat că ar fi un fel de vaci sălbatice. Chiar la căderea nopții am curățat zona de bambuși, astfel că, instalându-ne tabăra, ne-am prăbușit epuizați de efortul făcut în acea zi interminabilă.

În dimineața următoare, foarte devreme, eram iar în picioare și am înțeles că aspectul ținutului se schimbase din nou. În spatele nostru se afla zidul de bambuși, marcând clar cursul unui râu. Înainte se deschidea o câmpie, urcând treptat și ușor, cu pâlcuri de ferigă înalte, până ce se încheia cu o culme lungă, de forma unei spinări de balenă.

La aceasta am ajuns pe la prânz, doar ca să găsim o vale puțin adâncă din colo de ea, după care se ridica, ușor, o altă colină. Acolo, pe când traversam primul dintre aceste dealuri, s-a petrecut un incident care putea fi destul de important.

Profesorul Challenger care, cu cei doi indieni, se afla în avangarda cetei, s-a oprit brusc și a indicat cu aprindere spre dreapta. De îndată am văzut, la distanță de o milă sau două, ceva ce părea o imensă pasăre gri ridicându-se

[1] Machetă — sabie scurtă, lată și tăioasă. (n.red.)

[illegible] de pe sol și zburând apoi jos și drept, până ce se pierdu printre ferigile [illegible]

Ai văzut-o? strigă Challenger înnebunit. Summerlee, ai văzut-o?

Colegul lui se uita fix spre locul în care făptura dispăruse.

Ce vrei să spui că a fost? întrebă el.

Cred că un pterodactil.

Summerlee izbucni în râs.

Un ptero-arcuș! zise el. A fost o barză, dacă am văzut vreodată una!

Challenger era prea furios ca să vorbească. Și-a pus doar pachetul în spate și a continuat drumul. Lordul John a venit lângă mine. Chipul îi era mai grav ca de obicei. În mână ținea binoclul Zeiss.

M-am uitat la făptura aceea înainte de a se ridica deasupra ferigii, spuse el. Nu îmi asum răspunderea să spun ce a fost, dar îmi voi risca reputația de mincinos căci n-a fost o pasăre pe care s-o fi ochit vreodată în viața mea.

Lucrurile au rămas astfel. Suntem la marginea lumii necunoscute, înconjurate de stânci înalte, de care vorbește conducătorul nostru? V-am descris incidentul petrecut și veți ști la fel de multe ca mine. A fost singurul, căci n-am mai văzut nimic altceva remarcabil.

Acum, cititorii mei, dacă voi avea cândva vreunul, v-am dus pe râul cel lat, printre curenți puternici, v-am plimbat pe dealurile cu palmieri, prin pădure cu bambuși și am traversat câmpia cu ferigă înaltă cât copacii. Ceea ce urmăream noi se afla în fața noastră. După ce am trecut de a doua culme, am văzut înaintea noastră o câmpie neregulată, cu palmieri, apoi linia falezei înalte și roșiatice pe care o văzusem în schița pictorului.

Acolo se află, chiar și în timp ce scriu, și nu mă îndoiesc de faptul că e încă acolo. Punctul ei cel mai apropiat se găsește cam la șapte mile de noi și se întinde cât pot vedea eu. Challenger pășește falnic precum un păun de preț, iar Summerlee e tăcut, dar încă sceptic.

Altă zi avea să pună capăt îndoielilor noastre. Între timp, cum Jose, al cărui braț fusese străpuns de un bambus frânt, insistă să se întoarcă, trimit această scrisoare prin intermediul lui, cu speranța că va ajunge, poate, în mâna dumneavoastră. Vă voi scrie din nou, când voi avea ocazia. Am atașat o hartă grosolană a traseului nostru, care ar ușura înțelegerea povestirii făcute de mine.

CAPITOLUL IX

CINE AR FI PUTUT PREVEDEA ASTA?

Ni s-a întâmplat un lucru îngrozitor. Cine ar fi putut prevedea? N intrevăd nici un final necazurilor noastre. S-ar putea să fim condamnați să petrecem restul vieții în acest loc straniu și inaccesibil. Sunt încă atât zăpăcit că de abia pot gândi clar faptele prezentului sau șansele viitorului. zăpăceala mea, primele mi se par îngrozitoare, iar celelalte negre noaptea. Nimeni nu s-a găsit vreodată într-o situație mai proastă. N-are ro să vă dezvălui poziția geografică exactă, cerându-le o echipă de salvare pri tenilor noștri. Chiar dacă ar putea-o trimite, soarta noastră va fi, în mod cer cu mult decisă înainte de sosirea acesteia în America de Sud.

De fapt, suntem atât de departe de orice ajutor omenesc, de parcă ne-a afla pe lună. Dacă vom izbuti să trecem prin toate, se va datora numa calităților noastre salvatoare. Am ca tovarăși trei oameni, bărbați remarca bili, cu minți bune și curaj de neclintit. În asta constă unica noastră speranță Doar când mă uit la chipurile netulburate ale celor din jur întrevăd o lumin prin întuneric. Aparent, cred că arăt la fel de nepăsător ca ei. În realitat însă, sunt tare îngrijorat. Dați-mi voie acum să vă detaliez cum s-au succeda lucrurile care au dus la catastrofa noastră.

Când am terminat ultima mea scrisoare, am pomenit că ne găseam l șapte mile de linia uriașă a falezei stâncoase ce înconjura, fără îndoială, pla toul de care vorbise profesorul Challenger. Înălțimea acesteia, pe măsură c ne apropiam, părea în unele locuri mai mare decât afirmase el, ajungând în unele părți până la cel puțin trei mii cinci sute de metri, iar stâncile prezen tau striații curioase, specifice, cred, formațiunilor bazaltice.

Ceva asemănător poate fi văzut la Salisbury Crags, lângă Edinburg. P culme existau semnele unei vegetații luxuriante, cu tufișuri chiar lângă mar ginea falezei abrupte, iar mai încolo mulți copaci înalți. N-am văzut însă indicii de viață animală.

În noaptea aceea am ridicat tabăra în apropierea uriașului zid stâncos — într-un loc sălbatic și dezolant. Stâncile de deasupra noastră nu erau doar perpendiculare pe sol, ci se și curbau în afară, în apropiere de culme, astfe că nu puteau fi escaladate.

În noaptea aceea am ridicat tabăra
în apropierea uriașului zid stâncos — într-un loc sălbatic și dezolant.

În apropiere se găsea piscul cel înalt, pe care cred că l-am menționat povestirea mea anterioară. E ca o turlă de biserică, roșiatic și lat, având v. ful la nivelul platoului, dar despărțit de acesta printr-o prăpastie adâncă. I pisc nu crește decât un singur copac înalt. Atât piscul, cât și platoul, sunt r lativ joase — de numai vreo două mii de metri înălțime, cred.

— Pe acesta, zise profesorul Challenger, arătând spre copac, stă poterodactilul. Am urcat pe stâncă până la jumătatea ei, înainte să-l împu Înclin să cred că un alpinist bun ca mine, poate urca pe pisc, deși nici ast nu s-ar apropia prea mult de platou.

Pe când Challenger vorbea de pterodactilul său, m-am uitat la profesor Summerlee. Pentru prima dată mi s-a părut mai puțin neîncrezător ca obicei, ba chiar spășit. Buzele sale subțiri nu mai rânjeau ironic, iar privir îi părea însuflețită și exprima uimirea. Challenger văzu și el asta și gus prima oară din cupa victoriei.

— Desigur, zise el cu sarcasmul său obișnuit, profesorul Summerlee înțelege, când spun pterodactil, că mă refer la o barză — doar că e una fă pene, cu piele, aripi membranoase și colți. Rânji, apoi făcu cu ochiul, până colegul său se întoarse și plecă de acolo.

Dimineața, după un mic dejun frugal, cu cafea și manioc — trebuia să economisim proviziile — am ținut consiliu de război despre cea mai bu metodă de a urca pe platoul de deasupra noastră.

Challenger l-a prezidat cu o solemnitate egală cu a lordului care era s al Justiției. Închipuiți-vi-l stând pe un pietroi, cu pălăria lui copilărească d paie trasă spre ceafă, cu ochii săi dominându-ne de sub sprâncenele sa groase și de după pleoapele căzute, cu barba lui neagră mișcându-se, în tim ce ne definea situația din prezent și mișcările viitoare.

Lângă el ai fi putut vedea pe trei dintre noi — eu, bronzat, tânăr, vigur după expediția în aer curat, Summerlee, sobru, dar critic încă, cu pipa l enormă, Lordul John, ascuțit ca un tăiș de briceag, cu silueta lui suplă sp jinindu-se de pușcă și cu ochii fixați asupra vorbitorului. În spatele nostru s aflau cei doi metiși negricioși și ceata de indieni, iar înainte se înălțau stâ cile care ne împiedicau să ne atingem ținta.

— Nu trebuie să spun, zise conducătorul nostru, că la ultima mea vizi am exclus orice posibilitate de a urca peretele abrupt, iar unde eu am eșu nu cred că altul va reuși, căci mă pricep la alpinism. N-am avut echipament pe tru ascensiuni montane, dar acum mi l-am adus. Cu acesta voi putea urca p

...ul care este separat de restul falezei stâncoase, dar cum aceasta din ... mai înaltă, nu voi ajunge până pe platou. M-am grăbit, la expediția ... din pricina apropierii sezonului ploios și datorită terminării ... Acestea mi-au limitat timpul și am putut doar să cercetez faleza ... mile spre est, negăsind nici o cale spre platoul de sus. Acum ce ne ... de făcut?

Se pare să ne fi rămas o singură variantă, spuse profesorul Summerlee. Dacă spre est faleza a fost cercetată, să căutăm către vest o cale ... acces spre înălțimi.

Așa e, zise Lordul John. Ciudat este că platoul nu are dimensiuni mari, ... vom merge în jurul lui până ce, fie vom găsi o cale de a urca, fie ne ... întoarce în punctul din care am plecat.

I-am explicat deja tinerilor noștri prieteni de aici, spuse Challenger ... aluzie la mine de parcă aș fi fost un școlar de zece ani), că nu există ... tatea găsirii unei căi de acces pe platou pentru simplul motiv că, dacă ... ar fi, aceasta n-ar mai fi izolat de restul lumii și, în asemenea condiții, formele ... ale ar fi interferat, supunându-se legilor generale ale evoluției.

Admit totuși că pot exista locuri pe unde un expert în alpinism ar ajunge ... platoul de sus, iar un animal masiv și greu n-ar avea cum să coboare pe ... respectiv. E sigur că este un punct prin care ascensiunea se poate ...

De unde știi asta, domnule? întrebă, tăios, Summerlee.

- De la predecesorul meu, americanul Maple White, care a urcat pe platou. Altfel cum ar fi văzut monstrul pe care l-a schițat în carnetul său?

- Aici judeci oarecum fără probe evidente, spuse încăpățânatul Summerlee. Admit că există platoul dumitale, fiindcă îl văd cu ochii mei, dar încă nu cred că acolo, sus, trăiesc felurite animale.

— Ce admiți dumneata, domnule, sau ce nu admiți, e prea puțin important. Mă bucur să observ că însuși platoul și-a impus prezența în mintea dumitale.

Se uită în sus și, spre uimirea noastră, sări de pe pietroi, îl apucă pe Summerlee de gât, apoi îi îndreptă fața în sus.

— Acum, domnule, strigă el entuziasmat. Te ajut să pricepi că platoul conține forme de viață animală?

Am spus că o margine deasă de verdeață atârna chiar pe marginea înaltului perete stâncos. Din aceasta țâșnise un obiect negru și lucitor. Cum se

deplasa încet și atârna deasupra abisului, am văzut că era un șarpe foarte mare, cu capul turtit. Se zbătu deasupra noastră un minut, soarele răsăritului lucind în pielea lui netedă și lustruită, în timpul încolăcirilor sale repetate. Apoi se retrase în tufiș, dispărând.

Summerlee fusese atât de interesat, că nu opusese rezistență când Challenger îi ridicase fața spre platou. Acum îl îmbrânci pe colegul său să revină la demnitatea lui obișnuită.

— M-aș bucura, profesore Challenger, zise el, dacă ai reuși să-ți faci observațiile despre ceea ce se întâmplă fără să mă mai apuci de bărbie. Chiar și apariția unui piton de stâncă obișnuit nu poate justifica un asemenea gest.

— Dar există viață pe platou, replică triumfător colegul său. Și acum demonstrând clar acest lucru, pentru oricine, oricât de încuiat ar fi la minte, sunt de părere că ar trebui să ridicăm tabăra și să pornim spre vest până ce vom găsi o posibilitate de a urca.

Terenul, la baza falezei, era stâncos și accidentat. Mergeam încet, cu dificultate. Deodată am ajuns la ceva care ne-a mai înveselit. Era locul unei foste tabere, cu câteva cutii goale de conserve de carne din Chicago, o sticlă cu eticheta *Brandy*, un desfăcător de conserve rupt și alte resturi de-ale călătorilor. Un ziar rupt, cu denumirea *Chicago Democrat*, avea o dată ce nu putea fi citită.

— Nu-i a mea, spuse Challenger. Trebuie să fie a lui Maple White.

Lordul John se uită mirat la feriba uriașă, cât un copac, a cărei umbră acoperea locul taberei.

— Uitați-vă la asta, zise el. Cred că este un semn.

O bucată de lemn tare fusese bătută în tulpina ferigii în așa fel încât să indice vestul.

— Cu siguranță că este un semn, spuse Challenger. Ce altceva? Aflându-se într-o misiune primejdioasă, omul nostru a lăsat semnul respectiv pentru ca orice echipă ar fi venit după el să știe încotro a pornit. Poate că vom da și peste alte repere, pe măsură ce vom înainta.

Așa am și făcut, dar acestea au fost de un fel îngrozitor și inexplicabil. Chiar sub faleză creșteau o mulțime de bambuși înalți, precum cei printre care trecuserăm în cursul călătoriei noastre. Aveau până la șapte metri înălțime, cu vârfuri ascuțite și tari, astfel încât păreau niște sulițe formidabile.

Treceam pe lângă marginea acestei acoperiri când am văzut ceva alb, ieșind printre trestii. Băgându-mi capul printre bambuși, m-am trezit aplecându-mă la o teastă lipsită de carne. Întregul schelet se găsea acolo, dar se desprinsese de trup și zăcea la câțiva pași de mine.

Cu câteva lovituri de machetă ale indienilor am curățat locul și am fost în stare să cercetăm amănunțit tragedia. Doar câteva zdrențe se mai vedeau pe haine. Resturile unor cizme, în picioare osoase, indicau clar că mortul era un european. Un ceas de aur, marca Hudson, din New York și un lănțișor cu un fel de un stilou pentru grafică zăceau printre oase.

Mai erau acolo un port țigaret din argint, cu „J.C. de la A.E.S." scris pe el. Starea metalului părea să indice că nenorocirea nu se petrecuse cu prea mult timp în urmă.

Cine poate fi? întrebă Lordul John. Bietul om! Parcă toate oasele din corpul lui au fost rupte!

Iar bambușii au crescut printre coastele lui sfărâmate, zise Summerlee. E o plantă care crește repede, dar desigur că e de neconceput ca acest schelet să fie aici de când bambușii au crescut până la șapte metri înălțime.

Cât despre identitatea acestui om, a zis profesorul Challenger, nu am multe îndoieli asupra acestui lucru. Când am mers în amonte pe râu, ca să mă întâlnesc pe voi, am făcut cercetări detaliate despre Maple White. La Para nu știau nimic despre el. Din fericire, aveam o informație clară, căci exista un desen deosebit în carnetul lui de schițe care-l arăta luând masa cu un anume preot, la Rosario. Pe acesta din urmă am putut să-l găsesc și, deși s-a dovedit un tip tare certăreț, care s-a supărat absurd când i-am subliniat efectul coroziv pe care știința modernă îl are asupra convingerilor sale, mi-a dat câteva informații interesante. Maple White trecuse prin Rosario cu patru ani în urmă, adică cu doi ani înainte să-l văd eu.

Nu era singur, ci însoțit de un prieten, un american pe nume James Colver, care a rămas în barcă și nu s-a întâlnit cu preotul. De aceea, cred că nu avem de ce să ne îndoim că ne uităm acum la rămășițele acestui James Colver.

— Nici nu ne îndoim de felul în care și-a găsit sfârșitul zise Lordul John. Vezi căzut sau a fost împins de sus. Altfel cum și-ar fi rupt oasele și cum ar fi rămas prins între bambușii aceștia cu vârfurile atât de înalte?

Tăcerea s-a lăsat peste noi cum stăteam în jurul acestor rămășițe împrăștiate și am înțeles adevărul vorbelor lordului John. Sus, pe culmea falezei, era, în afară, un bambus rupt. Fără îndoială, omul căzuse de sus. Fusese

un accident? Sau... Deja posibilități îngrozitoare și amenințătoare începe să capete contur cu privire la ținutul necunoscut.

Am plecat de acolo tăcuți și am continuat să mergem în jurul falezei, era continuă ca unul dintre acei monstruoși ghețari antarctici pe care i-a văzut întinzându-se dintr-un capăt în altul al orizontului și ridicându-se deasupra celui mai înalt catarg al vasului ce explora zona.

După cinci mile, nu observasem nici o ruptură sau fisură. Apoi, deodată am perceput ceva ce ne-a umplut sufletele de speranță. Într-o adâncitură de stâncă, protejată de ploaie, se găsea o săgeată grosolană de cretă, indicând spre vest.

— Iar Maple White, zise profesorul Challenger. Avea presentimentul că vor veni în urma lui oameni valoroși.

— Și avea cretă?

— O cutie cu cretă colorată am găsit printre lucrurile lui. Îmi amintesc faptul că cea albă era consumată aproape în întregime.

— A avut un motiv clar, spuse Summerlee. Nu avem decât să ne lăsăm călăuziți de el și să-l urmăm către vest.

Așa am făcut încă vreo șapte kilometri până ce am văzut o altă săgeată albă peste stânci. Era într-un punct unde, pentru prima dată, suprafața compactă a falezei drepte se desfăcea printr-o deschizătură îngustă. În deschizătură se mai găsea un semn care arăta chiar în sus.

Era un loc solemn, căci pereții păreau gigantici, iar crăpătura prin care se vedea cerul albastru, atât de îngustă și atât de umbrită de două rânduri de verdeață, încât doar o lumină slabă ajungea până jos, la noi. Nu mai mâncasem de multe ore și eram tare istoviți de drumul neregulat, printre stânci făcut până atunci, dar nervii ne erau atât de întinși că nu ne permiteau să ne oprim.

Totuși, am ordonat să se ridice tabăra și, lăsându-i pe indieni să o aranjeze, noi patru, împreună cu cei doi metiși, am pornit să urcăm prin fisura îngustă din peretele abrupt.

După ce ne-am cățărat vreo treisprezece metri, aceasta s-a închis printr-un unghi ascuțit, calea urmată devenind prea îngustă și netedă pentru ascensiune. Desigur, nu pe aici încercase să ne indice pictorul să ne cățărăm.

Ne-am întors — întreaga prăpastie nu avea mai mult de un sfert de milă adâncime — și brusc, ochii ageri ai lordului John s-au oprit pe ceea ce vedeam. Sus de tot, deasupra capetelor noastre, printre umbrele întunecate

un rotund mai negru decât cele din jur. Fără îndoială, era intrarea într-o peșteră.

La baza falezei verticale se găseau multe stânci risipite, ceea ce ne ajuta să urcăm. Când am ajuns în apropierea cercului întunecat, orice îndoială a fost lăsată deoparte. Nu doar că era o intrare în peșteră, ci chiar am găsit semnul săgeții făcut cu creta. Asta căutasem, iar Maple White și nefericitul său însoțitor umblaseră pe acolo.

Eram prea entuziasmați ca să ne întoarcem la tabără. Trebuia să facem imediat o explorare de îndată. Lordul John avea o lampă electrică și la lumina ei puteam vedea. Înaintă, aruncând un nimb gălbui în jurul său, iar noi l-am urmat, în șir indian.

Peștera, evident, fusese săpată de apă. Pereții laterali erau netezi, iar podeaua acoperită de pietre rotunde. Nu era prea înaltă și trebuia să mergi plecat prin ea. Preț de vreo cincizeci de iarzi penetra aproape drept prin munte, apoi urca la un unghi de patruzeci și cinci de grade. Înclinarea deveni tot mai mare, așa că ne-am trezit cățărându-ne pe mâini și genunchi prin mormanul ce luneca sub noi. Brusc, lordul Roxton strigă:

E blocat!

Din spatele lui, am văzut că zona gălbuie a luminii descoperea privirii un perete de bazalt sfărâmat care se ridica până la tavan.

S-a prăbușit acoperișul!

În zadar am tras niște bucăți de rocă din zid. Singurul rezultat a fost că blocul, mai mari, s-au desprins și ne-au amenințat cu prăbușirea peste noi. Era evident că obstacolul nu putea fi înlăturat prin forțele noastre. Drumul urmat de Maple White nu mai era accesibil.

Nici nu mai vorbeam între noi de supărare. Împiedicându-ne prin tunelul întunecat, am pornit înapoi.

Un incident a avut totuși loc, înainte de a ieși din prăpastia îngustă, important pentru cele ce au urmat.

Ne-am strâns într-un grup mic pe fundul prăpastiei, la vreo treisprezece metri de gura peșterii, și o stâncă enormă s-a rostogolit pe neașteptate de sus, trecând pe lângă noi la foarte mică distanță. Nici măcar nu văzusem de unde venise, dar cei doi metiși ai noștri, care se aflau la intrarea în peșteră, au zis că trecuse în zbor pe deasupra lor, deci căzuse de pe culme.

Ne-am uitat în sus, dar n-am văzut nici un semn de mișcare deasupra noastră, prin jungla verde ce acoperea zona de acolo. Nu ne prea îndoiam

însă că stânca ne țintise pe noi, astfel că incidentul arăta că niște oameni - ba chiar unii răuvoitori — se găseau pe platoul din vârful falezei!

Ne-am retras grăbiți din prăpastie, gândindu-ne doar la această nou descoperire și la modificarea planurilor noastre. Situația fusese dificilă - înainte, dar dacă obstacolele naturale erau amplificate de opunerea delib rată a unor oameni, aceasta devenea fără speranță. Însă, uitându-ne la m nunata margine vegetală de sus, la distanță destul de mică de noi, nici un nu acceptam ideea de a ne întoarce la Londra fără să explorăm ținutul ci dat de deasupra noastră.

Discutând despre situație, am hotărât că era cel mai bine să continuăm să înconjurăm platoul, sperând să găsim un alt mijloc de a ajunge sus. Cu mea falezei abrupte, care scăzuse considerabil în înălțime, se orienta dinspr vest spre nord și, dacă am fi aproximat-o cu un arc de cerc, întreaga circum ferință nu putrea fi prea mare. În cel mai rău caz, puteam să ne întoarcem l punctul de plecare după câteva zile.

În ziua aceea am mers în total peste treizeci de kilometri, fără să ob servăm vreo schimbare. Menționez că aneroidul[1] nostru indica faptul c urcam continuu, de când ne părăsisem bărcile. Ne aflam acum la nu ma puțin de o mie de metri față de nivelul mării. De aceea, vegetația și tempe ratura se modificaseră considerabil. Scăpaserăm de insectăraia îngrozitoar ce reprezintă coșmarul oricărei expediții tropicale. Doar câțiva palmieri ma existau și multe ferigi înalte cât copacii, dar arborii amazonieni rămăseser în urma noastră. Era plăcut să vezi planta-pasiunii, begonia și alte flori amintit du-mi de casă printre stânci neospitaliere. Ba chiar o begonie avea aceeas culoare precum cea ținută într-un vas dintr-o anumită vilă din Streatham...

În acea noapte — vorbesc tot despre prima zi din expediția pentru încon jurarea platoului — ne aștepta o importantă experiență, una care ne-a la murit definitiv de minunile care se găseau nu departe de noi.

Veți înțelege, dragă domnule McArdle, citind rândurile de față, că ziaru nu m-a trimis la o vânătoare de fantome, și că există un exemplar minunat pe care lumea îl așteaptă, când vom avea acordul profesorului spre a-l folos Nu îndrăznesc să public articolele acestea decât după ce pot aduce în Angli dovezile, altfel voi fi considerat Baronul Münchausen al jurnalisticii.

N-am nici o îndoială că și dumneavoastră simțiți la fel și că nu veți risc întreaga încredere de care se bucură ziarul pentru o aventură care poat

[1] Aneroid — barometru metalic de măsurare a presiunii atmosferice. (n.red.)

Deodată a ieșit din beznă, din noapte, ceva ca un aeroplan.

stârni valuri de critici și de scepticism. Astfel că acest incident minunat, car ar fi fost un titlu de frunte pentru *Daily Gazette*, trebuie să stea cuminte i sertarul redactorului.

Totul s-a petrecut foarte repede și n-a rămas nici o urmă negativă, în cee ce ne privește, decât în propriile noastre convingeri.

Iată ce s-a întâmplat. Lordul John împușcase un ajuti — un animal mic asemănător cu un purcel — și, jumătate din acesta fiind dat indienilor frigeam pe foc cealaltă parte. Aerul e răcoros după căderea întunericului, d aceea stăteam lângă flăcări. Noaptea era lipsită de lună, dar se vedeau câte va stele și una se găsea la distanță mică, peste câmp.

Ei, bine, deodată a ieșit din beznă, din noapte, ceva ca un aeroplan Întregul nostru grup a fost acoperit pentru o clipă de o boltă de aripi mem branoase și pentru o clipă am avut viziunea unui gât lung de șarpe, a unu ochi înfiorător, roșu, lacom, și a unui cioc imens, plin, spre uimirea mea, d colți mici, strălucitori.

În clipa următoare nu mai era. Dispăruse, ca și cina noastră. O imens umbră neagră, la vreo șapte metri de noi, plutea prin aer. Pentru o clipă aripile monstrului acoperiră stelele, apoi acesta a dispărut peste culme falezei de deasupra noastră. Am rămas toți tăcuți, în jurul focului, ca eroii lu Vergiliu, când asupra lor s-au coborât ființele văzduhului. Summerlee a vor bit primul:

— Profesore Challenger, a spus el cu glas solemn, tremurând de emoție iartă-mă, domnule. Am greșit mult și te rog să uiți cele întâmplate ma demult.

Vorbele erau frumoase și cei doi și-au strâns mâinile pentru prima dată Atât de mult câștigasem văzând cu claritate un pterodactil pentru prim oară, încât cina furată nu mai conta față de stingerea conflictelor între cei do

Dar dacă pe platou dăinuiau urme de viață preistorică, acestea nu era prea numeroase, căci în următoarele trei zile n-am mai văzut nici un asem nea semn. În acest timp am străbătut un ținut lipsit de vegetație, care alter na între un deșert stâncos și mlaștini dezolante, pline de păsări sălbatice, l nord și la est de faleză. Din zona aceea nu poate urca nimeni spre platou s din pricina stratului de stânci ascuțite ce acoperă fundul prăpastiei, ne-am î întors. De mai multe ori ne-am găsit, scufundați până la brâu prin mâl mlaștinilor vechi. Pentru ca treburile să stea și mai prost, locurile părea

ideale pentru nașterea șerpilor jaracaca, cel mai veninos și mai agresiv din America de Sud.

De nenumărate ori, aceste făpturi veneau pe neașteptate de sub vreun buștean putred și doar cu pistoalele pregătite ne simțeam în siguranță. O depresiune în formă de pâlnie, de un verde palid din cauza lichenilor care înfloreau în ea, va rămâne mereu în mintea mea ca o imagine de coșmar.

Se pare că era un cuib special al acestor șerpi veninoși care se mișcau în direcția noastră, căci este o particularitate a respectivilor jaracaca să atace rapid omul. Erau prea mulți ca să-i putem împușca, așa că am fugit cât de repede am putut. Întotdeauna îmi voi aminti cum ne uitam în spate, ca să vedem cât de departe de noi se găseau îngrozitorii noștri urmăritori. Le-am observat capetele și spinările ridicându-se și coborându-se printre crengi. Pe harta făcută de noi, am notat astfel Mlaștina Jaracaca.

Spre zona îndepărtată, faleza își pierduse din culoarea intensă, devenind ca un ciocolatie. Vegetația părea mai împrăștiată pe culmea falezei. Înălțimea acesteia nu mai depășea o mie trei sute de metri, dar nici un loc nu se dovedea bun pentru cățărare. Zidul vertical de piatră părea mai dificil de escaladat, chiar față de punctul nostru de plecare. Acest lucru se vedea și în fotografia pe care am făcut-o la deșertul stâncos.

— Firește, am spus eu, când discutam situația, ploaia trebuie să ajungă jos într-un fel. Desigur că există canale pentru apă în stâncă.

— Tânărul nostru prieten are sclipiri de luciditate, zise profesorul Challenger, bătându-mă pe umăr.

— Ploaia trebuie să se scurgă pe undeva, am repetat.

— Nu renunță la ideea lui. Am demonstrat însă, cercetând peste tot, că nu există nicăieri canale pentru apă în stâncă.

— Atunci unde se duce? am insistat.

— Cred că rezultă clar de aici că, dacă nu se scurge în afara falezei, atunci se scurge înăuntrul ei.

— Înseamnă că există un lac în centrul acesteia.

— Așa presupun.

— Foarte probabil că lacul este un crater vechi, spuse Summerlee. Întreaga formațiune este, firește, vulcanică. Dar, oricum ar fi, mă aștept ca suprafața platoului să coboare spre centrul acestuia către o întindere considerabilă de apă, care se poate scurge, prin canalele din stâncă, în Mlaștina Jaracaca.

— Sau vaporizarea păstrează, poate, echilibrul, remarcă profesorul Challenger și cei doi savanți se aventurară în argumentările lor științifice care sunt la fel de clare precum chineza pentru un american.

În cea de-a șasea zi ne-am încheiat circuitul în jurul falezei verticale. Ne-am întors în locul de unde plecasem, adică la prima tabără, lângă stânca înaltă, izolată de platou. Eram tare supărați, fiindcă cercetasem locurile și nu găsisem nici unul pe unde să sperăm măcar să escaladăm peretele abrupt până sus. Locul pe unde urcase Maple White ne era acum cu desăvârșire inaccesibil.

Ce să facem? Proviziile de hrană, suplimentate cu armele noastre, se dovedeau suficiente, dar avea să vină ziua când vor trebui împrospătate. Peste câteva luni se așteptau ploile și tabăra urma să fie inundată. Stânca era mai tare ca marmura și încercarea de a ne croi potecă pentru a urca asemenea înălțime ne depășea puterile.

Nu e de mirare că ne uitam necăjiți unul la celălalt în noaptea aceea, acoperiți cu păturile, fără să schimbăm un cuvânt. Îmi amintesc faptul că, ațipind, l-am văzut pe Challenger ghemuit lângă foc, precum un buldog monstruos, ținându-și capul imens în mâini, aparent cufundat în gânduri, fără să audă urarea mea de „noapte bună".

Dar un alt Challenger ne spuse „bună dimineața", unul mulțumit și plin de el. Ne privi atunci când ne așezarăm la micul dejun cu o condamnabilă falsă modestie în ochi, ca și cum ar fi zis:

— Știu că merit omagiile voastre, dar vă rog să mă cruțați și să nu le faceți cunoscute.

Barba i se zbârlise, pieptul îi ieșise în afară, iar mâna îi era prinsă în partea de sus a jachetei. Poate că, în imaginația lui, se vede uneori pe un piedestal în Trafalgar Square, suplimentând cu încă una ororile de pe străzile Londrei.

— Evrika! a strigat el, cu dinții strălucindu-i prin barbă. Domnilor, mă puteți felicita și vă puteți felicita între voi. Problema s-a rezolvat!

— Ai găsit o cale de a urca pe platou?

— Mă aventurez să cred asta.

— Și pe unde?

Ca răspuns, ne arătă turla de stâncă din dreapta noastră.

Pe măsură ce ne uitam la ea, ne dezumflam — mai ales eu. Putea fi urcată, ne asigura tovarășul nostru. Dar o prăpastie oribilă se afla între stâncă izolată și platou.

– N-o vom putea trece niciodată, am murmurat.

– Cel puțin vom urca pe vârful ei, răspunse el. Când vom ajunge sus, vă voi arăta că resursele unei minți inventive nu cunosc limite.

După masă am desfăcut pachetul în care conducătorul nostru își adusese echipamentul de urcat. Luă de acolo o frânghie tare și ușoară, de peste cincizeci de metri lungime, cuie de înfipt în piatră și alte dispozitive. Lordul John era un alpinist experimentat. Summerlee făcuse niște escaladări dure de câteva ori, dar eu eram un novice în așa ceva. Puterea și energia mea au ținut loc lipsei de experiență.

Nu era chiar o treabă extrem de grea, deși au existat momente când mi-a făcut părul măciucă. Prima jumătate a ascensiunii s-a dovedit chiar ușoară, după aceea însă stânca a devenit foarte abruptă, iar ultimii cincisprezece metri i-am urcat cu degetele prinse de crăpăturile și fisurile înguste din stâncă.

N-aș fi reușit să ajung sus, nici Summerlee n-ar fi făcut-o, dacă Challenger n-ar fi atins vârful (era uimitor să vezi în activitate o făptură atât de stângace) și n-ar fi fixat frânghia în jurul trunchiului uriașului arbore care creștea acolo. Cu un asemenea sprijin, am fost capabili să ne cățărăm pe peretele vertical până ce am ajuns pe mica platformă cu iarbă, care se întindea pe câte nouă metri în fiecare direcție și forma culmea.

Prima impresie pe care am avut-o când m-am mai liniștit a fost oferită de extraordinara imagine a întregului ținut prin care călătorisem. Întreaga câmpie braziliană părea parcă să se întindă sub noi, extinzându-se până departe, sfârșindu-se în aburii albăstrui către linia orizontului.

Fundalul îl alcătuia panta lentă și lungă, acoperită de stânci și împodobită cu feriga înaltă cât copacii. Mai departe, pe la jumătatea distanței, uitându-mă peste dealurile ca niște șei, am zărit bambușii galbeni și verzi, printre care trecusem. Apoi, treptat, vegetația devenea mai abundentă până ce începea pădurea imensă care se extindea cât vedeai cu ochii, pe cel puțin trei mii de kilometri în jur.

Încă mă mai gândeam la minunata panoramă, când mâna grea a profesorului se așeză pe umărul meu.

— Pe aici, tinere prieten, zise el, *vestigia nulla restrorsum*, nu te uita niciodată înapoi, ci mereu spre ținta noastră glorioasă.

Nivelul platoului, când m-am întors, era exact cel la care ne găseam noi, iar pătura de tufișuri, cu cei câțiva copaci, se afla atât de aproape că era greu să înțelegi inaccesibilitatea ei. La o primă aproximare, prăpastia dintre stânca noastră și platou avea o lățime de vreo paisprezece metri, din câte vedeam, dar putea să fie și de șaizeci de kilometri.

M-am prins cu mâinile de trunchiul copacului și m-am aplecat peste abis. Departe, jos, zăream siluetele servitorilor noștri, care se uitau către noi. Pereții erau absolut verticali, inclusiv cel din fața mea.

— Chiar că este ciudat, zise profesorul Summerlee cu vocea lui spartă.

M-am întors și am observat că cerceta cu mare interes arborele de care mă țineam. Coaja lui netedă și frunzele mici, cu nervuri, păreau familiare ochilor mei.

— Da, am strigat, e un fag!

— Exact, a răspuns Summerlee. Un compatriot într-o țară îndepărtată.

— Nu doar un compatriot, dragul meu domn, a spus Challenger, ci și, dacă mi se permite să îți amplific zâmbetul, un aliat de mare valoare. Fagul ne va salva!

— Pe Sfântul Gheorghe! strigă Lordul John. O punte!

— Exact, prieteni, o punte. Nu degeaba am stat noaptea trecută să mă gândesc intens la situația în care ne găseam. Îmi amintesc observația făcută tânărului nostru prieten, cum că G.E.C. este cel mai bun când se găsește într-o încurcătură. Și așa era astă-noapte. Dar unde puterea voinței și a minții merg împreună, întotdeauna există o ieșire. Trebuia găsit un pod și aruncat peste abis. Iată-l!

Desigur, era o idee strălucită. Copacul avea cel puțin douăzeci de metri înălțime și, dacă ar fi căzut bine pe partea cealaltă, am fi putut trece prăpastia... Challenger își pusese pe umăr toporul când începuse ascensiunea. Acum mi-l dădu mie.

— Tânărul nostru prieten are mușchii și nervii oțeliți pentru asta, zise el. Cred că ne va fi foarte folositor pentru treaba asta. Vreau să te rog, totuși, să te reții de la a gândi cu capul tău și să faci exact ceea ce ți s-a spus.

Sub conducerea lui am tăiat adânc arborele pe părțile sale laterale, asigurându-ne că avea să cadă așa cum doream. Deja avea o înclinare naturală și accentuată spre platou, așa că sarcina nu era dificilă. În cele din urmă

m-am pus pe lucru doar asupra trunchiului, făcând schimb cu Lordul John. În mai puțin de un ceas s-a auzit o pârâitură puternică, copacul s-a prăbușit mainte, apoi crengile sale au căzut peste tufele de pe celălalt mal al prăpastiei.

Trunchiul s-a rostogolit până la marginea platformei noastre și, pentru o clipă, îngroziți, am crezut că va cădea în abis. S-a oprit însă la câteva degete de margine, devenind astfel puntea noastră spre necunoscut.

Noi toți, fără să scoatem o vorbă, ne-am strâns mâinile cu profesorul Challenger. El și-a ridicat pălăria de paie de pe cap și s-a înclinat adânc în fața fiecăruia dintre noi.

— Cer onoarea, zise el, de a fi primul care să treacă în lumea necunoscută — un subiect palpitant, desigur, pentru un viitor istoric.

Se apropiase de pod, când Lordul John îl prinse de haină.

— Dragul meu prieten, spuse el, chiar că nu te pot lăsa să o faci.

— Nu mă poți lăsa, domnule?

Capul se dădu înapoi, barba o luă înainte.

— Când e vorba de știință, te urmez, fiindcă ești un savant. Dar trebuie să mă urmezi și dumneata când este ceva din domeniul meu.

— Domeniul dumitale, domnule?

— Fiecare are meseria lui, iar a mea este cea de soldat. Cum părerea mea este că invadăm un nou teritoriu, s-ar putea să dăm peste o mulțime de dușmani. Nu vom pătrunde orbește. Bunul simț și răbdarea sunt metodele mele de conducere.

Avea dreptate și argumentele îi erau logice. Challenger își ridică privirea și își înălță umerii grei.

— Ei bine, domnule, ce propui?

— Dincolo se poate găsi un trib de canibali la ora mesei, ascuns printre tufișuri, spuse Lordul John, uitându-se peste pod. E bine să devii isteț înainte să ajungi într-o oală de fiert. Ne vom mulțumi toți să aflăm că nu ne amenință nimic, dar ne vom comporta ca și cum necazul ne așteaptă acolo. Malone și cu mine vom coborî, ne vom lua puștile, împreună cu Gomez și cu celălalt. Un om va trece dincolo, ceilalți îl vor acoperi cu armele, până se lămurește că nu-i nici un pericol și poate trece tot grupul.

Challenger se așeză pe buturuga proaspăt tăiată și mârâi nerăbdător. Summerlee și cu mine eram de acord ca Lordul John să ne conducă în asemenea situații. Cățăratul pe stânca izolată nu mai era o problemă de când

frânghia atârna în zona cea mai dificil e urcat. După un ceas, adusesem puștile și un pistol.

Urcaseră și metișii. La comanda lordului John, căraseră un pachet cu provizii, în caz că prima noastră expediție avea să fie una lungă. Fiecare aveam bandoliere cu cartușe.

— Acum, Challenger, dacă insiști într-adevăr să fii primul care trece din colo... zise Lordul John, când toate erau gata.

— Îți sunt foarte îndatorat pentru grațioasa permisiune, spuse profesorul furios. Dacă ești bun și mă lași, voi fi un deschizător de drumuri noi cu ocazia asta.

Punându-se pe copacul în jurul căruia se afla abisul ca pe o șa, cu toporișca pe spate, Challenger trecu dincolo. Se ridică și ne făcu semn cu mâinile fluturând prin aer.

— În sfârșit! strigă el. În sfârșit!

Mă uitam neliniștit la el, așteptând, fără să știu de ce, să pățească ceva, să-l amenințe primejdia de dincolo de cortina verde din spatele lui. Dar totul părea liniștit, în afară de pasărea ciudată, multicoloră, ce zbură de la picioarele sale și dispăru printre arbori.

Al doilea fu Summerlee. Energia lui de fier e minunată, comparativ cu trupul său plăpând. Insistase să ia două puști cu el, astfel că ambii profesori aveau arme, după ce trecuseră dincolo. Am urmat eu și am vrut să nu mă uit în jos, în prăpastia îngrozitoare. Summerlee mi-a întins patul puștii sale, iar o clipă mai târziu l-am prins de mână. Cât despre Lordul John, el s-a plimbat de-a dreptul pe copac, fără să se țină de ceva! Probabil că are nervi de oțel.

Și iată-ne pe toți patru pe tărâmul visat, în lumea dispărută a lui Maple White. Tuturor ni se pare o reușită extraordinară. Cine ar fi ghicit că era preludiul dezastrului total? Să vă spun nenorocirea care s-a abătut asupra noastră!

Pornisem de la marginea prăpastiei și pătrunsesem vreo cincizeci de iarzi în pădurea învecinată, când am auzit un zgomot cumplit în urma noastră. Imediat am fugit înapoi, să vedem care se întâmplase. Dispăruse podul!

Jos de tot, pe fundul prăpastiei am văzut o mulțime de crengi și trunchiul făcut bucăți. Era fagul nostru. Cedase marginea platformei și se prăbușise? O clipă, ne-am gândit la asemenea explicație. Apoi, pe cealaltă parte a prăpastiei am văzut un chip înfiorător, chipul lui Gomez metisul. Era el, dar nu cel pe care-l cunoscusem până atunci.

Fața sa avea ochi ce aruncau fulgere, iar trăsăturile îi erau deformate. Chipul îi era convulsionat din pricina urii. O bucurie nebunească i se citea în privire, bucuria răzbunării.

— Lord Roxton! strigă el. Lord John Roxton!

— Iată-mă, răspunse tovarășul nostru.

Un hohot de râs se auzi de peste abis.

— Da, acolo ești, câine englez și acolo vei rămâne! Am așteptat multă vreme, dar acum ai ajuns la mâna mea. Cu greu ai urcat acolo. Și mai greu vei cobori! Nebunilor, ați căzut în capcană, cu toții!

Eram prea uimiți ca să mai vorbim. Stăteam doar acolo și ne holbam uluiți. O ramură mare, ruptă, zăcea pe iarbă arătându-ne cu ce mișcase el trunchiul de copac. Chipul său dispăruse, dar se arătă iar, mai ieșit din minți ca prima oară.

— A fost cât pe ce să te omorâm cu un bolovan, la peșteră, strigă el. Acum e și mai bine! E o moarte lentă și groaznică. Oasele îți vor albi acolo, sus, și nimeni nu va ști unde zaci, să ți le acopere. Când vei muri, să te gândești la Lopez, pe care l-ați împușcat acum cinci ani, pe râul Potomayo. Sunt fratele lui și, de-acum, pot pieri, căci l-am răzbunat!

Ne-a amenințat cu pumnul, furios, apoi s-a făcut liniște.

Oare metisul își dusese până la capăt răzbunarea și plecase? Totul ar fi fost bine pentru el. Dar nebunia și impulsul latin irezistibil îi aduseseră sfârșitul. Roxton, cel care își câștigase porecla de Biciul lui Dumnezeu în trei țări, nu era omul de care să-ți bați joc fără teamă.

Metisul ne făcuse semne de pe partea cealaltă a prăpastiei și umbla pe acolo încercând să coboare. Lordul John căutase un loc de unde se vedea bine dincolo și nu trăsese cu pușca decât o dată. Deși nu vedeam nimic, am auzit un urlet și zgomotul surd făcut de un trup ce se prăbușește. Roxton se întoarse la noi cu un chip de piatră.

— Am fost prost și orb, zise el, cu amărăciune. Nebunia mea v-a adus în asemenea încurcătură. Trebuia să-mi fi amintit că oamenii aceștia țin minte multă vreme datoriile de sânge și să mă fi păzit mai bine.

— Dar cu celălalt cum rămâne? Era nevoie de cel puțin doi oameni ca să se arunce trunchiul în prăpastie.

— L-aș fi putut împușca și pe el, dar l-am lăsat să plece. Poate că nu e vinovat. Poate că, ucigându-l, aș fi făcut mai bine, pentru că, așa cum spuneți, a ajutat și el la treaba asta murdară.

Acum că pricepusem pentru ce ni se întâmplase necazul, fiecare puteam să ne amintim vreo faptă sinistră a metisului — dorința lui constantă de a ne cunoaște planurile, prinderea lui lângă cortul nostru, când ne asculta, privirile scurte și pline de ură pe care ni le aruncase uneori și care ne miraseră. Încă mai discutam lucrurile acestea, străduindu-ne să ne adaptăm mințile noilor condiții, când o scenă neobișnuită, petrecută în câmpia de jos, ne atrase atenția.

Un bărbat în haine albe, care nu putea fi decât metisul supraviețuitor, fugea cât îl țineau puterile, de parcă îl urmărea piaza-rea. În spatele lui, la numai câțiva pași, alerga Zambo, negrul nostru devotat. Cum ne uitam noi, acesta din urmă s-a aruncat asupra fugarului și l-a prins cu mâinile de beregată.

Apoi s-au rostogolit pe pământ împreună. După câteva clipe, Zambo s-a ridicat, s-a uitat la bărbatul rămas nemișcat, ne-a făcut semn cu mâna, bucuros, apoi a început să alerge spre noi. Silueta albă zăcea, nemișcată, în mijlocul câmpiei.

Cei doi trădători fuseseră distruși, dar nenorocirea făcută de ei stăruia. Nu aveam cum să ne întoarcem la stânca pe care urcasem. Platoul era separat de ea. Fusesem membri ai lumii întregi, acum deveniserăm doar ai platoului.

Se vedea câmpia care se întindea până la canoele noastre. Dincolo de orizontul cețos și violet, se afla râul ce ducea înapoi, în lumea civilizată. Dar legătura dintre el și noi se pierduse. Nici o formă de ingeniozitate umană nu putea concepe o punte peste prăpastia care se căsca între noi și trecutul nostru. O clipă schimbase fundamental condițiile noastre de existență.

În asemenea clipe am înțeles din ce aluat erau făcuți tovarășii mei. Erau sobri, adevărat, și gânditori, dar de o seninătate de neînvins. Deocamdată nu puteam decât să stăm în tufiș, răbdători, și să așteptăm venirea lui Zambo. Curând, chipul lui negru și onest se văzu deasupra stâncilor, iar silueta lui herculeană se ivi pe vârful uriașului con de piatră escaladat anterior de noi.

— Ce să fac oare acum? întrebă el. Îmi spuneți și fac.

Era o întrebare mai ușor de pus decât de răspuns. Un singur lucru se dovedea clar. El devenise legătura noastră cu lumea exterioară. Nu trebuia, cu nici un chip, să ne părăsească.

— Nu, nu! strigă el. Nu vă voi părăsi! Când veți veni, mă veți găsi aici. Dar nu pot să-i țin și pe indieni. Deja vorbesc prea mult, Curupuri trăiesc aici și vor să plece acasă. Eu nu-i pot ține.

— Fă-i să aștepte până mâine, Zambo, am strigat eu, să pot trimite o scrisoare cu ajutorul lor.

— Foarte bine, domnule! Promit că așteaptă până mâine, zise negrul. Dar acum ce fac pentru voi?

Avea multe de făcut și le îndeplini în mod admirabil, omul nostru credincios. Mai întâi, la ordinele noastre, desfăcu frânghia de pe buturuga copacului și ne aruncă nouă un capăt al ei. Nu era prea groasă, dar era deosebit de rezistentă, și, deși nu puteam face o punte cu ea, avea o valoare inestimabilă în cazul unei ascensiuni montane.

El legă celălalt capăt al ei de un pachet cu provizii ce fusese cărat sus și am reușit să-l tragem la noi. Astfel am câștigat hrană pentru cel puțin o săptămână, chiar dacă nu mai vânam nimic altceva. În cele din urmă, a coborât și a mai cărat până pe platformă alte două pachete cu diverse mărfuri — o cutie cu muniții, dar și alte lucruri, care au ajuns la noi cu ajutorul frânghiei întinse peste prăpastie.

De abia seara a coborât din vârful uriașei stânci izolate, după ce ne-a asigurat că îi va ține pe indieni până în zori. Așa a făcut, iar eu mi-am petrecut aproape întreaga primă noapte de pe platou scriind experiențele noastre la lumina unui felinar.

Am mâncat și am ridicat tabăra chiar la marginea falezei, secând cele două sticle de Apollinaris care se găseau într-o ladă. Era vital pentru noi să dăm de apă, dar cred că și lordului John îi ajungeau atâtea aventuri într-o singură zi și nici unul dintre noi nu simțea nevoia să pornească mai departe, în necunoscut. N-am făcut focul și nici zgomot prea mult.

Mâine (sau astăzi, mai degrabă, căci s-au ivit zorii și tot scriu) ne vom aventura prima oară în acest ținut straniu. Când voi putea scrie iar — sau dacă voi mai putea scrie — nu știu. Deocamdată, văd că indienii sunt la locurile lor și sunt convins că fidelul nostru Zambo va veni să-mi ia scrisoarea. Sper doar să ajungă în mâna dumneavoastră.

P.S. Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât situația mi se pare mai disperată. Nu avem nici o speranță că ne vom întoarce. Dacă ar fi crescut un copac uriaș la marginea platoului, l-am fi doborât ca să facem o punte, dar nu se află nici unul pe o distanță de cincizeci de iarzi. N-am fi în stare să cărăm un asemenea trunchi pentru așa ceva. Frânghia este prea scurtă, ca să coborâm pe ea. Situația noastră este disperată. Disperată!

CAPITOLUL X

S-AU ÎNTÂMPLAT LUCRURI UIMITOARE

S-au întâmplat lucruri uimitoare și continuă să se întâmple. Toată hârtia pe care o am constă în cinci caiete vechi și o mulțime de resturi și am doar un stilou grafic, dar cât timp îmi voi putea mișca mâna voi continua să pun pe pagină experiențe și impresii căci, de când suntem singurii oameni din lume ce vedem asemenea lucruri, e de o importanță enormă să le înregistrez când îmi sunt proaspete în memorie și înainte ca soarta, care pare constant potrivnică, să ne copleșească.

Dacă Zambo va putea până la urmă să ducă scrisorile astea până la râu sau dacă eu le voi duce acasă, printr-un miracol, o dată cu mine, sau dacă, în sfârșit, vreun explorator, venind pe urmele noastre avantajat poate de un monoplan perfect va găsi manuscrisele, nu știu, dar consider că cele notate de mine sunt destinate nemuririi, ca orice aventură extraordinară.

În dimineața următoare, după ce am rămas captivi pe platou datorită nemernicului de Gomez, au început alte experiențe noi pentru noi. Primul incident petrecut n-a fost de natură să-mi creeze o imagine foarte favorabilă despre locul pe care rătăceam. De îndată ce m-am trezit din scurtul somn în care căzusem înainte de ivirea zorilor, ochii mi s-au ațintit pe propriul meu picior.

Pantalonul îmi lunecase, expunându-mi pielea câțiva inci deasupra ciorapului. Acolo am zărit un bob de strugure mare și roșu. Mirat de asta, m-am aplecat să-l iau, când, spre groaza mea, a explodat între degetul meu mare și arătător, împrăștiind sânge în toate direcțiile. Strigătul meu de dezgust îi aduse pe ambii profesori lângă mine.

— Foarte interesant, zise Summerlee, aplecându-se până la pielea mea. O căpușă enormă, neclasificată încă, din câte știu.

— Primele fructe ale muncii noastre, spuse Challenger, pedant, ca de obicei. Vom denumi această insectă *Ixodes Maloni.* Micul inconvenient că ai fost mușcat, tinere prietene, nu poate, sunt sigur, cântări cât gloriosul privilegiu de a-ți avea numele înscris în registrul nemuritor al geologiei. Din nefericire, ai zdrobit minunatul specimen în clipa în care se săturase.

— Ce ticăloșie infectă! am strigat.

Profesorul Challenger își ridică sprâncenele mari în semn de protest și mă bătu liniștitor pe umăr, cu mâna lui grea.

— Ar trebui să-ți cultivi ochiul științific și mintea științifică detașată, zise el. Pentru un om cu temperament filozofic asemeni mie, căpușa, cu trompa ei specifică și stomacul ce i se dilată, este o capodoperă a naturii precum păunul sau aurora boreală. Mă doare sufletul să te aud vorbind așa depreciativ de ea. Fără îndoială, cu atenția cuvenită, am putea păstra un alt specimen.

— Nu există nici o îndoială în privința asta, zise Summerlee, rânjind, căci una chiar a dispărut după gulerul dumitale.

Challenger sări în sus ca un taur și își sfâșie haina și cămașa ca să scape de căpușe. Summerlee și cu mine râdeam atât de tare, că nu-l puteam ajuta. I-am văzut expus torsul monstruos (cincizeci și patru de inci). Trupul îi era acoperit de păr negru. De unde culesese căpușa umblătoare? Dar tufișurile din jurul nostru erau pline de gângănii teribile și era clar că trebuia să fugim de acolo.

Dar mai întâi de toate se dovedea necesar să ne înțelegem cu negrul nostru credincios, care apăruse pe platforma de pe stânca izolată cu conserve de cacao și biscuiți, pe care ni le aruncă. I-am poruncit ca din proviziile rămase jos să păstreze cât îi trebuia pentru a rezista două luni acolo.

Indienii aveau să ia restul ca plată pentru serviciile lor și pentru faptul că ne duceau scrisorile pe Amazon la vale. Câteva ore mai târziu i-am văzut în șir indian, departe, în câmp, fiecare cu un pachet pe cap, întorcându-se pe poteca pe care venisem. Zambo ocupa micul nostru cort de la baza stâncii uriașe, rămânând singura noastră legătură cu lumea exterioară.

Ne-am hotărât ce să facem în continuare. Ne-am schimbat poziția din tufișurile pline cu căpușe, până ce am ajuns într-o poieniță înconjurată de copaci groși. În centrul ei existau niște pietre plate, cu un excelent izvor în apropiere și acolo, stând confortabil, am făcut primele planuri de invadare a noului ținut.

Păsările cântau prin frunziș — în special una care parcă tușea convulsiv, ceea ce era cu totul nou pentru noi — dar, dincolo de aceste sunete, nu existau alte semne de viață.

Prima noastră grijă a fost să facem un fel de listă a propriilor noastre provizii, ca să știm pe ce ne bazăm. Cu cele aduse de noi și de Zambo aveam destul. Mai important ca orice, din pricina primejdiilor care ne puteau

înconjura, aveam cele patru puști ale noastre și o mie trei sute de gloanțe, și de asemenea, un pistol, cu doar o sută cincizeci de cartușe.

În ceea ce privește proviziile, acestea ne ajungeau pentru câteva săptămâni, aveam suficient tutun și destulă aparatură științifică, o lunetă și o lupă. Lucrurile respective le-am inventariat într-o poieniță și ca primă măsură de prevedere am tăiat cu toporul și cuțitele câteva tufe cu spini, pe care le-am așezat pe o circumferință cu diametrul de cincisprezece iarzi.

Acesta avea să fie, deocamdată, cartierul nostru general — locul de refugiu în cazul apariției bruște a unei primejdii și magazia păzită a proviziilor noastre. I-am spus Fortul Challenger.

Am terminat pregătirile respective pe la prânz. Temperatura nu era excesivă, iar caracteristica generală a platoului, ca vegetație și climă, se dovedea temperată. Fagul, stejarul și chiar mesteacănul se găseau printre copacii din jurul nostru. Un imens arbore gingko, mai înalt decât ceilalți, își întindea ramurile și frunzișul des peste fortul construit de noi. La umbra lui ne continuam discuția, în timp ce Lordul John, care preluase comanda la momentul acțiunii, ne prezenta părerea sa.

— Cât timp nici un om sau animal nu ne-a văzut, nici nu ne-a auzit, suntem în siguranță, zise el. Când vor afla însă, vor începe necazurile noastre. Deocamdată, nu știu de noi. De aceea, să nu ne arătăm prea mult și să spionăm ținutul. Să ne uităm la vecinii noștri, înainte de a-i primi în vizită.

— Dar va trebui să înaintăm, m-am aventurat să observ.

— Categoric, băiatul meu! Vom înainta. Dar cu grijă. Să nu ne îndepărtăm prea mult, încât să nu ne putem întoarce la bază. Mai presus de orice, să nu tragem cu puștile decât dacă suntem în mare primejdie.

— Dar tu ai tras ieri, zise Summerlee.

— Da, nu se putea altfel. Totuși, vântul era tare și bătea într-o altă direcție. De aceea, zgomotul nu cred că a ajuns prea departe, pe platou. Chiar așa, cum vom numi locul acesta? Presupun că trebuie să-i spunem cumva.

Au existat câteva sugestii, mai mult sau mai puțin fericite, dar cea a lui Challenger s-a dovedit decisivă.

— Nu poate avea decât un nume, spuse el. Să-l denumim după cel care l-a descoperit, Ținutul Maple White.

Așa că i s-a zis Ținutul Maple White, cum l-am trecut și pe harta mea. Sper că așa va apărea, în viitor, și în atlas.

Pătrunderea lentă în Tinutul Maple White era chestiunea arzătoare ce ne preocupa. Aveam evidența, în fața ochilor noștri, că zona era locuită de făpturi necunoscute și din caietul cu schițe al lui Maple White rezulta că monștri îngrozitori se puteau ivi de oriunde. Că și ființele omești de acolo puteau fi răuvoitoare o sugera scheletul înfipt în bambuși, care nu avusese cum să ajungă acolo decât aruncat de sus.

Situația noastră, aflați în acel ținut de unde nu puteam evada, se dovedea, în mod evident, foarte periculoasă, iar mințile noastre erau de acord cu toate măsurile de prevedere pe care experiența lordului John o sugera. Însă se dovedea cert că nu trebuia să ne oprim la marginea lumii misterioase când sufletele ne împingeau cu nerăbdare să înaintăm până în centrul acesteia.

De aceea am blocat intrarea în fortul nostru cu câteva tufe de mărăcini și am plecat din tabăra unde ne-am lăsat proviziile, înconjurate peste tot de gardul de spini. Am pornit încet și cu precauție în necunoscut, urmând cursul unui pârâu care pornea de la izvorul nostru și avea să ne călăuzească și pe drumul de întoarcere.

De abia am plecat și au apărut semnele că adevărate minuni ne așteptau. După câteva sute de iarzi de pădure deasă, conținând mulți copaci necunoscuți pentru mine, dar pe care Summerlee, botanistul grupului, i-a recunoscut ca făcând parte dintre conifere și dispăruseră de mult din lumea de jos, am intrat într-o regiune unde pârâul s-a lățit și a format o mlaștină întinsă.

Nuiele înalte, dintr-o specie necunoscută, creșteau în mare număr înaintea noastră. Li s-a spus *equisitaceea* sau barba-ursului. Copacii de ferigă se găseau printre ele și se aplecau în bătaia vântului. Brusc, Lordul John, care mergea primul, se opri cu mâna ridicată.

— Uitați-vă la asta! zise el. Pe Sfântul Gheorghe, trebuie să fie strămoșul tuturor păsărilor!

O urmă enormă de talpă, cu trei degete, se găsea imprimată în noroiul din fața noastră. Creatura, oricare ar fi fost ea, traversase mlaștina și intrase în pădure. Ne-am oprit toți să cercetăm urma aceea monstruoasă.

Dacă era într-adevăr o pasăre — ce alt animal ar fi putut lăsa asemenea amprentă? — piciorul îl depășea cu mult în dimensiuni pe cel al unui struț, iar greutatea ei, la asemenea scară, trebuia să fie enormă. Lordul John se uită de îndată în jur și bagă două cartușe în pușca sa pentru elefanți.

— Pe renumele meu de vânător, zise el, dacă urma asta nu e proaspătă. Creatura a trecut pe aici acum nici zece minute. Uitați-vă cum apa mustește încă în urma cea mai adâncă! Dumnezeule! Iată și amprenta unui pui!

Niște urme mai mici, de aceeași formă, mergeau în paralel cu cele mari.

— Dar ce spuneți de asta? strigă triumfător profesorul Summerlee, indicând spre amprenta uriașă a unei mâini omenești cu cinci degete ce apărea printre urmele cu trei degete.

— Wealden! strigă Challenger. Am văzut așa ceva în lutul de la Wealden. E o făptură ce merge ridicată pe picioarele cu trei degete și uneori se sprijină în labele din față, cu cinci degete. Nu-i o pasăre, dragă Roxton, nu-i o pasăre.

— O fiară?

— Nu, o reptilă — un dinozaur. Nimic altceva n-ar fi lăsat o asemenea urmă. L-au intrigat destul pe un valoros doctor din Sussex, cu vreo nouăzeci de ani în urmă, dar cine din lume ar fi sperat să vadă așa ceva?

Cuvintele i se stinseră într-o șoaptă și toți am încremenit. Luându-ne după urme, ieșisem din mlaștină și pornisem printre copaci și tufișuri. Dincolo de aceștia era o poiană și acolo se găseau cinci făpturi uimitoare. Lăsându-ne jos, printre tufe, le-am putut vedea după pofta inimii.

Se aflau, cum am spus, cinci, doi adulți și trei pui. Dimensiunile lor erau imense. Chiar și puii erau mari cât elefanții, în timp ce adulții nu puteau fi comparați cu nici un animal văzut până atunci. Aveau pielea de culoarea ardeziei, acoperită cu solzi ca la șopârle, iar aceștia străluceau în lumina soarelui.

Toți cinci dinozaurii stăteau în picioare, echilibrându-se cu cozile lor uriașe, iar cu labele din față, cu cinci degete, rupeau ramuri din copaci și le mâncau. Nu știu cum i-aș putea descrie mai bine decât spunând că erau ca niște canguri monstruoși, de vreo șapte metri înălțime, cu pielea precum crocodilii.

Nu-mi dau seama cât am stat nemișcați acolo, holbându-ne la acel spectacol uimitor. Vântul, puternic, bătea spre noi, astfel că nu puteam fi descoperiți. Din când în când, puii se jucau în jurul părinților lor, făcând tumbe, târând în jocul lor și adulții care cădeau cu mare zgomot pe pământ.

Forța părinților părea a nu cunoaște limite. Unuia dintre ei, fiindu-i dificil să ajungă la niște crengi cu frunze ce creșteau pe un copac, la înălțime considerabilă, smulse trunchiul acestuia cu labele din față. Acțiunea părea, cum am crezut, să arate dezvoltarea mare a mușchilor săi, dar și una foarte mică

a creierului, căci arborele se prăbuși peste el și urletele care urmară demonstrară că rezistența îi era, totuși, limitată.

Incidentul îl făcu să creadă că împrejurimile se dovedeau primejdioase, așteptă să porni încet de acolo, prin pădure, după el luându-se partenera sa adultă și cei trei pui enormi. Le-am urmărit strălucirea solzilor printre trunchiurile copacilor și capetele ondulându-se pe deasupra tufelor. Apoi au dispărut.

M-am uitat la tovarășii mei. Lordul John stătea uimit, cu degetul pe trăgaci, cu ochii de vânător strălucind. Ce n-ar fi dat pentru un asemenea cap drept trofeu, pe policioara de deasupra căminului, în locuința lui de la Albany! Totuși, rațiunea îl domina, căci continuarea expediției noastre în ținutul minunilor depindea de ascunderea prezenței noastre în fața locuitorilor de acolo.

Cei doi profesori trăiau un extaz tăcut. În entuziasmul lor se luaseră unul pe celălalt de mână și stăteau ca doi copii ce se uitau la o minune. Obrajii lui Challenger se destinseseră într-un zâmbet angelic, iar chipul sardonic al lui Summerlee exprima, pentru moment, uimirea și respectul.

— *Nunc dimittis!*[1] strigă el în cele din urmă. Ce vor spune în Anglia despre asta?

— Dragul meu Summerlee, îți voi spune eu exact ce vor zice în Anglia, răspunse Challenger. Că ești un mincinos notoriu și un savant șarlatan, cum tu și alții ați zis despre mine.

— În fața fotografiilor?

— Trucate, Summerlee. Stângaci trucate!

— În fața exemplarelor?

— Ah, aici s-ar putea să-i învingem. Malone și ceata lui de pe stradă pot schelălăi cât vor. Pe 28 august am văzut cinci iguanodoni vii într-o poiană din Ținutul Maple White. Scrie asta în jurnalul tău, tinere prieten, și trimite-o la fițuica ta.

— Și fii gata să primești un șut, zise Lordul John. Lucrurile se văd altfel de la latitudinea Londrei, tinere. Acolo există mulți care nu-și spun poveștirile, de teamă că nu îi va crede nimeni. Cine să-i condamne? Peste o lună sau două și nouă ni se va părea că am visat. Ce spuneai că sunt?

— Iguanodoni, răspunse Summerlee. Le găsești urmele în nisipurile de la Hastings, în Kent și în Sussex. Sudul Angliei era plin de ei pe vremea când

[1] Nunuc dimittis servum tuum, Domine (în limba latină, în original) — Acum slobozește, Doamne, pe robul tău! (n.red.)

acolo creștea o vegetație luxuriantă. Condițiile s-au schimbat, iar animalele au pierit. Aici se pare că nu s-au modificat condițiile, iar ele trăiesc și azi.

— Dacă scăpăm cu viață de aici, vreau să iau un cap de-al lor cu mine, zise Lordul John. Trofeele mele din Somalia și Uganda sunt nimic pe lângă așa ceva! Nu știu ce credeți voi, dar am impresia că mergem pe gheață subțire.

Aveam același sentiment, că misterul și pericolul ne înconjurau. În umbra copacilor domnea o amenințare continuă. Când ne uitam în frunzișul întunecat, inimile ne înghețau de teamă. E adevărat că monștrii pe care-i văzusem erau bestii greoaie, inofensive, parcă incapabile de a răni pe cineva, dar în acea lume uimitoare ce supraviețuitori mai puteau fi — ce făpturi îngrozitoare, gata să se repeadă la noi, zăceau după stânci sau prin tufișuri?

Știam puține despre creaturile preistorice, dar îmi aminteam clar o carte despre care citisem, în care se vorbea de animale pe lângă care leul sau tigrul erau cât șoarecii pe lângă pisici. Ce se întâmpla dacă prin pădurile din Ținutul Maple White găseam asemenea făpturi?

A fost destinat ca în acea dimineață — prima în lumea nouă — să aflăm ce ciudățenii se aflau în jurul nostru. Am avut parte de o aventură îngrozitoare, la care mi-e teamă să mă gândesc. Dacă, așa cum spunea Lordul John, mlaștina iguanadonilor va rămâne pentru noi un vis, atunci sigur mlaștina pterodactililor va fi, întotdeauna, coșmarul nostru. Să vă povestesc exact ce s-a întâmplat.

Am mers foarte încet prin pădure, în parte fiindcă Lordul John se purta ca iscoada noastră, înainte să ne lase să înaintăm, în parte că la fiecare pas, cei doi profesori ai noștri erau gata să se aplece, uimiți, în fața vreunei flori sau insecte care li se părea necunoscută.

Nu făcusem mai mult de două sau trei mile în total, umblând pe cursul pârâului, când am ajuns la o poiană de mari dimensiuni. O centură de tufișuri ducea la niște stânci — întregul platou era presărat cu bolovani. Ne îndreptam lent spre stâncile acelea, printre tufele care ne ajungeau până la brâu, când am observat o bolboroseală și un fluierat ușor.

O zarvă continuă umplea văzduhul și părea că vine dintr-un loc aflat înaintea noastră, la mică distanță. Lordul John și-a ridicat mâna ca un semnal pentru noi să ne oprim și a pornit mai departe cu agilitate, aplecându-se și alergând, spre șirul de stânci. L-am văzut cercetând din priviri spre ei și făcând un gest de uimire.

Apoi a stat o vreme, de parcă ar fi uitat de noi, într-atât de hipnotizat era de ceea ce vedea. În cele din urmă, ne-a făcut semn cu mâna să ne apropiem, ținând brațul ridicat ca semnal spre a fi precauți. Întregul lui comportament m-a făcut să presimt că ceva uimitor, dar tare periculos se găsea înaintea noastră.

Târându-ne pe o parte, ne-am uitat peste stânci. Locul văzut de noi era o văgăună de natură vulcanică. Avea forma unei vaze și pe fundul acesteia, aflat la sute de iarzi de noi, se găseau bălți cu apă verzuie, cu pipirig în jurul lor. Era un loc foarte ciudat, dar ocupanții săi l-au făcut să pară o scenă din opera lui Dante.

Pterodactilii colcăiau acolo. Sute de asemenea animale stăteau laolaltă, cât vedeai cu ochii. Fundul văgăunii, în jurul bălților, era acoperit de puii lor, și de mame hidoase ce-și îngrijeau ouăle gălbui și membranoase. Din acea mulțime târâtoare de reptile obscene se ridica zgomotul ce umplea văzduhul, și mirosul oribil, care ne îmbolnăvea.

Deasupra tuturor stăteau, fiecare pe stânca lui, înalți, cenușii, uscați, mai mult morți decât vii, oribilii masculi, albsolut nemișcați, în afara ochilor lor roșii care li se roteau în cap și a zgomotului sec al ciocurilor lor în timp ce câte un dragon zburător trecea peste ei.

Imensele lor aripi membranoase se terminau cu niște antebrațe, iar ei stăteau ca niște gigantice femei bătrâne, înfofolite în niște șaluri hidoase, cu nervuri, cu capetele feroce și frunțile bombate. Mari și mici, nu mai puțin de o mie de asemenea creaturi se găseau în văgăuna dinaintea noastră.

În cele din urmă, totuși, Challenger, ocupat cu demonstrarea unui lucru contestat de Summerlee, își înălță capul peste piatra ce-l ascunsese și aproape că aduse distrugerea asupra noastră. Imediat, cel mai apropiat mascul scoase un strigăt, își fâlfâi aripile membranoase și se ridică în văzduh. Femelele și puii se îngrămădiră lângă bălți, în timp ce întregul cerc de santinele se ridicară, una după alta, și se avântară pe cer.

Era o priveliște minunată să vezi cel puțin o sută de asemenea făpturi enorme și urâte plutind cu aripile desfăcute pe deasupra noastră. Dar imediat ne-am dat seama că era și una care nu ne mai permitea să zăbovim acolo. La început, bestiile au zburat în jurul nostru, într-un inel uriaș, ca pentru a cerceta ce anume le amenința.

După aceea se lăsară tot mai jos, până ce ajunseră să se învârtească pe lângă noi, fluturarea uscată, ca un pârâit, a aripilor lor imense făcând un zgomot ce mi-a amintit de aerodromul de la Hendon, într-o zi de întrecere aviatică.

— Porniți spre pădure și nu vă îndepărtați unul de celălalt, strigă Lordul John, luându-și puşca. Animalele astea au devenit foarte primejdioase.

Când am vrut să ne retragem, cercul s-a închis deasupra noastră, până ce vârfurile aripilor celor mai apropiați pterodactili aproape că ne atingeau fețele. Am dat în ei cu paturile puștilor, dar nu exista nimic vulnerabil sau solid în care să lovești. Apoi, brusc, din cercul lor rotitor se ivi un gât lung și un cioc înfiorător se repezi către noi. Fu urmat de altele.

Summerlee urlă și își acoperi fața cu mâinile. Sângele îi țâșnise din obraz. Am simțit o lovitură în ceafă și m-am întors ametit, din pricina șocului. Challenger s-a prăbușit și, aplecându-mă să-l ridic, am fost iar izbit din spate și am căzut peste el. În aceeași clipă am auzit bubuind puşca pentru elefanți a lordului John și, uitându-mă în sus, am văzut un monstru cu aripa ruptă prăbușindu-se pe sol, scuipând și horcăind.

Cum se holba așa către noi, cu ochii bulbucați și ciocul larg deschis, părea o imagine a necuratului dintr-o pictură medievală. Celelalte bestii se înălțară, la un sunet scos pe neașteptate, zburând în continuare în cerc deasupra capetelor noastre.

— Acum! strigă Lordul John. Acum, dacă țineți la viețile voastre!

Ne-am repezit printre tufișuri și chiar când am ajuns printre copaci, ei se aflau iar deasupra noastră. Summerlee nu se mai ținea pe picioare, dar l-am sprijinit noi și am fugit printre trunchiurile arborilor. Acolo ne găseam în siguranță, căci aripile imense nu aveau destul spațiu să se balanseze printre crengi.

În timp ce șchiopătam spre casă, amărâți și speriați, i-am văzut zburând în înaltul cerului încă multă vreme, deasupra noastră, rotindu-se în cerc, părând cât porumbeii sălbatici, urmărindu-ne înaintarea din priviri. Când, în sfârșit, am pătruns în pădurea deasă, au abandonat vânătoarea și nu i-am mai văzut.

— O experiență foarte interesantă și convingătoare, zise Challenger, când s-am oprit lângă pârâu și și-a spălat piciorul umflat. Suntem excepțional de bine informați, Summerlee, despre obiceiurile acestor pterodactili turbați.

Summerlee se ștergea de sângele de la o tăietură din frunte, în timp ce eu îmi bandajam o rană la ceafă. Lordul John avea umărul hainei sfâșiat, dar colții creaturii doar îi zgâriaseră pielea.

— Trebuie observat, continuă Challenger, că tânărul nostru prieten a fost înțepat, fără îndoială, iar haina lordului John a fost sfâșiată de o mușcătură. În cazul meu, m-au bătut în cap cu aripile, așa că am avut parte de o demonstrație remarcabilă a metodelor lor variate de atac.

— Abia am scăpat vii, zise sobru Lordul John. Cumplită moarte ne-ar fi așteptat dacă le cădeam în gheare! Îmi pare rău că am tras dar, Dumnezeule, n-am avut de ales!

— N-am fi scăpat dacă n-ai fi făcut-o, am spus eu, cu convingere.

— Poate că n-am făcut nimic rău, zise el. Prin pădurea asta trebuie să fie multe zgomote ce se aseamănă cu o împușcătură. Acum, dacă sunteți de acord cu mine, am avut parte de destule emoții astăzi și avem nevoie de cutia de prim-ajutor de la tabără. Cine știe ce venin au bestiile astea în fălcile lor hidoase?

Firește însă, nici un om nu mai avusese o astfel de zi, de când e lumea. Dar alte surprize ne așteptau. Când, urmând cursul pârâului nostru, am ajuns, în sfârșit, în poiana noastră și am văzut fortăreața de mărăcini a taberei, am crezut că aventurile noastre s-au încheiat. Însă mai aveam ceva la care să ne gândim, înainte de a ne odihni.

Poarta Fortului Challenger nu fusese atinsă, nici gardul din jur deteriorat, totuși ne vizitase, în absență, o creatură ciudată și puternică. Nici o amprentă rămasă în sol nu ne dezvăluia natura ei, doar o creangă ruptă a unui uriaș copac gingko sugera cum venise și plecase. Forța ei ostilă se evidențiia clar în felul în care arătau proviziile. Împrăștiate pe pământ, o cutie de conserve de carne sfărâmată, cartușele dintr-o cutie aruncate în tufiș, gloanțele de aramă aruncate. Din nou am fost cuprinși de o spaimă nedefinită și ne-am uitat speriați în jur la umbrele din apropierea noastră, ale copacilor din spatele cărora oricând putea apărea ceva îngrozitor.

Ce bine a fost când ne-am auzit strigați de Zambo și, ducându-ne la marginea platoului, l-am văzut rânjind la noi de pe vârful stâncii uriașe.

— Totu-i bine, dom' Challenger, totu-i bine, strigă el. Eu stau aici. Fără teamă. Întotdeauna mă găsiți aici când vreți.

Chipul lui negru și onest și imensa priveliște dinaintea noastră, ce ne ducea înapoi până la jumătatea drumului parcurs, pe afluentul Amazonului, ne-au ajutat să ne amintim că ne aflam pe pământ, în secolul XX și nu transportați, prin magie, pe vreo planetă dintr-o altă perioadă, mai timpurie ori mai târzie.

Cât de dificil a fost să înțelegem că linia violetă din depărtare reprezenta, de fapt, fluviul pe care umblau vapoare mari, iar oamenii vorbeau despre problemele vieții, în timp ce noi, părăsiți printre ființele unei ere trecute, nu puteam decât să ne uităm spre aceasta și să tânjim pentru tot ce însemna ea.

O altă amintire mi-a rămas din acea zi minunată și cu asta îmi încheie scrisoarea. Cei doi profesori, înfuriați, fără îndoială, de disputele lor, voiau să stabilească dacă atacatorii noștri fuseseră într-adevăr pterodactili sau dimorphodoni, și își spuneau vorbe grele. Ca să-i evit, m-am retras mai departe de ei, și stăteam, fumând, pe trunchiul unui copac prăbușit când Lordul John veni spre mine.

— Malone, zise el, îți amintești locul unde se găseau bestiile?

— Foarte bine.

— Un fel de con vulcanic, nu?

— Exact, am răspuns.

— Ai observat solul?

— Stâncos.

— Dar în jurul apei, unde erau nuielele?

— Părea un fel de nămol.

— Exact. Con vulcanic plin de nămol albastru.

— Si ce-i cu asta? am întrebat.

— Nimic, nimic, zise el și se îndreptă într-acolo unde vocile certăreților savanți se ridicau în duet prelungit, cea stridentă, a lui Summerlee, distingându-se de cea baritonială a lui Challenger.

Nu m-aș mai fi gândit la remarca lordului John dacă nu l-aș fi auzit iar, în aceeași noapte, murmurând singur:

— Nămol albastru — nămol într-un con vulcanic!

Au fost ultimele cuvinte pe care le-am auzit înainte de a mă cufunda într-un somn de plumb.

CAPITOLUL XI

O DATĂ AM FOST ŞI EU EROU

Lordul John Roxton avea dreptate când se gândea că o anumită cantitate toxică putea să se afle în mușcătura oribilelor creaturi care ne atacaseră. În dimineața următoare aventurii noastre pe platou, atât Summerlee, cât și eu, sufeream și aveam febră, în timp ce Challenger șchiopăta rău, din pricina genunchiului.

Am stat în tabără întreaga zi, astfel că Lordul John, văzându-și singur de treabă, noi ajutându-l foarte puțin, a ridicat un gard înalt și des de mărăcini, care însemna singura noastră apărare. Îmi amintesc faptul că întreaga zi am fost urmărit de sentimentul că eram observați îndeaproape, deși nu știam de cine sau de cât timp.

Impresia mea era atât de puternică, încât i-am vorbit profesorului Challenger despre aceasta, care a considerat-o datorată stării mele de febră. Iar și iar m-am uitat în jur, cu convingerea că aveam să observ ceva, dar ochii mei n-au întâlnit altceva decât încurcătura de mărăcini din gard și coroanele umbroase ale copacilor uriași care se arcuiau deasupra capetelor noastre.

Dar sentimentul a devenit chiar mai intens în mintea mea că ceva ne urmărea și ne voia răul. Nu se afla departe. M-am gândit la superstiția indiană despre Curupuri — îngrozitorul și ademenitorul spirit al pădurii — și mi-aș fi imaginat că această teribilă prezență bântuia în jurul celor care-i invadaseră îndepărtatul și tainicul loc de retragere.

În acea noapte (a treia în Ținutul Maple White) am trăit o experiență care ne-a lăsat o impresie îngrozitoare și ne-a făcut să-i mulțumim lordului John, care muncise din greu să ne facă fortăreața impenetrabilă. Dormeam în jurul focului aproape stins, când am fost treziți — sau, mai degrabă, aș spune, smulși din somnul greu — de o succesiune de strigăte și țipete, cum nu mai auzisem vreodată.

Nu cunosc nici un sunet cu care să compar acel tumult uimitor, ce părea să vină de la doar câteva sute de iarzi de tabăra noastră. Îți spărgea urechea precum sirena unei locomotive. Era, mai degrabă, un șuierat clar, mecanic, ascuțit, tare și vibrant, cu un sâmbure amplificat de agonie și teroare.

Ne-am acoperit urechile cu mâinile ca să nu mai auzim chemarea care ne întindea atât de rău nervii. O sudoare rece mi-a acoperit trupul și inima mă

durea. Toate blestemele vieții chinuite, toate incriminările văzduhului, nenumăratele lui necazuri păreau să se concentreze și să se condenseze într-un singur strigăt, agonizant și îngrozitor.

Și, sub acesta, grav, ca un țiuit, exista un altul, mai intermitent, gros, ca un hohot de râs, un gâlgâit din gât ce forma un acopaniament grotesc țipătului cu care era amestecat. Timp de trei sau patru minute continuă îngrozitorul duet, în timp ce din frunziș păsările zburară speriate. Apoi se sfârși, la fel de brusc precum începuse.

Multă vreme am rămas încremeniți, înspăimântați și tăcuți. Lordul John aruncă crengi pe foc, iar lumina lui roșiatică puse în evidență chipurile concentrate ale tovarășilor mei și îndepărtă bezna ce acoperise marile ramuri de deasupra capetelor noastre.

— Ce-a fost asta? am șoptit.

— Vom afla mâine dimineață, răspunse Lordul John. A fost aproape de noi, nu la o depărtare mai mare decât poiana.

— Am avut privilegiul să ascultăm o tragedie preistorică, o dramă petrecută printre trestiile de la marginea vreunei lagune jurasice, când dragonul cel mare înhață un animal mai mic prin mocirlă. A fost, desigur, foarte bine pentru om că a apărut mai târziu, pe scara evoluției.

Existau forțe, la începutul lumii, pe care nici curajul, nici mecanismele sale nu le-ar fi putut birui. Ce să fi făcut praștia lui, sulița sau săgețile împotriva unor asemenea puteri precum cele care au bântuit pe aici în noaptea asta? Nici cu o pușcă modernă nu-i faci prea mult rău unui astfel de monstru...

— Cred că-l voi purta în spate pe micul meu prieten, spuse Lordul John, mângâindu-și arma pentru elefanți. Dar și fiara are multe șanse să supraviețuiască.

Summerlee ridică mâna.

— Ssst! strigă el. Am auzit ceva!

Din tăcerea adâncă răsunără câteva plesnituri la intervale regulate de timp. Erau pașii unui animal — ce călca greoi, dar grijuliu, pe sol. Se furișa fără grabă în jurul taberei noastre, apoi se opri înaintea intrării. Auzirăm cum respira. Doar slabul nostru gard de protecție ne apăra de această oroare a nopții. Fiecare își luă pușca. Lordul John dădu la o parte o tufă de mărăcini, ca să facă un loc de trecere prin gard.

— Pe Sfântul Gheorghe, șopti el. Cred că-l pot vedea!

M-am aplecat și am privit în noapte, peste umărul său. Da, îl puteam vedea și eu. La umbra adâncă a unui copac se zărea o umbră mai intensă, nedefinită — a unei forme ghemuite ce părea viguroasă și amenințătoare. Părea ceva mai înalt ca un cal, cu un contur ce sugera volum și putere.

Gâfâitul făpturii aceleia, cu totul deosebit și foarte intens, ca zgomotul făcut de un motor, dezvăluia un organism monstruos. O dată, mișcându-mă, am crezut că am văzut lucirea a doi ochi verzui, îngrozitori. Se auzi un scârțâit greoi, ca și cum făptura se retrăgea târându-se.

— Cred că e gata să sară pe noi, am zis, trăgând piedica armei.

— Nu trage! Nu trage! șopti Lordul John. În tăcerea nopții, o împușcătură s-ar auzi de la distanțe mari. Păstreaz-o ca ultima șansă.

— Dacă trece peste gardul nostru vom trage, zise Summerlee, iar glasul îi fu urmat de un hohot de râs nervos.

— Nu trebuie să treacă peste el, strigă Lordul John. Însă nu trageți până ce nu se întâmplă asta. Poate că pot să-l împiedic cumva. Voi încerca, oricum.

A fost o faptă eroică și n-am mai văzut pe nimeni făcând așa ceva. Se aplecă peste foc, luă o creangă aprinsă și se furișă, o clipă mai târziu, prin deschizătura pe care o făcuse în gard. Făptura se mișcă înainte, cu mârâit înfiorător. Lordul John nu ezită nici o clipă ci, alergând spre el, îi băgă torța arzând în față.

Pentru o clipă mi s-a părut că văd masca oribilă a unei țestoase uriașe, cu pielea plină de bube, ce scotea sânge prin gura-i deschisă. În clipa următoare, s-a auzit o trosnitură puternică și cumplitul nostru vizitator a dispărut.

— Cred că nu-i place să înfrunte focul, zise Lordul John, râzând, în timp ce se întorcea să pună creanga la locul ei.

— Nu trebuia să riști astfel, i-am strigat noi, cu toții.

— N-aveam de ales. Dacă ar fi pătruns printre noi, am fi tras unii în alții, ca să-l doborâm. Pe de altă parte, dacă am fi tras prin gard și l-am fi rănit, ar fi tăbărât pe noi, fără a mai spune că ne-am fi dat de gol. Pe scurt, cred c-am ieșit cu bine din tărășenia asta. Ce era animalul ăsta?

Savanții noștri se uitară unul la celălalt, ezitând.

— Personal, nu sunt în stare să clasific făptura cu certitudine, răspunse Summerlee, aprizându-și pipa la foc.

— Refuzând să te angajezi astfel, dai dovadă de o rezervă tipică omului de știință, zise Challenger, cu multă bunăvoință. Nici eu nu sunt pregătit decât să spun că, în termeni generali, am venit în contact, azi-noapte, cu un tip de dinozaur carnivor. Mi-am exprimat deja părerea că așa ceva ar putea să existe pe platou.

— Să ținem minte, remarcă Summerlee, că sunt multe forme preistorice care n-au coborât niciodată în lumea noastră. Vom putea să le dăm denumiri tuturor celor pe care le vom întâlni?

— Sigur că da. Măcar o clasificare primară să încercăm să facem. Mâine, vom strânge probe pentru a identifica animalul acesta. Deocamdată, să ne culcăm din nou.

— Dar nu fără a pune o santinelă, zise Lordul John, hotărât. Nu ne putem permite să trăim la întâmplare într-un ținut ca ăsta. Vom face de pază câte două ore fiecare.

— Atunci eu îmi voi termina pipa, fiind primul de serviciu, spuse profesorul Summerlee.

Și de atunci am făcut întotdeauna de pază, noaptea.

Dimineața am descoperit repede sursa zarvei oribile din timpul nopții. Poiana iguanodonilor fusese scena unui cumplit măcel. Din bălțile de sânge și bucățile de carne enorme împrăștiate în toate direcțiile, pe pajiștea verde, ne-am imaginat, la început, numărul animalelor ucise, dar, cercetând mai atent rămășițele, am descoperit că distrugerea acelor monștri ciudați fusese realizată de o creatură mai mare și mai feroce, care îi făcuse, literalmente, fărâme.

Cei doi profesori ai noștri erau absorbiți de ceea ce vedeau, și examinau fiecare bucățică, ce purta urmele unor dinți sălbatici și a unor gheare enorme.

— Trebuie să suspendăm temporar judecata noastră, zise Challenger, cu o bucată de carne albicioasă peste genunchi. Explicațiile ar avea consistență acceptând prezența unui tigru cu dinți-sabie, așa cum se găsesc încă pe pereții cavernelor noastre. Dar făptura ce a făcut ravagii pare să fie mai mare și mai apropiată de reptile. Personal, m-aș pronunța pentru alosaurus.

— Sau megalosaurus, spuse Summerlee.

— Exact. Oricare dintre marii carnivori dinozauri ar putea fi acceptat. Printre ei găsim cele mai îngrozitoare forme de viață animală care au blestemat pământul și au binecuvântat muzeele.

A izbucnit în râs zgomotos de propriul său concept căci, deși nu prea avea simțul umorului, cea mai mică glumă ieșită din gura lui era apreciată în mod deosebit.

— Cu cât facem mai puțin zgomot, cu atât mai bine, zise, scurt, Lordul John. Nu știi cine sau ce poate fi în apropierea noastră. Dacă tipul ăsta se întoarce pentru micul dejun și ne prinde aici, nu prea vom avea de ce râde. Fiindcă veni vorba, ce este semnul acesta pe pielea iguanodonului?

Pe pielea colorată ca ardezia, acoperită de solzi, undeva deasupra umărului se găsea un cerc dintr-o substanță care semăna cu asfaltul. Nici unul dintre noi nu putu sugera ce însemna, deși Summerlee era de părere că văzuse ceva similar pe un pui, cu două zile în urmă. Challenger nu zise nimic, dar părea plin de sine, ca și cum ar fi știut despre ce era vorba, dar nu voia să spună, astfel că, până la urmă, Lordul John îl întrebă direct ce opinie avea.

— Dacă înălțimea voastră îmi permite cu mărinimie să deschid gura, aș fi fericit să-mi exprim sentimentele, spuse el, cu un sarcasm elaborat. Nu sunt obișnuit să primesc însărcinări așa cum le porunciți celorlalți, înălțime. Nu mi-am dat seama că trebuia să vă cer permisiunea de a zâmbi la o glumă nevinovată.

Până ce nu i-au fost prezentate scuze, prietenul nostru nu s-a potolit. După aceea, ni s-a adresat de la distanță, stând pe trunchiul unui copac prăbușit, vorbindu-ne cu prețiozitate:

— Cu privire la semn, zise el, sunt înclinat să fiu de acord cu colegul și prietenul meu, profesorul Summerlee, că petele sunt din asfalt. Cum acest platou este, în mod natural, vulcanic, iar asfaltul se asociază întotdeauna cu forțele plutonice, nu mă îndoiesc de existența lui în stare lichidă, venind în contact cu animalele respective.

O problemă mai importantă este cea a monstrului carnivor care și-a lăsat urma în poiană. În mare, știm că platoul acesta nu este mai mare ca un comitat englez. În acest spațiu limitat, un număr de creaturi, dintre care multe au dispărut în lumea noastră, de jos, trăiesc împreună de foarte multă vreme. Mi se pare limpede ca într-o perioadă atât de lungă, unele carnivore, multiplicate peste măsură, și-au epuizat rezerva de hrană ori și-au modificat modul de alimentare sau au murit de foame. Vedem că nu s-a întâmplat așa. Înainte doar ne imaginam că echilibrul natural se păstrează prin limitarea numărului de creaturi feroce.

Una dintre multele probleme interesante, totuși, care așteaptă soluția noastră, este să descoperim felul în care se păstrează echilibrul în natură. Îndrăznesc să cred că vom avea, în viitor, ocazia să studiem mai amănunțit dinozaurii carnivori.

— Și eu mă aventurez să cred că nu, am observat eu.

Profesorul doar s-a încruntat, ca și cum un băiețel făcea o remarcă minoră unui cadru didactic experimentat.

— Poate că profesorul Summerlee are vreo observație de făcut, zise el, și cei doi savanți se ridicară într-o atmosferă științifică înaltă, discutând problemele legate de rata nașterilor și declinul rezervelor de hrană, în cadrul luptei pentru existență.

În dimineața aceea am trecut pe hartă o mică porțiune din platou, evitând mlaștina pterodactililor și mergând pe partea estică a pârâului, nu spre vest. În acea direcție, ținutul era acoperit tot de păduri dese, prin care înaintam cu greu.

Până acum am zăbovit asupra grozăviilor din Ținutul Maple White. Există însă și o altă latură a subiectului, căci întreaga dimineață am umblat printre flori minunate — cele mai multe, am observat, albe sau galbene, fiind, conform profesorilor, niște plante primitive. În multe locuri, solul era acoperit pretutindeni de ele și ne cufundam până la glezne în covorul lor minunat, iar mirosul lor dulce ne sufoca. La fel ca în Anglia, în jurul nostru bâzâiau albine. Am trecut pe sub pomi cu crengile arcuite din pricina fructelor. Pe unele le-am recunoscut, altele s-au dovenit necunoscute. Observând că unele dintre acestea erau ciugulite de păsări, am evitat orice pericol de otrăvire și le-am adăugat deliciul rezervei noastre de hrană.

In jungla prin care umblam existau destule poteci bine bătătorite de animale, iar prin mlaștini am întâlnit urmele lor adânci, inclusiv ale iguanodonilor. O dată, într-o livadă, am remarcat mai multe asemenea făpturi păsunând, iar Lordul John, cu binoclul său, a putut să observe că erau, de asemenea, marcate cu asfalt, dar în locuri diferite față de cele de dimineață. Nu ne-am imaginat ce însemna acest fenomen.

Am văzut multe animale mici, un furnicar cu solzi, un porc sălbatic, un mistreț cu colții lungi și curbați. O dată, printr-o spărtură între copaci, am observat o culme deluroasă acoperită de verdeață, la oarecare distanță de noi. Pe acolo, un animal uriaș se plimba liniștit.

A trecut pe lângă noi atât de repede, că n-am fost în stare să spunem ce era. Un căprior imens, cum declara Lordul John? Trebuia să fi fost la fel de mare ca monstruoșii elani irlandezi care sunt dezgropați din când în când din mlaștinile ținutului meu natal.

De la vizita misterioasă pe care ne-o făcuse făptura necunoscută în tabără, ne întorceam întotdeauna acasă cu o strângere de inimă. Totuși, de fiecare dată găseam lucrurile în ordine. În seara aceea am avut o serioasă discuție despre situația noastră din prezent și planurile de viitor, pe care trebuie să o descriu drept puțin cam lungă, ajungând la o nouă plecare prin care eram în stare să aflăm mai multe despre Ținutul Maple White decât o făcusem în câteva săptămâni de explorare.

Summerlee a deschis dezbaterea. Întreaga zi fusese cam certăreț, iar acum, o remarcă a lordului John, care întrebase ce aveam să facem a doua zi, îl determină să-și verse amărăciunea.

— Ce trebuie să facem mâine, azi și întotdeauna, zise el, este să găsim o cale de ieșire din capcana în care am căzut. Toți v-ați chinuit să intrați în ținutul acesta. Eu zic să vedem cum ieșim de aici.

— Sunt surprins, domnule, spuse Challenger, mângâindu-și barba maiestuoasă, că un om de știință poate nutri un asemenea sentiment dezonorant. Ești într-un ținut care oferă un asemenea stimulent unui naturalist ambițios cum n-a mai făcut-o nimeni, de la începutul lumii, și sugerezi să plecăm de aici înainte de a acumula cunoștințe serioase despre acesta și ceea ce conține. Mă așteptam la mai mult de la tine, profesore Summerlee.

— Trebuie să-ți amintești, zise Summerlee cu acreală, că ești titularul unei catedre în Londra, care acum este la bunăvoința unui extrem de ineficient *locum tenens*[1]. Aceasta face situația mea diferită de a dumitale, profesore Challenger. Din câte știu, nu ți s-a încredințat nici un fel de responsabilitate educativă.

— Chiar așa, răspunse Challenger, căci am considerat un sacrilegiu ca un creier capabil de înalta cercetare științifică să se ocupe de treburi atât de ușoare. De aceea, n-am urmărit decât probleme științifice importante.

— Ca de exemplu? întrebă ironic Summerlee.

Dar Lordul John se grăbi să schimbe discuția.

— Trebuie să spun, zise el, că ar fi tare păcat să ne întoarcem la Londra înainte de a afla încă multe lucruri despre locul acesta.

[1] Locum tenens (în limba latină în original) — înlocuitor. (n.red.)

— Nici nu îndrăznesc să merg la biroul din spate al ziarului meu și să mă întâlnesc cu bătrânul Mc Ardle, am spus eu. (Iertați-mă pentru francheța acestui raport, domnule). Nu m-ar ierta niciodată că am plecat de aici fără și știu destule. În plus, din câte pot vedea, nici nu avem ce discuta, căci nu putem coborî de pe platou, chiar dacă am vrea.

— Tânărul nostru prieten contrabalansează numeroasele lacune mentale printr-o măsură deosebită a bunului simț, observă Challenger. Interesele deplorabilei lui profesiuni sunt neînsemnate pentru noi. Dar, așa cum remarcă el, oricum nu putem ajunge jos, așa că ne pierdem în zadar energia vorbind despre asta.

— E o pierdere de energie să faci orice altceva, mârâi Summerlee, din spatele pipei sale. Să vă reamintesc faptul că am venit aici pentru o misiune perfect definită, încredințată nouă de Institutul Zoologic din Londra. Această misiune consta în a verifica adevărul afirmațiilor profesorului Challenger. Afirmațiile respective, trebuie să admit, sunt privite dintr-o nouă perspectivă.

Munca noastră a fost îndeplinită. Cât despre amănuntele care mai trebuie cercetate pe platou, sunt atât de multe, că doar o expediție mai mare, cu un echipament special, poate spera să le clarifice. Dacă vom încerca să le studiem noi, singurul rezultat va fi că nu ne vom reîntoarce niciodată cu importanta contribuție științifică pe care am obținut-o deja.

Profesorul Challenger a reușit să folosească mijloacele necesare pentru a ajunge pe acest platou care părea inaccesibil. Cred că acum ar trebui să utilizeze aceeași ingeniozitate ca să ne ducă înapoi în lumea din care am venit.

Mărturisesc faptul că afirmația lui Summerlee mi s-a părut absolut rezonabilă. Chiar și Challenger fu afectat de considerația că dușmanii săi nu puteau fi învinși decât de confirmarea afirmațiilor sale, care urmau să ajungă la cei ce se îndoiseră de ele.

— Problema coborârii este, la prima vedere, una formidabilă, zise el, dar nu mă îndoiesc de faptul că inteligența o va rezolva. Mă pregătesc să agreez opinia colegului meu că o ședere prelungită în Ținutul Maple White nu este, în prezent, recomandabilă, și că ne vom ocupa de chestiunea coborârii, foarte curând. Totuși, n-aș pleca de aici până ce n-aș face măcar o cercetare superficială a regiunii și n-am fi în stare să ne întoarcem cu ceva de natura unei hărți.

Profesorul Summerlee făcu un gest de nerăbdare.

— Am petrecut două zile lungi explorând zona, spuse el, și nu știm mai multe, din punct de vedere geografic, decât atunci când am început. E clar

că platoul e acoperit de pădurea deasă și ne-ar lua luni de zile să pătrundem prin aceasta. Dacă ar exista un pisc în centru, ar fi altceva, dar tot ținutul coboară, treptat, din cât vedem noi. Cu cât ne îndepărtăm de tabără, cu atât observăm mai puțin.

În clipa aceea am fost foarte inspirat. Ochii mi-au căzut pe un trunchi enorm de gingko, ce își înălța ramurile imense deasupra capetelor noastre. Desigur, coroana lui se ridica peste celelalte, deci trebuia să fie mai înalt ca alți copaci. Dacă marginea platoului se dovedea, într-adevăr, locul cel mai înalt din ținut, de ce n-ar fi fost uriașul arbore un fel de turn din care să se vadă toată regiunea?

Întotdeauna mi-a plăcut, încă de când eram în Irlanda, să mă cațăr cu îndrăzneală și abilitate în arbori. Tovarășii mei se descurcau, desigur, mai bine cu stâncile, dar printre ramuri eram neîntrecut. Doar să fi pus piciorul într-unul dintre cei mai scunzi giganți și mi-aș fi croit de îndată drum spre vârful lui. Tovarășii mei fură încântați de ideea mea.

— Tânărul nostru prieten, zise Challenger cu obrajii îmbujorați, e capabil de execuții acrobatice imposibile pentru un om mai solid. Îl aplaud pentru hotărârea lui.

— Pe Sfântul Gheorghe, tinere, ai câștigat! zise Lordul John, bătându-mă pe umăr. Nu înțeleg de ce nu ne-am gândit noi înainte, la așa ceva. N-a mai rămas decât un ceas din ziua asta, dar dacă iei un carnețel cu tine, vei putea schița o hartă grosolană a ținutului. Dacă punem lăzile astea cu muniții sub arbore, te voi ajuta să te urci în el.

Ne-am așezat pe lăzi, cu fața spre copac. Eram ridicat lent, când Challenger făcu un salt și mă împinse așa de tare cu mâna lui imensă că mă aruncă în copac. Cu ambele brațe ținându-mă de o ramură, am râcâit scoața cu picioarele până ce am reușit, mai întâi cu trupul, apoi cu genunchii, să ajung deasupra crengii.

Trei ramuri scurte, excelente, ca niște trepte uriașe ale unei scări, se găseau deasupra capului meu. Am urcat în arbore cu ajutorul lor și al altor crengi, cu atâta viteză că, în curând, n-am mai văzut solul, ci doar frunzișul din jurul meu. Din când în când, întâlneam un gol de ramuri de peste trei metri, dar am trecut de acestea, iar glasul lui Challenger se auzea slab de undeva, de jos.

Copacul era, într-adevăr, enorm. Uitându-mă în sus, am văzut nenumărate frunze deasupra capului meu. Unele erau groase, ca o foaie de pergament

parazit pe ramura pe care ajungeam. M-am uitat pe după asemenea frunze, ca să văd ce era dincolo de ea și a fost cât pe ce să cad din pricina groazei.

Un chip se holba la mine — de la distanță de doar o jumătate de metru. Creatura ce-l poseda stătea chircită în spatele parazitului. Avea un chip omenesc — oricum, era mai umană decât oricare față de maimuță văzută vreodată de mine. Era lungă, albă, pătată de bube, cu nasul lat, falca scoasă în afară, cu țepi de barbă și favoriți rudimentari în jurul bărbiei.

Ochii, pe sub sprâncenele groase și mari, erau bestiali și feroce, ca și gura lui deschisă, când a mârâit la mine și am observat că avea dinții ascuțiți și curbi ca la câini. O clipă am citit ură și amenințare în ochii săi răi. Apoi, repede ca fulgerul, a urmat o expresie de mare frică.

Niște crengi au pârâit în timp ce s-a aruncat în jos, în verdeață. I-am distins doar trupul păros, ca al unui porc roșiatic, după care a dispărut printre frunzele și ramurile încâlcite.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat, de jos, Lordul John. Ceva rău?

— Ai văzut-o? am strigat ținându-mă cu brațele de o ramură, foarte nervos.

— Am auzit un zgomot, iar piciorul ți-a alunecat. Ce s-a întâmplat?

Am fost atât de șocat de apariția aceea bruscă și ciudată a omului-maimuță că am ezitat să cobor și să le povestesc experiența mea tovarășilor mei. Dar eram deja atât de sus în arbore, că părea o umilință să mă întorc fără să-mi fi îndeplinit misiunea.

De aceea, după o pauză îndelungată, ca să-mi revin, mi-am continuat ascensiunea. O dată m-am sprijinit de o creangă putredă și am rămas cu ea în mâini. Dar, în mare, urcușul a fost ușor. Treptat, frunzele s-au rărit în jurul meu și mi-am dat seama, datorită vântului ce bătea din față, că mă găseam deasupra arborilor din pădure.

Totuși, m-am hotărât să nu mă uit în jurul meu până ce nu am ajuns în vârful copacului, așa că m-am cățărat până ce am urcat pe creanga cea mai înaltă, care s-a arcuit sub greutatea mea. M-am așezat într-o furcă făcută din două ramuri și balansându-mă în siguranță, m-am trezit uitându-mă în jos la minunata panoramă a straniului ținut în care ne găseam.

Soarele se afla chiar deasupra liniei orizontului, la apus, iar amurgul se dovedea luminos, văzduhul senin, astfel că platoul se vedea în întregime, sub mine. De la înălțimea aceea, regiunea avea un contur oval, cu o lungime de aproape cincizeci de kilometri și o lățime de treizeci. Forma sa generală

era de pâlnie nu prea adâncă, coborând din margine către centru, unde se afla un lac uriaș.

Lacul avea o circumferință de vreo cincisprezece kilometri. Se întindea, verde și minunat, în lumina serii, cu un gard de trestii pe marginea lui și suprafața întreruptă de câteva bancuri de nisip galbene, care păreau aurii în razele soarelui. Un număr de obiecte lungi și întunecate, prea mari ca să fie aligatori, prea lungi să fie canoe, stăteau pe marginile acestor bancuri de nisip. Cu ocheanul am observat că erau vii, dar nu-mi dădeam seama ce erau.

Dinspre partea platoului unde ne găseam, pantele împădurite, cu câteva poieni, se întindeau în jos vreo șapte sau opt kilometri, spre lacul din centru. Chiar la picioarele mele, am văzut poiana iguanadonilor și ceva mai încolo o deschizătură rotundă prin copaci, ce marca mlaștina pterodactililor.

Înaintea mea însă, platoul prezenta un aspect diferit. Acolo, faleza bazaltică dinafară se reproducea în interior, formând un zid de cam șaptezeci de metri înălțime, cu o pantă împădurită sub el. La baza acestei faleze, la o anumită distanță deasupra solului, am văzut un număr de găuri întunecate prin ochean, pe care le-am considerat intrările în niște peșteri.

În dreptul unui asemenea orificiu se observa ceva alb, dar nu mi-am dat seama ce. Am stat și am schițat harta ținutului până ce a apus soarele și nu mai distingeam amănuntele. Apoi am început să cobor repede la tovarășii mei ce mă așteptau nerăbdători sub giganticul arbore. O dată eram și eu eroul expediției.

Singur mă gândisem la ascensiunea aceea și singur o înfăptuisem. Realizasem harta care ne scutea de o lună de orbecăiri printre pericole necunoscute. Fiecare dintre ei îmi strânse mâna cu solemnitate. Înainte de a discuta amănuntele hărții mele, a trebuit să le povestesc întâlnirea mea cu omul-maimuță, printre ramuri.

— A fost acolo tot timpul, am spus eu.

— De unde știi? întrebă Lordul John.

— Pentru că mereu am avut senzația unei prezențe potrivnice, care ne urmărea. Ți-am menționat asta, profesore Challenger.

— Sigur că tânărul nostru prieten a spus așa ceva. De asemenea, este singurul dintre noi dotat cu acel temperament celtic, al înaintașilor săi, care-l face sensibil la asemenea impresii.

— Întreaga teorie a telepatiei, începu Summerlee, umplându-și pipa.

— E prea vastă pentru a o discuta acum, răspunse, hotărât, Challenger. Spune-mi acum, adăugă, precum un episcop ce se adresează unui elev de la școala de duminică, ai observat cumva dacă făptura putea să-și îndoiască degetul mare peste palmă?

— Nu.

— Avea coadă?

— Nu.

— Dar picior ca la maimuțe?

— Nu cred că putea dispărea atât de repede printre crengi, dacă nu s-ar fi prins de ele și cu picioarele.

— În America de Sud se găsesc, dacă nu mă înșeală memoria — vei verifica afirmația mea, profesore Summerlee — vreo treizeci și șase de specii de maimuțe, dar cea antropoidă este necunoscută aici. Totuși, e clar că există în ținutul acesta și că nu e vorba de o varietate păroasă, asemănătoare gorilei, neîntâlnită vreodată în afara Africii.

Am fost înclinat să intervin zicând că, văzându-l pe omul-maimuță, l-am recunoscut pe vărul său primar, de la Kensington.

— Acesta este un tip lipsit de culoare, cu perciuni, prima caracteristică indicând că își petrece zilele în întunericul copacilor. Chestiunea cu care ne confruntăm este dacă se apropie mai mult de om sau de maimuță. În primul caz, poate fi bine aproximat cu ceea ce vulgul denumește „veriga lipsă". Soluționarea acestei probleme este îndatorirea noastră imediată.

— Nici pe departe! interveni, brusc, Summerlee. Acum că, prin activitatea inteligentă a domnului Malone (nu mă pot abține să citez cuvintele acestea) am obținut harta, singura și imediata noastră îndatorire este să plecăm întregi și sănătoși din locul acesta înfiorător.

— Suntem reprezentanții civilizației, mârâi Challenger.

— Pionierii civilizației, domnule. Datoria noastră constă în a înregistra ceea ce am văzut și să lăsăm pe seama altora o explorare mai amănunțită. Toți ne-am înțeles așa, înainte ca domnul Malone să facă rost de hartă.

— Ei, bine, zise Challenger, că mi-aș mai liniști mintea dacă aș fi asigurat că rezultatele expediției noastre au ajuns la prietenii noștri. Încă nu-mi dau seama cum vom coborî de aici. N-am întâlnit însă nici o problemă pe care creierul omenesc să nu fie în stare să o rezolve și vă promit că de mâine mă voi gândi doar la chestiunea coborârii.

Astfel că am lăsat subiectul respectiv deoparte. Dar în acea seară, la lumina focului și a unei lumânări, a fost elaborată prima hartă a lumii dispărute.

Fiecare amănunt, notat grosolan din turnul de observație, a fost desenat în locul care-i revenea. Creionul lui Challenger hoinărea peste spațiul gol care marca lacul.

— Cum să-i zicem? întrebă el.

— De ce să nu-i dăm numele noastre? întrebă Summerlee, cu obișnuita lui aciditate.

— Cred, domnule, că numele meu va avea alte și multe merite să fie păstrat pentru prosperitate, spuse Challenger, cu severitate. Orice ignorant poate să-și lase în memoria colectivă numele, după ce l-a impus unui munte sau râu. Nu am nevoie de asemenea monument.

Summerlee, cu un zâmbet, era gata să atace din nou, când Lordul John se grăbi să intervină.

— Tu trebuie, tinere, să dai nume lacului, zise el. Tu l-ai văzut primul și, pe Sfântul Gheorghe, dacă ai alege să-i spui Lacul Malone, ai avea multă dreptate.

— Așa e, zise Challenger. Să-l lăsăm pe tânărul nostru prieten să-i dea un nume!

— Atunci, am spus eu, înroșindu-mă, să fie numit Lacul Gladys.

— Nu crezi că Lacul Central ar fi mai sugestiv? remarcă Summerlee.

— Aș prefera Lacul Gladys.

Challenger mă privi cu compătimire și clătină din cap în semn de dezaprobare ironică:

— Băieții sunt tot băieți, spuse el. Să rămână deci Lacul Gladys!

CAPITOLUL XII

PĂDUREA GROAZEI

Spusesem — sau poate că nu, căci memoria îmi joacă farse în aceste zile — că nu mai puteam de mândrie când trei asemenea oameni ca tovarășii mei mi-au mulțumit că îi salvasem sau, cel puțin, îi ajutasem mult să iasă din încurcătură. Fiind cel mai tânăr din echipă, nu doar ca ani, dar și ca experiență, caracter, cunoaștere și tot ceea ce face un bărbat, stătusem în umbra lor, încă de la început.

Acum, eram în frunte! Mă încânta acest gând. Vai! Mândria vine înaintea căderii! Acea automulțumire, acea autoîncredere aveau să mă ducă, în aceeași noapte chiar, la cea mai îngrozitoare experiență din viața mea, terminându-se printr-un șoc de care și acum mă doare inima, atunci când mi-l reamintesc.

Iată cum s-a întâmplat. Fusesem tare incitat de aventura din copac și nu puteam dormi. Summerlee era de pază, stând aplecat peste micul nostru foc, cu arma pe genunchi și barba ca de țap, mișcându-și-o o dată cu capul. Lordul John stătea tăcut, învelit cu acel poncho sud-american pe care-l purta, în timp ce Challenger sforăia de se auzea în toată pădurea.

Luna, rotundă, strălucea tare. Era destul de rece. Ce noapte bună pentru plimbare. Și imediat mi-am zis: „De ce nu?" Presupunând că plecam tiptil de acolo, că mă întorceam până la micul dejun, după ce făcusem o recunoaștere a locurilor — nu aș fi fost privit cu și mai multă apreciere?

Apoi, dacă se afla un mijloc de a pleca de acolo, nu ajungeam la Londra cu date de prima mână despre misterul din centrul platoului, pe care doar eu, din toți oamenii, l-aș fi pătruns. Mă gândeam la Gladys, cu al ei „Eroismul se află în jurul nostru". Mă gândeam și la McArdle. Ce articol pe trei coloane pentru ziar! Ce fundament pentru cariera mea! Aș fi putut deveni și corespondent de război, în următorul mare conflict.

Mi-am luat arma — buzunarele îmi erau pline de cartușe — și, despărțind mărăcinii de la poarta fortăreței noastre, m-am strecurat repede afară. Ultima imagine din tabără mi-a arătat că inconștientul Summerlee, cea mai nepăsătoare santinelă, încă dădea din cap aproape mecanic, încercând să nu aținească, lângă foc.

Nu mersesem o sută de iarzi înainte de a regreta din suflet graba mea. Poate că am spus pe undeva, prin cronica de față, că sunt un om prea fantezist ca să am într-adevăr curaj, dar îmi domin teama. Puterea aceasta mă ducea acum înainte. Pur și simplu nu eram în stare să mă întorc fără să fi făcut nimic.

Chiar dacă tovarășii mei nu mi-ar fi simțit lipsa și nu mi-ar fi știut slăbiciunea, tot mi-ar fi rămas o intolerabilă rușine în suflet. Totuși, mă înfiora situația în care mă găseam și aș fi dat ceea ce aveam ca să scap cu fața curată din întreaga noastră afacere.

În pădure era groaznic. Copacii creșteau atât de deși și coroanele li se întindeau așa de mult, că lumina lunii nu ajungea până la mine. Ici și colo

vedeam, printr-o spărtură în frunze, cerul înstelat. Cum ochii mi se obișnuiră cu întunericul, am observat diverse grade de obscuritate printre copaci — unele forme erau mai vizibile, altele negre precum cărbunele, ca intrările în peșteri, de care mă înfioram când treceam prin dreptul lor.

M-am gândit la țipătul disperat al iguanodonului torturat — îngrozitorul strigăt ce răsunase din pădure. M-am gândit, de asemenea, la imaginea de o clipă, vizibilă la lumina torței lordului John, a botului însângerat și grotesc. Chiar acum mă găseam pe terenul lui de vânătoare. În orice clipă putea sări pe mine din beznă monstrul acela oribil, fără nume.

M-am oprit și am scos un cartuș din buzunar. Voiam să-l bag pe țeava puștii. Când am atins arma, inima mi-a sărit din piept. O luasem pe cea cu țeavă scurtă, care aducea mai mult a pistol, nu a carabină adevărată!

Din nou am fost foarte tentat să mă întorc. Iată, în mod cert, o cauză de bază ce explică eșecul meu — cum ar crede oricine. Și iar mândria prostească a înfruntat rațiunea. Nu puteam — nu trebuia — să dau greș. De fapt, carabina mi-ar fi fost, probabil, la fel de nefolositoare ca pușca scurtă împotriva unor primejdii precum cele pe care le puteam întâlni.

Dacă m-aș fi întors în tabără să schimb arma, nu aveam șanse prea mari să intru și să ies de acolo fără să fiu văzut. În acest caz ar fi fost necesare explicații, iar încercarea mea ar fi fost cunoscută de toți. După o mică ezitare, mi-am recăpătat curajul și mi-am continuat drumul, cu pușca mea nefolositoare sub braț.

Întunericul din pădure fusese alarmant, dar mai rea era lumina albă și tăcută a lunii din poiana iguanodonilor. Ascuns printre tufișuri, mă uitam la aceasta. Nici unul dintre uriașele animale nu se vedea pe acolo. Poate că tragedia care îl lovise pe unul dintre ei îi făcuse pe ceilalți să-și părăsească terenul pe care se hrăneau.

În noaptea argintie și misterioasă nu puteam vedea nici un semn de-al vreunei ființe vii. Astfel, căpătând curaj, am traversat repede poiana și, ajuns în jungla de pe partea cealaltă, am pornit mai departe, luând ca reper de orientare pârâul. Era un tovarăș vesel, susurând mereu, ca dragul meu pârâu cu păstrăvi din West Country, unde am pescuit noaptea, în copilărie. Cât timp mergeam de-a lungul lui, ajungeam până la lac, iar dacă mă deplasam în sens invers, mă opream tocmai la tabără. Deseori am fost pe cale să-l pierd din vedere datorită tufișurilor încâlcite, dar mă luam după auz și-l regăseam, după susur.

Pe măsură ce coboram panta, pădurea se rărea, iar tufele, cu arbori înalți presărați din loc în loc, îi luară, treptat, locul. Înaintasem mult, din acest motiv, și puteam vedea, fără să fiu observat. Am trecut prin apropierea mlaștinii pterodactililor. Chiar atunci am auzit scârțâitul aripilor membranoase ale uneia dintre acele mari creaturi — avea peste șase metri dintr-un capăt în altul — care se ridicase de lângă mine și plutea prin văzduh.

Când trecu prin dreptul lunii, lumina acesteia străluci prin membranele aripilor ei și părea un schelet zburător pe fondul radiației albe, tropicale. M-am ghemuit cât mai jos, în tufiș, căci știam, din experiența anterioară, că un singur țipăt al creaturii putea aduce sute de făpturi identice la urechile mele. De abia după ce a aterizat iar am îndrăznit să mă furișez, ca să-mi continui călătoria.

Noaptea fusese neobișnuit de tăcută, dar, pe măsură ce înaintam, am devenit conștient de un zgomot jos, ca un huruit, un murmur continuu, venind dinaintea mea. Deveni mai intens, cu cât avansam, până ce l-am perceput chiar în apropierea mea. Când stăteam pe loc, sunetul era constant, așa că părea să vină de la o sursă staționară.

Se asemăna cu un ceainic fierbând sau cu o oală plină, pusă pe foc. Curând am dat de sursa lui, căci în mijlocul unei mici poieni am găsit un lac — sau o baltă, mai curând, căci nu era mai mare decât bazinul fântânii din Trafalgar Square — plin cu ceva negru, ca smoala, pe suprafața căruia se ridicau bășici de gaz. Aerul de deasupra era încălzit și malul atât de fierbinte că de abia puteam să-l ating cu mâna.

Se dovedea clar că marea explozie vulcanică dusese la ridicarea ciudatului platou cu multă vreme în urmă, dar nu-și pierduse cu totul forța. Stânci înnegrite și bucăți mari de lavă văzusem deja pretutindeni, prin vegetația luxuriantă care le ascundea, însă balta de asfalt din junglă era primul semn pe care-l aveam despre activitatea vulcanică din fostul crater. N-am avut vreme să-l cercetez mai amănunțit, căci a trebuit să mă grăbesc, să mă întorc în tabără până dimineața.

A fost un drum îngrozitor, pe care-l voi ține minte cât voi trăi. Prin poienile luminate de lună mă strecuram printre umbrele de pe margini. În junglă mă târam, oprindu-mă, cu inima bătând să-mi spargă pieptul, când auzeam, și asta destul de des, vreo creangă pârâind, datorită călcăturii unui animal sălbatic.

Din când în când, umbre mari se iveau pentru o clipă, apoi dispăreau — umbre uriașe, tăcute, ce păreau să dea târcoale pe furiș. De câte ori m-am oprit, cu intenția de a mă întoarce, dar de fiecare dată mândria mea s-a dovedit mai tare ca spaima și am pornit iar la drum, spre a-mi atinge obiectivul!

În cele din urmă (ceasul meu arăta ora unu dimineața), am văzut un fir de apă printr-o deschizătură din junglă și, zece minute mai târziu, mă aflam printre trestiile de pe malul lacului central. Îmi era foarte sete, așa că m-am lăsat jos și am sorbit o înghițitură din apa lui, proaspătă și rece.

În locul unde mă găseam ducea o potecă lată, cu multe urme pe ea, așa că era, în mod cert, una dintre adăpătoarele animalelor. Chiar la marginea apei se afla un imens bloc de lavă izolat. M-am urcat pe el și, stând în vârf, am avut o panoramă excentă a zonei.

Primul lucru pe care l-am văzut m-a uimit. Când am descris ținutul din vârful uriașului copac am zis că pe faleza îndepărtată observasem multe pete întunecate, care păreau intrări în peșteri. Acum, uitându-mă la peretele acela abrupt, am văzut discuri de lumină în fiecare direcție, pete clar definite, ca ferestrele unui vapor, prin întuneric.

Pentru o clipă, am crezut că așa lucea lava, în urma unei acțiuni vulcanice, dar asta nu se putea. Activitatea vulcanică trebuia să se desfășoare în adâncuri, nu sus, printre stânci. Ce alternativă exista? Una minunată. Petele acelea luminoase erau probabil reflectarea focurilor din caverne — focuri ce puteau fi aprinse doar de mâna omului.

Existau deci ființe umane pe platou! Ce glorie putea să-mi aducă expediția mea! Iată știri uimitoare pe care le-am fi dus cu noi, când ne-am fi întors la Londra!

Multă vreme am stat și am privit acele pete de lumină roșiatice și pâlpâitoare. Presupun că se găseau la zece mile de mine, dar chiar și de la distanța aceea cineva putea observa cum, din când în când, clipeau și erau acoperite de cineva care trecea prin dreptul lor. Ce n-aș fi dat să reușesc să mă târăsc până la ele!

M-aș fi uitat înăuntrul lor și le-aș fi adus tovarășilor mei la cunoștință existența și caracteristicile rasei ce trăia în acel loc ciudat! Deocamdată însă, nu se punea problema, dar, în mod sigur, nu aveam să plecăm de pe platou înainte de a clarifica lucrurile respective.

Lacul Gladys — lacul meu — se întindea ca o pânză de mercur înaintea mea, luna ce se reflecta strălucea tare în mijlocul lui. Nu era adânc, fiindcă în multe locuri am observat bancuri de nisip ieșind în afara apei. Pe întreaga lui suprafață am văzut semne de viață, uneori târâituri și clipociturile apei, alteori strălucirea unui pește mare și argintiu prin aer, sau spinarea arcuită, de culoarea ardeziei, a unui monstru ce trecea pe acolo.

O dată, pe un banc galben de nisip, am distins o făptură ca o lebădă imensă, cu un trup greoi și un gât lung, flexibil, umblând pe marginea apei. Apoi și-a băgat gâtul în lac și, o vreme, i-am văzut gâtul arcuit și capul lunguieț ondulându-se pe sub apă. În cele din urmă s-a scufundat cu totul și n-am mai văzut-o.

Atenția mi-a fost curând distrasă de la imaginile acelea îndepărtate și mi s-a concentrat asupra a ceea ce se petrecea la picioarele mele. Două făpturi, ca niște șopârle mari, veniseră la adăpat și își scoteau, la marginea apei, limbile lungi și flexibile, ca niște panglici, sorbind lichidul pe care-l aduceau până la gură.

Un căprior imens, cu coarne ramificate, o creatură magnifică, purtându-se ca un rege, veni cu însoțitoarea lui și doi pui, să bea alături de șopârle. Asemenea căpriori nu există nicăieri în lume. Elanii de abia i-ar fi ajuns până la umăr. După ce fornâi scurt, întreaga lui familie se retrase printre trestii. Și șopârlele voiau să se adăpostească undeva. Noul venit, un animal mai monstruos, se apropia de apă, mergând pe potecă.

O clipă m-am întrebat unde aș fi putut vedea forma aceea ciudată. Pe spinarea arcuită se ridicau trei triunghiuri osoase. Capul, precum al unei păsări, îl ținea lipit de pământ. Apoi se întoarse către mine. Era un stegosaurus — chiar creatura pe care Maple White o păstrase în carnetul său cu schițe și fusese primul obiect ce-i atrăsese atenția lui Challenger!

Iată-l înaintea mea — poate chiar ultimul specimen pe care artistul american îl întâlnise. Solul se cutremura sub greutatea lui enormă, iar sorbiturile sale răsunară prin noaptea tăcută. Timp de cinci minute stătu așa de aproape de stânca mea că, dacă aș fi întins mâna, i-aș fi atins solzii hidoși de pe spate. Apoi a plecat, dispărând printre stânci.

Uitându-mă la ceas, am văzut că era două și jumătate și trebuia să pornesc spre tabără. Nu exista nici o dificultate în ceea ce privea direcția de pornire, căci mereu pârâul fusese în stânga mea, iar acesta se vărsa în lacul central la o aruncătură de piatră de stânca pe care stăteam. Am pornit, deci,

cu mult curaj, pentru că simțeam că făcusem treabă bună și le aduceam o grămadă de noutăți tovarășilor mei. Înainte de orice, desigur, văzusem cavernele cu foc și aveam siguranța că o rasă troglodită le locuia. În plus, puteam vorbi despre experiența de la Lacul Central.

Puteam dovedi că acesta era plin de făpturi stranii și că văzusem câteva forme primitive de viață, pe care nu le mai întâlnisem. Mă gândeam, în timp ce mergeam, că puțini oameni din lume ar fi putut petrece o noapte mai ciudată sau puteau adăuga mai mult la cunoașterea întregii umanități.

Urcam dealul cu aceste gânduri în minte și ajunsesem într-un punct aflat la jumătatea drumului spre tabără, când mi-am amintit de situația în care mă găseam auzind un zgomot straniu din urmă. Era ceva între un fornăit și un mârâit, gros, tare, extrem de amenințător. Vreo făptură ciudată se găsea, evident, lângă mine, dar nu se vedea nimic, de aceea m-am grăbit să-mi continui drumul.

Străbătusem cam un kilometru, când sunetul se repetă, tot din spatele meu, dar mai intens și mai amenințător ca prima oară. Inima mi s-a oprit când mi-am dat seama că bestia, orice ar fi fost, se afla în urma mea! Mi s-a făcut părul măciucă. Că monștrii aceia se sfâșiau în bucăți între ei era o parte a ciudatei lupte pentru existență, dar gândul îngrozitor că același lucru i l-ar fi făcut omului modern, pe care-l vânează în mod deliberat, m-a înfiorat. Mi-am amintit fața plină de sânge pe care o văzusem la lumina torței lordului John, o oribilă viziune scoasă parcă din *Infernul* lui Dante. Cu genunchii tremurând, am stat și m-am uitat la poteca luminată de lună din spatele meu. Totul era cufundat în tăcere, ca un peisaj dintr-un vis.

Luminișurile argintii și petele negre ale tufișurilor — altceva n-am observat. Apoi din tăcerea aceea, iminent și amenințător, s-a auzit iarăși croncănitul acela din gât, mult mai tare și mai apropiat ca înainte. Nu mai exista nici o îndoială. Ceva venea pe urmele mele și putea apărea oricând.

Am rămas ca paralizat, uitându-mă încă la pământul pe care-l traversasem. Deodată, l-am văzut. Fu o mișcare prin tufiș la extremitatea cealaltă a luminișului pe care-l străbătusem. O umbră imensă se ivi în lumina lunii. Fiara aceea sări, ca un cangur. Labele din față le ținea ridicate, stând vertical pe puternicele picioare din spate.

Avea dimensiuni enorme și o putere uriașă. Părea un elefant ridicat pe două picioare, dar se mișca repede. O clipă, când i-am văzut silueta, am sperat

să fie un iguanodon, care știam că nu este periculos, dar, deși sunt ignorant, am priceput că aveam de a face cu altceva.

În locul blândului mâncător de frunze cu cap asemănător căpriorului și picioare cu trei degete, bestia avea capul lat, turtit, ca al unei țestoase, asemeni celui care ne alarmase tabăra. Ferocele său strigăt și oribila energie în urmărirea mea mă asigurară că era unul dintre uriașii dinozauri carnivori, cele mai îngrozitoare făpturi care populaseră vreodată pământul.

Apoi fiara se lăsă și pe labele din față, mirosind solul cu nasul la fiecare douăzeci de iarzi străbătuți. Îmi adulmeca urmele. Uneori, pentru o clipă, parcă greșea. Apoi îmi regăsea urmele și pornea repede pe cărarea pe care veneam eu.

Chiar și acum mă gândesc la coșmarul acela. Ce puteam face? Pușca mea inutilă o țineam în mâini. Cu ce mă ajuta? M-am uitat, disperat, după vreo stâncă sau un arbore, dar mă găseam în jungla de tufișuri, unde doar un copăcel era mai înalt. Știam însă că monstrul care venea după mine putea dobori ușor un arbore obișnuit.

Singura posibilitate de scăpare era fuga. Nu mă puteam mișca în voie, căci solul era plin de bolovani și de crăpături. Uitându-mă disperat în jur, am văzut o potecă bine marcată și bătătorită, care pornea din fața mea. Mai observasem asemenea cărări umblate des de animalele sălbatice, în timpul expedițiilor noastre.

Poate că pe acolo aș fi scăpat, căci alergam bine și eram rezistent. Aruncându-mi arma nefolositoare, am străbătut trei sferturi de kilometru ca niciodată în viață. Mă dureau membrele, pieptul îmi plesnea, aerul îmi lipsea, totuși grozăvia din urma mea mă făcea să fug neîncetat. În sfârșit, m-am oprit, căci de abia mă mai mișcam.

O clipă am crezut că am scăpat de bestie. Poteca se întindea tăcută în urma mea. Apoi, brusc, cu un pârâit și o sfâșiere, tropăitul picioarelor gigantice și gâfâitul monstrului îmi dădură de înțeles că bestia se ținea după mine. Era foarte aproape. Eram pierdut!

Fusesem nebun să stau așa de mult înainte. Am fugit! Până atunci, monstrul se luase după miros și se mișcase încet. Dar acum mă văzuse fugind. De acum încolo avea să mă urmărească folosindu-și privirea, căci poteca îi arăta încotro alergam. Când venea la vale, făcea salturi înalte și lungi. În lumina lunii străluceau ochii săi imenși, scoși din orbite, șirul de dinți enormi din gura lui deschisă, ghearele membrelor din față, purtate de antebrațele

Resturile împrăștiate reprezentau fragmente ale victimelor, ce fuseseră despicate spre a se face loc următorul animal gata să se înfigă în țeapă.

sale scurte și deosebit de puternice. Cu un urlet de groază am cotit și m-am repezit, disperat, în jos pe potecă.

În spatele meu, respirația grea a bestiei se auzea din ce în ce mai tare. Călca pe urmele mele. În fiecare clipă mă așteptam să-i simt gheara pe spate. Și, deodată, s-a auzit o pârâitură puternică — am căzut în gol și totul din jurul meu a devenit întuneric și nemișcare.

Când m-am smuls din leșin — care n-ar fi putut dura, cred, mai mult de câteva minute — am devenit conștient de mirosul puternic și pătrunzător. Pipăind cu mâna prin beznă, am dat de ceva care părea o masă imensă de carne, în timp ce mâna cealaltă a atins un os mare. Deasupra mea era o deschizătură rotundă prin care se vedea cerul înstelat. Am înțeles că mă găseam în fundul unei gropi.

Încet, m-am ridicat în picioare și am înțeles că eram întreg. Țeapăn și plin de răni din cap până la picioare, dar îmi mișcam toate membrele și încheieturile îmi erau bune. Cum circumstanțele căderii îmi reveniră în mintea confuză, m-am uitat în sus îngrozit, așteptându-mă să văd înfiorătoarea siluetă a capului pe fondul cerului slab luminat.

Dar nu exista nici un semn de la monstru. Nu auzeam nici un zgomot provenind de sus. Am început să merg încet în jur, pipăind peste tot, încercând să aflu ce putea fi locul ciudat în care căzusem pe neașteptate.

Era, cum am spus, o groapă. Pereții săi abrupți coborau vreo șapte metri în pământ. Fundul îi era acoperit cu bucăți de carne, multe din acestea fiind în stadiu de putrefacție. Aerul era otrăvitor și groaznic. După ce m-am împiedicat de mormanele acelea descompuse, am dat, brusc, de ceva tare și am găsit o prăjină fixată bine în centrul găurii. Era atât de înaltă că nu i-am atins vârful cu mâinile și părea acoperită cu grăsime.

Deodată, mi-am amintit că aveam o cutie metalică cu un fel de chibrituri în buzunar. Am aprins unul și mi-am putut forma, în sfârșit, o părere despre locul în care căzusemn. Nu exista nici un dubiu despre natura acestuia. Era o capcană — făcută de mâna omului. Prăjina din centru, de vreo trei metri înălțime, era ascuțită la capătul de sus și înnegrită de sângele închegat al ființelor care se înfipseseră în ea.

Resturile împrăștiate reprezentau fragmente ale victimelor, ce fuseseră despicate spre a se face loc următorul animal gata să se înfigă în țeapă. Mi-am amintit că profesorul Challenger declarase că omul nu putea exista pe

platou, deoarece cu armele lui slabe n-ar fi avut cum să le vină de hac monștrilor care rătăceau pe acolo.

Acum însă devenise limpede că omul trăia în lumea aceea. Retrași în cavernele cu deschizături înguste, băștinașii, oricine ar fi fost ei, aveau refugii în care imensii dinozauri nu reușeau să intre, în timp ce semenii noștri, cu creierele lor dezvoltate, se dovediseră capabili de a pune asemenea capcane, acoperite cu crengi, pe potecile marcate de pașii animalelor, distrugându-le pe acestea în ciuda puterii și energiei lor. Omul a fost întotdeauna un mister.

Peretele abrupt al gropii nu era însă deosebit de dificil de urcat de un om inimos. Am ezitat însă mult să mă ridic la suprafață, unde mă putea aștepta creatura înfiorătoare ce aproape că mă distrusese. De unde știam că nu mă pândea din cel mai apropiat tufiș, așteptându-mă să reapar?

Am îndrăznit, totuși, să ies, amintindu-mi o discuție între Challenger și Summerlee despre obiceiurile marilor saurieni. Amândoi căzuseră de acord că monștrii nu aveau creier deloc și că rațiunea nu se găsea defel în micile lor cavități craniene, iar dacă dispăruseră din restul lumii, evenimentul se datora, desigur, prostiei lor, care i-a împiedicat să se adapteze condițiilor de mediu schimbătoare.

Ca să mă fi așteptat la ieșire, ar fi însemnat că făptura pricepuse ceea ce mi se întâmplase și că făcuse legătura între cauză și efect. Mult mai sigur era ca o creatură lipsită de creier și acționând doar după instinctul neclar de prădător, să renunțe la urmărire în momentul dispariției mele și, după un scurt interval de uimire să pornească după o altă pradă.

Am urcat pe peretele gropii până sus și m-am uitat afară. Stelele își pierdeau din strălucire, cerul începea să se lumineze, iar vântul rece al dimineții sufla plăcut pe fața mea. N-am putut auzi sau vedea nimic despre dușmanul meu. Am ieșit încet afară din groapă, gata să sar înapoi dacă ar fi apărut vreun pericol.

Apoi, încurajat de liniștea absolută și de zorii care se iveau, am îndrăznit mai mult și am pornit spre tabără pe poteca pe care venisem. După un timp de mers mi-am luat arma de jos, apoi am dat de pârâul care mă călăuzea. Astfel, uitându-mă în urmă cu groază, de multe ori, mergeam spre tabără.

Și, deodată, ceva mi-a reamintit de tovarășii mei absenți. Prin aerul limpede și liniștit se auzi, de departe, sunetul ascuțit și tare al unei împușcături. M-am oprit și am ascultat, dar nu s-a mai auzit nimic. Pentru moment, am fost șocat la gândul că o primejdie neașteptată se abătuse asupra lor.

Apoi o explicație mai simplă și mai firească mi-a trecut prin minte. Acum era zi. Își imaginaseră că mă rătăcisem prin pădure și trăseseră ca să-mi arate drumul spre tabără. E adevărat că luasem o hotărâre clară asupra folosirii puștilor, dar crezuseră că mă găseam în pericol, de aceea nu ezitaseră să le folosească. Nu-mi rămânea decât să mă grăbesc cât puteam de tare, ca să-i liniștesc.

Eram obosit, de aceea nu am înaintat pe cât de repede am vrut. În sfârșit, am ajuns în apropierea taberei. În stânga mea se găsea mlaștina pterodactililor, iar în față poiana iguanodonilor. Mă aflam acum în ultima centură de copaci care mă despărțea de Fortul Challenger. Am strigat bucuros, ca să le alung temerile.

Dar m-am speriat de tăcerea nefirească. Am început să alerg. Fortăreața de mărăcini s-a ivit înaintea mea, dar poarta era deschisă. M-am repezit înăuntru. În lumina rece a dimineții, ochii mei au văzut ceva îngrozitor. Lucrurile ne erau împrăștiate pe jos. Tovarășii mei dispăruseră. Lângă scrumul focului stins iarba era murdărită de o baltă purpurie de sânge.

Am rămas înmărmurit din pricina șocului. Pentru câteva clipe mi-am pierdut rațiunea. Îmi amintesc vag, ca prin vis, cum alergam în jurul taberei și îi strigam, prin pădure, pe tovarășii mei. Dar n-am primit nici un răspuns dintre copacii întunecați. Gândul oribil că nu aveam să-i mai văd, că fusesem părăsit în acel loc groaznic, fără posibilitatea de a coborî în lumea de jos, că aveam să trăiesc și să pier în acel ținut de coșmar, m-a dus la disperare. Nu puteam decât să-mi smulg părul și să mă bat cu pumnii în cap!

Atunci doar am înțeles cât de mult îmi lipseau tovarășii mei și cât depindeam de ei! Calmul senin al lui Challenger, stăpânirea de sine și umorul rece al lordului Roxton îmi fuseseră, deseori, sprijin. Fără acestea, eram ca un copil prin întuneric, neajutorat și neputincios. Nu știam pe unde să o iau sau ce să fac mai întâi.

După o perioadă în care am rămas dezorientat, am început să caut ce nenorocire se abătuse, pe neașteptate, asupra tovarășilor mei. Întreaga dezordine din tabără indica faptul că se desfășurase un fel de atac, iar împușcătura, fără îndoială, arăta momentul când acesta avusese loc. Faptul că nu existase decât una însemna că totul se terminase foarte repede.

Puștile zăceau încă pe pământ și una dintre ele — cea a lordului John — avea un cartuș gol. Păturile lui Challenger și Summerlee de lângă foc sugerau că fuseseră surprinși în somn. Lăzile cu muniție și mâncare erau

împrăștiate în jur, împreună cu aparatele de fotografiat și clișeele, dar nici unul dintre acestea nu lipsea.

Pe de altă parte, toate proviziile expuse — și îmi amintesc faptul că avusesem o cantitate considerabilă — dispăruseră. Însemna că existau animale ce pătrunseseră după aceea înăuntru și luaseră totul, căci băștinașii ar mai lăsat câte ceva.

Dar dacă animalele sau un singur monstru îngrozitor intrase acolo, ce soartă avuseseră prietenii mei? O fiară i-ar fi distrus și le-ar fi lăsat în urmă rămășițele. Adevărat, exista o baltă îngrozitoare de sânge, ca urmă de violență. Un monstru precum cel care mă fugărise în cursul nopții ar fi putut căra de acolo o victimă cu ușurința cu care pisica își duce șoarecii.

Dar, în acest caz, ceilalți ar fi plecat după el. Cu cât încercam să aflu mai multe folosindu-mi creierul obosit și confuz, cu atât explicațiile deveneau mai puțin plauzibile. Am căutat iar prin pădure, dar n-am dat de urme care să mă ajute să ajung la o concluzie. O dată chiar m-am rătăcit și doar cu noroc, după o oră de mers, am nimerit din nou la tabără.

Deodată, mi-a venit un gând care mi-a mai ușurat inima. Nu eram singur pe lume. Jos, la baza falezei imense, aștepta credinciosul Zambo. M-am dus la marginea platoului și m-am uitat către el. În mod cert, stătea învelit în păturile de lângă focul din mica lui tabără. Dar, spre mirarea lui, un alt om se găsea în fața lui.

Pentru o clipă, inima mi-a bătut nebunește, de bucurie. Am crezut că unul dintre tovarășii mei ajunsese jos, în deplină siguranță. Dar m-am uitat iar și optimismul mi s-a risipit. Soarele ce răsărea a luminat pielea acelui om. Era un indian. Am strigat cât am putut și mi-am fluturat batista.

Zambo s-a uitat în sus, mi-a făcut semn cu mâna și a început să urce pe stânca izolată. În scurtă vreme, stătea în apropierea mea și asculta cu adâncă mâhnire povestea pe care i-o spuneam:

— Au ajuns în iad, Dom' Malone, zise el. Ați intrat în țara Necuratului și vă ia pe toți la el. Ascultă sfatul ăsta, dom' Malone, și vino jos repede, altfel rău va fi!

— Cum să cobor, Zambo?

— Cu liane din copaci, Dom' Malone. Aruncă-le aici. Le prind eu de buturuga asta și ai punte.

— Ne-am gândit la asta. Dar nu există pe aici liane care să reziste la așa ceva.

— Trimite după funii, Dom' Malone.

— Pe cine să trimit? Și unde?

— În satul indienilor. Multe funii din piele acolo. Indianul de jos, pe el trimit.

— Cine e?

— Unul dintre indienii noștri. Alții l-au bătut și i-au luat plata. S-a întors la noi. E gata acum să ducă scrisori, să aducă funii — orice.

Să ducă scrisori! De ce nu? Poate că ne aduce și ajutoare. Însă, în orice caz, voi fi sigur că nu ne-am pierde viețile degeaba, că veștile despre tot ce am cucerit pentru Știință vor ajunge la prietenii noștri de acasă. Am două scrisori complete care așteaptă să fie expediate. Voi petrece întreaga zi scriind-o pe a treia, ca să notez și evenimentele de ultimă oră. Indianul ar putea duce veștile acestea lumii. De aceea, i-am ordonat lui Zambo să revină spre seară, iar eu îmi petrec ziua asta mizerabilă singuratic, înregistrând pe hârtie aventurile mele de azi-noapte. Anexez și o notă spre a fi dată oricărui negustor sau căpitan de vas alb pe care-l găsește indianul, cu rugămintea să aibă grijă de frânghiile care ne pot salva viețile.

Aceste documente i le arunc diseară lui Zambo, împreună cu punga mea, în care se mai găsesc trei monede. Banii vor fi dați indianului și i se vor promite încă de două ori mai mulți, dacă se va întoarce cu frânghiile.

Așa că acum veți înțelege, dragă domnule McArdle, cum ajung aceste vești la dumneavoastră. Veți afla adevărul și dumneavoastră, în cazul în care nu veți mai auzi niciodată de nefericitul corespondent al gazetei. În noaptea asta sunt prea mâhnit și obosit ca să mai fac planuri. Mâine mă voi gândi cum să fac să rămân în legătură cu tabăra, dar să-i și caut prin pădure pe nefericiții mei prieteni.

CAPITOLUL XIII

O IMAGINE DE NEUITAT

Chiar când soarele apunea spre a începe acea noapte tristă, am văzut silueta singuratică a indianului prin vasta câmpie de sub mine și mă uitam la el ca la singura și palida noastră speranță de salvare, până ce dispăru în negura care se ridica din pricina serii, între râul îndepărtat și mine.

Era aproape întuneric atunci când m-am întors la tabără și ultima imagine pe care am distins-o a fost lucirea roșiatică a focului lui Zambo, singurul punct luminos din lumea vastă de sub mine, asemeni prezenței lui fidele în sufletul meu umbrit.

Totuși, mă simțeam mai vesel ca în momentele în care lovitura aceea devastatoare mă afectase prima oară, căci, cel puțin, numele noastre n-ar fi dispărut o dată cu trupurile noastre, ci vor ajunge în posteritate asociate cu rezultatele activității desfășurate de noi pe platou.

Părea ceva uimitor să dormi în tabăra blestemată. Dar nici în junglă nu te puteai odihni... Undeva trebuia să dormi. Prudența, pe de o parte, mă avertiza să rămân în alertă, dar trupul istovit, pe de altă parte, îmi cerea să nu mă ocup decât de odihnă.

De aceea, m-am cățărat pe o ramură a uriașului arbore gingko. Cum nu exista nici un loc în care să dorm fără să mă rostogolesc de pe ramură și să cad, ba chiar să-mi rup gâtul, m-am temut să ațipesc. Apoi am coborît din copac și am început să mă gândesc la ceea ce trebuia să fac.

În cele din urmă, am închis poarta fortăreței de mărăcini, am aprins trei focuri în triunghi și, după ce am mâncat cu poftă ceva, am căzut într-un somn adânc, din care am fost trezit într-un mod straniu, dar binevenit. Dis-de-dimineață, chiar la revărsatul zorilor, am simțit o mână pe brațul meu. Am tresărit, speriat și am pipăit cu mâna o pușcă, apoi am dat un strigăt de bucurie căci, în lumina slabă, l-am distins pe Lordul John îngenuncheat lângă mine.

El era — și parcă nu. Îl lăsasem calm, cu hainele îngrijite, arătând bine. Acum era palid și îngrijorat, gâfâia de parcă alergase mult și repede. Chipul uscat îi era zgâriat și însângerat, hainele numai zdrențe și pălăria n-o mai avea. M-am uitat uimit la el, dar nu m-a lăsat să-i pun întrebări. Strânse proviziile noastre în timp ce-mi vorbi:

— Repede, tinere! Repede! Fiecare moment contează! Ia puștile, amândouă! Le am pe celelalte două. Strânge toate cartușele pe care le găsești! Umple-ți buzunarele. Acum, ceva de mâncat. Șase conserve ne ajung. Bun. Nu se aștepta să vorbim. Să mergem, altfel s-a zis cu noi!

Încă trezit pe jumătate, incapabil să înțeleg ce însemna asta, am pornit în goană, prin pădure, după el, cu câte o pușcă sub fiecare braț și o grămadă de provizii în mâini. Sărea printre tufișurile cele mai dese până ce a ajuns în dreptul unui hățiș. A pătruns de îndată acolo fără să țină cont de mărăcini, trăgându-mă după el.

— Aici! a zis el gâfâind. Cred că suntem în siguranță aici. Ei vor intra în tabără, asta e sigur. Va fi primul lor gând. Dar asta îi va mira.

— Dar ce se întâmplă? am întrebat, când mi-am recăpătat suflul. Unde sunt profesorii? Cine ne urmărește?

— Oamenii-maimuță, strigă el. Dumnezeule, ce bestii! Nu ridica vocea, au urechi ascuțite — și ochi ageri, dar nu au simțul mirosului, din câte cred, și mă îndoiesc de faptul că ne-ar adulmeca urmele. Unde ai fost, tinere? Ai scăpat de necazurile astea.

În câteva fraze i-am șoptit ce făcusem.

— Destul de rău, spuse el, când auzi despre dinozaur și groapă. Nu e locul potrivit pentru o cură de sănătate. N-am știut însă adevărata situație până ce nu m-au prins nemernicii ăștia. O dată am căzut în mâinile canibalilor din Papua, dar ei sunt civilizați față de ăștia.

— Cum s-a întâmplat? am întrebat.

— Dis-de-dimineață. Savanții noștri abia se trezeau. Nici nu începuseră cearta. Deodată, a început să plouă cu maimuțe. Cădeau ca merele din pom. Bănuiesc faptul că se strânseseră noaptea și copacul de deasupra noastră era plin de ele. Am împușcat una în burtă, dar imediat ne-au sărit în spate. Le spun maimuțe, dar aveau bețe și pietre în mâini și zbierau una la alta. Până la urmă ne-au legat mâinile cu liane, așa că sunt superioare în fața oricărei fiare pe care am văzut-o în peregrinările mele.

— Chiar așa?

— Oameni-maimuță — asta sunt ei — veriga lipsă și mi-aș fi dorit să fi rămas lipsă. L-au cărat de acolo pe tovarășul lor rănit — sângera ca un porc — apoi s-au așezat în jurul nostru și le-am văzut chipurile de criminali. Erau mari, cât un om, dar mai puternici. Au ochi sticloși, ciudați, pe sub smocurile de păr roșcat. Stăteau și se bucurau. Tare se mai bucurau!

— Foarte ciudat...

— Challenger nu este fricos, dar s-a speriat și el. A reușit să se ridice în picioare și le-a strigat să termine o dată cu el. Cred că-și pierduse cumpătul, că țipa și striga la ei ca un nebun. Dacă ar fi avut de a face cu o adunătură de ziariști dragi lui n-ar fi urlat mai tare.

— Și ei ce-au făcut?

Eram nerăbdător să aud povestirea ciudată pe care tovarășul meu o șoptea la urechea mea, în timp ce, mereu, ochii lui ficși se uitau în toate direcțiile, iar mâna ținea ridicat cocoșul puștii.

— Am crezut că ne-a sunat sfârșitul, dar în loc de asta s-a petrecut altceva. S-au strâns și au vorbit între ei. Apoi unul dintre ei s-a așezat lângă Challenger. Vei zâmbi, tinere, dar pe cuvântul meu dacă n-ai fi zis că erau rude. N-aș fi crezut dacă n-aș fi văzut cu ochii mei. Bătrânul om-maimuță — șeful lor — era un fel de Challenger roșcat.

Avea umeri lați, pieptul lat, era scund, gâtul de abia i se vedea, barba îi creștea destul de deasă, iar sprâncenele păreau niște smocuri de păr, avea o privire respingătoare și așa mai departe. Când omul-maimuță s-a așezat lângă Challenger și i-a pus laba pe umăr, tabloul era complet. Pe Summerlee îl apucă isteria și se prăpădea de râs.

Și oamenii-maimuță râdeau — cel puțin scoteau niște hohote afurisite — după care au început să ne târască prin pădure. Nu s-au atins de arme și de lucruri — cred că se temeau de ele — dar au luat cu ei mâncarea ce nu se găsea în conserve.

Summerlee și cu mine ne-am chinuit pe drum — pielea și hainele mele arată asta — pentru că ne-au dus printre tufișuri, iar pielea lor e groasă și rezistentă. Dar lui Challenger îi era bine. Patru dintre ei îl cărau pe umeri și mergea ca un împărat roman. Ce-i asta?

Se auzi un zgomot la distanță, intermitent, dar nu ca de castaniete.

— Acolo se duc! zise tovarășul meu, strecurând cartușe în pușca *Express*-ului, cu două țevi. Încarcă-le, tinere, că nu or să ne prindă vii, și nu mai sta pe gânduri. Merg în șir când sunt supărați. Pe Sfântul Gheorghe! Ce-ar mai vrea să pună labele pe noi! Îmi amintesc de „Ultima rezistență a celor în uniforme gri": Cu puștile strânse în mâinile înțepenite, printre morți și muribunzi", cum se cântă. Îi mai auzi?

— Foarte departe.

— Am scăpat de ceata asta, dar cred că alte grupuri scormonesc pădurea. Ei, bine, să-ți povestesc necazul mai departe. Am ajuns, curând, în acel oraș al lor — cam o mie de colibe din crengi și frunze într-o livadă mare, chiar la marginea unei faleze stâncoase, la șase kilometri de aici. Bestiile puneau degetele pe mine peste tot și cred că niciodată n-o să mai fiu curat din nou.

Ne-au legat — cel care mă avea în pază știa bine să o facă — și am rămas acolo, cu picioarele în sus, lângă un arbore, în timp ce o bestie uriașă ne păzea cu o bâtă în mână. Când zic noi mă refer la Summerlee și la mine. Challenger era într-un copac, mâncând ananas și părând s-o ducă foarte bine.

Ba chiar ne-a dat și nouă câteva fructe și cu mâinile lui ne-a desfăcut legăturile. Dacă l-ai fi văzut în copac, alături de fratele său geamăn, cu care se tutuia și cânta, ai fi zâmbit. Dar nouă nu ne ardea de râs, după cum îți dai seama. Pe el îl lăsau să facă tot ce vrea, dar pe noi ne supravegheau strict. Ne consola însă mult faptul că tu erai liber și aveai grijă de arhivele noastre.

Acum, tinere, îți voi spune ceva ce te va mira. Zici că ai văzut semne de-ale oamenilor, focuri, capcane și altele. Ei, bine, i-am văzut chiar pe băștinași. Bieții de ei, erau descurajați, micuții, și aveau de ce. Se pare că oamenii stăpânesc o parte a platoului — acolo unde ai văzut peșterile — iar oamenii-maimuță cealaltă și se duc mereu lupte sângeroase între ei.

Asta e situația, din câte am priceput. Ei, bine, ieri oamenii-maimuță făcuseră prizonieri o duzină de oameni. Ce mai țipau și mai strigau! Oamenii erau scunzi, piei-roșii, fuseseră mușcați și zgâriați de gheare că de abia mergeau. Oamenii-maimuță uciseră doi pe loc. Unuia îi smulseseră brațele cu bestialitate. Omuleții erau însă curajoși, nici măcar nu crâcneau când erau uciși.

Dar pe noi scena aceea ne îmbolnăvi. Summerlee leșină, iar Challenger de abia se mai ținea să nu se prăbușească. Cred că au plecat, nu?

Ascultarăm foarte atenți, dar nu se auzea nimic altceva decât ciripitul păsărilor, care tulbura liniștea pădurii. Lordul John își continuă povestirea:

— Cred că ai trecut prin încercarea vieții tale, tinere. Doar fiindcă îi prinseseră pe indienii aceia nu se mai gândiseră la tine, altfel s-ar fi întors la tabără și te-ar prins înăuntru. Așa cum ai spus, ne-au urmărit chiar de la început, din copac, și știau totul despre noi. Dar ne-au surprins, căci nu ne așteptam să ne cadă maimuțele în cap așa de dimineață.

După aceea, treaba a devenit mai murdară. Dumnezeule! Ce coșmar e întreaga poveste! Îți amintești bambușii de jos, între care am găsit scheletul

americanului? Se află chiar sub orașul maimuțelor și acolo este punctul de unde se aruncă prizonierii. Cred că există mormane de schelete jos, dacă te uiți.

Au un loc curățat, de sărbătoare, unde se desfășoară o adevărată ceremonie. Unul după altul, bieții omuleți trebuie să sară și jocul este să vezi dacă se sfărâmă de pământ sau se înfig în bambuși. Ne-au luat cu ei, să vedem și noi asta și tot tribul s-a aliniat la marginea platoului. Patru indieni au sărit și bambușii au trecut prin ei ca niște ace de cusut printr-o bucată de unt.

Nu e de mirare că am găsit scheletul bietului american cu bambuși crescuți printre coastele lui. Era oribil să participi la așa ceva, dar și cumplit de interesant. Ne-a fascinat felul în care se aruncau în gol, chiar dacă știam că urmam, la rândul nostru, să fim aruncați de sus.

Dar n-a fost așa. Au păstrat șase indieni pentru azi — așa am înțeles — îmi închipui însă că noi avem să fim vedetele spectacolului. Challenger poate scăpa, dar eu și Summerlee ne aflăm pe listă. Limbajul lor e mai mult prin semne, de aceea pricepeam ce spuneau. Și am decis că era timpul să le acordăm o pauză.

M-am gândit puțin cum să facem și mi-am clarificat două–trei lucruri în minte. Toată povara cădea pe mine, căci Summerlee nu era de nici un folos, nici Challenger. Cât timp au stat împreună s-au certat, căci nu cădeau de acord cu clasificarea științifică a nemernicilor cu capete roșcate care ne țineau prizonieri.

Unul spunea că aveam de a face cu dryopithecus din Java, celălalt cu pithecanthropus. Eu spun că sunt nebuni amândoi. Dar, cum am zis, mă gândisem la două–trei lucruri care-mi veneau în ajutor. Unul era că bestiile acelea nu fug la fel de repede ca noi în câmp deschis. Ele au trupuri grele și picioarele scurte, crăcănate.

Chiar și Challenger ar căpăta un avans de câțiva iarzi la o sută în fața celui mai rapid dintre ei, iar tu sau eu am fi campioni la alergat. Alt lucru era că nu știau nimic despre arme. Nu cred că au înțeles cum cel împușcat de mine fusese rănit. Dacă am fi ajuns la armele noastre nu mai trebuie spus ce puteam face.

Așa că am fugit în dimineața asta, în zori. L-am lovit pe paznic cu piciorul într-un loc sensibil și am luat-o la goană spre tabără. Acolo am dat peste tine și peste pușți. Asta e tot.

— Dar profesorii? am întrebat consternat.

— Trebuie să ne întoarcem și să-i aducem. Nu i-am putut lua cu mine. Challenger stătea în copac, iar Summerlee era incapabil de efort. Singura șansă era să ajung la arme, apoi să încerc să-i eliberez. Nu cred că se vor atinge de Challenger, dar nu răspund pentru Summerlee. Sunt sigur că se află în mare primejdie. De aceea n-am înrăutățit situația fugind de acolo.

Onoarea ne obligă însă, pe amândoi, să ne întoarcem și să-i scoatem din mâinile lor sau să o pățim, împreună cu ei. Așa că fii tare, tinere, căci până diseară vom ști care ne este soarta!

Am încercat să redau cât mai exact felul în care-mi vorbea lordul Roxton, scurt, fără să-mi ascundă nimic, puțin ironic, pe jumătate glumeț, pe jumătate sobru. Se născuse conducător. Cu cât primejdia se dovedea mai mare, vorbele îi erau mai iuți, ochii reci îi sclipeau plini de viață, iar mustața lui de Don Quijote se zbârlea din pricina înflăcărării sale.

Iubea pericolul, aprecia mult drama aventurii — voia să trăiască situații limită — credea că orice primejdie este o întrecere sportivă, un joc nemilos între tine și destin, în care cel care pierdea pierea, de aceea el era cel mai recomandabil sprijin în astfel de împrejurări. Dacă nu ne-ar fi fost teamă de soarta tovarășilor noștri, tot m-aș fi alăturat bucuros unui astfel de om, într-o asemenea treabă. Tocmai ne ridicam din tufiș, când am simțit că mi-a pus mâna pe umăr:

— Pe Sfântul Gheorghe! șopti el. Vin!

De unde eram vedeam jos o boltă arcuită și verde, formată din trunchiuri de copaci și ramuri. Pe sub aceasta trecea o ceată de oameni-maimuță. Umblau în șir indian, cu picioarele îndoite și spinările aplecate, atingând uneori solul cu mâinile, întorcându-și capetele în dreapta și în stânga în timp ce mergeau.

Umbletul lor ghemuit le ascundea înălțimea obișnuită, dar cred că aveau peste un metru șaizeci, brațe lungi și piepturi enorme. Mulți aveau bâte și de la distanță păreau niște oameni păroși și diformi. O clipă i-am putut privi pe îndelete, apoi s-au pierdut printre tufe.

— Nu acum, zise Lordul John, care își luase pușca. Cel mai bine e să stăm cuminți până ce termină căutările. Apoi vom vedea dacă nu putem ajunge în orașul lor și lovi unde îi doare mai tare. Să le dăm un ceas pauză, după care pornim!

Ne-am petrecut timpul deschizând o conservă și servind micul dejun. Lordul Roxton nu mâncase decât fructe de dimineața trecută și se hrăni ca

unul care murea de foame. Apoi, în sfârșit, cu puștile în mâini, cu buzunarele burdușite de cartușe, am pornit în misiunea de salvare.

Înainte de a porni ne-am marcat cu grijă ascunzătoarea din tufiș și drumul către Fort Challenger, ca să le găsim, la nevoie. Am umblat printre tufe fără zgomot până ce am ajuns chiar la marginea falezei, lângă vechea tabără. Acolo ne-am oprit și Lordul John mi-a prezentat câteva dintre planurile sale.

— Cât timp umblăm prin pădurea deasă, nemernicii ăștia ne sunt superiori, zise el. Ne pot vedea, dar noi nu. Dar în câmp deschis lucrurile stau altfel. Acolo ne mișcăm mai repede ca ei. Așa că trebuie să stăm cât mai mult în câmpie. Marginea platoului are mai puțini copaci decât zona interioară. Pe aici vom înainta. Mergi încet, cască bine ochii și să ai pușca pregătită! În nici un caz să nu te lași luat prizonier cât timp mai ai vreun cartuș. Ultimul să fie pentru tine, tinere!

Ajungând la marginea platoului, m-am uitat în jos și l-am văzut pe bunul nostru Zambo stând și fumând pe o stâncă. Tare aș fi vrut să-l strig și să-i arăt unde ne găseam, dar era foarte primejdios, căci ne puteau auzi. Pădurea părea plină de oameni-maimuță și deseori le ascultam ciudata palavrăgeală dintre ei.

Când se întâmpla asta, ne ascundeam în tufiș și stăteam acolo, tăcuți, până ce se îndepărtau. De aceea înaintam foarte lent. Trecuseră deja două ore până ce l-am văzut pe Lordul John făcându-mi semn să fiu prevăzător, căci ne apropiaserăm de destinație. Mi-a semnalat să nu scot o vorbă, apoi s-a târât înainte. După un minut s-a întors, cu chipul trădându-i nerăbdarea.

— Hai, zise el. Vino repede! Pentru Dumnezeu, sper că nu e prea târziu!

M-am trezit tremurând din pricina nervilor în timp ce stăteam alături de el, lipiți de pământ, și priveam printre tufe spre luminișul care se întindea înaintea noastră.

Imaginea văzută atunci n-o voi uita niciodată! Atât de neobișnuită, de imposibilă s-a dovedit, că nu știu cum să vă fac să o înțelegeți. Poate nici eu nu voi mai crede, peste câțiva ani, că am văzut-o cu adevărat. Mi se va părea, atunci, un coșmar îngrozitor sau un delir din pricina febrei. Dar acum vă voi descrie-o, fiindcă îmi este încă proaspătă în memorie și cel puțin un om, cel care stă în iarba înaltă alături de mine, știe că nu spun minciuni.

În poiana din fața noastră — lată de câteva sute de iarzi — creșteau un gazon verde și mușchi până la marginea falezei. În jurul poienii exista un

semicerc de copaci cu ciudate colibe făcute din frunze și puse una peste alta, pe ramurile arborilor.

Deschizăturile acestor colibe și crengile copacilor erau înțesate de o mare mulțime de oameni-maimuță, pe care, după dimensiuni, i-am luat drept femei și copii din trib. Ei formau fundalul tabloului și se uitau cu viu interes la scena care ne fascina și ne uimea.

Pe câmp, chiar la marginea prăpastiei, se adunaseră multe făpturi cu păr roșcat, de dimensiuni impresionante și îngrozitori la chip. Exista o anumită disciplină în rândul lor, căci nici unul nu ieșea din linia trasată. În fața lor se afla un grup mic de indieni — mici, cu pieile roșii, care străluceau ca bronzul șlefuit în lumina intensă a soarelui.

Un alb, înalt și slab, stătea lângă ei, cu capul lăsat în jos, brațele încrucișate, exprimându-și astfel întreaga oroare și repulsie. Fără îndoială, era silueta profesorului Summerlee.

Înaintea și în jurul grupului de prizonieri se găseau câțiva oameni-maimuță, care-i păzeau de aproape și făceau imposibilă evadarea. Depărtați de ceilalți și chiar la marginea prăpastiei se vedeau două siluete atât de ciudate, că mi-au atras atenția. Una dintre ele era a tovarășului nostru, profesorul Challenger.

Resturile hainei îi atârnau pe umeri, dar cămașa îi fusese ruptă cu totul, iar barba neagră i se amesteca și cu părul de pe pieptul puternic. Își pierduse pălăria, iar părul său, ce crescuse lung în timpul peregrinărilor noastre, flutura dezordonat în vânt. O singură zi părea să-l fi schimbat dintr-un înalt produs al civilizației moderne într-un sălbatic disperat din America de Sud.

Lângă el stătea stăpânul său, regele oamenilor-maimuță. În multe privințe era, cum spusese Lordul John, leit profesorul nostru, doar că avea părul roșcat, nu negru. Aceeași siluetă scundă, lată, umerii masivi, mâinile atârnându-i înainte, barba zburlită, încâlcită cu părul de pe piept. Doar la nivelul frunții, țeasta omului-maimuță se îngusta brusc, fiind în evident contrast cu fruntea lată și înaltă a europeanului. Din orice alt punct de vedere, regele reprezenta parodia absurdă a profesorului.

Toate astea, descrise pe îndelete, m-au impresionat în doar câteva secunde. Atunci ne gândeam însă la altceva, căci drama se desfășura sub ochii noștri. Doi oameni-maimuță apucară un indian din afara grupul și îl traseră către marginea prăpastiei. Regele ridică mâna ca pentru a da un semnal.

Înaintea și în jurul grupului de prizonieri se găseau mulți oameni
care-i păzeau de aproape și făceau impresii dobitoci

Ei îl apucară de mâini și de picioare, îl balansară de trei ori înainte și înapoi cu multă violență. Apoi îl azvârliră pe bietul nenorocit în prăpastie. Îl aruncaseră cu atâta forță că se învârti prin aer înainte de a începe să cadă. În timp ce dispărea, întreaga adunare, în afara paznicilor, se repezi la marginea platoului.

Stătură acolo o vreme, fără să scoată o vorbă. Apoi, brusc, izbucni un țipăt de bucurie. Își ridicară în aer brațele lungi și păroase și urlară exaltați. Apoi se îndepărtară de marginea platoului, se așezară din nou în linie și așteptară victima următoare.

De data asta era Summerlee. Doi dintre paznicii săi îl apucară de încheieturile mâinilor și îl traseră în față, cu brutalitate. Silueta lui subțire și membrele lungi se agitară, ca o găină ce era târâtă afară din coteț. Challenger se întoarse spre rege și dădea din mâini agitat. De bună seamă, îl ruga, îl implora să-l lase în viață pe tovarășul său. Omul-maimuță îl împinse în lateral cu brutalitate și clătină din cap. Fu ultimul gest pe care-l făcu, în mod conștient, pe pământ. Pușca lordului John bubui și regele se prăbuși, sângele său roșu șiroind pe sol.

— Trage în ei, la grămadă! Trage, băiatule, trage! strigă tovarășul meu.

Există ciudățenii ale sufletului omenesc, la oricine. Sunt bun la inimă din naștere și de multe ori mi-au dat lacrimile uitându-mă la un iepure rănit. Dar acum voiam sânge. M-am trezit în picioare, golind rezervele de cartușe, reîncărcând armele, trăgând neîncetat, bucurându-mă și țipând cu ferocitate, înveselit de măcelul la care luam parte.

Cu cele patru puști ale noastre am făcut prăpăd. Cei doi paznici care-l ținuseră pe Summerlee se aflau la pământ, iar el părea ametit de uimit ce era, incapabil să priceapă că era liber. Mulțimea numeroasă de oameni-maimuță fugea uluită, minunându-se de furtuna care se abătuse asupra lor, fără să priceapă ce însemna.

Dădeau din mâini, gesticulau, țipau, călcau pe cei care căzuseră. Apoi, dintr-un impuls neașteptat, se repeziră urlând la copacii care le serveau drept adăpost, lăsându-i în urma lor pe semenii lor doborâți. Deocamdată, prizonierii rămăseseră singuri, în mijlocul poienii.

Mintea rapidă a lui Challenger înțelesese situația. Îl apucă pe dezorientatul Summerlee de braț și amândoi fugiră către noi. Doi dintre paznici se luară după ei și fură secerați de Lordul John. Alergarăm în poiană, să îi întâmpinăm pe prietenii noștri și să le dăm câte o armă încărcată.

Dar Summerlee era la capătul puterilor. De abia putea merge clătinându-se. Iar oamenii-maimuță își reveniseră după panica provocată de noi. Veneau prin tufișuri, amenințându-ne să ne taie calea. Challenger și cu mine fugeam ținându-l pe Summerlee de coate, în timp ce Lordul John ne acoperea retragerea.

Trăgeam ori de câte ori vreun cap sălbatic se ivea din tufiș. O milă sau chiar mai mult, bestiile acelea se ținură aproape de noi. Apoi urmărirea slăbi în intensitate, căci ei pricepuseră ce puteri aveam și nu mai voiau să înfrunte puștile. Când, în sfârșit, am ajuns la tabără, ne-am uitat în spatele nostru. Nu mai era nimeni.

Așa ni s-a părut. Ne înșelam însă. De abia am închis poarta de mărăcini a fortăreței noastre, ne-am strâns mâinile și ne-am aruncat la pământ gâfâind, lângă izvorul nostru, apoi am auzit niște pași și un plânset de dincolo de gardul cu spini. Lordul Roxton s-a repezit înainte, cu pușca în mână, și a deschis poarta.

Acolo, cu fețele la pământ, zăceau cei patru indieni supraviețuitori, tremurând de frica noastră, dar implorându-ne să-i apărăm. Dând din mâini într-un gest expresiv, unul dintre ei ne arătă copacii din jur, care erau foarte periculoși. Apoi se repezi și îl prinse de picioare pe Lordul John, de care își lipi chipul.

— Pe Sfântul Gheorghe! strigă Lordul John, trăgându-se mirat de mustață. Ce avem noi în comun cu ei? Ridică-te, micuțule, și dezlipește-ți fața de cizmele mele.

Summerlee stătea în picioare și își umplea pipa cu tutun.

— Trebuie să-i ajutăm, zise el. Ne-ați scos din ghearele morții. Pe cuvântul meu! Ați făcut o treabă tare bună!

— Admirabil! strigă Challenger. Admirabil! Nu doar personal, ci colectiv, știința europeană vă este tare îndatorată pentru generozitatea de care ați dat dovadă. Nu ezit să spun că dispariția mea și a profesorului Summerlee ar fi lăsat un gol apreciabil în zoologia modernă. Tânărul nostru prieten și dumneata v-ați comportat minunat!

Ne zâmbi părintește, dar știința europeană s-ar fi mirat să-și vadă copilul ales, speranța viitorului, cu părul nepieptănat, barba încâlcită, hainele rupte. Mânca o conservă de carne pe care o ținea pe genunchi și stătea cu o bucată rece de miel australian între degete. Indianul se uita la el, apoi, cu un țipăt

slab, se piti la pământ de frică și se strânse mai tare de piciorul lordului John.

— Nu te teme, băiete! zise lordul Roxton, bătându-l cu palma pe cap, spre a-l liniști. Nu-ți suportă prezența, Challenger, și, pe Sfântul Gheorghe! Nici nu mă mir. E-n regulă, băiete, e doar un om, precum toți cei de aici.

— Într-adevăr, domnule! strigă profesorul.

— Ei, bine, ai noroc, Challenger, că ești puțin altfel decât ceilalți. Dacă nu i-ai fi semănat regelui...

— Pe cuvântul meu, lordule John Roxton, îți permiți cam multe!

— Dar așa stau lucrurile.

— Te rog, domnule, schimbă subiectul. Remarcile dumitale sunt irelevante și neinteligibile. Întrebarea care se pune este ce vom face cu indienii? Cel mai bine ar fi să-i escortăm acasă la ei, dacă am ști unde vine asta.

— Nu e dificil, am răspuns eu. Ei trăiesc în caverne, pe malul celălalt al lacului central.

— Tânărul nostru prieten știe unde locuiesc ei. Cred că drumul e destul de lung.

— Peste treizeci de kilometri, am răspuns.

Summerlee mârâi.

— Eu, cel puțin, nu pot ajunge acolo. Apoi, brutele acelea urlă încă pe urmele noastre.

În timp ce vorbea, dinspre pădurea întunecată auzirăm țipătul unui om-maimuță. Indienii scoaseră iar strigăte slabe de spaimă.

— Trebuie să plecăm de aici, și încă repede! zise Lordul John. Ajută-l pe Summerlee, tinere! Indienii vor căra proviziile. Să plecăm, înainte ca ei să ne vadă!

În mai puțin de jumătate de oră am ajuns la ascunzătoarea noastră din tufiș, unde ne-am adăpostit. Întreaga zi i-am auzit pe oamenii-maimuță strigându-se prin pădure, în direcția taberei noastre, dar nici unul n-a trecut pe lângă noi, iar fugarii obosiți, albi sau indieni, au dormit pe săturate. Dormeam și eu în acea după-amiază, când m-am trezit apucat de mânecă și l-am văzut pe Challenger stând în genunchi lângă mine.

— Ții un jurnal cu aceste evenimente și aștepți, eventual, să fie publicat, domnule Malone, zise el pe un ton solemn.

— Sunt aici în calitate de reporter, am răspuns.

— Exact. Poate că ai auzit niște remarci mai nepotrivite ale lordului John Roxton care implicau că exista cineva... care semăna cu...

— Da, am auzit.

— Nu trebuie să mai spun că nici o publicitate făcută acestei idei — orice mențiune despre ceea ce s-a întâmplat — ar aduce atingere imaginii mele.

— Voi prezenta numai adevărul.

— Observațiile lordului John sunt, deseori, pline de fantezie și el este capabil să le atribuie raselor nedezvoltate respect, demnitate și trăsături de caracter ce nu există. Mă înțelegi?

— În totalitate.

— Las problema pe seama discreției tale.

Apoi, după o pauză îndelungată, adăugă:

— Regele oamenilor-maimuță era, într-adevăr, o creatură interesantă — avea o personalitate plăcută și inteligentă. N-ai remarcat asta?

— O făptură absolut remarcabilă, am răspuns eu.

Și profesorul, oarecum liniștit, se duse să se culce din nou.

CAPITOLUL XIV

ADEVĂRATELE CUCERIRI

Ne imaginaserăm că urmăritorii noștri, oamenii-maimuță, nu știau nimic despre ascunzătoarea noastră din tufișuri, dar curând am priceput că ne înșelasem. Nu se auzea nimic dinspre pădure — nici o frunză nu se clintea prin copaci și liniștea domnea deplin în jurul nostru — dar ar fi trebuit să fim preveniți, de la experiența noastră anterioară, de cât de viclene și de răbdătoare se dovedeau ființele acelea când își pândeau prada, până ce li se oferea ocazia să atace.

Orice destin mi-ar fi rezervat viața, sunt sigur că nu mă voi afla niciodată mai aproape de moarte ca în acea dimineață. Dar să vă povestesc lucrurile în ordinea în care s-au petrecut.

Ne-am trezit toți epuizați după emoțiile groaznice și lipsa de mâncare de ieri. Summerlee era încă atât de slăbit, că doar cu mare efort stătea în picioare. Dar bătrânul avea mult curaj și nu accepta înfrângerea.

Am ținut o consfătuire, la care am hotărât să așteptăm liniștiți un ceas ori două unde ne găseam, să ne servim mult-așteptatul mic dejun, apoi să pornim spre centrul platoului, spre lac și peșterile unde observasem că locuiesc indienii. Ne bazam pe faptul că puteam conta pe vorbele bune ale celor salvați de noi ca să fim primiți acolo destul de călduros.

Apoi, cu misiunea îndeplinită și o cunoaștere mai completă a secretelor Ținutului Maple White, aveam să ne concentrăm gândurile asupra evadării de acolo și a întoarcerii. Chiar și Challenger era gata să admită că îndeplinisem obiectivele pentru care venisem acolo și principala noastră datorie consta acum în a duce lumii civilizate uimitoarele descoperiri făcute de noi.

Îi cercetam mai atent pe indienii salvați de noi. Erau micuți, activi, supli, bine făcuți, cu părul negru și lung legat și lăsat pe spate, cu îmbrăcăminte din piele prelucrată. Fețele lor nu aveau păr, erau clar conturate, echilibrate și exprimau bunăvoința.

Lobii urechilor le atârnau zdrențuiți și însângerați, arătând că fuseseră jefuiți de anumite ornamente de către cei care-i luaseră prizonieri. Limba lor, deși de neînțeles pentru noi, era vorbită fluent între ei. Cum arătau unul spre celălalt și pronunțau cuvântul „accala" deseori, am priceput că era denumirea neamului lor. Uneori, chipurile le erau deformate de ură și teamă, indicând cu teamă spre pădurea din jur și zicând „Doda! Doda!". Desigur, era denumirea dată dușmanilor lor.

— Ce faci cu ei, Challenger? a întrebat Lordul John. Ceva îmi este limpede. Micuțul cu părul din frunte ras este șeful lor.

Era evident că omul acela stătea izolat de ceilalți. Aceștia nu i se adresau decât făcând semne de adânc respect.

Părea cel mai tânăr dintre ei, totuși se dovedea tare mândru și semeț. Când Challenger îi puse mâna pe cap, începu să se miște ca un cal lovit de pinteni și, cu ochii negri aruncând fulgere, se dădu la o parte de lângă profesor. Apoi, punându-și mâna pe piept și luând o ținută demnă, zise de mai multe ori „Maretas". Profesorul, fără să se lase impresionat, apucă de umăr indianul cel mai apropiat și ținu o prelegere despre el, ca și cum era un specimen dintr-un borcan, aflat într-o clasă.

— Tipul acestor oameni, zise el cu glas tare, dacă este judecat după capacitatea cutiei craniene, unghiul facial și orice alt test, nu poate fi considerat ca nedezvoltat. Dimpotrivă, trebuie plasat sus de tot pe scara numeroaselor triburi sud-americane cunoscute. Nu avem cum explica evoluția

unei asemenea rase într-un loc precum acesta. Un mare hău separă, de asemenea, acești oameni-maimuță de animalele preistorice care au supraviețuit pe platou, încât e inadmisibil să credem că s-au dezvoltat aici, unde i-am găsit.

— Dar de unde pot veni? întrebă Lordul John.

— O întrebare asupra căreia se vor purta, fără îndoială, vii discuții în societățile științifice din Europa și din America, răspunse profesorul. Părerea mea asupra situației — zise el umflându-și pieptul enorm și uitându-se cu insolență în jur în timp ce vorbea — este că evoluția a înaintat în condițiile particulare ale acestui ținut până la stadiul de vertebrate, vechile animale supraviețuind alături de cele mai noi.

Așa găsim aici creaturi moderne precum tapirul — un animal cu o respectabilă lungime a listei de înaintași — cerbul uriaș, mâncătorul de furnici, alături de reptile specifice Jurasicului. Până aici totul e clar. Acum vin oamenii-maimuță și indienii. Ce poate crede un savant despre prezența lor pe platou? Explicația este doar o invazie venită din afara acestuia.

Probabil că existau maimuțe antropoide în America de Sud, care, cu milenii în urmă, și-au croit drum până aici, apoi au evoluat spre făpturile care — se uită cu severitate la mine — au chipul și forma corespunzătoare unor ființe inteligente, care ar putea supune alte viețuitoare. Cât despre indieni, nu mă îndoiesc de faptul că ei sunt cei mai recenți imigranți din exterior.

Aceștia, forțați de foamete sau alungați de cuceririle altora, au urcat aici. Față în față cu ferocele vietăți pe care nu le mai văzuseră vreodată, s-au ascuns în peșteri precum cele descrise de tânărul nostru prieten, dar s-au luptat din răsputeri cu fiarele, în special cu oamenii-maimuță, care îi consideră niște intruși, ca să-și păstreze bunurile.

Un război nemilos a măcinat cele două rase inteligente, bazându-se mai ales pe viclenia care animalelor uriașe le lipsește. De aceea, numărul acestora este limitat. Ei, bine, domnilor, v-am răspuns corect la întrebare sau există vreun punct asupra căruia aveți o părere diferită?

Pentru prima dată, profesorul Summerlee era prea deprimat ca să se certe, deși clătină din cap, făcând semn că nu era defel de acord cu cele spuse. Lordul John se scărpină în părul rar și remarcă faptul că nu s-ar putea bate cu cineva care ar avea altă greutate sau clasă.

Eu mi-am jucat rolul obișnuit de a aduce lucrurile cât mai pe pământ, făcându-le strict prozaice și practice, observând că unul dintre indieni lipsea.

— S-a dus să aducă niște apă, zise lordul Roxton. I-am dat o cutie de conserve goală și el a plecat.

— La vechea noastră tabără? am întrebat.

— Nu, la pârâu. E acolo, printre copaci. Nu pot fi mai mult mai mult de câteva sute de iarzi. Dar amărâtul cam întârzie.

— Mă duc să-l caut, am zis.

Mi-am luat pușca de jos și am pornit spre pârâu, lăsându-mi prietenii să-și continue masa sărăcăcioasă. Poate vi se pare nesăbuit că, deși distanța era scurtă, mi-am lăsat prietenii în adăpostul din tufiș, dar amintiți-vă că ne găseam la multe mile depărtare de orașul maimuțelor și că, din câte știam, făpturile acelea nu ne descoperiseră ascunzătoarea, iar cu o pușcă în mână nu mă temeam de ele. Încă nu aflasem cât de viclene și de puternice erau...

Auzeam murmurul izvorului, undeva, înaintea mea, dar exista o încâlcitură de copaci și de tufișuri între mine și acesta. Îmi croiam drum prin aceasta și nu-i mai vedeam pe tovarășii mei, când am observat ceva roșu printre tufe. Când m-am apropiat, am observat că era trupul indianului care lipsea.

Zăcea pe o parte, cu membrele smulse, capul răsucit, încât părea să se uite chiar peste umărul său. Am strigat, să-mi avertizez prietenii, apoi am fugit înainte și m-am aplecat peste cadavru. Desigur că îngerul meu păzitor s-a aflat foarte aproape de mine, căci teama sau poate foșnetul slab al frunzelor m-a făcut să privesc în sus.

Prin frunzișul des de deasupra mea, două brațe lungi și musculoase, acoperite de păr roșcat, coborau încet. Încă o clipă și brațele care se furișau m-ar fi prins de gât! Am sărit înapoi, dar dușmanul a fost mai rapid. Saltul meu l-a împidicat să mă prindă fără putință de scăpare, dar o mână m-a prins de ceafă, alta de față.

Mi-am folosit mâinile să-mi eliberez gâtul, iar în clipa următoare laba imensă îmi acoperi fața cu totul. Am fost ridicat cu ușurință de pe sol și am simțit o forță de nesuportat apăsându-mă pe ceafă și pe spate, până ce presiunea pe șira spinării a devenit de nesuportat. Îmi pierdeam cunoștința și mă luptam cu mâna ce mă apucase de sub bărbie.

Uitându-mă în sus, am văzut un chip cu doi ochi albaștri, reci, de nepătruns, care mă priveau. Nu mă mai puteam lupta. Cum făptura mă simțea că slăbesc în strânsoarea ei, doi canini sclălucira o clipă, în fiecare parte a gurii sale îngrozitoare. M-a strâns mai tare de bărbie, forțând-o să se ridice și să se dea spre spate.

În fața ochilor mi se formă o ceață slabă, de culoarea opalului și clopoțele argintii îmi sunau în urechi. Nedeslușit, undeva, departe, am auzit pocnitura unei arme și de-abia mi-am dat seama de șoc, fiindcă m-am prăbușit la pământ, unde am rămas nemișcat.

Când m-am trezit mă găseam cu spatele pe iarbă, în adăpostul nostru din tufiș. Cineva adusese apă de la pârâu, iar Lordul John mă stropea pe față în timp ce Summerlee și Challenger mă ajutau să mă ridic, cu chipurile îngrijorate. O clipă am avut imaginea sufletelor lor umane în spatele măștilor de savanți.

Șocul mă doborâse, mai degrabă decât rana. După o jumătate de ceas, în ciuda durerii de cap și a gâtului înțepenit, mă ridicasem în picioare și eram gata de orice.

— Ai trecut de cea mai grea încercare din viața ta, tinere, zise Lordul John. Când te-am auzit strigând și am alergat către tine, ți-am văzut capul răsucit pe jumătate și pantalonii plutind în aer, am tras și am ratat bestia de furios ce eram, dar ea ți-a dat drumul și a dispărut. Pe Sfântul Gheorghe! Să fi avut cincizeci de oameni cu puști! Aș fi curățat platoul de făpturile astea ticăloase!

Devenise clar că oamenii-maimuță ne poziționaseră ascunzătoarea și că acum ne supravegheau de pretutindeni. În timpul zilei nu ne temeam prea mult de ei, dar noaptea se puteau oricând arunca asupra noastră. Deci, cu cât plecam mai repede din vecinătatea lor, cu atât era mai bine.

Pădurea ne înconjura din trei părți, iar acolo oricând am fi putut cădea într-o ambuscadă. În a patra direcție — în care panta cobora teptat către lac — tufele erau scunde, cu câțiva copaci risipiți și mai multe poieni. De fapt, pe acolo mersesem în expediția mea singuratică și ducea chiar către peșterile indienilor. De aceea, trebuia să urmăm calea respectivă.

Regretam mult ceva. Părăseam vechea tabără și ne părea rău nu doar după proviziile lăsate acolo, dar și de faptul că pierdeam legătura cu Zambo, singurul nostru contact cu lumea exterioară. Totuși, aveam o provizie îndestulătoare de cartușe, ca și toate armele, astfel că, o vreme, ne puteam apăra singuri.

Speram ca, în curând, să ne putem întoarce și relua legătura cu negrul. Ne promisese că avea să stea acolo unde se găsea și, știindu-l credincios, nu ne îndoiam de fel că avea să-și respecte cuvântul dat.

Era după-amiaza devreme când am început deplasarea. Tânărul șef indian mergea înaintea noastră, ca o călăuză. Refuza, indignat, să care vreo

povară. După el urmau cei doi indieni supraviețuitori, cu sărăcăcioasele noastre provizii pe cap. Noi, cei patru albi, mergeam în spatele lor, cu puștile încărcate, gata de luptă.

Când am pornit, din pădurea tăcută din spatele nostru s-a auzit un murmur intens și brusc. Provenea de la oamenii-maimuță și exprima fie bucuria triumfului, căci le părăseam locurile, fie dezamăgirea că plecam întregi de acolo. Uitându-ne spre junglă n-am văzut decât copacii, dar zgomotul acela ne demonstra că dușmanii ne pândeau dintre frunzele lor și că se aflau foarte mulți în ascunzători. N-am remarcat să ne urmărească, totuși, cineva. Curând am ajuns în câmp deschis, unde puterea lor devenea neglijabilă.

Cum umblam în spatele celorlalți, n-am putut să nu zâmbesc de felul în care arătau cei trei tovarăși ai mei din față. Acesta era luxosul Lord John Roxton care stătea în acea după-amiază în Albani pe covoare persane și printre tablouri, în lumina roz a lămpilor sale? Acesta era impunătorul profesor ce se umfla în pene stând la masivul lui birou din Enmore Park?

Acesta era austerul și mult apreciatul savant care se ridica în fața adunării de la Institutul de Zoologie? Nici haimanalele întâlnite pe aleea Surrey n-ar fi arătat mai jalnic decât ei. Nu eram, e adevărat, decât de o săptămână și ceva pe platou, dar aceasta se dovedise una severă cu noi, cel puțin pentru mine, care suferisem agresiunea oamenilor-maimuță.

Toți prietenii mei își pierduseră pălăriile și își legaseră acum batistele la cap, hainele le atârnau zdrențuite, iar fețele, nebărbierite, le puteau fi cu greutate recunoscute. Summerlee și Challenger șchiopătau bine, eu de abia îmi târam picioarele, iar gâtul îmi era țeapăn din pricina strânsorii criminale din care scăpasem cu greu. Arătam ca vai de noi și nu mă miram că-i văd pe indieni privindu-ne, uneori, cu spaimă și mirare întipărite pe fețe.

După-amiaza târziu, am ajuns pe marginea lacului, ieșind din tufișuri și văzând pânza de apă întinzându-se în fața noastră. Prietenii noștri băștinași scoaseră un strigăt de bucurie și arătară ceva, în fața noastră. Se vedea, într-adevăr, o imagine minunată. La suprafața apei se deplasa o flotilă de canoe care venea drept către noi.

La început se aflau la câțiva kilometri de noi, dar se apropiară repede și, curând, îi văzurăm distinct pe vâslași. Deodată, țipară bucuroși și se ridicară de pe locurile lor, făcându-ne semne cu vâslele și sulițele. Apoi, reîncepând vâslitul, porniră și mai repede spre noi. Traseră bărcile pe nisip și alergară

în întâmpinarea noastră, aplecându-se până la pământ și strigând de bucurie că-l revedeau pe tânărul lor șef.

În cele din urmă, unul dintre ei, mai în vârstă, cu un colier la gât și cu o brățară din mărgele de sticlă lustruită și cu pielea unui animal de culoarea chihlimbarului pe umeri, veni alergând spre noi și îl îmbrățișă cu tandrețe pe tânărul salvat de noi.

După aceea se uită la noi și întrebă câteva lucruri, după care înaintă spre noi și ne îmbrățișă pe rând. Apoi, la porunca lui, întregul trib căzu la pământ, în semn de omagiu. Personal, m-am intimidat și nu m-am simțit în largul meu că ei ne adorau, iar aceleași trăiri le-am citit pe chipurile lui Summerlee și a Lordului John, dar Challenger parcă a înflorit.

— Poate că sunt tipi nedezvoltați, zise el, mângâindu-și barba și privindu-i, dar comportarea lor față de superiori este o lecție care ar trebui învățată de europenii noștri mai avansați. Ciudat, cât de corecte sunt instinctele omului care trăiește în natură!

Era limpede că băștinașii veniseră pregătiți de luptă, căci fiecare avea suliță — un bambus lung cu un os ascuțit în vârf — arc și săgeți, ba unii chiar un fel de măciucă sau un topor din piatră prins la șold. Se uitau încruntați către pădurea dinspre care venisem și repetau frecvent cuvântul „Doda".

Am înțeles că nimerisem chiar peste cei plecați să-l salveze pe fiul bătrânului șef. Acum se ținea un sfat, întregul trib stând în cerc, în timp ce noi luaserăm loc pe o stâncă de bazalt și îi priveam. Vorbiră doi sau trei războinici, iar în final tânărul nostru prieten li se adresă foarte hotărât, după cum pricepeam din gesturile și trăsăturile sale elocvente, de parcă i-am fi știut limba.

— Ce rost are să ne întoarcem? zicea el. Mai devreme sau mai târziu trebuie să facem asta. Tovarășii voștri au fost uciși. Ce dacă ne-am întoarce întregi? Alții au fost omorâți. Nu trăim în siguranță. Acum ne-am adunat toți și suntem pregătiți.

Arătă către noi.

— Acești străini ne sunt prieteni. Sunt mari luptători și urăsc pe oamenii-maimuță, ca și noi. Ei poruncesc, spuse, arătând spre cer, tunetul și fulgerul. Când vom mai avea iar acest noroc? Să mergem înainte și fie vom muri azi, fie vom trăi în siguranță! Altfel cum ne vom întoarce, fără să ne fie rușine, la femeile noastre?

Pieile roșii fură impresionate de cuvintele vorbitorului și, când termină, izbucniră în aplauze, agitându-și sulițele prin aer. Bătrânul șef înaintă spre noi și ne puse câteva întrebări, arătând spre pădure. Lordul John îi făcu semn să aștepte și se întoarse către noi.

— Voi hotărâți ce vom face, zise el. În ceea ce mă privește, am să le plătesc o datorie oamenilor-maimuță, iar dacă îi vom șterge de pe fața pământului, nu văd ce rău vom face. Plec împreună cu micii noștri prieteni indieni. Tu ce spui, tinere?

— Sigur că vin și eu.

— Iar dumneata, Challenger?

— Voi coopera, bineînțeles.

— Dumneata, Summerlee?

— Se pare că ne îndepărtăm din ce în ce mai mult de obiectul expediției noastre, lordule John. Vă asigur că nu m-am gândit, atunci când am părăsit scaunul de profesor din Londra, că voi ataca, împreună cu sălbaticii, colonia maimuțelor antropoide.

— Dar la asta am ajuns, spuse zâmbind Lordul John. Le atacăm, deci ce hotărâre iei?

— Pare un pas discutabil, zise Summerlee, dar, dacă voi toți mergeți la luptă, nu văd cum aș putea sta eu deoparte.

— Atunci, ne-am înțeles, spuse Lordul John, întorcându-se spre șeful tribului, făcând un semn afirmativ din cap și arătându-i pușca.

Bătrânul ne strânse mâinile, pe rând, în timp ce oamenii săi chiuiau mai tare ca oricând. În noaptea aceea era prea târziu ca să mai înaintăm, astfel că indienii ridicară o tabără rudimentară. Peste tot se aprinseră focurile. Unii dintre ei, care dispăruseră în junglă, se întoarseră cu pui de iguanodoni.

Aceștia aveau o pată de bitum pe umeri și abia când l-am văzut pe un băștinaș înaintând ca un adevărat proprietar și dându-și acordul ca animalul să fie tăiat, am priceput că făpturile acelea mari erau proprietate privată, ca o cireadă de vite, iar semnele de pe umerii lor, care ne miraseră, erau marcajul deținătorului respectivului animal.

Neajutorat, indiferent și vegetarian, cu membre uriașe, dar creier minuscul, animalul preistoric putea fi mânat și de un copil. După câteva minute, creatura enormă fusese tăiată și bucăți din ea se prăjeau la peste douăsprezece focuri de tabără, alături de solzoșii pești ganoizi care fuseseră prinși cu sulițele din lac.

Summerlee zăcuse pe nisip și dormise acolo, dar noi, ceilalți, ne învârteam pe lângă malul lacului, încercând să aflăm mai multe despre lumea aceea ciudată. De două ori găsirăm găuri cu nămol albăstrui, cum văzusem în mlaștina pterodactililor. Acestea erau vechi orificii vulcanice și, dintr-un motiv anumit, îl interesau foarte mult pe Lordul John.

Ceea ce-l atrăgea pe Challenger, pe de altă parte, era fierberea noroiului din gheizer, astfel că un gaz ciudat forma niște bule care plesneau la suprafața nămolului. El introduse o nuia găurită în acesta și țipă bucuros ca un școlar când reuși, cu un chibrit aprins, să facă să explodeze o bulă de gaz, dând naștere unei flăcări albastre la capătul tubului său.

Fu și mai vesel când, întorcând pe dos o pungă de piele pusă la extremitatea nuielei, o umplu cu gaz și apoi toată construcția lui se ridică în aer.

— Un gaz inflamabil și încă unul mai ușor decât aerul. Afirm, fără îndoială, că are o proporție considerabilă de hidrogen liber. Resursele lui G.E.C. nu s-au epuizat încă, tinere pricten. Pot să-ți arăt cum o minte valoroasă modelează natura în interesul ei.

Se făIea cu un scop secret, dar nu mai zise nimic despre asta.

Nu mai era nimic de văzut pe malul care mi se părea la fel de minunat precum marea întindere de apă din fața noastră. Numărul și zgomotul nostru speriaseră toate făpturile vii și, în afara câtorva pterodactili care piuteau sus, deasupra capetelor noastre așteptând hoituri, în jurul taberei liniștea stăpânea pe deplin.

Dar lucrurile altfel stăteau pe apele rozalii ale lacului central. Fierbeau și se agitau datorită unor forme ciudate de viață. Spinări mari, de culoarea ardeziei și înotătoare dorsale înalte se iveau, apoi dispăreau iar în adânc. Bancurile de nisip îndepărtate erau acoperite de creaturi târâtoare, țestoase imense, șopârle ciudate, ba chiar o făptură plată precum o rogojină, cu o piele unsuroasă și neagră, se deplasă fără grabă spre lac.

Ici și colo se înălțau capetele unor șerpi ce ieșeau din apă, tăind rapid suprafața lacului, lăsând un guler de spumă înainte și o dâră lungă în urmă, ridicându-se și coborându-se cu eleganța unor lebede.

Una dintre aceste creaturi s-a urcat pe un banc de nisip, la câteva sute de iarzi în spatele nostru și și-a expus trupul ca un butoi și uriașele înotătoare de după lungul ei cap de șarpe. Challenger și Summerlee, care veniseră alături de noi, au izbucnit în duetul lor de admirație și uimire.

— Plesiozaur! Un plesiozaur de apă dulce! a strigat Summerlee. A meritat să trăiesc pentru a vedea așa ceva! Suntem binecuvântați, dragul meu Challenger, mai mult ca oricare alt zoolog, de la începutul lumii și până astăzi!

Cei doi savanți n-au mai putut fi trași de lângă fascinația lacului preistoric, până ce noaptea nu s-a lăsat cu toată puterea ei și focurile sălbaticilor nu au început să pâlpâie, muribunde. Chiar în beznă, stând pe mal, am auzit, din când în când, sforăiturile și scufundările făpturilor care trăiau în lac.

În zori, tabăra noastră era în picioare și, după un ceas, plecam în expediția noastră memorabilă. Deseori visasem că ajungeam corespondent de război. Un război de o sălbăticie nemaiîntâlnită, în care aveam să joc rolul acesta, așa cum mi-l rezervase destinul.

Numărul nostru crescuse în timpul nopții și trupe proaspete din tabăra indienilor veniseră dinspre caverne, astfel că eram cam patru, cinci sute de războinici, când am pornit la luptă. Iscoadele au fost trimise înainte. După ele venea o coloană puternică care-și croia drum pe panta lungă din zona cu tufișuri, până ce am ajuns la marginea pădurii.

Acolo ne-am răspândit pe o linie lungă cu sulițe și arcuri. Roxton și Summerlee și-au luat pozițiile pe flancul drept, iar Challenger și cu mine pe cel stâng. Făceam parte dintr-o oștire a epocii de piatră, pe care o însoțeam în luptă având la noi ultimele realizări în materie de arme de foc de pe străzile Saint James și Strand, din Londra.

Nu ne-am așteptat mult dușmanii. O gălăgie înfiorătoare și sălbatică veni dinspre junglă și, deodată, o ceată de oameni-maimuță ieși dintre copaci. Aveau bâte și pietre și dădeau năvală în centrul liniei indienilor. Era un atac îndrăznet, dar și prostesc, fiindcă uriașele creaturi cu picioare crăcănate se mișcau încet, în timp ce inamicii lor se dovedeau rapizi ca pisicile.

Era îngrozitor să vezi fioroasele făpturi cu gurile înspumate și ochii lucitori, repezindu-se și lovind, dar fără a-și nimeri dușmanii care se fereau, în timp ce săgețile, una după alta, se înfigeau în trupurile lor. Un om-maimuță uriaș fugi pe lângă mine urlând de durere, cu douăsprezece sulițe înfipte în el.

Mi s-a făcut milă și l-am ucis cu un glonț în cap. A căzut printre tufele de aloe. Dar acela a fost singurul glonț care s-a tras, căci atacul se dusese pe centrul liniei și indienii nu avuseseră nevoie de ajutorul nostru spre a-l respinge.

Dar lucrurile au devenit mult mai primejdioase când am intrat în pădure. Timp de un ceas, ba chiar mai mult după aceea, s-a dus o luptă disperată, din

Plesiozaur! Un plesiozaur de apă dulce!

care de abia am scăpat. Ivindu-se din frunziș, oamenii-maimuță îi zdrobeau cu măciucile pe indieni și deseori cădeau trei sau patru dintre aliații noștri până ce era ucis un dușman.

Loviturile năucitoare ale bâtelor nu iertau pe nimeni dintre cei care le primeau. Una izbi patul puștii lui Summerlee, iar următoarea i-ar fi zdrobit țeasta dacă un indian n-ar fi intervenit, străpungându-l în inimă. Alți oameni-maimuță, din copacii de deasupra noastră, aruncară în noi cu bolovani și trunchiuri de arbori, ba unii chiar săreau, cu mult curaj, în mijlocul nostru și se băteau până la moarte.

O dată, aliații noștri au cedat și, dacă n-am fi intervenit cu puștile, nici unul n-ar mai fi scăpat întreg. Dar ei s-au regrupat în jurul bătrânului lor șef și au pornit din nou la atac, dând dovadă de un mare curaj. Atunci oamenii-maimuță au început să bată în retragere.

Summerlee rămăsese fără armă, dar eu îmi goleam rezervorul de cartușe cât de repede puteam, iar dinspre flancul îndepărtat auzeam împușcăturile continue ale tovarășilor noștri. Apoi, la un moment dat, s-a instalat panica și a urmat prăbușirea.

Țipând și urlând, uriașele creaturi au luat-o la fugă prin frunziș, în timp ce aliații noștri strigau fericiți, cu sălbăticie, luându-se după ei cu mare iuțeală. Toate ciocnirile nenumăratelor generații, ura și cruzimea din îngusta lor istorie, amintirile nenorocirilor și persecuțiile aveau să fie plătite în acea zi.

Până la urmă, omul avea să rămână stăpân, iar omul-fiară să fie distrus. Oricât ar fi alergat de repede, fugarii se mișcau prea încet ca să scape de sălbaticii indieni și, dinspre pădurea încâlcită răsunau țipete de bucurie, vibrațiile arcurilor și prăbușirile oamenilor-maimuță, care erau doborâți cu săgețile și sulițele din copacii unde se ascunseseră.

Îi urmăream pe ceilalți, când mi-am dat seama că Lordul John și Summerlee veniră la noi.

— S-a terminat, zise Lordul John. Putem să-i lăsăm pe ei să termine măcelul. Cu cât vom vedea mai puțin, cu atât vom dormi mai bine.

Ochii lui Challenger străluceau la gândul măcelului.

— Am fost privilegiați, strigă el, sărind ca un copil. Am participat la una dintre bătăliile decisive ale istoriei — cele care schimbă destinul lumii. Ce înseamnă, prieteni, cucerirea unei națiuni de către o alta? Un lucru fără rost. Dar aceste înfruntări sălbatice, când în zorii erelor locuitorii peșterilor îi

învingeau pe tigri sau când elefanții au aflat pentru prima dată că au stăpân, acelea au fost adevărate cuceriri, victorii importante. Cu ajuitorul destinului, am văzut și am ajutat o asemenea înfruntare. De acum, omul va stăpâni acest platou.

Doar încrederea robustă în acest rezultat final justifica tragica înfruntare. Pe măsură ce înaintam prin pădure, găseam oameni-maimuță străpunși de nenumărate sulițe și săgeți. Ici și colo, trupurile indirenilor zdrobiți indicau locul unde unul dintre antropoizi se întorsese la luptă și își vânduse scump pielea.

În permanență, înaintea noastră răsunau țipete și urlete cere arătau direcția în care se desfășura urmărirea. Oamenii-maimuță fuseseră obligați să se retragă în cetatea lor, unde încercaseră o ultimă rezistență, dar fuseseră din nou învinși. Am ajuns la timp ca să vedem scena finală a confruntării. Vreo optzeci sau o sută de masculi, ultimii supraviețuitori, fuseseră duși în poienița de pe marginea falezei, unde ne aflasem și noi, cu două zile înainte. Când am sosit noi, indienii, care formau un semicerc de sulițași, îl înconjuraseră pe unul dintre ei și, după un minut, se terminase cu el.

Treizeci sau patruzeci muriră chiar pe locurile unde stăteau. Ceilalți, urlând și zbătându-se, erau aruncați în abis și se prăbușeau, izbindu-se de pereții stâncoși, în bambușii unde, mai demult, pieriseră prizonierii lor, de la o înălțime de peste două sute de metri.

Era așa cum spusese Challenger. Domnia omului începuse în Ținutul Maple White. Masculii fuseseră exterminați, orașul maimuțelor distrus, femelele și puii luați de acolo, ca sclavi, iar rivalitatea, ce existase de-a lungul a nenumărate secole, se încheiase prin acel conflict sângeros. Victoria aceea ne aduse multe avantaje. Aveam din nou posibilitatea de a merge în tabăra noastră și a ne lua provizii. Puteam comunica iar cu Zambo, ce se speriase de spectacolul prăbușirii în gol a nenumăratelor maimuțe, care se aruncaseră de sus, din vârful falezei.

— Întoarceți-vă, dom'le, întoarceți-vă! striga el, cu ochii gata să-i sară din cap. Necuratu' vă ia de rămâneți acolo!

— Iată glasul înțelepciunii, zise, convins, Summerlee. Am trecut prin destule aventuri, care nu se potrivesc nici cu caracterele, nici cu poziția noastră. Ți-ai dat cuvântul, Challenger. De acum încolo îți vei devota toată energia pentru a ieși din acest ținut oribil și a ne întoarce în lumea civilizată.

CAPITOLUL XV

AM VĂZUT LUCRURI UIMITOARE

Scriu în fiecare zi. Sper ca, înainte să termin, să fiu încă în stare să întrevăd o rază de speranță. Suntem prizonieri aici, fără a fi în stare să evadăm și suntem tare supărați. Totuși, sper să vină ziua când ne vom bucura că am fost ținuți aici împotriva voinței noastre, spre a vedea mai multe dintre minunile acestei lumi unice, inclusiv făpturile care o populează.

Victoria indienilor și anihilarea oamenilor-maimuță a marcat întoarcerea sorții în favoarea noastră. De atunci încolo am devenit, într-adevăr, stăpânii platoului, căci băștinașii ne priveau cu un amestec de teamă și de recunoștință, fiindcă ciudatele noastre puteri îi ajutaseră să-și distrugă dușmanii ereditari.

Pentru binele lor, desigur, ar fi fost bucuroși să vadă plecând asemenea oameni extraordinari și imprevizibili, dar nici ei nu ne-au sugerat nici o modalitate pentru a ajunge pe câmpia de sub noi. Existase, din câte am înțeles din gesturile lor, un tunel pe unde se ajungea acolo, dar ieșirea de jos a acestuia fusese acoperită de stânci, după cum știam deja.

O dovadă în plus că oamenii-maimuță și indienii ajunseseră sus în epoci diferite. Pe acolo urcaseră Maple White și tovarășul său. Doar cu un an în urmă avusese loc un îngrozitor cutremur, iar partea de sus a tunelului se prăbușise, trecerea distrugându-se în totalitate. Acum, indienii clătinau din cap și dădeau din umeri când ne exprimam prin gesturi dorința de a coborî. Poate nu aveau cum, poate nu voiau să ne ajute.

La sfârșitul campaniei victorioase, oamenii-maimuță supraviețuitori fură duși în cealaltă parte a platoului (urletele lor erau îngrozitoare) și așezați în apropierea cavernelor indienilor, unde aveau să fie o rasă de sclavi care muncea sub ochii stăpânilor lor. Era o versiune primitivă a robiei evreilor în Babilon sau a israeliților în Egipt.

Noaptea auzeam, dintre copaci, strigăte lungi și sfâșietoare, ca și cum un Ezechiel primitiv și-ar fi plâns măreția de altă dată și își reamintea timpurile glorioase ale orașului maimuțelor. Tăietori de lemne și cărători de apă aveau să fie ei, de acum încolo.

Traversasem platoul cu aliații noștri, la două zile după bătălie, și ne făcusem tabără la baza falezei lor. Voiau să locuim alături de ei, în peșteri,

dar Lordul John n-a fost de acord defel, considerând că dacă ne aflam în mâinile lor am fi fost răpuși prin viclenie.

De aceea, ne-am păstrat independența și armele pregătite în orice clipă, dar aveam cu ei relații foarte prietenești. Îi vizitam mereu în peșterile lor, niște locuințe remarcabile, deși nu ne-am dat seama dacă le făcuseră oamenii sau natura. Reprezentau găuri într-o stâncă moale, care se găsea între bazaltul vulcanic și granitul tare de la baza falezei.

Deschizăturile cavernelor se găseau la cam treizeci de metri de sol. Se ajungea la ele pe scări lungi, din piatră, atât de înguste și de abrupte că nici un animal mai mare nu le-ar fi putut urca. Înăuntru se dovedeau călduroase și uscate, prelungindu-se cu coridoare drepte, de diferite lungimi, în interiorul dealului.

Aveau pereți gri, netezi, decorați cu multe desene excelente, făcute cu bețe arse și reprezentând diferitele animale de pe platou. Dacă orice ființă vie avea să dispară din ținut, viitorul explorator avea să găsească pe pereții cavernelor evidențe ample ale ciudatei faune — dinozauri, iguanodoni și șopârle-pești care trăiseră atât de recent pe fața pământului.

Deoarece aflasem că uriașii iguanodoni era ținuți ca animale domestice de proprietarii lor și reprezentau simple rezerve de carne mergătoare, am înțeles că omul, chiar și cu armele sale primitive, își stabilise stăpânirea asupra făpturilor de pe platou. Curând am descoperit că nu era chiar așa și că trăia acolo tolerat de alții.

În cea de-a treia zi după ce ne-am făcut tabără lângă peșterile indienilor a avut loc tragedia. Challenger și Summerlee ieșiseră împreună pe [illegible], unde câțiva băștinași, sub conducerea lor, se ocupau cu harponarea [illegible] de șopârle uriașe.

Lordul John și cu mine rămăsesem în tabără, în timp ce un mare număr de indieni stăteau împrăștiați pe panta acoperită de iarbă din [illegible] ocupați cu diverse treburi. Deodată se auzi un strigăt [illegible] cuvântul „stoa" spus de sute de guri. De pretutindeni [illegible] veneau fugind către adăposturi, urcau scările [illegible] de nedescris.

Ne-am uitat în sus și i-am văzut cum ne [illegible] stâncile de deasupra, rugându-ne să urmăm [illegible] amândoi puștile cu încărcătoare să ne [illegible] fi. Deodată, de la centura de arbori [illegible]

sau cincisprezece indieni care fugeau să-și salveze viețile și pe urmele lor erau doi dintre monștrii îngrozitori care ne devastaseră vechea tabără și de care scăpasem în timpul expediției mele singuratice.

Ca formă, păreau două țestoase oribile. Se deplasau prin salturi succesive. Ca mărime atingeau dimensiuni incredibile, fiind mai mari ca orice elefant. Nu-i mai văzusem până atunci, decât noaptea. De fapt, doar atunci umblă, dacă nu sunt deranjați chiar în vizuinele lor. Ne uitam uimiți la ei, căci pielea lor are o curioasă irizație, ca la pești și, în razele soarelui, căpăta culorile curcubeului.

Nu i-am putut vedea prea mult, căci i-au ajuns din urmă pe fugari și au început măcelul în mijlocul lor. Metoda lor consta în a-i zdrobi lăsându-se cu toată greutatea pe fiecare indian. Lăsau apoi victima zăcând zdobită pentru a urmări o alta. Bieții indieni urlau îngroziți, dar erau neputincioși și alergau cât de repede reușeau înaintea monstruoaselor creaturi care-i omorau.

Au supraviețuit doar vreo șase până ce tovarășul meu și cu mine am reușit să le venim în ajutor. Dar sprijinul nostru a contat prea puțin și ne-am trezit și noi amenințați de aceeași primejdie. De la câteva sute de iarzi distanță ne-am golit încărcătoarele, trăgând glonț după glonț în animalele respective, dar parcă dădeam în ele cu ghemotoace de hârtie.

Structura reptiliană transmite foarte încet informațiile despre răni și dinozaurii, neavând un centru special drept creier, ci centri nervoși risipiți de-a lungul șirei spinării, nu pot fi doborâți cu arme moderne. N-am putut face altceva decât să le încetinim înaintarea, distrăgându-le atenția cu zgomotul și fulgerele puștilor noastre, astfel ca atât noi, cât și băștinașii, să ajungem până la scările care duceau către adăposturi.

Dar unde explozivele gloanțe conice ale secolului al XX-lea eșuaseră, săgețile otrăvite ale indienilor, îmbibate în zeamă de strophantus, lăsate apoi într-un cadavru în descompunere, puteau reuși. Asemenea săgeți nu-i foloseau prea mult vânătorului care atacă bestia, pentru că acțiunea lor era lentă datorită circulației încete a fluidelor prin trupul monstrului și, înainte ca forțele lui să scadă, le-ar fi venit de hac oamenilor.

Acum însă, cu cei doi monștri asaltându-ne la baza falezei stâncoase, ploaia de săgeți și sulițe care se abătu asupra lor de peste tot avu un efect puternic. Într-un minut erau plini de ele, dar, fără a da vreun semn de durere, încercau cu furie neputincioasă să urce scările care duceau la victimele lor, reușind să se cațăre câțiva iarzi, pentru ca apoi să alunece pe pământ.

În cele din urmă, otrava și-a făcut efectul. Unul dintre ei a urlat înfricoșător și și-a lăsat capul enorm și plat pe sol. Celălalt sărea în cerc țipând și gemând, după care s-a prăbușit, agonizând câteva minute înainte de a înțepeni și amuți.

Cu strigăte de triumf, indienii s-au adunat jos și au dansat frenetic pentru victoria lor, bucurându-se nebunește că doi dintre cei mai primejdioși dușmani ai lor fuseseră uciși. În acea noapte au tăiat și au mutat cadavrele, nu ca să le mănâce — fiindcă otrava era activă încă — ci ca să îndepărteze carnea în descompunere.

Inimile gigantice ale reptilelor însă, mari cât niște perne, au rămas pe loc și băteau încet și ritmic, mărindu-se și micșorându-se lent, având oribilele lor vieți independente de trupurile animalelor. Abia în cea de-a treia zi de când bestiile au fost doborâte au încetat să mai bată.

Într-o zi, când voi avea o masă de scris mai bună decât conserva de carne de azi și mai multe instrumente ajutătoare decât un creion uzat și un carnețel deteriorat, voi scrie mai multe despre indienii accala — despre viața noastră printre ei și despre ceea ce am văzut pe ciudatul platou Maple White.

Cel puțin, amintirile îmi rămân întipărite în memorie și, cât voi trăi nu voi uita perioada aceea, cum fac cu toate evenimentele din copilăria mea. Nici o impresie nouă nu le-ar putea șterge pe cele atât de adânc întipărite.

La timpul potrivit voi descrie minunata lumină a lunii care cădea peste uriașul lac atunci când ichthyosaurus — o creatură ciudată, pe jumătate focă, pe jumătate pește, cu ochii acoperiți de oase pe fiecare parte a botului și un al treilea ochi fixat în vârful capului — s-a prins în năvodul indienilor și ne-a răsturnat barca înainte de a o trage la mal. În aceeași noapte, un imens șarpe de apă, verde, s-a ivit și s-a încolăcit repede peste vâslașul bărcii lui Challenger, ducându-l cu el, în adâncuri.

Voi spune, de asemenea, despre enorma apariție nocturnă și albă — nici până azi nu știm ce fel de animal era sau măcar dacă am avut de-a face cu o reptilă — care trăia într-o mlaștină urât mirositoare dinspre răsăritul lacului și umbla cu o lucire fosforescentă slabă în jurul lui, prin beznă. Indienii se dovediră atât de speriați, că nu se apropiau de locul acela, iar noi, deși am făcut două expediții și l-am văzut de fiecare dată, nu am putut ajunge până la mlaștina adâncă unde viețuia. Pot afirma doar că era mai mare decât o vacă și avea un miros puternic de mosc.

Voi povesti și despre pasărea uriașă care l-a gonit pe Challenger, urmărindu-l până la un adăpost dintre stânci. Respectiva făptură alerga repede, era mai înaltă ca un struț, avea un gât ca al vulturului și un cap fioros. Challenger s-a cățărat iute, dar o lovitură năpraznică de cioc i-a distrus tocul cizmei. De data asta, armele moderne și-au arătat eficiența și uriașa pasăre, de peste patru metri de la picioare la cap — denumită phororachus, potrivit profesorului — a ajuns în bătaia puștii lordului.

O grămadă de pene și de membre care se zbăteau îi constituiau trupul, în mijlocul cărora străluceau doi ochi gălbui și nemiloși. Sunt curios cum va sta capul ei printre celelalte trofee de la Albany. În sfârșit, sigur voi aminti și despre toxodon, marele porc de guineea cu zece picioare, cu colți ieșiți în afară și ascuțiți ca niște foarfece, pe care l-am ucis în zori, pe malul lacului.

Toate acestea le voi scrie pe îndelete. În aceste zile copleșitoare voi schița doar, cu plăcere, minunatele seri de vară, când cerul de un albastru închis se întindea deasupra noastră și stăteam, ca buni prieteni, întinși în iarba înaltă dinspre pădure, mirându-ne de păsările ciudate care zburau pe deasupra noastră și de noile făpturi care se târau până în apropiere, să ne vadă, în timp ce deasupra noastră crengile tufișurilor se aplecau sub povara fructelor suculente, iar sub noi, flori frumoase și ciudate se iveau dintre ierburi.

Voi scrie despre lungile nopți cu lună plină, când stăteam pe suprafața lucioasă a întinsului lac și ne uitam uimiți la valurile neașteptate făcute de vreun monstru fantastic, sau la lumina verzuie, din adânc, a vreunei creaturi stranii din împărăția întunericului. Acestea sunt secvențele pe care mintea mea și creionul le vor detalia o dată.

Dar, veți întreba, ce rost aveau aceste experiențe și întârzieri, când ar fi trebuit să fim ocupați, zi și noapte, cu găsirea unei modalități de a reveni în lumea exterioară? Răspunsul meu este că toți ne băteam capetele cu așa ceva, dar nu ajungeam la nici un rezultat. Am descoperit un singur lucru: indienii nu aveau să facă nimic pentru a ne ajuta.

În orice altceva ne sprijineau — cineva ar zice chiar că ne erau sclavi devotați — dar dacă le ceream să care o punte ca să trecem peste abis sau dacă voiam să împletim din fâșii de piele și din liane frânghii care să ne folosească în atingerea acelui scop, ne refuzau cu bunăvoință, dar și cu hotărâre. Zâmbeau, clipeau din ochi, clătinau din cap și cu asta, basta.

Chiar și bătrânul șef ne refuza cu încăpățânare și doar Maretas, tânărul salvat de noi ne privea visător și ne făcea semn că era trist că nu ne putea

îndeplini dorința. Chiar de la triumful lor asupra oamenilor-maimuță, indienii ne credeau ființe superioare, făpturi care aduceau victoria cu țevile armelor noastre ciudate și erau convinși că, atât timp cât vom sta în mijlocul lor, norocul le va surâde.

Fiecăruia ni se oferi câte o soțioară și câte o cavernă, cu condiția să uităm de neamurile noastre și să locuim, pentru totdeauna, pe platou. Pe cât erau ei de drăguți, pe atât de mult voiam noi să plecăm. Simțeam însă că trebuia să ținem secret planul respectiv, ca nu cumva să încerce să ne țină la ei cu forța.

În ciuda pericolului reprezentat de dinozauri (pericol care era amenințător noaptea, pentru că am spus-o deja, ei umblă mai mult pe întuneric), am fost de două ori, în ultimele trei săptămâni, la fosta noastră tabără, să-l văd pe negrul nostru, care încă stătea jos, la baza falezei uriașe, așteptându-ne.

Ochii mei s-au plimbat cu nerăbdare peste întreaga întindere a imensei câmpii, în speranța de a surprinde ceva care ne-ar fi putut ajuta. Dar rândurile de cactuși se ridicau până în depărtare, pustii și goale, până la linia aflată la mare distanță a stufărișului.

— Vor veni curând, dom' Malone. Înainte ca altă săptămână să treacă indienii vin și aduc funie, să vă coboare.

Așa ne striga minunatul nostru Zambo.

Am trăit o experiență stranie când m-am întors din cea de-a doua vizită, ceea ce a implicat lipsa mea timp de o noapte dintre prietenii mei. Reveneam pe un drum bine cunoscut și ajunsesem într-un loc aflat la un kilometru și ceva de mlaștina pterodactililor, când am văzut ceva extraordinar apropiindu-se de mine.

Era un om ce mergea în interiorul unei rame făcute din bambuși, astfel că stătea într-un fel de cușcă. Apropiindu-se mai mult, l-am recunoscut pe Lordul John Roxton. Când m-a văzut, a ieșit din ciudatul său dispozitiv de protecție și a venit râzând la mine.

— Ei, bine, tinere, zise el, cine ar fi crezut că te voi întâlni aici?

— Dar ce Dumnezeu faci? l-am întrebat.

— Îmi vizitez prietenii, pterodactilii, spuse el.

— De ce?

— Interesante animale, nu? Dar nesociabile! Se poartă urât cu străinii, din câte îți mai amintești. De aceea am făcut cușca asta, ca să nu fiu „prea presat" de atenția acordată de ei.

— Dar ce vrei să faci în mlaștină?

Se uită la mine întrebător și am citit ezitarea pe chipul lui.

— Nu crezi că și alții, în afară de profesori, pot da lecții? spuse el, în cele din urmă. Îi studiez pe dragii mei pterodactili. Acum știi destul.

— Nu te supăra, i-am zis.

Redeveni vesel și izbucni în râs.

— Nu mă supăr, tinere. Mă duc să prind o găină-pterodactil, pentru Challenger. Iată una dintre îndatoririle mele. Nu, n-am nevoie de însoțitor. În cușca asta mă aflu în siguranță, dar tu ești expus pericolului. Rămas bun! Mă întorc în tabără pe înserate!

M-am întors și l-am lăsat umblând prin pădure cu neobișnuita lui cușcă.

Dacă purtarea Lordului John fu ciudată de data asta, cea a lui Challenger era și mai și. Aș putea spune că indiencele îl fascinau și că el purta întotdeauna o frunză mare de palmier cu care le lovea de parcă erau muște, când îl copleșeau cu prea multă atenție.

Văzându-l umblând, ca un sultan dintr-o operă bufă, cu acel însemn al autorității din mână, cu barba neagră zbârlită în fața lui, cu picioarele apăsând hotărât solul și cu o mulțime de indience după el, îmbrăcate în materialele lor închise la culoare, era una dintre imaginile cele mai grotești pe care mi-o amintesc.

Cât despre Summerlee, el era absorbit de cercetarea păsărilor și a insectelor și își petrecea tot timpul (în afară de intervalul cel mai consistent, când îl cicălea la cap pe Challenger că nu scăpa de necaz) curățând și punând bine exemplarele.

Challenger se obișnuise să se plimbe singur în fiecare dimineață, uitându-se în jur cu gravitate și importanță, precum cineva care are de soluționat o problemă grea. Într-o zi, cu frunza de palmier în mână și alaiul de adoratoare după el, ne conduse la locul lui de muncă secret și ne împărtăși planurile sale misterioase. Locul acela era o poiență din mijlocul plantației de palmieri, unde se găsea unul dintre acei gheizeri cu nămol fierbinte, pe care i-am descris deja. În jurul acestuia stăteau împrăștiate mai multe curele din piele de iguanodon și o membrană mare care fusese uscată și reprezenta stomacul unui uriaș pește-șopârlă din lac. Marele sac fusese cusut și doar un mic orificiu fusese lăsat liber, la un capăt al său. Prin deschizătură se introduseseră câțiva bambuși care aveau câte o extremitate în contact cu niște pâlnii din lut, ce colectau gazul care făcea bule prin nămolul gheizerului.

Curând, fostul stomac începu să se umfle încet și să arate o asemenea tendință de a se ridica de pe sol, că Challenger strânse bine corzile care-l țineau legat de trunchiurile copacilor din jur. După o jumătate de ceas se formase un balon de gaz destul de mare, iar felul în care trăgea de curele arăta că se dovedea capabil să ridice diverse greutăți.

Challenger, ca un tată bucuros lângă primul său născut, zâmbea și își mângâia barba fără să vorbească, pe deplin mulțumit de realizarea sa, uitându-se la creația minții sale. Summerlee fu cel care rupse tăcerea primul:

— Doar nu crezi că o să ne urcăm în așa ceva, Challenger? întrebă el, pe un ton acid.

— Intenționez, dragul meu Summerlee, să-ți fac o asemenea demonstrație a puterilor sale încât, după aceea, sunt sigur, vei avea încredere să umbli cu așa ceva.

— Poți să-ți scoți chiar acum din cap lucrul acesta, răspunse Summerlee, hotărât. Nimic pe lume nu mă va convinge să fac o asemenea prostie. Lord John, sper că nu te vei comporta nebunește.

— Mare ciudățenie! se minună el. Aș vrea să văd cum merge.

— O vei face, zise Challenger. Câteva zile mi-am exercitat întreaga putere a minții asupra problemei care se pune când vrem să coborâm uriașul perete stâncos. Ne-am mulțumit cu faptul că nu putem coborî direct și că nu există nici un tunel. Nu putem construi nici un fel de punte care să ne ducă înapoi pe stânca izolată de pe care am venit.

Cum să plecăm? Cu puțin timp în urmă am observat că hidrogenul liber era eliberat din gheizer. Mi-a venit, imediat, ideea cu balonul. Mi-a fost cam greu, e adevărat, să descopăr sacul care să conțină gazele, dar văzând imensele măruntaie ale reptilelor de aici, am soluționat problema. Iată rezultatul!

Își puse o mână pe jacheta lui zdrențuită și cu cealaltă arătă înainte.

Sacul pentru gaz se umflase acum și se rotunjise, trăgând tare de curelele care-l opreau să se ridice de la sol.

— Mare nebunie! murmură Summerlee.

Pe Lordul John îl încânta ideea.

— Deștept bătrânul, nu? îmi șopti mie.

Apoi, tare, către Challenger:

— Dar unde-i nacela?

— Nacela va fi următoarea mea preocupare. Am plănuit deja cum să fie făcută și atașată. Până atunci vă voi arăta că aparatul meu poate suporta greutatea fiecăruia dintre noi.

— A tuturor deodată?

— Nu. Am plănuit ca fiecare să coboare separat, ca un parașutist. Balonul va fi adus înapoi cu mijloace pe care le voi perfecționa fără dificultate. Dacă suportă greutatea unui om și-l aduce jos încet, voi face tot ce a mai rămas de pus la punct. Acum să vă arăt de ce este capabil.

Aduse o bucată de bazalt de o mărime considerabilă, mai strâmtă la mijloc, pentru a o putea prinde. Funia fusese adusă de noi pe platou, după ce urcasem pe stânca izolată. Avea peste treizeci de metri lungime și, deși subțire, se dovedea foarte rezistentă. Pregătise și un guler din piele, de care se prindeau mai multe corzi.

Gulerul respectiv trebuia pus peste balon, iar curelele care atârnau se strângeau la un loc, sub acesta, astfel ca presiunea oricărei greutăți să se împrăștie pe o mare suprafață. După aceea prinseră blocul de bazalt de curele, iar funia fu lăsată liberă să atârne, cu un capăt prins de balon și altul ținut de profesor, care petrecu frânghia de trei ori peste brațul său.

— Acum o voi face! spuse Challenger, cu un zâmbet ce anticipa rezultatul. Vă voi arăta puterea balonului meu!

După ce zise asta, el tăie curele ce țineau balonul legat de sol.

Niciodată expediția noastră nu s-a aflat într-un pericol mai mare de anihilare. Membrana umflată țâșni în văzduh cu viteză uimitoare. Challenger fu tras de picioare și ridicat la înălțime. De abia am avut timpul să-l prind de mijloc și m-am înălțat, la rândul meu. Lordul John mă apucă în ultima clipă de picioare, dar simțeam că și el părăsește solul.

O clipă am avut imaginea a patru aventurieri plutind prin văzduh, ca un șir de cârnați, deasupra ținutului pe care-l exploraseră. Dar, din fericire, funia avea o limită de rezistență. Nu însă și infernala mașină de ridicat, cel puțin aparent. Ruptura se produse și căzurăm grămadă pe pământ, cu frânghia încolăcită peste noi.

Când furăm în stare să ne ridicăm în picioare, văzurăm departe, pe cerul albastru, o pată întunecată ce reprezenta blocul de bazalt umblând cu viteza din ce în ce mai mare pe drumul lui.

— Splendid! strigă cu îndrăzneală Challenger, frecându-și brațul rănit. O demonstrație foarte completă și satisfăcătoare. Nu anticipasem asemenea

O clipă am avut imaginea a patru aventurieri plutind prin văzduh, ca un șir de cârnați, deasupra ținutului pe care-l exploraseră.

reușită! Peste o săptămână, domnilor, vă promit că va fi gata al doilea balon, cu care ne vom începe, confortabil, drumul către casă.

Până aici am scris despre evenimente așa cum s-au întâmplat. Acum mă învârtesc pe lângă vechea tabără, căci Zambo ne așteaptă de mult, lăsând în urmă, ca un vis, greutățile și primejdiile prin care trecusem. Ne gândeam că aveam să coborâm ușor pe pe uriașul perete stâncos și că totul va fi bine.

Peste șase săptămâni sau poate peste două luni, aveam să fim în Londra și e posibil ca această scrisoare să nu ajungă la dumneavoastră înaintea noastră. Deja inimile noastre tânjesc, iar gândurile noastre se îndreaptă către marele oraș la care țineam atât de mult.

Chiar în aceeași după-amiază în care trecusem prin periculoasa aventură cu balonul făcut de Challenger, soarta s-a întors în favoarea noastră. V-am spus că singura persoană de la care primeam un semn de simpatie pentru încercările noastre de a pleca era tânărul șef indian pe care-l salvasem. Nu-și exprima dorința să ne țină acolo împotriva voinței noastre.

Ne spusese lucrul acesta prin expresivul său limbaj al semnelor. În acea seară, după căderea întunericului, a venit în mica noastră tabără și mi-a dat (dintr-un motiv anumit întotdeauna îmi acordase multă atenție, poate fiindcă eram cel mai apropiat de vârsta lui) o bucățică din scoarța unui copac, după care îmi arătă, cu solemnitate șirul cavernelor de deasupra lui, își puse degetul pe buze, ca să sugereze secretul, apoi se furișă înapoi, la ai lui.

Am dus bucata de scoarță lângă foc și am examinat-o împreună. Era cam de un sfert de metru pătrat, având desenat un aranjament de linii ciudat, pe care îl reproduc aici:

Erau desenate cu un cărbune pe suprafața albă și mi s-au părut, la prima vedere, niște note muzicale primitive.

— Orice ar fi, pot jura că sunt importante pentru noi, am zis eu. Am citit asta pe chipul lui, atunci mi le-a dat.

— Dacă nu cumva am dat de un glumeț primitiv, sugeră Summerlee, ceea ce aș crede că ar fi unul dintre elementele de bază ale dezvoltării omului.

— E clar că avem de a face cu un fel de inscripție, spuse Challenger.

— Pare un concurs de puzzle, observă Lordul John, întinzându-și gâtul ca să vadă bine.

Deodată întinse mâna și apucă respectivul puzzle.

— Pe Sfântul Gheorghe! strigă el. Cred că m-am prins! Băiatul a ghicit bine din prima. Ia uitați-vă! Câte semne sunt pe scoarță? Optsprezece. Gândiți-vă că sunt optsprezece guri de peșteră în stânca din fața noastră.

— Mi-a arătat spre caverne, apoi mi-a înmânat desenul, am spus eu.

— Deci, se potrivește! E o hartă a peșterilor. Optsprezece dintre ele, toate pe un rând, unele scurte, altele adânci, altele cu ramificații, așa cum le-am văzut. E o hartă, și iată chiar o cruciuliță. De ce e pusă acolo? Ne indică galeria cea mai lungă dintre toate.

— Cea care ajunge în lumea de sub noi! am strigat.

— Cred că tânărul nostru prieten a dezlegat ghicitoarea, zise Challenger. Dacă galeria aceea n-ar duce jos, nu înțeleg de ce o persoană care ne vrea binele, ne-ar fi atras atenția asupra acesteia. Dar dacă duce dincolo, e posibil să mai avem încă vreo treizeci și cinci de metri de coborât de la gura cavernei până pe teritoriul de jos.

— Treizeci și cinci de metri! mârâi Summerlee.

— Dar frânghia noastră are o lungime mai mare de atât, am strigat. Cu siguranță că vom putea coborî!

— Dar ce facem cu indienii din cavernă? obiectă Summerlee.

— Nu există indieni în peșterile de deasupra noastră, am răspuns eu. Sunt folosite ca magazii și depozite de alimente. De ce să nu mergem chiar acum, să vedem despre ce este vorba?

Există un lemn uscat și bituminos pe platou — o specie de araucaria, conform botanistului nostru — care este folosit de indieni pentru torțe. Fiecare dintre noi a luat o bucată din acesta și am pornit, croindu-ne drum pe treptele acoperite de buruieni, spre peștera marcată pe desen. Era, cum am spus, goală, exceptând numărul mare de lilieci uriași, ce zburau în jurul nostru în timp ce înaintam.

Fiindcă nu intenționam să le atragem atenția indienilor asupra a ceea ce făceam, am mers greu, prin beznă, până ce am străbătut o distanță considerabilă de galerie. Abia acolo ne-am aprins torțele. Era un tunel uscat, cu

pereți netezi și cenușii, acoperiți cu simboluri de-ale băștinașilor, cu un plafon arcuit deasupra noastră și cu un nisip lucitor sub picioare.

Ne-am grăbit să-l străbatem în continuare, până ce, cu un mârâit de amară dezamăgire, a trebuit să ne oprim. Un perete stâncos ne blocase drumul, ivindu-se în fața noastră. Nici un șoarece nu s-ar fi putut strecura mai departe. Nu aveam cum să scăpăm pe acolo.

Am stat pe loc, necăjiți din pricina obstacolului neașteptat. Nu era rezultatul nici unei convulsii a scoarței terestre, ca în cazul tunelului pe care voiserm să urcăm pentru a ajunge pe platou. Așa fusese întotdeauna galeria respectivă: o fundătură.

— Nu contează, prieteni, zise Challenger, care nu dezarma niciodată. Aveți încă promisiunea mea fermă că vom pleca folosind balonul.

Summerlee mârâi.

— Nu cumva ne aflăm în altă cavernă? am sugerat.

— Nu, tinere, spuse Lordul John, cu degetul pe hartă. A șaptesprezecea din dreapta și a doua din stânga. Asta e peștera, nu încape îndoială.

M-am uitat în locul pe care-l indica el cu degetul pe hartă. Deodată, am strigat, bucuros :

— Cred că am înțeles! Urmați-mă!

Ne-am întors grăbiți pe galeria pe care venisem, cu torța în mână.

— Aici, am spus, indicând niște urme pe sol, este unde am aprins torțele.

— Exact.

— Ei, bine, în desen figura o peșteră ramificată, iar prin întuneric am trecut de bifurcație înainte de a ne aprinde torțele. Pe partea dreaptă, dacă mergem spre ieșire, vom da de ramificația mai lungă.

S-a întâmplat cum spusesem. Nu mersesem treizeci de iarzi până ce am ajuns la o mare deschizătură întunecată, care se găsea în perete. Am intrat acolo și am văzut că era mai mare decât galeria dinainte. De-a lungul ei am mers grăbiți mai multe sute de iarzi. Apoi, deodată, prin beznă am distins o luminiță slabă și roșiatică.

Mai multe flăcări nemișcate păreau să ne bareze drumul. Ne-am îndreptat repede către ele. Nici un zgomot, nici o diferență de temperatură, nici o mișcare nu provenea de la ele. Totuși, acum o adevărată cortină luminoasă lucea înaintea noastră, poleind cu argint întreaga peșteră și făcând nisipul asemeni unui praf de nestemate, până ce, apropiindu-ne mai mult, am ajuns la marginea unei prăpastii circulare.

— Iată luna, băieți! strigă Lordul John. Pe Sfântul Gheorghe, am străbătut muntele!

Într-adevăr, luna strălucea peste abisul ce se deschidea înaintea noastră. Ieșirea era micuță, nu mai mare ca o fereastră, dar ne ajungea. Ne-am băgat capetele pe acolo și am văzut că ne aștepta o coborâre nu prea dificilă, noi neaflându-ne la o înălțime prea mare.

Nu este de mirare că, de jos, nu observasem locul acela, fiindcă faleza se curba deasupra și o cercetare mai amănunțită era descurajată de lucrul acesta. Ne-am mulțumit că, utilizând frânghia, puteam coborî până pe câmpia de jos. Ne-am întors veseli, în tabără, să ne facem pregătirile pentru a doua zi.

Le-am făcut repede și în secret, fiindcă indienii ne puteau opri oricând. Proviziile aveam să le lăsăm acolo, să ne luăm doar armele și cartușele. Dar Challenger mai avea niște lucruri pe care voia cu orice preț să le ia cu el, în mod special un anumit pachet, de care poate n-am vorbit, și care ne-a dat mult de furcă.

Ziua a trecut încet, dar când s-a lăsat întunericul, eram gata de plecare. Cu greu ne-am dus lucrurile sus, pe trepte. Apoi, uitându-ne în urmă, am mai privit o dată ciudatul ținut, care ni se părea unul de vis, cel în care îndrăznisem mult, suferisem multe și învățasem nenumărate lucruri — ținutul nostru, cum îi vom spune de acum încolo, cu drag.

Pe stânga noastră se găseau peșterile cu luminițele lor roșiatice, vesele, împrăștiate prin beznă. Din vale răsunau glasurile indienilor, care râdeau și cântau. Mai încolo pădurea, iar spre centru, lucind neclar prin întuneric, se afla marele lac, tatăl straniilor monștri. Chiar când ne uitam, un țipat se auzi cu claritate. Era chemarea vreunui animal bizar. Era chiar glasul Ținutului Mapole White, care-și lua rămas bun de la noi. Atunci ne-am întors și am pornit către casă.

Două ceasuri mai târziu, noi, pachetele noastre, tot ceea ce aveam [illegible] găseau la baza falezei stâncoase. În afară de bagajul lui Challenger [illegible] ne-a făcut probleme. Lăsând acolo tot ceea ce aduseserăm, [illegible] tabăra lui Zambo. Era dimineață, în zori, când ne am [illegible] am dat, spre mirarea noastră, nu de un foc, ci de o [illegible]

Sosise echipa de salvare. Erau douăzeci de [illegible] ce ne-ar fi trebuit ca să aruncăm o punte [illegible]

mai întâmpinăm greutăți în a ne transporta bagajele, căci mâine urma să pornim înapoi, către Amazon.

Astfel, într-o stare de mare mulțumire, închei povestirea de față. Am văzut minuni mari, iar sufletele ne sunt întărite de ceea ce am îndurat. Fiecare, în felul lui, a devenit un om mai bun și mai profund. Poate când vom ajunge la Para, ne vom opri să ne odihnim. Dacă așa vom face, scrisoarea aceasta va ajunge înaintea noastră. Dacă nu, va ajunge la Londra o dată cu mine.

În ambele cazuri, dragă domnule McArdle, sper să ne strângem mâinile cât de curând.

CAPITOLUL XVI

DEFILARE! DEFILARE!

Aș dori să notez aici recunoștința noastră față de toți prietenii noștri de pe Amazon, pentru înțelegerea și ospitalitatea pe care ni le-au arătat pe drumul de întoarcere. În special, i-aș mulțumi lui senior Penalosa și altor oficialități braziliene pentru aranjamentele făcute spre a ne ajuta în timpul călătoriei, ca și lui senior Pereira din Para, prin prevederea căruia ne-am completat echipamentul pentru a apărea cu decență în lumea civilizată ce ne aștepta deja în orașul respectiv.

Pare urât ca, față de întreaga curtoazie care ni s-a arătat, să ne decepționăm gazdele și binefăcătorii, dar în împrejurările respective n-am avut, efectiv, alternativă. Chiar aici le spun că își vor pierde timpul și banii, încercând să meargă pe urmele noastre. Chiar numele au fost modificate în relatările noastre și sunt sigur că nimeni, chiar dacă le-ar studia aprofundat, n-ar ajunge, străbătând mii de kilometri, în ținutul nostru necunoscut.

Entuziasmul provocat prin acele părți ale Americii de Sud care trebuiau traversate de noi ni l-am imaginat a fi pur local și îi pot asigura pe prietenii noștri din Anglia că nu știm nimic de zarva pe care doar zvonul experiențelor noastre a provocat-o prin Europa. Până ce *Ivernia* nu s-a aflat la opt sute de kilometri de Southampton, mesajele radio de la ziare și agenții oferind mari prețuri pentru o relatare pe scurt a rezultatelor noastre actuale, n-am cunoscut faptul că nu doar lumea științifică, ci întregul public, fierbea de nerăbdare să afle veștile.

Ne-am înțeles, totuși, să nu facem nici o declarație presei până ce nu ne vom fi întâlnit cu membrii Institutului de Zoologie. Ca delegați ai lor, aveam datoria clară de a le prezenta primul raport asupra cercetărilor efectuate. Așa că, deși la Southampton ne așteptau o mulțime de ziariști, am refuzat să dăm vreo informație.

Aceasta a concentrat atenția publicului asupra întrunirii anunțate pentru 7 noiembrie în sala Institutului de Zoologie, unde ne și începusem misiunea. Dar, considerându-se prea mică, doar la Salonul Reginei, de pe Regent Street, s-a hotărât a se ține adunarea. Chiar și la Salonul Albert promotorii întrunirii au considerat că era prea strâmt pentru întrunire.

Marea adunare se fixase în cea de-a doua seară de la sosirea noastră. În prima, fără îndoială, fiecare dintre noi avusese anumite treburi personale de îndeplinit în mare grabă. De a mea nu vă pot spune încă nimic. N-aș avea cum să o descriu sau să mă gândesc măcar la ea fără o deosebită emoție.

I-am arătat cititorului, la începutul povestirii, care a fost cauza acțiunii mele. Ar trebui, desigur, să-i arăt și rezultatele. Va veni ziua când nu voi putea face altfel. Cel puțin am ajuns departe, luând parte la o uimitoare aventură și nu-i pot fi decât recunoscător forței care m-a mânat într-acolo.

Acum mă întorc la ultimul moment important al aventurii noastre. Cum îmi scormoneam creierii ca să-l descriu mai bine, ochii mi-au căzut pe articolul din ziarul meu din dimineața de 8 noiembrie, cu o excelentă și completă relatare a prietenului și colegului meu într-ale jurnalisticii, reporterul Macdona.

Ce să fac altceva decât să-i transcriu povestirea — cu titluri și tot? Admit că ziarul era exuberant în privința respectivului subiect, plin de complimente pentru trimisul său și a inițiativei ce a dus la aceasta, dar alte cotidiene relatau mult mai puțin despre eveniment. Iată articolul prietenului Mac:

NOUA LUME
MARE ÎNTRUNIRE LA SALONUL REGINEI
ZARVĂ DE NEDESCRIS
INCIDENT EXTRAORDINAR
CE S-A ÎNTÂMPLAT?
MANIFESTAȚIE NOCTURNĂ ÎN REGENT STREET

(Special)

„Adunareea mult-discutată de la Institutul Zoologic pentru audierea raportului Comitetului de Cercetare trimis anul trecut în America de Sud să verifice afirmațiile profesorului Challenger despre existența, în prezent, a vieții preistorice pe continentul respectiv s-a ținut aseară, la Salonul Reginei și se poate spune cu certitudine că ziua de ieri a devenit o dată de referință în istoria științei.

Discuțiile au fost remarcabile și senzaționale, astfel că nimeni dintre cei prezenți, nu le va uita vreodată (Vai, frate scrib Macdona, ce început monstruos de articol!). Biletele fuseseră distribuite membrilor și prietenilor lor, dar ultimul termen este unul elastic, astfel că, înainte cu mult de ora 8, cea fixată pentru începerea prezentării, sala era arhiplină.

Mulți însă, supărați că nu putuseră intra, împingeau în uși la opt fără un sfert, producând chiar o încăierare în care câțiva au fost răniți, printre ei aflându-se și inspectorul Scoble de la Divizia H, care și-a rupt, din nefericire, piciorul.

După ce oamenii de afară au reușit să pătrundă în sală, creându-se o aglomerație și mai mare, au ocupat și locurile rezervate presei, astfel că aproape cinci mii de persoane așteptau venirea călătorilor, după estimările noastre. Când aceștia aveau să apară, urmau să ia loc pe o estradă unde se găseau deja savanți de prestigiu, nu doar din țară, ci și din Franța și din Germania. Suedia era reprezentată de profesorul Sergius, faimosul zoolog de la Universitatea din Upsala.

Intrarea celor patru eroi a fost semnalul pentru începerea unei demonstrații remarcabile de simpatie, întreaga audiență ridicându-se și ovaționându-i minute în șir. Un observator atent ar fi putut observa, totuși, unele semne de dezacord printre aplauze și ar fi bănuit că discuțiile urmau să fie vii, dar nu prea armonioase.

Totuși, nimeni n-ar fi prevăzut extraordinara întorsătură pe care lucrurile au luat-o în realitate. Despre felul în care arătau cei patru călători n-ar trebui spuse prea multe, deoarece fotografiile lor apăruseră, de la o vreme, în toate ziarele... Purtau urmele greutăților pe care spuneau că le îndură seră.

Barba profesorului Challenger era, poate, mai aspră, trăsăturile domnului Summerlee ceva mai ascetice, chipul Lordului John Roxton mai uscat, și toți trei erau ceva mai bronzați decât la plecare, dar starea sănătății lor se dovedea excelentă. Cât despre reprezentantul nostru, bine cunoscutul atlet și jucător internațional de rugby E.D. Malone, părea antrenat la maximum.

și, în timp ce se uita la mulțime, un zâmbet binevoitor i se vedea pe chipul onest, dar și lipsit de frumusețe. (Bine, Mac, lasă că ne întâlnim noi!)

După reinstaurarea liniștii și așezarea publicului pe scaune, încheindu-se ovaționarea călătorilor, președintele, ducele de Durham, s-a adresat celor strânși acolo:

«Nu avea să stea mai mult de o clipă între marea adunare și petrecerea așteptată de ei, a zis el. Nu el trebuia să anticipeze ce avea să spună profesorul Summerlee, purtătorul de cuvânt al călătorilor, dar se zvonea că expediția fusese încununată cu un triumf nemaiîntâlnit. (Aplauze).

Aparent, epoca romantică nu se încheiase și exista suficient loc pe care imaginația fantezistă a scriitorilor să se poată alia cu investigațiile științifice actuale ale căutătorului de adevăr. Aș adăuga doar, înainte de a sta jos, că se bucură — și toți ar trebui să se bucure — că acești domni se întorseseră întregi și sănătoși din expediția lor periculoasă și dificilă. Nu putea nega că oricare dezastru ce s-ar fi abătut asupra călătorilor ar fi produs o pierdere ireparabilă cauzei științifice zoologice."(Aplauze furtunoase, la care profesorul Challenger a fost văzut a lua parte).

Ridicarea profesorului Summerlee a reprezentat semnalul pentru o altă izbucnire extraordinară de entuziasm, care s-a mai repetat de câteva ori, din altă pricină. Această pricină nu va fi menționată *in extenso*[1] în aceste coloane, datorită faptului că o relatare completă a tuturor aventurilor expediției este publicată ca supliment, sub semnătura trimisului nostru special.

De aceea, câteva indicații generale vor ajunge. Descriind geneza călătoriei lor și plătind un tribut substanțial prietenului său, profesorul Challenger, cuplat cu scuzele pentru neîncrederea în afirmațiile acestuia, domnul Malone a prezentat itinerariul expediției, fără să menționeze informațiile care ar fi permis publicului să încerce să ajungă pe acest remarcabil platou.

Descriind, în termeni generali, drumul de la fluviu până la baza falezei stâncoase, el a fermecat cititorii cu povestirea dificultăților întâmpinate de expediție în cursul încercărilor repetate de a urca pe platou și arata, în final cum au reușit aceasta, cu prețul vieții celor doi devotați metiși. (Acel [illegible] i s-a datorat lui Summerlee, care a insistat asupra variantei, pentru [illegible] discuțiile asupra acestei chestiuni.)

Conducându-și, cu măiestrie, audiența până pe platoul de [illegible] apoi acolo datorită punții ce s-a rupt, a continuat prin de[illegible]

[1] In extenso (în limba latină în original) [illegible]

atracțiilor ținutului acela uimitor. Despre aventurile personale n-a vorbit prea mult, punând accentul pe bogata recoltă adusă pentru știință prin observațiile asupra minunatelor animale, păsări, insecte și plante de acolo.

Ținutul, deosebit de bogat în coleoptera și lepidoptera, patruzeci și șase de specii noi dintr-una și nouăzeci și patru din cealaltă au fost adunate în decurs de câteva săptămâni. Totuși, în animalele mari și, mai ales, în cele foarte mari, care se credeau de mult dispărute, interesul publicului s-a dovedit deosebit de concentrat, în mod firesc.

A dat și o listă cu acestea și nu crede că va fi mult extinsă când locul acela va fi cercetat pe îndelete. Călătorii au văzut cel puțin o duzină de făpturi, majoritatea de la distanță, care nu corespund nici unui animal cunoscut până în prezent. Cu timpul, vor fi clasificate și examinate. Spre exemplu un șarpe, a cărui piele întinsă, de culoare purpurie, avea șaptesprezece metri lungime sau o creatură albă, presupusă a fi mamifer, care se vedea fosforescentă prin întuneric. De asemenea, o molie mare și neagră, a cărei mușcătură este considerată de indieni ca fiind otrăvitoare.

Lăsând deoparte aceste noi forme de viață, platoul este bogat în animale preistorice, datând, în unele cazuri, din jurasicul timpuriu. Printre acestea poate fi menționat giganticul și grotescul stegosaurus, văzut o dată de domnul Malone adăpându-se din lac, și desenat în caietul cu schițe al aventurierului american, care a pătruns prima oară în această lume necunoscută.

Au fost descrisi, de asemenea, iguanodonul și pterodactilul, două dintre primele minunății întâlnite acolo. S-a încercat prezentarea unor îngrozitori dinozauri carnivori, care nu o singură dată i-au urmărit pe membrii expediției și care sunt cele mai extraordinare creaturi din toate cele întâlnite pe platou.

S-a trecut apoi la imensa și ferocea pasăre, phororachus, și la uriașul elan care încă rătăcește pe acel meleag aflat pe înălțimi. Întregul entuziasm al publicului a fost stârnit în special când s-a schițat misterul lacului central. Trebuia să te ciupești ca să crezi că nu visezi cele spuse de profesorul care, cu glas rece și măsurat descria peștii-șopârlă imenși, cu trei ochi, ca și uriașii șerpi de apă care trăiesc în apele lacului.

A urmat prezentarea indienilor, extraordinara colonie de maimuțe antropoide, care poate fi privită ca o fază superioară pithecantropusului de Java, de aceea apropiindu-se mai mult ca orice altceva de ipotetica lipsă, în procesul evolutiv al vieții, către om. În sfârșit, a descris, cu oarecare veselie,

ingeniosul, dar primejdiosul aparat de zbor, invenția profesorului Challenger, încheind cu metoda găsită de echipă pentru a reveni în lumea civilizată.

Sperasem ca întrunirea să se termine acolo și că prezentarea mulțumirilor și felicitărilor, începută de profesorul Sergius de la Universitatea din Upsala, să fie urmată de altele, dar curând a devenit evident că evenimentele aveau să ia alt curs. Semne de opunere fuseseră observate în cursul serii, iar acum, dr. James Illingworth, din Edinburg, se ridică în mijlocul sălii. Dumnealui întrebă dacă n-ar trebui să se facă un amendament înainte de a se lua o hotărâre.

Președintele: „Da, domnule, dacă ar trebui să existe un amendament".

Dr. Illingworth: „Excelență, trebuie să fie un amendament".

Președintele: „Atunci să îl facem, imediat".

Profesorul Summerlee (ridicându-se imediat în picioare): „Vă pot explica, excelență, că omul acesta este dușmanul meu personal, încă de la controversa noastră din „Jurnalul Științific Trimestrial", privitoare la natura lui bathybius?

Președintele: „Mă tem că nu pot ține cont de problemele personale. Puteți începe!

Dr. Illingworth nu se auzi prea bine în timp ce făcea observații, opunându-se ferm prietenilor exploratorilor. Câțiva încercară să-l determine să stea jos. Fiind un bărbat foarte puternic și având un glas impunător, el domina totuși tumultul și reuși să își termine discursul.

Era evident, încă din momentul în care se ridicase, că avea un anumit număr de prieteni și simpatizanți în sală, deși formau o minoritate în mediul publicului. Atitudinea celei mai mari părți a audienței ar putea fi descrisă drept una de neutralitate, dar și de atenție încordată.

Dr. Illingworth și-a început observațiile exprimându-și [illegible] față de activitatea științifică a profesorilor Challenger [illegible] mult că vreo prejudecată personală putea fi bănuită [illegible] erau dictate, în întregime, de dorința [illegible]

De fapt, poziția lui era substanțial [illegible] Summerlee la ultima întrunire. Atunci, [illegible] mite afirmații care fuseseră atacate [illegible] venea chiar el să prezinte [illegible] nu i le atace. Era rezonabil!

(„Da", „Nu" și o întrerupere prelungită, în timpul căreia profesorul Challenger fu auzit de la boxa presei cerându-i voie președintelui să-l dea afară, în stradă, pe dr. Illingworth.) Cu un an în urmă, un om afirmase ceva. Acum patru oameni întăreau spusele lui, ba chiar adăugau lucruri uimitoare.

Ce altă dovadă mai trebuie că problemele ridicate erau revoluționare și incredibile? Existaseră exemple recente de călători întorcându-se din necunoscut cu anumite povești care fuseseră prea repede acceptate. Avea să adopte Institutul de Zoologie aceeași poziție? Vorbitorul admitea că membrii expediției erau oameni de caracter. Dar firea umană este complexă. Chiar și profesorii puteau greși, din dorința de notorietate.

Ca moliile, ne place să zburăm la lumină. Era greu să se opună rivalilor săi, iar ziariștii se dovedeau favorabili unei „lovituri" senzaționale, în care fantezia să joace un rol important. Fiecare membru al grupului avea propriul interes să obțină cât mai mult din rezultatele călătoriei efectuate.

(Rușine! Rușine!) Nu voia să-i atace. (Ba da! se strigă și ședința se întrerupse.) Coroborarea acestor povestiri neobișnuite era, într-adevăr, cea mai fragilă descriere. La ce se limita? La câteva fotografii. Era posibil ca în epoca manipulării să se accepte fotografiile drept dovezi?

Ce altceva? Aveam povestea unei evadări și a coborârii cu frânghia, care explica lipsa unor exemplare de animale mai mari. Ingenios, dar neconvingător. Se subînțelege că Lordul John Roxton afirmase că deținea țeasta unui phororachus. Firește, ar fi vrut să o vadă și el.

Lordul John Roxton: „Tipul acesta mă face mincinos?" (Zgomot mare)

Președintele: „Ordine! Ordine! Dr. Illingworth, trebuie să te direcționez spre a-ți încheia observațiile cu o concluzie și să ne prezinți amendamentul dumitale."

Dr. Illingworth: „Excelență, mai am multe de spus, dar mă supun cerinței președintelui. În timp ce profesorului Summerlee i se mulțumea pentru interesanta expunere, am înțeles că întreaga chestiune va fi ca lipsită de dovezi și mă voi referi la posibilitatea creării unui comitet de investigații lărgit.

E greu de descris confuzia cauzată de acest amendament. Mulți dintre cei prezenți și-au exprimat indignarea față de asemenea blam aruncat asupra călătorilor, prin manifestări zgomotoase și strigăte precum:

— Nu acceptați asta!

— Dați-l afară!

Pe de altă parte, nemulțumiții — și nu se poate nega că erau destul de numeroși — strigau să se adopte amendamentul, urlând:

— Ordine! Ordine!

— Corectitudine!

Pe băncile din spate s-a dezlănțuit o încăierare și studenții la medicină au început să se bată. Doar prezența moderatoare a unui număr mare de doamne a prevenit izbucnirea unei revolte. Totuși, a urmat o pauză neașteptată, apoi s-a făcut, brusc, liniște. Profesorul Challenger s-a ridicat în picioare. Comportamentul lui și prezența sa aveau ceva tare impunător, iar când a făcut semn din mână că vrea să vorbească au tăcut toți, așteptând să afle ce avea să le spună.

— Din amintirile multora dintre cei prezenți, zise profesorul Challenger, scene similare, nebunești și huliganice au marcat ultima adunare la care m-am adresat savanților. Atunci profesorul Summerlee m-a ofensat și, deși acum este temperat și plin de căință, chestiunea nu poate fi uitată în întregime.

Am ascultat în seara asta exprimându-se sentimente similare, ba chiar mai aprinse, de la persoana care tocmai s-a așezat și deși trebuie un efort conștient ca să te cobori la nivelul mintal al persoanei respective, voi încerca să o fac, pentru a alunga orice umbră de îndoială care ar putea exista în mințile unor oameni. (Râsete și întreruperi). Nu am nevoie să reamintesc faptul că, deși profesorul Summerlee, ca șef al comitetului de cercetare, a vorbit personal în seara asta, totuși eu rămân principalul promotor al chestiunii discutate și că, în principal, mie mi se cuvin laudele pentru reușită. I-am condus pe cei trei domni în locul respectiv și i-am convins, după cum ați auzit, de acuratețea afirmațiilor mele anterioare.

Am sperat că, la întoarcere, nimeni nu ne va ataca atât de intens cu privire la concluziile noastre comune. Însă prevenit de experiența mea anterioară, nu m-am întors fără asemenea dovezi ce ar putea convinge orice om rezonabil. Cum a explicat profesorul Summerlee, aparatele noastre de fotografiat au fost stricate de oamenii-maimuță când ne-am dus [illegible] majoritatea negativelor s-au deteriorat.

S-au auzit atunci râsete, strigăte ironice [illegible] răsunător:

— Mai zi-ne o poantă ca asta!

— I-am menționat pe oamenii maimuță, [illegible] și nu mă pot abține să spun că aceleași [illegible]

mele îmi readuc în memorie experiențele cu acele creaturi stranii. (Râsete). În ciuda distrugerii atâtor negative neprețuite, au mai rămas încă niște fotografii care arată condițiile de viață de pe platou. Ne vor acuza că am falsificat aceste poze?

— Da! strigă un glas, după care urmă o întrerupere considerabilă care se încheie prin scoaterea din sală a câtorva oameni.

— Negativele au fost prezentate comisiei de experți. Mai au oare călătorii vreo dovadă? În condițiile evadării lor era, firește, imposibil, să plece cu multe bagaje, dar au salvat colecția de fluturi și de gândaci a profesorului Summerlee, care conținea numeroase noi specii. Aceasta nu este o dovadă?

— Nu! strigară câteva glasuri.

— Cine spune că nu?

Dr. Illingworth (ridicându-se): „Părerea noastră este că o asemenea colecție se putea face și în alte locuri decât pe un platou preistoric". (Aplauze).

Profesorul Challenger: „Fără îndoială, domnule, trebuie să ne înclinăm în fața autorității dumitale științifice, deși numele dumitale îmi este necunoscut. Trecând, deci, de fotografii și de colecția entomologică, ajung la informația adusă de noi despre punctele neelucidate până în prezent. De exemplu, obiceiurile unui pterodactil..."

— Mare lucru! strigă un glas, stârnind iarăși zarvă.

— Spun și vă repet, obiceiurile unui pterodactil... Vă pot expune din portofolio chiar o imagine a făpturii făcută după un model viu care vă va convinge că...

Dr. Illingworth: „Nici o imagine nu ne-ar convinge de nimic".

Profesorul Challenger: „Deci n-ați accepta decât o creatură în carne și oase?"

Dr. Illingworth: „Desigur".

Profesorul Challenger: „Deci doar asta ați accepta ca dovadă?"

Dr. Illingworth (râzând): „Numai așa ceva ar fi o dovadă de netăgăduit".

În acest moment a intervenit senzația serii — una atât de dramatică încât a rămas fără egal în istoria cuceririlor științifice. Profesorul Challenger a ridicat mâna în aer ca un semnal, și imediat colegul nostru, domnul E.D. Malone s-a sculat de pe scaun și s-a dus în spatele estradei.

După o clipă a revenit, însoțit de un negru uriaș, aducând o ladă pătrată. Evident, era foarte grea. A fost dusă fără grabă în fața adunării și pusă înaintea scaunului profesorului. Orice zgomot se stinse în rândul publicului, toți

fiind absorbiți de spectacolul din fața lor. Profesorul Challenger luă capacul lăzii, se uită înăuntru și pocni din degete de câteva ori, fiind auzit de presă zicând:

— Hai, afară, micuțule!

O clipă mai târziu, cu un pârâit și un scârțâit, o creatură oribilă și înfiorătoare apăru din ladă și se cuibări pe marginea acesteia. Chiar și căderea neașteptată a ducelui de Durham peste orchestră, care se petrecu în momentul acela, nu putu distrage atenția concentrată a publicului numeros.

Fața făpturii era cel mai cumplit chip pe care un maestru pictor medieval l-ar fi putut concepe. Răutăcioasă, îngrozitoare, cu doi ochi mici și roșii ca doi cărbuni aprinși. Gura lungă și sălbatică, pe jumătate deschisă, avea două rânduri de dinți ca ai rechinilor. Umerii ca ai unui cocoșat, purtau pe ei ceva ca un acoperământ cenușiu.

Era chiar imaginea groazei, iar publicul începu să se agite — cineva țipă, două doamne din rândurile din față leșinară și cei de pe estradă vrură să-l urmeze pe președinte, refugiindu-se în mijlocul orchestrei. Dacă în clipele acelea nu intervenea nimeni, panica ar fi devenit generală. Profesorul Challenger ridică mâna pentru a se face liniște, dar gestul lui sperie creatura de lângă el. Ciudatul acoperământ de pe umeri i se zbârli, se întinse și se transformă într-o pereche de aripi membranoase. Profesorul o prinse de picioare, dar prea târziu ca să o poată opri. Se ridicase de pe marginea lăzii și dădea din aripile ei membranoase lungi de trei metri, în timp ce un miros cumplit, de putregai, invadă sala.

Țipetele oamenilor, care se alarmau la apropierea acelor [illegible] a ciocului ucigaș, înnebunire creatura. Zbura din ce în ce [illegible] du-se de pereți și de candelabre.

— Fereastra! Dumnezeule, închideți fereastra aceea! [illegible] pe estradă, dansând și dând din mâini spre a se face înțeles [illegible] lui venea prea târziu! Făptura, lovindu-se de perete ca o [illegible] lampă cu gaz, ajunse la fereastra deschisă, își îngrămădi [illegible] și ieși. Profesorul Challenger se prăbuși pe scaun, [illegible] ce publicul răsuflă ușurat fiindcă incidentul se [illegible]

Atunci — vai, cum ar putea descrie cineva [illegible] entuziasmul majorității se uni cu reacția întregului [illegible] val de ovații care se porni din spatele sălii, [illegible]

se apropia de călători. Publicul, ajungând pe estradă, îi luă pe eroi și îi scoase din încăpere, într-un adevărat triumf. (Bravo, Mac).

Chiar dacă audiența nu a făcut chiar dreptate, a îmbunătățit mult situația exploratorilor. Toți se mișcau, țipau, gesticulau. O mare mulțime de oameni îi felicitau pe cei patru eroi.

— Sus cu ei! Sus cu ei! strigau o sută de glasuri.

O clipă mai târziu, cei patru au apărut deasupra mulțimii. În zadar cereau să li se dea drumul. Erau ținuți sus, și meritau să fie ovaționați. Le-ar fi fost greu să-i lase jos chiar dacă ar fi vrut, într-atât de mult se înghesuiau oamenii în jurul lor.

— Regent Street! Regent Street! strigau ei.

Se produse un vârtej prin mulțime și un curent slab, al unora care-i duceau pe umeri pe cei patru, porni spre stradă. Ajunși acolo, scena deveni extraordinară. Îi așteptau nu mai puțin de o sută de mii de oameni. Mulțimea înghesuită se întindea de la Hotelul Langham până la Circul Oxford. Cei patru aventurieri erau continuu ovaționați.

— Defilare! Defilare! se striga.

Blocând străzile dintr-un capăt în celălalt, mulțimea porni înainte, luând-o pe Regent Street, Pall Mall, St. James's. Toată circulația din centrul Londrei fu oprită și multe ciocniri se raportară între demonstranți, pe de o parte, poliție și taximetriști pe de alta. În cele din urmă, abia la miezul nopții cei patru călători fură lăsați la intrarea în casa Lordului John Roxton din Albany, iar mulțimea, exuberantă, cântând în cor «Mulți ani trăiască!», își încheie programul cu «Dumnezeu s-o apere pe Regină!»

Astfel s-a terminat una dintre cele mai remarcabile seri, cum n-au mai fost în Londra de multă vreme de atunci".

Prea bine, prietene Macdona. Articolul acesta poate fi considerat ca o relatare corectă, deși înflorită, a discuțiilor din timpul ședinței. Cât despre principalul incident, a fost o surpriză uluitoare pentru public, dar nu și pentru noi.

Cititorul își amintește cum l-am întâlnit pe Lordul John Roxton în cușca lui protectoare, vrând să-i aducă o „ciudățenie", cum zicea el, profesorului Challenger. Am sugerat și necazul pe care ni l-a pricinuit bagajul profesorului atunci când am plecat de pe platou și, când am descris drumul de întoarcere, poate am amintit dificultatea avută ca să-l hrănim cu pește putrezit pe flămândul și înfiorătorul nostru însoțitor.

N-am spus mai multe despre el înainte, desigur, fiindcă dorința profesorului a fost să nu apară zvonuri despre netăgăduitul argument pe care îl aduceam cu noi, până în momentul în care avea să-și înfrunte dușmanii.

Un cuvânt despre soarta pterodactilului din Londra. Nu se poate spune nimic sigur despre el. A existat mărturia a două femei speriate că s-a așezat pe acoperișul de la Salonul Reginei și a rămas acolo, ca o statuie îngrozitoare, câteva ore. În ziua următoare s-a aflat din ziarele de seară că Private Miles, de la paza Coldstream-ului, care era de serviciu în afara clădirii Marlborough, a fugit din postul său și de aceea a fost chemat în fața Curții Marțiale.

El a povestit că și-a lăsat pușca și a luat-o la goană spre Mall pentru că, uitându-se în sus, a văzut chiar pe necuratul, între el și lună. Acest argument n-a fost acceptat de Curtea Marțială, însă omul putea să aibă dreptate.

Altă mărturie pe care m-aș baza ar fi cea de pe S.S. Friesland, un vas de linie americano-olandez. Se spune că la ora nouă, în dimineața următoare, punctul de plecare găsindu-se la zece mile de navă, au trecut pe lângă ceva între o capră zburătoare și un liliac monstruos, care se îndrepta destul de repede spre sud-vest. Dacă instinctul îl conducea spre casă în linie dreaptă, nu avem de ce să ne îndoim că undeva, pe întinderile vaste ale Atlanticului, ultimul pterodactil european și-a găsit sfârșitul.

Iar Gladys — vai, Gladys a mea! — cea al cărei nume îl dădusem lacului, care acum trebuie redenumit Central, căci ea și-a pierdut nemurirea obținută prin mine. Nu văzusem întotdeauna că avea o fire prea dură? Nu simțisem, chiar când eram mândru că mă supuneam poruncii ei, că doar o dragoste firavă putea trimite iubitul la moarte sau în mare primejdie?

Nu-i văzusem, în gândurile mele cele mai sincere, chipul frumos, dar și sufletul umbrit de egoism și de nestatornicie? Iubea ea eroismul și spectaculosul doar pentru ceea ce însemnau ele în sine sau pentru gloria care au [illegible] putut, fără nici un sacrificiu, să se reflecte asupra ei însăși? Sau acestea [illegible] duri sunt doar înțelepciunea zadarnică venită după ce lucrurile [illegible]

A fost lovitura vieții mele. Pentru moment, m-a transformat [illegible] Dar deja acum, când scriu, a trecut o săptămână [illegible] discuție cu Lordul John Roxton și — ei, bine, lucrurile [illegible] înrăutățit.

Să vă povestesc, pe scurt. Nici o scrisoare, nici o telegramă [illegible] venit la Southampton și am ajuns la micuța vila de la Streatham [illegible]

noaptea, puțin alarmat. Ce se întâmplase cu ea? Unde erau toate visurile mele în care apărea cu brațele deschise, chipul zâmbitor, lăudându-mă pentru că-mi riscasem viața ca să câștig bunăvoința sa?

Deja coborâsem din înălțimi și eram cu picioarele pe pământ. Totuși, câteva motive încă mă mai puteau ridica până la nori. Am alergat pe poteca din grădină, am ciocănit la ușă, am auzit glasul ei dinăuntru, am deschis și am intrat în sufragerie. Stătea jos, pe o canapea, în umbra aruncată de abajurul lămpii de lângă pian. Din trei pași am traversat camera și i-am luat mâinile într-ale mele.

— Gladys! am strigat. Gladys!

Se uită la mine uimită. Părea deranjată, într-un fel. Expresia ochilor ei, privirea ei dură, de sus, poziția buzelor ei însemnau ceva nou pentru mine. Își retrase mâinile dintr-ale mele.

— Ce înseamnă asta? a întrebat.

— Gladys! am strigat. Ce s-a întâmplat? Ești Gladys a mea. Nu ești tu mica mea Gladys Hungerton?

— Nu, zise ea. Sunt Gladys Potts. Să te prezint soțului meu.

Ce absurdă e viața! M-am trezit, fără să vreau, înclinându-mă și strângând mâinile unui omuleț chelios care stătea în fotoliul care altă dată îmi era doar mie destinat. Rânjeam unul la celălalt.

— Tata ne-a permis să locuim aici, până când casa noastră va fi gata, zise Gladys.

— Desigur, am răspuns eu.

— N-ai primit scrisoarea mea, la Para?

— N-am primit nimic de la tine.

— Vai, ce păcat! Asta a fi clarificat lucrurile.

— Sunt destul de clare și așa.

— I-am povestit lui William despre tine, zise ea. Nu avem secrete. Îmi pare rău de cele întâmplate. Dar lucrurile n-ar fi decurs așa dacă n-ai fi plecat la capătul lumii și nu m-ai fi lăsat aici, singură. Nu mai ești supărat, nu?

— Nu, deloc. Cred că acum o să vă las.

— Servește ceva răcoritor, spuse omulețul și adăugă, confidențial: Așa se întâmplă întotdeauna, nu? Și trebuie să fie așa, altfel ai fi poligam, nu? Înțelegi tu.

Râdea ca un idiot în timp ce eu mă îndreptam spre ușă.

Tocmai ieșisem, când am simțit un impuls nemaipomenit și m-am întors către rivalul meu care mă învinsese. Părea nervos din pricina mișcării mele rapide.

— Îmi răspunzi la o întrebare? i-am zis.

— Dacă pot, spuse el.

— Cum ai reușit? Ai căutat vreo comoară ascunsă, ai descoperit al treilea pol, ai fost pe vreo corabie de pirați sau ai zburat peste Canalul Mânecii? În ce a constat romantismul dumitale? Cum ai cucerit-o?

Se uită la mine cu o expresie de disperare întipărită pe chipul său binevoitor, comun.

— Nu crezi că este o întrebare prea intimă? întrebă el. — Nu e decât o întrebare, am strigat. Ce ești? Ce profesiune ai?

— Sunt funcționar la un notariat. Asistent la Johnson și Marivale, pe aleea Chancery, numărul 41.

— Noapte bună! i-am zis și am dispărut, ca orice erou neconsolat și cu inima sfârâmată, în beznă, supărat și furios, precum un cazan aflat sub presiune.

Încă o scenă scurtă și am terminat. Astă noapte am cinat cu toții în locuința Lordului John Roxton. După aceea am stat și am fumat, ca buni prieteni, vorbind despre aventurile prin care trecusem. Era ciudat să revezi binecunoscutele chipuri și siluete sub vechea lor formă.

Iată-l pe Challenger, cu zâmbetul său îngăduitor, cu ochii pe jumătate închiși, intoleranți, barba agresivă, pieptul imens, umflându-se în permanență fâind în timp ce își expunea principiile științifice în fața lui [illegible] Summerlee, de asemenea, cu barba lui gri de țap, chipul [illegible] arzător problemele impuse de Challenger.

În sfârșit, iată și gazda noastră, cu chipul lui [illegible] înghețați, albaștri, având mereu o sclipire de [illegible] lor. Aceasta este ultima imagine a lor pe care [illegible]

După cină, în altarul său sacru, [illegible] rate trofee, Lordul John Roxton [illegible] scoase o veche cutie cu țigări, pe [illegible]

— Există ceva, zise el, de [illegible] dar am vrut să lămuresc lucrurile [illegible] degeaba și apoi să fiți de [illegible] Vă amintiți ziua în care [illegible]

bine, pe pământ se afla ceva care mi-a atras atenția. Poate că v-a scăpat, de aceea vă voi spune ce anume. Era o deschizătură vulcanică plină cu noroi albăstrui.

Profesorul a făcut un semn afirmativ din cap.

— În toată lumea, pe unde am umblat, n-am avut de a face decât cu un singur loc unde se afla o deschizătură vulcanică plină cu noroi albăstrui. Era la mina de diamante De Beers, din Kimberly. Așa că, vedeți, mi-a zburat gândul la diamante. Mi-am inventat ceva ca să îndepărtez animalele acelea urât mirositoare și am petrecut o zi întreagă acolo cu o săpăligă. Iată ce am strâns.

Își deschise cutia de țigări și răsturnă pe masă vreo douăzeci sau treizeci de diamante neprelucrate, de la mărimea unui bob de fasole la cea a unei castane.

— Poate credeți că ar fi trebuit să vă spun atunci. Așa ar fi trebuit, numai că există multe capcane pentru cel neglijent și pietrele acestea pot fi de orice mărime, dar de mică valoare atunci când sunt prelucrate. De aceea le-am adus acasă și, chiar din prima zi, m-am dus la bijutierul Spink și l-am întrebat ce valoare ar avea după o prelucrare primară.

Scoase o cutie de pilule din buzunar și ne arătă un diamant strălucitor, una dintre cele mai frumoase nestemate pe care le-am văzut vreodată.

— Iată rezultatul, spuse el. Bijutierul apreciază lotul la cel puțin două sute de mii de lire sterline aur. Desigur, le vom împărți în mod egal. Nu vreau să aud altă variantă. Challenger, ce vei face cu cele cincizeci de mii ale tale?

— Dacă insiști într-adevăr cu propunerea ta generoasă, răspunse profesorul, voi fonda un muzeu, realizând unul dintre vechile mele visuri.

— Iar dumneata, Summerlee?

— Mă voi retrage de la catedră și voi avea timp pentru clasificarea finală a fosilelor calcaroase.

— O voi folosi pe a mea, spuse Lordul John Roxton, ca să pregătesc o expediție bine echipată pentru a merge iar pe dragul nostru platou. Cât despre tine, tinere, desigur că nu vrei altceva decât să te însori.

— Încă nu, i-am răspuns. Cred că, dacă mă accepți, aș merge mai curând cu dumneata.

Lordul John Roxton nu mă mai întrebă nimic, ci îmi întinse mâna sa bronzată peste masă.

Sfârșit

CUPRINS

CAPITOLUL I. EROISMUL ESTE
PRETUTINDENI ÎN JURUL NOSTRU 5
CAPITOLUL II. ÎNCEARCĂ-ŢI NOROCUL
CU PROFESORUL CHALLENGER 10
CAPITOLUL III. O PERSOANĂ ABSOLUT IMPOSIBILĂ 16
CAPITOLUL IV. E CHIAR CEL MAI MĂREŢ LUCRU DIN LUME .22
CAPITOLUL V. ÎNTREBARE! 36
CAPITOLUL VI. AM FOST BICIUL LUI DUMNEZEU 45
CAPITOLUL VII. MÂINE VOM DISPĂREA ÎN NECUNOSCUT .57
CAPITOLUL VIII. PISCURILE IMPUNĂTOARE ALE NOII LUMI 60
CAPITOLUL IX. CINE AR FI PUTUT PREVEDEA ASTA? 70
CAPITOLUL X. S-AU ÎNTÂMPLAT LUCRURI UIMITOARE 90
CAPITOLUL XI. O DATĂ AM FOST ŞI EU EROU 101
CAPITOLUL XII. PĂDUREA GROAZEI 113
CAPITOLUL XIII. O IMAGINE DE NEUITAT
CAPITOLUL XIV. ADEVĂRATELE CUCERIRI
CAPITOLUL XV. AM VĂZUT LUCRURI UIMITOARE
CAPITOLUL XVI. DEFILAREA DE TRIUMF 166

Dragi prieteni,

Avem plăcerea să vă invităm la **CLUBUL CĂRŢII CORINT.** COMPLETAŢI acest talon cu numărul exemplarelor dorite şi puneţi-l netimbrat în orice cutie poştală.

AVANTAJELE DE A FI MEMBRU AL CLUBULUI CĂRŢII CORINT:

- primiţi periodic catalogul apariţiilor editoriale;
- primiţi cărţile solicitate, prin poştă, direct la domiciliu, iar taxele poştale sunt suportate de editură;
- primiţi câte o carte cadou pentru fiecare nou membru pe care îl aduceţi în clubul nostru;
- dacă veţi comanda până la 30 de exemplare, beneficiaţi de o reducere de 10%;
- pentru comenzi mai mari de 30 de exemplare, beneficiaţi de o reducere de 15%;
- tirajele fiind limitate, acordăm prioritate membrilor **CLUBULUI CĂRŢII CORINT**.

Editura îşi rezervă dreptul de a face modificări de preţ, periodic.

Corespondenţă Răspuns
CR
Se taxează la destinaţie

DESTINATAR:
CLUBUL CĂRŢII
CORINT
CP 1 – 591
Cod poştal: 70700
Tel: (01) 222.19.49
Bucureşti

EXPEDITOR: ***Nume:*** .....
Adresa: localitate: ..... str: .....
nr: .....bl: .....sc: .....ap: .....cod poştal: .....jud (sect):.....
☎ telefon: .....
Numele noului membru al Clubului Cărţii CORINT adus de tine:
.....

Menţionaţi ce domenii sau lucrări v-ar interesa să regăsiţi în apariţiile de la Editura CORINT:

.....

NR. EX.	TITLU	AUTORI	PREŢ
	BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ — LITERATURĂ UNIVERSALĂ		
	CINCI SĂPTĂMÂNI ÎN BALON	JULES VERNE	45 000
	MOBY DICK	HERMAN MELVILLE	40 000
	OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN 80 DE ZILE	JULES VERNE	45 000
	ROBIN HOOD	HOWARD PYLE	40 000
	COPIII CĂPITANULUI GRANT	JULES VERNE	50 000
	PICIUL	ALPHONSE DAUDET	35 000
	SĂGEATA NEAGRĂ	R. L. STEVENSON	35 000
	ULTIMUL MOHICAN	J. F. COOPER	35 000
	SINGUR PE LUME	HECTOR MALOT	35 000
	20 000 DE LEGHE SUB MĂRI	JULES VERNE	45 000
	MICUL LORD FAUNTLEROY	F. H. BURNETT	30 000
	DE LA PĂMÂNT LA LUNĂ	JULES VERNE	35 000
	ÎN JURUL LUNII	JULES VERNE	35 000
	INSULA CU ELICE	JULES VERNE	45 000
	CĂPITAN LA CINCISPREZECE ANI	JULES VERNE	45 000
	PRINŢ ŞI CERŞETOR	MARK TWAIN	30 000
	DOI ANI DE VACANŢĂ	JULES VERNE	50 000
	ROBUR CUCERITORUL	JULES VERNE	40 000

NR. EX.	TITLU	AUTORI	PREŢ
	INSULA DE CORALI	R. M. BALLANTYNE	45 000
	VÂNĂTORUL DE OAMENI	J. O. CURWOOD	35 000
	STĂPÂNUL LUMII	JULES VERNE	55 000
	ŞARPELE DE MARE	JULES VERNE	52 000
	CĂUTĂTORII DE AUR	JACK LONDON	35 000
	CANADA BILL	KARL MAY	42 000
	UN BILET DE LOTERIE	JULES VERNE	40 000
	GRIZZLY, STĂPÂNUL MUNŢILOR	J. O. CURWOOD	30 000
	VÂNĂTORUL DE CERBI	J. F. COOPER	50 000
	MINELE REGELUI SOLOMON	H. R. HAGGARD	35 000
	BANDITUL DIN LLANO ESTACADO	KARL MAY	30 000
	UN ORAŞ PLUTITOR	JULES VERNE	30 000
	GOANA DUPĂ METEOR	JULES VERNE	50 000
	BARI, CÂINELE LUP	J. O. CURWOOD	40 000
	CĂPITANII CURAJOŞI	R. KIPLING	45 000
	O CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PĂMÂNTULUI	JULES VERNE	50 000
	NORD CONTRA SUD	JULES VERNE	51 000
	MORCOVEAŢĂ	JULES RENARD	35 000
	ÎN ANZII CORDILIERI	KARL MAY	50 000
	CĂLĂTORIILE LUI GULLIVER	JONATHAN SWIFT	40 000
	ROBINSON CRUSOE	DANIEL DEFOE	48 000
	TARTARIN DIN TARASCON	ALPHONSE DAUDET	35 000
	RĂPIT DE PIRAŢI	ROBERT L. STEVENSON	45 000
	UIMITOARELE AVENTURI ALE UNUI CHINEZ	JULES VERNE	42 000
BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ — CLASICI ROMÂNI			
	NUVELE ŞI POVESTIRI	B. DELAVRANCEA	35 000
	MARA	IOAN SLAVICI	48 000
	POVESTIRI ISTORICE	A. ODOBESCU	25 000
	NUVELE	IOAN SLAVICI	35 000
	BASME	A. ODOBESCU	30 000
	NĂZDRĂVĂNIILE LUI NASTRATIN HOGEA	ANTON PANN	32 000
	ROMÂNIA PITOREASCĂ	A. VLAHUŢĂ	32 000
	BASMELE ROMÂNILOR	PETRE ISPIRESCU	35 000
	D-L GOE	I.L. CARAGIALE	30 000
	PASTELURI ŞI LEGENDE	VASILE ALECSANDRI	35 000
BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ — POVEŞTI			
	PINOCCHIO	CARLO COLLODI	35 000
	ALICE ÎN ŢARA MINUNILOR	LEWIS CARROLL	30 000
	ALICE ÎN ŢARA DIN OGLINDĂ	LEWIS CARROLL	28 000
	VRĂJITORUL DIN OZ	L. FRANK BAUM	25 000
	POVEŞTI CU ZÂNE	CHARLES PERRAULT	25 000
	POVEŞTI	FRAŢII GRIMM	25 000
	DUHUL DIN STICLĂ	FRAŢII GRIMM	30 000
	PISOIUL MOŢ ŞI OLIMPIADA DIN OGRADĂ	A. NICULESCU, G. PENCIU	25 000
	CRĂIASA ZĂPEZILOR	H. CH. ANDERSEN	40 000
	LEBEDELE	H. CH. ANDERSEN	50 000

Arthur Conan Doyle

Lumea dispărută

O clipă am crezut că am scăpat de bestie.
Poteca se întindea tăcută în urma mea.
Apoi, brusc, cu un pârâit și o sfâșiere,
tropăitul picioarelor gigantice și gâfâitul monstrului
îmi dădură de înțeles că bestia se ținea după mine.
Era foarte aproape. Eram pierdut!
Fusesem nebun să stau așa de mult înainte. Am fugit!
Până atunci, monstrul se luase după miros și se mișcase încet.
Dar acum mă văzuse fugind.
De acum încolo avea să mă urmărească folosindu-și privirea,
căci poteca îi arăta încotro alergam.
Când venea la vale, făcea salturi înalte și lungi.
În lumina lunii străluceau ochii săi imenși, scoși din orbite,
șirul de dinți enormi din gura lui deschisă,
ghearele membrelor din față,
purtate de antebrațele sale scurte și deosebit de puternice.
Cu un urlet de groază am cotit și m-am repezit,
disperat, în jos pe potecă.
În spatele meu, respirația grea a bestiei
se auzea din ce în ce mai tare. Călca pe urmele mele.
În fiecare clipă mă așteptam să-i simt gheara în spate.
Și, deodată, s-a auzit o pârâitură puternică — am căzut în gol
și totul în jurul meu a devenit întuneric și nemișcare.

ISBN: 973-653-289-5
9 789736 532894

BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ
LITERATURĂ UNIVERSALĂ